

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

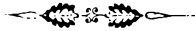
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Real - Lexicon

over

DE HOMERISKE DICTE.

I^{te} Hefte.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Randers lærde Skole

i September 1842

af

J. C. Sundrup,
Adjunct.

RANDERS.

Trykt i J. W. Elmenhoffs Officin.

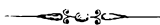
„Wenn man das unendliche Detail der Begebenheiten und die unübersichtbare Menge anstre-
„bender Personen in der Ilias und Odyssee erwägt: so kann man sich kaum überreden, daß
„der Dichter dies Alles aus der Tradition überkommen. Die Hunderte, die seine Haupthelden
„erschlugen, und die erst wenn sie fallen genannt werden, sollte sie ihm alle die Sage überlie-
„fert haben? Konnte er sie nicht eben so gut erfinden, wie z. B. die Phäaken-Namen? und
„doch wird man eine solche Ueberlieferung in den meisten Fällen wohl annehmen müssen.“

Karl Diefried Müller, Prolegom. d. r. w. Mythol. Pag. 348.

Et Real-Lexicon over den classiske Oldtidsvidenskab til Brug for de lærde Skoler har været et i lang Tid følt Savn i vor Litteratur, som man for nogle Aar siden vel fik Saab om at see afhjulpet ved et Par af Landets fortrinligste Philologer, men dette Saab gik dog ikke i Opfyldelse. Da et saadant Arbeide imidlertid langt vilde overstige mine Kræfter, tænkte jeg ved at indskrænke Arbeidets Omfang muligen at kunne overkomme det; og det forekom mig da, at et historisk, geographisk og mythologisk Lexicon over de homeriske Digte, der som de ældste os bevarede Levninger af den græske Poesie bedst kunne betragtes som et for sig bestaaende Gæle, ogsaa kunde have sin Nytte, saameget mere som Someros i Skolerne ofte læses af Disciplene i øverste Classe paa egen Saand. Men da jeg begyndte paa dette Arbeide fandt jeg mig foranlediget til at gaae videre end det til Disciplenes Tary vilde være fornødent, og navnlig følte jeg mig opfordret til selv at gaae til Kilderne, hvis nærmere Prøvelse altid baade er frugtbringende og interessant. Ogsaa fandt jeg det nødvendigt at tage Sænsyn til de Forandringer, Mytherne hos senere Forfattere havde undergaaet.

Foruden de i Noterne anførte Skrifter har jeg især benyttet Damms og Crusius's homeriske Ordbøger, der dog kun indeholde Sænsvisninger til de homeriske Digte, Mitsch's mythologisches Wörterbuch (2den Udgave ved Klopfer), hvis Unægtighed i Citater af gamle Forfattere jeg tilfulde har lært at kjende, og hvad der er udkommen af Prof. Pauly's Real-Encyclopædie der classischen Alterthumswissenschaft, men har naturligtviis maattet savne en heel Deel Værker, der ikke findes i de herværende saa Bogsamlinger. Svad mine Citater af gamle Forfattere angaaer

da ville de i Almindelighed være tydelige, ligesom jeg ogsaa haaber, at de ville befindes nøiagtige, blot maa jeg bemærke, at jeg af Strabon ikke alene har citeret Sidetallet efter Casaubonus's Udgave, men ogsaa i Parenthes har tilføjet Pagina efter Tauchniger-Udgaven; og at jeg af Dictys Cretensis (og Dares Phrygius) kun eier en lille Udgave (Amsterdam 1630), der ingen Capiteldeling indeholder, saa at jeg, hvor jeg ikke havde Citatet andensfra, kun har kunnet citere Bogen og Pagina efter min Udgave. Uagtet det havde været mit Ønske i dette Æfte at levere Bogstaverne A-C, seer jeg mig dog paa Grund af det voxende Arketal nødsaget til at standse ved Slutningen af A; men jeg maa dog bemærke, at dette Bogstav, paa Grund af de mange Sovedartikler (f. Ex. Achilleus, Agamemnon, Aianterne, Aides, Aineias, Aphrodite, Apollon, Ares, Artemis, Athene) det indeholder, omtrent udgjør en fjerde Deel af det hele Alphabet. I et følgende Æfte er det mit Ønske at tilføje en Oversigt over de homeriske Digtes Historie og de os fra Oldtiden levnedes Skrifter, der indeholde nærmere Oplysning om de i disse Digte omhandlede Personer eller Stæder. Her slutter jeg med at anbefale dette Arbejde, der har været mig en fier Bestjæftigelse i mine just ikke mange fritimer, og hvis Mangler jeg tilfulde føler, til skaansom Bedømmelse.

Abanter — Ableros.

Abanter (*Ἀβαντες, των, οι*) vare de ældste Beboere af Den Euboia, der efter dem ogsaa kaldes Abantis. Om de vare indvandrede fra Argos paa Peloponnesos, og da havde Navn efter den argiviske Konge Abas, S. af Lynceus, eller de, efter Aristoteles's Beretning hos Strabon,¹⁾ vare Thakere fra Abai i Pholis, er uvist. Paa den troiske Krigs Tid beherskedes de af Elephenor, S. af Chalkodon, under hvis Anførelse de paa 40 Skibe drog imod Ilios²⁾. Homeros beskriver dem, som langhaarede (*ὄπιθεν κομόωντες*), høihjertede (*μεγάθυμοι*), modige (*μέγιστα πειρόντες*) og rappe (*θοοί*) Krigere, der især vare udmærkede i at bruge deres Landsker (*αλχημηταί*³⁾).

¹⁾ Libr. 10, 1, pag. 445 (319 = 20 T.) ²⁾ Il. 2, 536. 4, 464.
³⁾ Il. 2, 536:45.

Ubarbarea (*Ἄβαρβαρη, ης, ἡ*) en Naiade, blev ved den troiske Konge Laomedons ældste, men uægte, Son Bufolion Moder til Niseos og Pedasos, der deltog i Troias Forsvar, men begge dræbtes af Melesteus's Son Euryalos i det første af de i Iliaden beskrevne Slag. Il. 6, 22.

Abas (*Ἄβας, αντος, ος*) en Troer, S. af Drometyderen Eurydamas. Han blev tilligemed sin Broder Polyidos dræbt i det første Slag af Diomedes. Il. 5, 148:51.

Abioi (*Ἄβιοι, ων, οι*) eller Gabioi¹⁾, et skytstift Nomadesfolk i det Nørdlige af Europa; efter Strabon²⁾ boede de ved Floden Ixtos. Homeros³⁾ roser dem ligesom Galatophagerne og Hippomolgerne for deres Kæmpekraft og Meenhed i Sæder og Levemaade.

¹⁾ St. Byzant s. v. *Ἄβιοι*. Hos Homeros er det først Wolf og Hæne, der have indført det som Nom. propr., da det før stod som et Appellativ. Mangfoldige Derivationer (hvoriblandt den simpleste af *ἀ* priv. og *βίος* d. e. fattig, arm) findes hos Eustathios til Il. 13, 6. ²⁾ L. 7, 3, p. 296 (73 T.) Sml. p. 300 (79 = 80 T.) p. 302 (83 T.) L. 12, 3 pag. 553 (34 T.). ³⁾ Il. 13, 6.

Ableros (*Ἄβληρος, ον, ος*) en Troer, blev dræbt i det første Slag af Nestors Son Antilochos. Il. 6, 32.

Abydos (*Ἀβύδος*, *ov, η*, nu *Αβίδο*) Stad i Mysien ved Hellespontos, der her kun er 7 Stadier bredt ¹⁾, ligeverfor Sestos. Den beherstedes paa den troiste Krigs Tid af Hyrtakiden *Asios*, der kom Priamos til Undsætning med Hjelpetropper. ²⁾ Efter Strabon ³⁾ udgjorde den een af de 8 eller 9 Smaaastater i Landskabet *Troia*, som stod under Priamos's Overherredomme. Homeros fortæller ogsaa, ⁴⁾ at Priamos's uægte Son Demofoon opholdt sig her for at have Opsigt med nogle af hans Faders Heste. Her var det at Herros senere holdt Hærskue og herfra lod han slaae Broe over Hellespontos. ⁵⁾ De senere Indvaanere vare i slet Rygte for Ushædelighed og Bellever. ⁶⁾

¹⁾ D. e. 2100 Men. Hrdt. 7, 34. ²⁾ II. 2, 836. 17, 584. ³⁾ L. 13, 1. pag. 585 (87 T.) ⁴⁾ II. 4, 499. ⁵⁾ Hrdt. 7, 34. ⁶⁾ Athenæus L. 12, pag. 524-5. 13, p. 572. 14, p. 641.

Achaioi (*Ἀχαιοί*, *ων, οι*) Achaierne vare paa den troiste Krigs Tid det herskende Folk i Grækenland, og boede deels i *Phthia* i Thessalien, ¹⁾ deels paa *Peloponnesos*, navnlig i *Argos*. ²⁾ Ligesom de vrrige helleniske Hovedstammer havde de deres tidligste Boliger i Thessalien, hvorfra de senere udbredte sig over en stor Deel af *Peloponnesos*, dog med Udtagelse af *Arkadien*. Efter Strabons Beretning ³⁾ skal nemlig *Deukalions* Son *Hellen* have herstet i *Phthia* imellem *Floderne Peneus* og *Asopos*, hvor hans ældste Son (*Niolos*) overtog Regjeringen efter ham, medens *Kuthos* drog (fordreven ⁴⁾) til *Attika*, og ægtede *Kong Erechthens's* Datter *Kreusa*, ⁵⁾ der fødte ham to Sønner *Jon* og *Achaios*. *Jon* fik Regjeringen i *Athenai*, men *Achaios* flygtede formedelst et Mord, han havde begaaet, til *Lakonien*, hvis Indbyggere efter ham kaldtes *Achaier*. *Pausanias* derimod fortæller, ⁶⁾ at *Kuthos* atter blev fordreven fra *Athenai* af *Erechthens's* Sønner og flygtede til *Ligialos*, hvor han døde, men hvorfra hans Son *Achaios* drog med *Understøttelse* fra *Athenai* til sit *Fædrenerige* i Thessalien, som han bemægtigede sig. Herfra drog derimod hans to Sønner *Archandros* og *Architeles* til *Argos*, hvor de ægtede to af *Kong Danaos's* Døtre *Automate* og *Skafia*, hvorpaa *Lakedaimonierne* efter dem fik Navnet *Achaier*. *Maastee* havde Achaierne ogsaa udbredt sig til *Kreta* ⁷⁾; hvorvel man seer, at alle Grækere af Homeros oftere ⁸⁾ benævnes med dette Navn (*Achaioi*, *Panachaioi*), ligesom de ogsaa kaldes *Argeioi* ⁹⁾ eller *Danaoi* ¹⁰⁾. Saaledes kaldes ogsaa *Italiens* Achaioi. ¹¹⁾ Efter Homeros's Skildring vare de modige og krigslystne, *μεγάθυμοι*, ¹²⁾ *ἄρῆστοι*, ¹³⁾ *ἰσχυροὶ*; ¹⁴⁾ deres *Blis* var *fyrrigt* (*ἐλιζωντες*; ¹⁵⁾ de

bare langt Haar (*καρηκομόωντες*,¹⁶) og Mustninger af Kobber (*χαλκοχίτωνες*,¹⁷) *χαλκοκνήμιδες*,¹⁸) *ἐνκνήμιδες*.¹⁹)

¹) Il. 2, 684. Smf. 9, 395. 11, 770. ²) Il. 9, 141. 2, 284, smf. 287. ³) Libr. 8, 7. pag. 383. (218 T.) Smf. 8, 6 pag. 365 (189 T.) ⁴) Pausan. 7, 1, 2. ⁵) Apldr. 1, 7, 3. ⁶) 7, 1. ⁷) Od. 19, 175. ⁸) Il. 1, 17. 7, 385 o. s. v. ⁹) Il. 1, 79. 2, 79 o. s. v. ¹⁰) Il. 1, 42. 2, 674 o. s. v. ¹¹) Od. 1, 90. 394. 401. 2, 7 o. s. v. ¹²) Il. 1, 123. ¹³) Il. 11, 800. ¹⁴) Il. 6, 73. 16, 303 o. s. v. ¹⁵) Il. 3, 190. ¹⁶) Il. 2, 11. 323 o. s. v. Od. 1, 90. 2, 7. ¹⁷) Il. 2, 437. 3, 127 osv. ¹⁸) Il. 7, 41. ¹⁹) Il. 2, 331.

Acheloos (*Ἀχελώϊος* ep. isf. *Ἀχελῷος*, ov, ὅ) I. den største Flod (*χεῖμα*¹) i Grækenland (nu *Aspro Potamo*) udsprang paa Pindos, dannede Grændsefljeldet imellem *Arkarnien* og *Aitolien* og faldt ved de *Echinadisse* Der igjennem flere *Mundinger* ud i det *Ioniske* Hav.²) Ved at opfylde *Jord* dannede den et frugtbart *Nyland* (*Paracheloitis*). Flodguden *Acheloos* var en *Søn* af *Okeanos* og *Tethys*⁴) og blev ved en af *Muserne*⁵) *Frader* til *Seirenerne*. Hans *Datter* *Kallirrhoe* ægtede *Alkmaion*.⁶) *Forresten* er *Acheloos* især bekendt af sin *Kamp* med *Herales*. Han *frie*de nemlig *samtidig* med denne til *Deianeira*, en *Datter* af *Dineus* i *Kalydon*, og maatte i den *Anledning* indlade sig med ham i en *Beddekamp*, hvori han blev *overvunden*.⁷)

¹) Il. 21, 194. ²) den kaldtes tidligere *Thoas*. *Strab.* 10, 2, p. 450. (328 T.) *Pausan.* 8, 38, 7. *Dionys. Perieg.* 433. ³) *Strab.* 10, 2 p. 458. (342 T.) *See Alkmaion.* *Diodor. Sic.* 4, 35. ⁴) *Hesiod. Theog.* 340. Eller efter andre *Angivelser* af *Helios* og *Gaia*. *See Serv. Virg. Georg.* 1, 9. ⁵) enten *Terpsichore* (*Apollon. Rhod.* 4, 897) eller *Melpomene* (*Apldr.* 1, 3, 4); men *Apollodoros* angiver dog et andet *Sted* (1, 7, 10) *Porthaons* *Datter* *Eterope* for *Moderen*. ⁶) *Apldr.* 3, 7, 5. *See Alkmaion.* ⁷) *Schol. Il.* 21, 194. *Soph. Trach.* 9 flg. *Apldr.* 2, 7, 5. *Hygin. fab.* 31. *Serv. Virg. Æn.* 8, 300. *Smf. Joann. Malal.* 6, 164. *Dind. Georg. Cedren.* 1, pag. 246 *Bekker*.

II. en lille Flod i *Phrygien*, udsprang paa *Bjerget* *Sipylos* og løb ud i *Archipelagos*. Il. 24, 616. *Pausan.* 8, 38, 7.

Acheron (*Ἀχέρων*, ovros, ὅ) en Flod i *Underverdenen* (see *Aides*), der optog *Pyriphlegeton* og *Kokytos*.¹) *Thesprotia* var der en Flod *Acheron*, der optog en anden Flod *Kokytos*, og da dens *Band* var ubehageligt bittert og *Omegnen* *sumpig* og fuld af *mephitiske* *Dunster* formoder *Pausanias*,²) at *Homeros* derfra har henlagt disse *Floder* til *Underverdenen*.

¹) *Od.* 11, 513. ²) 1, 17, 5. *Smf. Serv. Virg. Æn.* 7, 312.

Achilleus (*Ἀχιλλεύς* eller *Ἀχιλῆΐς*, ἦος, ὅ) *Søn* af *Peleus* og *Havgudinden* *Thetis*¹), *nedstammende* paa

Fædrene Side igjennem Liakos fra Zeus,^{1b)} Herster over den sydøstlige Deel af Thessalien fra Byen Trachin ved Dita til Parisfa ved Peucus²⁾, den udmærkede Heros, der danner Foreningspunktet for hele Iliaden, Monstret for alle homeriske Helte: den skønneste (han var skønnere end Nireus^{3a)}) og tappreste (Lias kom ham nærmest^{3b)}), af alle dem, der hjempede imod Ilios; begavet med 3 Mænds Styrke,⁴⁾ lidenskabelig⁵⁾ og vild,⁶⁾ dog var hans Hjerte ogsaa aabent for blidere Følelser, som Kjærlighed,⁷⁾ Venstabs,⁸⁾ Urefrygt for Alderdommen og Medlidende;⁹⁾ han var en Fjende af Forstillelse;¹⁰⁾ ærede Guberne og rettede sig efter deres Bink, selv i sin Bredes Opbrusning.¹¹⁾ Han blev opdragen i Phthia af sin Moder Thetis¹²⁾ og af Phoinix, til hvem ogsaa hans Fader Peleus anbettede ham, da han drog imod Ilios.¹³⁾ 3 Lægefursten havde Kentauren Cheiron været hans Lærer.¹⁴⁾ At Thetis efter hans Fødsel stræbte at gjøre ham udødelig, enten ved om Natten at skjule ham i Ilden og om Dagen salve ham med Ambrosia,¹⁵⁾ eller ved at neddykke ham i Floden Styx, hvorved hun opnaaede, at han blot kunde saares i Hælen, som hun holdt paa, medens hun nedsfænkede ham i Floden,¹⁶⁾ er senere Sagn, som Homeros ikke kjender. Achilleus saares i den høire Haand af Asteropaios,¹⁷⁾ og baade Thetis¹⁸⁾ og Achilleus¹⁹⁾ vide meget vel, at hans Liv kun var kortvarende, og at det var ham af Skiebne bestemt at falde for Ilios; ihvorvel det dog stod ham frit at vælge imellem et langt og uberømt og et kort men daadrigt og ærefuldt Liv.²⁰⁾ Ligeledes er det Sagn, at Peleus eller Thetis skjulte ham hos Kong Lykomedes paa Skyros, da Kalchas havde spaaet, at Troia ikke kunde indtages uden ham, og at han der opholdt sig forklædt som Vige (Pyrrha), og ved Lykomedes's Datter Deidamia blev Fæder til Pyrrhos eller Neoptolemos;^{20b)} men at Hellenerne, som havde faaet Nys om Sagen, sendte et Gesandtskab til Skyros, og at Odysseus opdagede Achilleus ved Hjælp af en Trompet,²¹⁾ Homeros ubekjendt.²²⁾ Dog fortælles det ogsaa i Iliaden, at Achilleus's Son Neoptolemos under Krigen mod Ilios opholdt sig paa Skyros.²³⁾ Med 50 Skibe, bemandede med 2500 Myrmidoner, eller som de ogsaa kaldtes Hellener og Achæier, drog Achilleus fra Phthia i Thessalien imod Ilios.²⁴⁾ Hans Skibe laae yderst paa den ene Fløj, ligesom den store Lias's paa den anden, og Odysseus's i Midten.²⁵⁾ Under den langvarige Besæring anførte han Hellenerne paa en Mængde Krigstog baade til Lands og til Søes,²⁶⁾ og indtog og ødelagde paa disse 12 Søestæder og 11 Byer i det treifte Gebeet.²⁷⁾ Af disse Stæder nævner Homeros The-

be,²⁸⁾ Lesbos,²⁹⁾ Skyros,³⁰⁾ Tenedos,³¹⁾ Pedasos³²⁾ og Pyrnessos,³³⁾ hvorfra Achilleus bortførte Briseis's Datter, Kong Mynes's Gemalinde³⁴⁾, den skønne Briseis³⁵⁾ (Hippodameia³⁶⁾, som Agamemnon siden berøvede ham under den Strid, der udgjør Gjenstanden for Iliaden.³⁷⁾ Da nemlig Spaamanden Kalchas efter Achilleus's Opfordring afgav den Forklaring, at Apollons Brede over at Agamemnon havde ringeagtet Præsten Chryses, der ønskede at løskjøre sin fangne Datter, var Marsag til den Vest, der i det tiende Aar af Troias Besæring bortførte Achaierne, blev Agamemnon højlig forbittret paa Achilleus, og da han nødtes til at tilbagejende den smukke Chryseis (Astynome³⁸⁾, lod han to Hærolde at gaae til Achilleus og affordre ham Briseis.³⁹⁾ Han udleverede vel sin Elskede, men klagede sorgfuld for sin Moder, og bad hende søge Hjælp hos Zeus; hun raadede ham da til at afholde sig fra Kampen, og lovede at anraabe Zeus om at hjælpe Troerne for at Achaierne maatte føle Savnet af ham. Hun holdt ogsaa sit Løfte, og Zeus tilnækkede hende Opfyldelsen af hendes Ønske.⁴⁰⁾ Da afholdt Achilleus og hans Følk sig fra al Deeltagelse i Krigen, de forbleve ved deres Telte, og øvede sig ved Strandbredden i at kaste med Diskos, skyde med Bue o. s. v.⁴¹⁾ Efter to uheldige Slag nødtes Achaierne til at indeslutte sig i deres Forskandsninger, hvorefter Agamemnon sendte et Gesandtstab, bestaaende af Phoinix, den store Nias og Odysseus til Achilleus for at formaae ham til at lade sin Brede fare og understøtte Achaierne, hvorhos han lovede ham at udlevere Briseis og desuden at give ham anseelige Gaver.⁴²⁾ Men Achilleus forkastede aldeles dette Forslag og truede endogfaa med strar at reise hjem.⁴³⁾ I et tredie Slag den næste Dag saaredes Agamemnon og flere af de fornemste græske Anførere, hvorpaa Achilleus udsendte sin Ven Patroklos for at erfare hvorledes Sagerne stod. Herom underrettedes denne af Nestor, der bad ham om at søge at formaae Achilleus til enten selv at deeltage i Slaget eller dog at tillade, at han (Patroklos) kæmpede i hiins Rustning.⁴⁴⁾ Dog først længe derefter, da Troerne odelagde Achaiernes Forskandsninger og trængte løs paa Skibene, overlod Achilleus Patroklos sin Rustning (der var en Gave af Guderne til Peleus ved dennes Bryllup med Thetis,⁴⁵⁾ og tillod ham at føre Myrmidonerne ud i Slaget.⁴⁶⁾ Denne drev derpaa de forkræfede Troer tilbage fra Skibene og ind paa Sletten, dræbte foruden en Mængde Andre Sarpedon, Zeus's Son, og forfulgte, trods Achilleus's Forbud, Troerne lige til Ilios's Muur, som han endog besteg, men hvorfra atter Apollon

nedstodte ham.⁴⁷⁾ Endelig dræbte han Hektors Kudsst Kevriones, men saaredes af Euphorbos og dræbtes af Hektor, der frarev ham og iforte sig hans Rustning.⁴⁸⁾ Da Achilleus ved Antilochos fik Underretning derom, hengav han sig aldeles til Sorg og Henvlyst; Thetis kom med alle Nereiderne for at trøste ham og lovede ham næste Dag en ny Rustning, som hun ogsaa fik Hephaistos til at forfærdige. Imidlertid bortstræmmede Achilleus ved sin Stemme de fremtrængende Troer, der truede med at bortføre Patroklos's Liig; hvorpaa Natten endte det tredie Slag.⁴⁹⁾ Saasnart Achilleus næste Dag havde faaet sin nye, prægtige Rustning,⁵⁰⁾ vilde han ufortøvet gaae i Kamp, men lod sig dog af Odysseus overtale til at vente indtil Hæren havde styrket sig ved Mæring, som han imidlertid selv vægrede sig ved at nyde. Han modtog derpaa Agamemnon's Gaver og Briseis, rustede sig og ilede ud i Slaget. Her kjempede han med Lineias, der dog reddedes af Poseidon, dræbte blandt Andre Polydoros, en Broder til Hektor, der for at hevne hans Død begyndte en Tvekamp med ham, men bortførtes af Apollon.⁵¹⁾ Achilleus dræbte derpaa en Mængde Troer og drev de andre deels henimod Byen, deels ud i Floden Xanthos (Skamandros); hvor han deels fangede 12 Troer levende, som han bevarede til Patroklos's Begravelsesfest, deels dræbte en Mængde Menneſter, hvoriblandt Priamos's Son Lykaon, men fortørnede derved Flodguden, som han ogsaa kom i Kamp med; men skjøndt Xanthos understøttedes af Simoeis maatte han dog give efter, da Hephaistos, efter Heras Opfordring, hjalp Achilleus og plagede Floden med sin fortærende Ild.⁵²⁾ Apollon reddede derefter de flygtende Troer, paatog sig Agemors Skikkelse og opholdt og narrede Achilleus, som endelig i en Tvekamp fældede Hektor, der blev begravt af hele Byen, og bortførte triumpherende hans Liig, som han havde bundet bag ved sin Stridsvogn.⁵³⁾ Da først besorgede Achilleus Patroklos's Liigbegjængelse, i hvilken Anledning han anstillede forstjellige Beddekampe.⁵⁴⁾ Endelig kom den gamle Priamos efter Gudernes Opfordring til ham for at løskjøre sin Sons Liig, som han ogsaa erholdt, og med Hektors Begravelse ender Iliaden. Derimod fortælles der i Odysseen,⁵⁵⁾ at Achilleus faldt for Troia i aaben Kamp tilligemed mange andre Achaier. De nærmere Omstændigheder ved hans Fald omtaler Homeros ikke; dog ved Achilleus selv,⁵⁶⁾ efter sin Moders Beretning, at han skal falde for Apollons Pile; og den døende Hektor varsler⁵⁷⁾ hans Død i de Staaſte Porte, hvor han vil blive dræbt af Apollon og Paris. Hermed kan endnu Virgils Beretning⁵⁸⁾ stemme, hvorimod

Servius,^{59a)} underlægger hans Ord en anden Forklaring, ifølge hvilken Achilleus var gaaet til Troia for at slutte Fred paa den Betingelse, at han skulde have Priamos's Datter Polyxena til Hustru, og ved den Leilighed saaredes af Paris, der understøttedes af Apollon, i Hælen (see ovenfor Num. 16). Efter Doid^{59b)} formaaede Apollon efter Poseidons Tilskyndelse Paris til at sende en Pæl imod Achilleus, medens han i Slaget fældede en Mængde Troer. Efter Quintus Kalaber⁶⁰⁾ var det Apollon selv, der dræbte ham ved at saare ham i Hælen med en Pæl; efter Hyginus Fortælling⁶¹⁾ var det Apollon under Paris's Skikkelse; men efter Dares Phrygius⁶²⁾ og Dictys fra Kreta⁶³⁾ var det Paris selv, der dræbte ham i den thymbræiske Apollons Tempel, medens Deiphobos omfavne ham. — Alle Achæierne sørgede over hans Død, Thetis kom med alle Nereiderne og Muserne for at begræve hans Kald, og da hans Lig paa den 18de Dag blev brændt, blev Asken lagt i den samme Urne, der gjemte Patroklos's Levninger.⁶⁴⁾ Achæierne opkastede ham en Gravhøi nær ved Hellepontus,⁶⁵⁾ og Thetis udsatte Belønninger ved prægtige Kampege, der holdtes ved hans Begravelse.⁶⁶⁾ Om Besiddelsen af hans Baaben, som Thetis overlod Grækerne, kjempede Odysseus og Nias, Telamons Søn, og da den første seirede dræbte den sidste sig selv.⁶⁷⁾ Polyxena, som var Marsag i Achilleus's Død, blev offret paa hans Gravhøi, da Achæierne drog hjem.⁶⁸⁾ Hans Tropper forted lykkeligen hjem efter Troias Indtagelse af hans Søn Neoptolemos.⁶⁹⁾ Hans Heste (Xanthos og Balios) vare ligesom hans Baaben en Gave af Guderne til hans Fader Pelæus;⁷⁰⁾ de vare altsaa udbelige, og sørgede med rindende Taarer over Patroklos's Kald;⁷¹⁾ og da Achilleus tiltalede dem svarede Xanthos ham og varslede ham hans Død.⁷²⁾ I Underverdenen traf Odysseus ham, der var ilde tilfreds med Skyggernes uvirksomme og kraftløse Tilværelse, men dog glædede sig ved at høre sin Søns Bedrifter.⁷³⁾ flere Stæder i Grækenland opførte senere Templer til hans Ære og dyrkede ham som en Gud⁷⁴⁾.

^{1a)} Il. 20, 206-7. ^{1b)} Il. 21, 187 flg. ²⁾ Il. 2, 681 flg. Strab. 9, 5. pag. 432 (299 T.). Achilleus herskede over Dolopia og Sletten indtil det magnetiske Hav og Proteuslaos's Hye Antron (der nu kaldes Antrones).⁴⁾ See Phthia, Argos og Hellas. ^{3a)} Il. 2, 673-4. ^{3b)} Il. 2, 768-69. Od. 11, 469-70. 550:1. ⁴⁾ Il. 24, 453-6. ⁵⁾ Il. 1, 188 flg. ⁶⁾ Il. 23, 175-183. ^{22,} 395. ⁷⁾ Il. 1, 349. 9, 340 flg. ⁸⁾ Il. 18, 22 flg. ^{19,} 321. ⁹⁾ Il. 24, 515-16. 669. ¹⁰⁾ Il. 9, 312-13. ¹¹⁾ Il. 24, 139-40. 1, 216-21. ¹²⁾ Il. 18, 55 flg. 436 flg. ¹³⁾ Il. 9, 485 flg. 440 flg. ¹⁴⁾ Il. 11, 831. ¹⁵⁾ Apldr. 3, 13, 6. Apollon. Rhod. Argon. 4, 869-79. Sml. Demophon. ¹⁶⁾ Serv. Virg. Æn. 6, 57. Stat. Achill. 1, 269. Hygin. fab. 107. Fulgent.

Mytholl. 3, 7. ¹⁷⁾ Il. 21, 166 flg. ¹⁸⁾ Il. 1, 416. 18, 59. 440. 24, 85. 131. ¹⁹⁾ Il. 1, 352. 18, 330. 19, 421. 21, 110-13. 278 flml. 22, 359. 23, 81-150. ^{20a)} Il. 9, 410 flg. ^{20b)} Horat. Od. 1, 8, 14. Schol. Il. 19, 332. Eustath og Schol. Viet. Il. 9, 664. ²¹⁾ Apldr. 3, 13, 8. Sml. Hyg. fab. 96. ²²⁾ Efter de homeriske Digte sendte nemlig Peleus og Thetis Achilleus hjemmefra imod Troas. Sml. f. Gr. Il. 9, 253. 11, 763 flg. 16, 575. Eustath. Il. 9, 664. ²³⁾ Il. 19, 326. Sml. Od. 11, 509. ²⁴⁾ Il. 2, 685. 16, 168. ²⁵⁾ Il. 8, 224-26. 11, 7-9. Sml. 10, 113. ²⁶⁾ Od. 3, 105. ²⁷⁾ Il. 9, 328-29. ²⁸⁾ Il. 1, 366. 2, 691. 6, 416. 9, 188. ²⁹⁾ Il. 9, 129. 664. ³⁰⁾ Il. 9, 668. ³¹⁾ Il. 11, 625. ³²⁾ Il. 20, 92. ³³⁾ Il. 2, 690. 16, 56. 19, 60. 20, 92. 191. ³⁴⁾ Il. 19, 296. 2, 692. ³⁵⁾ Il. 2, 690. ³⁶⁾ Eustath. Il. 1, 184. Dict. Cret. 2 p. 40. ³⁷⁾ Il. 1, 323. ³⁸⁾ Eustath. Il. 1, 184. Dict. Cret. 2 p. 40. ³⁹⁾ Il. 1, 320 flg. ⁴⁰⁾ Il. 1, 352-430, 493-530. ⁴¹⁾ Il. 1, 488. 2, 686. 771 flg. ⁴²⁾ Il. 9, 122-57. ⁴³⁾ Il. 9, 425 flg. ⁴⁴⁾ Il. 11, 597 flg. ⁴⁵⁾ Il. 18, 84. 17, 194. ⁴⁶⁾ Il. 16, 7 flg. ⁴⁷⁾ Il. 16, 167-711. ⁴⁸⁾ Il. 16, 751-855. ⁴⁹⁾ Il. 18, 1 flg. 239 flg. ⁵⁰⁾ Skjoldet med dets utallige Zirater og Afbildninger beskrives Il. 18, 478-608. Det bestod af 5 Plader, een af Guld, 2 af Kobber, og 2 af Tin. Il. 20, 268 flg. ⁵¹⁾ Il. 20, 156 flg. ⁵²⁾ Il. 21, 1-384. ⁵³⁾ Il. 22, 90-404. ⁵⁴⁾ Il. 23. ⁵⁵⁾ 24, 35 flg. 5, 310. Sml. 3, 109. 189. ⁵⁶⁾ Il. 21, 278. Sml. 19, 421. ⁵⁷⁾ Il. 22, 359-60. ⁵⁸⁾ Æn. 6, 56-58. ^{59a)} Sml. Serv. Virg. Æn. 3, 322. ^{59b)} Metam. 12, 584. ⁶⁰⁾ 3, 60 flg. ⁶¹⁾ fab. 107. ⁶²⁾ cap. 34. ⁶³⁾ 4, 2. (Joann. Malal. 5. p. 131.) ⁶⁴⁾ Od. 24, 74. Sml. Il. 23, 92. ⁶⁵⁾ Od. 24, 71 flg. Strab. 13, 1 p. 596 (103 T.) Qu. Cal. 7, 403. Man har i den nyere Tid staaet i den Formening, at man havde fundet Achilleus's og Patroklos's Gravhøi i Troas; ja Grev Choiseul og Lechevalier troede endog ved Eftergravninger i denne Gravhøi at have fundet den af Homeros omtalte Urne, hvori deres Aske opbevarede, tilligemed selve Asken og et Athenebillede. Men de Personers Troværdighed, til hvem disse Udgravninger vare betroede, er Tvivl underkastet. See Lechevaliers Reise nach Troas uebers. v. Lenz p. 183-99 og i Dalzel's Doversætt. med Heynes Anm. p. 213-30. Efter Plinius's (h. n. 4, 26) og Pomponius Melas (2, 7) Fortælling laae Achilleus begravet paa en lille De Leuce (der efter ham kaldtes Achillea) ved Mundingen af Dnieper (Borysthenes). ⁶⁶⁾ Od. 24, 85 flg. Sml. Qu. Calab. 3, 730 flg. ⁶⁷⁾ Od. 11, 544 flg. Sml. Qu. Calab. 5, 122-316. Ovid. Met. 13, 1-398. Hygin. fab. 107. Soph. Ajax. See nedensfor Aias Tel. ⁶⁸⁾ Serv. Virg. Æn. 3, 322. Hygin. fab. 110. Euripid. Hecub. 522. ⁶⁹⁾ Od. 3, 188-89. 11, 535. ⁷⁰⁾ Il. 23, 277. 16, 867, ⁷¹⁾ Il. 17, 426 flg. 23, 277 flg. ⁷²⁾ Il. 19, 408 flg. ⁷³⁾ Od. 11, 471-540. ⁷⁴⁾ See Paus. lib. 3, 19, 11. 20, 8. 24, 4. l. 6, 23, 2. o. s. v.

Adamas (*Ἀδάμας*, *αντος*, *ο*), S. af Hyrtakiden Afios fra Arisbe i Landstabet Troas, deeltog ligesom Faderen i Troias Forsvar.¹⁾ Under Kampen ved Skibene sprang han frem mod Nestors Søn Antilochos, men Poseidon slo vede hans Landse, og da han vilde trække sig tilbage blev han dræbt af Kretenserne Meriones.²⁾ Hans Broder var Phainops.³⁾

¹⁾ Il. 2, 837. 12, 140. 13, 759. 771. I nogle Udgaver kaldes han Afamas. ²⁾ Il. 13, 567. ³⁾ Il. 17, 583.

Admete (*Ἀδμήτη, ἡς, ἡ*) nævnes blandt Persepho-
næs Legesøstre, da hun bortførtes af Hides.¹⁾ Hun var,
ligesom de øvrige, D. af Okeanos og Tethys.²⁾

¹⁾ hymn. in Cer. 421. ²⁾ Hesiod. Theog. 379.

Admetos (*Ἀδμητος, ου, ὁ*), S. af Phereos¹⁾, hvis
Fader Kretheus var en Søn af Aiolos,²⁾ Konge i Phera i
Thessalien, og gift med Pelias's Datter, den skønne Al-
kestis.³⁾ Deres Søn var Eumelos, der ægtede Ikaros's
Datter Ipythime, (Penelopes Søster⁴⁾) og deeltog i Krigen
mod Troia.⁵⁾ Hos Admetos opholdt Apollon sig i længere
Tid og vogtede hans Dvæg og opdrættede hans Heste, hvor-
for Eumelos's Heste roses som de bedste af alle dem, der
førtes imod Troia.⁶⁾ Aarsagen til at Apollon opholdt sig
hos Admetos omtales ikke i de homeriske Digte, men efter
andre Forfatteres Beretninger var det enten som Straf
fordi Apollon, forbitret over at Zeus havde dræbt hans Søn
Asklepios (Æsculapius), (da Hippolytos ved hans Kunst
var vendt tilbage til Livet) havde hævnnet hans Død paa
Skylloperne, der havde forarbejdet de dræbende Lystraaler;⁷⁾
eller vel rettest til Straf og Soning fordi han havde dræbt
Python,⁸⁾ eller fordi han elskede Admetos.⁹⁾ Da Pelias
kun vilde gifte sin Datter med den, der kunde spænde en
Løve og et Bildsviin for sin Bogu hjælp Apollon Admetos
hermed, saa at han vandt sig Alkestis til Kone; men ved
Brylluppet forglemte han at ofre til Artemis, hvorfor hun
fyldte hans Sovestammer med Slang. Dog forsønde Apol-
lon sin Søster, og bevægede endog Moirerne (Parcerne) til at frie
Admetos fra Døden, saafremt hans Fader, Moder eller Kone vilde
døe for ham. Hertil var Alkestis villig,¹⁰⁾ men dog sendte
Persephone hende tilbage fra Underverdenen, eller Herakles
befriede hende.¹¹⁾ Admetos nævnes som Deeltager saavel
i Jagten efter det kalydoniske Bildsviin,¹²⁾ som i det argo-
nautiske Tog.¹³⁾

¹⁾ Il. 2, 763 smt. 714. 23, 376. ²⁾ Apldr. 1, 7, 3. ³⁾ Il. 2,
713 fig. ⁴⁾ Od. 4, 797. ⁵⁾ Il. 2, 714. 764. 23, 289. ⁶⁾ Il. 2,
763. ⁷⁾ Apd. 3, 10, 4. Orph. Arg. 176. Scriv. Virg. Georg. Diodor. 4, 71,
3, 2. Æn. 7, 761. ⁸⁾ Anaxandrid. i Schol. Eurip. Alc. v. 2. See
K. O. Müller Prolegom. p. 300-307. ⁹⁾ Callimach. h. in Apoll.
19. ¹⁰⁾ Eustath. Il. 2, 711. Martial. Epigr. 4, 71, 6. Invenal.
Sat. 6, 652. ¹¹⁾ Apldr. 1, 9, 15. 2, 6, 2. Hygin. fab. 51. ¹²⁾
Apd. 1, 8, 2. Ovid. Met. 8, 310. ¹³⁾ Orph. Arg. 175. Apd. 1, 9, 16.

Adrasteia (*Ἀδραστεια, ας, ἡ*), Adrastea, en Stad
i Lille-Mysien ved Floden Alfeyos og Propontis, opkaldt efter en
Heros Adrastos, der her skal have anlagt et Tempel til
Nemesis, hvorefter hun fik Tilnavnet Adrastea.¹⁾ Paa
den troiske Krigs Tid beherskedes den (dog under Priamos's
Overherredømme²⁾) af Spaamanden Merops, hvis Sønner

Adrastos og Amphios imod hans Villie deltege i Troias Forsvar og begge fældedes af Diomedes.³⁾

¹⁾ Strabon. I. 13. 1. p. 588 (90 T.) Eurip. Rhes. v. 312. Virg. Cir. 233. ²⁾ Strab. I. 13, 1 p. 586 (87 T.) ³⁾ II. 2, 828. II, 329.

Adraste (ep. Ἀδράστη, ης, ἥ) en Huusjomfrue hos Helen i hendes Hjem i Sparta. Od. 4, 123.

Adrastine (ep. Ἀδραστίνη, ης, ἥ) det er Adrastos's Datter Nigialeia, Diomedes's Hustru. II. 5, 412.

Adrastos (ep. Ἀδράστος, ου, ὅ) I. Son af Talao's og Polybos's Datter Eysiana'ssa,¹⁾ og Broder til Mefistens og Eriphyle, ægtede Amphithea, Datter af Pronar og blev ved hende Fader til Argeia, Deipyle, Nigialeia, Nigialeus og Kyanippos.²⁾ Han var Konge i Argos, men fordreven herfra af Amphiarao's drog han til Sikyon, hvor han fik Regjeringen efter sin Morfader Polybos.³⁾ Dog kom han atter tilbage til Argos, hvor han ifølge et Drakelsvar, efter hvilket han vilde faae en Løve og et Bildsvin til Sviger-sønner, bortgiftede sin Datter Deipyle med Tydeus⁴⁾ og Argeia med Polynikes, fordi han bemærkede, at disse, der fordrevne fra deres Hjem, vare geraabede i Strid ved hans Bolig, førte Villeder af ovennævnte Dyr i deres Skjold.⁵⁾ Da han vilde hjælpe Polynikes til Besiddelse af hans fædrene Throne i Thebai opstod den berømte thebaiske Krig (see Polynikes), der omtales af Homeros.⁶⁾ De syv Anførere for dette Tog vare Adrastos, Amphiarao's, Kapaneus, Hippomedon, Polynikes, Tydeus og Parthenopaios; af disse slap alene Adrastos levende derfra, ved Hjælp af sin berømte Hest Arceion⁷⁾ eller Arion⁸⁾, der var af udsødelig Natur. Efter Apollodoros⁹⁾ flygtede Adrastos til Theseus i Athenai, der foretog sig et Krigstog imod Thebai og begravede de i Slaget faldne.⁹⁾ 10 Aar senere droge Sønerne af de i forrige Krig dræbte Anførere (Epigonerne) imod Thebai og indtog den. Disse vare efter Apollodoros's Beretning¹⁰⁾ Amphiarao's Søner Alkmaion og Amphilocho's, Adrastos's Son Nigialeus, Tydeus's Son Diomedes, Promachos Son af Parthenopaios, Kapaneus's Son Sthenelos, Polynikes's Son Therсандros og Mefistens's Son Euryalos. Efter andre Forfatteres Bidnesbyrd¹¹⁾ anførte derimod Adrastos ogsaa denne Gang; men da han erfarede, at hans Son Nigialeus var falden,¹²⁾ døde han af Sorg¹³⁾ paa Hjemreisen, og blev begravet i Megara.¹⁴⁾ Ogsaa dette Epigonerne's Tog omtales i de homeriske Digte.¹⁵⁾

¹⁾ Pausan. 2, 6, 3. Sml. Herodot. 5, 67. Efter andre Angivelser var Moderen enten Abas's Datter Eysimache (Apl. 1, 9, 13)

eller Eurynome (Hygin. fab. 69). ²⁾ Apldr. 1, 9, 13. ³⁾ Hrdt. 5, 67. Pausan. 2, 6, 3. Sml. II. 2, 572. ⁴⁾ Sml. II. 14, 120=1. ⁵⁾ Eurip. Phoeniss. 420 flg. Apldr. 3, 6, 1. Hygin. fab. 69. ⁶⁾ II. 4, 377. ⁷⁾ II. 23, 346 og Schol. t. d. St. Hesiod. scut. Herc. 120. ⁸⁾ Apldr. 3, 6, 8. Pausan. 8, 25, 5. ⁹⁾ 3, 7, 1. ¹⁰⁾ 3, 7, 2. ¹¹⁾ Pindar. Pyth. 8, 50. Pausan. 1, 43, 1. ¹²⁾ Apldr. 3, 7, 3. ¹³⁾ Derfra Adrastis pallentis imago. Virg. Aen. 6, 480 og Serv. t. d. St. ¹⁴⁾ Pausan. 1, 43, 1. ¹⁵⁾ II. 4, 406 flg.

II. Søn af Spaamanden Merops fra Perfole, bragte Troerne Hjælpetropper fra Adrasteia, Apsis, Pitieia og Ternia, Byer i det kyzienske District ikke langt fra Lampisakos. Faderen Merops forbød forgjæves sine Sønner Adrastos og Amphios at tage Deel i Krigen, de adløde ikke og fandt begge Døden i det tredie Slag under Diomedes's Landse. II. 11, 328 flg.

III. En riig Troer, fangedes af Menelaos i det første Slag, da hans Heste vare blevne styre og toge Flugten efterat have brudt Bognen i Stykker. Han søgte at formaae Menelaos til at føre ham som Fange til Sikbene, men i det Samme kom Agamemnon til, bebreidede Menelaos hans Godmodighed, og dræbte Adrastos. II. 6, 36=65.

IV. En anden Troer, dræbtes i det tredie Slag af Patroklos. II. 16, 694.

Aëdon (*Ἄιδων*, ὄρος, ἡ, d. e. *aldor* Sangersten) efter Homeros¹⁾ D. af Kong Pandareos og gift med Amphion's Broder Jethos, Konge i Thebai, og ved ham Moder til Itylos, som hun ved en Feiltagelse dræbte; hvorefter hun forvandlet til en Rattergal klagede i Trærnes Grene. Videre fortæller Homeros ikke; men af Eustathios²⁾ erfare vi, at Pandareos eller Pandaros, en Søn af Milestieren Merops, havde tre Døtre, Merope, Kleotera og Aëdon. Denne sidste, der var den ældste og gift med Jethos, misundte sin Svoger Amphion, der var gift med Tantalos's Datter Niobe, hans mange Børn.³⁾ Hun besluttede da at dræbe hans ældste Søn Amaleus, og sagde derfor til sin Søn Itylos, der deelte Leie med ham, at han skulde lægge sig inderst; hvorefter hun om Natten traadte ind og dræbte ham, der laae yderst; men det var Itylos, der ikke havde lagt Mærke til Moderens Dypfordring. Af Fortvivlelse herover bad Moderen til Guderne om, at de vilde berøve hende den menneskelige Figur. Hendes Bøn hørte Zeus og forvandlede hende til en Rattergal. — Anderledes gestalter denne Mythe sig hos andre Forfattere.⁴⁾ Efter disse var Amphion's Datter⁵⁾ Profne gift med Theseren Terens, en Søn af Ares, der herskede i Byen Daulis⁶⁾ eller Daulia⁷⁾ i Phokis, og havde med ham en Søn Itys.

Da Profne ønskede at see sin Søster Philomele hos sig, reiste Terens til Athenai for at hente hende; men paa Hjemreisen blev han forelsket i hende og rovede hendes Ustyd, hvorpaa han indesluttede hende og affskar hendes Tunge for at hun ikke skulde røbe hans Brode. Han vendte derpaa hjem og foregav, at hun var død. Men Profne erfarede senere Sandheden ved et kunstigt indvævet Teppe, som Philomele havde forfærdiget. Søstrene kom sammen og besluttede at hævne sig paa Terens ved at dræbe Jtys, af hvis Legeme de tilberedede en Ret, hvorefter Terens uvidende spiste. Da han derpaa erfarede Sagens Sammenhæng forfulgte han dem med draget Sværd, men Philomele forvandlede sig til en Svalde (*χελιδών*) og Profne til en Rattergal (*αῖγιδοῦς*⁸). Dog angives Søsternes Forvandling ogsaa omvendt. Andre Forfattere fortælle denne Mythe endnu anderledes.⁹)

¹) Od. 19, 518 = 23. ²) d. anf. St. pag. 1875 ed. Rom. ³) Sml. Od. 11, 262. Il. 27, 602 flg. ⁴) Apldr. 3, 14, 8. Thucyd. 2, 29. Pausan. 1, 41, 8. 1, 24, 3. 10, 4, 6. Ovid. Metam. 6, 409 flg. Sct. Eustath. d. a. St. pag. 1874 ed. Rom. ⁵) Hesiod. Op. & d. 568. ⁶) Il. 2, 520. ⁷) Thucyd. a. St. Sml. Strab. 9, 3 p. 423 (284 T.) ⁸) Anacr. Od. 12. Apd. a. St. Tzet. Chil. 7, 142. Gabrias. fab. 43. ⁹) Hygin. fab. 45. Anton. Liber. 11.

Agakles (*Ἀγακλῆς, ἦς, ἦος, ὅς*), en Boiotier fra Byen Budeion, hvis Son Speigenus drog til Pelæus i Thessalien efterat have myrdet en Slægtning; og siden fulgte med Achilleus paa Toget imod Troia, hvor han i det tredje Slag fældedes af Hektor. Il. 16, 571.

Agamede (*Ἀγαμέδη, ἡς, ἦς*) ældste Datter af Augeias, Konge i Elis, meget kyndig i Tryllemidler (*γάρμακα*). Maaftce er det hende Theofritos¹) kalder Perimede. Hendes Mand var Speieren Melios, der blev dræbt af Nestor i en Kamp imellem Plylierne og Speierne.²)

¹) 2, 16. Sml. Propert. 2, 4, 8. ²) Il. 11, 739 = 46.

Agamedes (*Ἀγαμήδης, οὐς, ὅς*), Son af Erginos, Konge i Orhomenos af Minyernes Æt.¹) Vaade han og hans Broder Trophonios vare duedige Bygmestere, og opførte deels et Tempel til Apollon i Delphoi²), det fjerde³), deels et Skatkammer for Kong Hyrieus i den boiotiske Stad Hyria.⁴) Heri indsatte de en Steen saaledes at den med Letted kunde udtages, og benyttede sig deraf til at plyndre; men Kongen lagde Faldstrikker, hvori Agamedes blev greben. Da afbroggede Trophonios hans Hoved for at det ikke skulde opdages, hvo det var. Trophonios blev derefter opslugt af Jorden i en Lund ved Lebadeia, hvor en Hule beholdt Navn

efter Agamedes.⁵⁾ Et lignende aegyptisk Sagn om Nham-sinitos's Skatkammer fortæller Herodotos.⁶⁾ Derimod fortæller Plutarchos⁷⁾ efter Pindaros om Agamedes's og Trophonios's Død, at disse af Apollon udbade sig en Belønning for Opførelsen af Templet, og at han lovede dem den inden syv Dage, hvorpaa de døde i Natten til den syvende.

1) Pausan. 9, 37, 3. 2) h. in Apoll. 296 flg. 3) Pausan. 10, 5, 5 extr. 4) Efter andre Beretninger var det for Augeias (Schol. Aristoph. Nub 508) eller Augaios. Suidas. 5) Pausan. 9, 37, 3. 6) 2, 121. Sml. K. D. Müller. Gesch. hell. St. 1 B. p. 95 flg. 7) Consol. ad Apollon. cap. 14. Sml. Cic. Tuscul. 1, 47, 114.

Agamemnon (*Ἀγαμέμνων, υἱός, ὁ*) S. af Atreus og Lærope fra Kreta,¹⁾ Konge i Mykenai og over de nærliggende Der.²⁾ Efter Homeros,³⁾ der ikke kjender senere Forfatters mangfoldige Fortællinger om Stridighederne imellem Atreus og Thyestes,⁴⁾ overtog Thyestes Herredømmet over Mykenai efter Atreus, Agamemnon efter Thyestes. Han var den Mægtigste (*ἀρχαὶ ἀρχόντων*⁵⁾ af de græske Fyrster, i Krigen mod Ilios, hvorhen han overførte sine Tropper paa 100 Skibe,⁶⁾ medens han tillige laante Arkadierne 60 Skibe.⁷⁾ Blandt de Byer, han beherskede, nævner Homeros:⁸⁾ Mykenai, Kerinthos, Kleonai, Drnciai, Araithyrea, Sifyon,⁹⁾ Hyperesia, Gonussa, Pallene, Nigios og Helike, ligeledes herskede han over Kyststrækningen Nigialos; og desuden over 7 Byer i Pylós.¹⁰⁾ Han var gift med Klytæmnestra,¹¹⁾ Datter af Tyndareos, Konge i Lakædaimon, og Leda,¹²⁾ Med hende havde han Sønnen Orestes,¹³⁾ og tre Døtre:¹⁴⁾ Chrysothemis, Laodike (d. e. Elektra¹⁵⁾), og Iphianassa (d. e. Iphigenia¹⁶⁾) eller Iphigone,¹⁷⁾ hvis sørgelige Skjebne ikke omtales af Homeros, men derimod oftere behandles af de græske Tragikere. Da Paris eller Alexander, en Søn af Kong Priamos i Troia, havde rovet hans Broders Gemalinde den skønne Helene, Klytæmnestras Søster, drog han med sin Broder allevegne om i Hellas og opfordrede Fyrsterne til at hævne dette Ran ved et fælleds Krigstog.¹⁸⁾ Da Agamemnon blev Overansfører for dette vil det vel ikke være upassende her at give en kort Oversigt over hele Toget. Ifølge den Beretning, der findes hos Diktys fra Kreta¹⁹⁾ sendte de græske Fyrster først et Gesandtskab, bestaaende af Palamedes, Odysseus og Menelaos²⁰⁾ til Ilios; men da derved Intet udrettedes²¹⁾ rustede de sig til et Krigstog. Ogsaa Homeros omtaler²²⁾ at Odysseus og Menelaos kom til Troia for at tilbagefordre Helene, men af hans Fortælling lader det sig neppe bestemme, om det var for Krigshærens Ankomst, eller om de, som Herodotos siger²³⁾

blot kom som Gesandter fra Hæren. De græske Fyrster samlede forinden deres Afreise hos Diomedes i Argos, hvor Agamemnon (ifølge Besøkkelser²⁴) udvægnedes til Anfører for hele Toget. Senere samlede Flaaden, der bestod af 1186 Skibe,²⁵) i Aulis.²⁶) Her viste Zeus dem et Tertejn i det han under en Dffring lod en Slange krybe frem fra Altaret og i et Platantræ gribe 8 Spurveunger tilligemed Moderen og fortære dem, hvorpaa den blev forstenet. Dette Tertejn tolkede Kalchas strax saaledes, at Hællenerne i 9 Aar skulde kæmpe mod Ilios, men indtage den i det 10te.²⁷) Og saa havde Phoibos Apollon i Pytho varslet, at Agamemnon skulde indtage Byen naar Achæernes Anfører geraadede i Strid.²⁸) At Agamemnon under Opholdet i Aulis skal have dræbt en Artemis helliget Hind, og at Artemis derfor plagede Hæren med Sygdom og Modvind, som Agamemnon kun saae sig istand til at afværge ved at offre sin egen Datter Iphigenia, det er altsammen senere Tiders Opfindelse,²⁹) der hos de forskjellige Forfattere fortælles paa forskjellig Maade. Medens nemlig nogle Forfattere³⁰) fortælle, at Iphigenia virkelig blev offeret, blev hun derimod efter det almindelige Sagn af Artemis henført til Tauris i det Dieblis, da hun skulde offers.³¹) Med gunstig Vind seilede Hællenerne derpaa over til Lilleasien, hvor de først ødelagde Byerne i Mysien, der dengang beherskedes af Telephos, en Son af Herakles og Høge. Telephos blev saaret af Achilles, og indgik et Forlig med Hællenerne, omendstjøndt han ikke vilde deeltage umiddelbart i Krigen mod Priamos, med hvis Datter Astyoche,³²) eller Søster Laodike,³³) han var gift.³⁴) Derpaa begyndte de at beleire Ilios, men med saa lidet Held, at de i 10 Aar ikke kunde indtage den, da endelig Pigen Priseris (Hippodameia) gav Anledning til den Strid imellem Agamemnon og Achilles, der er Gjenstanden for Iliaden. See Achilles. Medens Achilles forbitret ikke vilde deeltage i Kampen leveredes der tre Træfninger. Til den første opstillede Troerne sig paa Høien Batteia,³⁵) men Hællenerne paa Skamandros's Slette.³⁶) Anførerne bleve derefter enige om at afgjøre Sagen ved en Dvekamp imellem Menelaos og Paris. I denne reddede Aphrodite Paris, da hans Undergang næsten syntes afgjort.³⁷) Kort derpaa saarede Pandaros, forledet dertil af Athene, Menelaos med en Pæl.³⁸) Hælligen forbitrede begyndte da Achæerne Slaget hvori især Diomedes udmærkede sig.³⁹) Kampen var uheldig for Troerne, der bleve drevne hen imod Troias Porte, hvor de dog efter Hektors Opfordring atter vendte sig imod Fjenden.⁴⁰)

Slaget fortsattes og endtes med en Tvekamp imellem Hektor og Nias, Telamons Son, hvem Herolkerne endelig adskilte ved Rattens Frembrud.⁴¹⁾ Under en Dags Vaabensfulstand begravede begge Parter deres Døde, hvorhos Achaierne opførte en Muur med en Grav til Bærn om deres Skibe⁴²⁾. Næste Dag begyndte det andet Slag. I dette forbød Zeus Guderne at tage Deel,⁴³⁾ og Troerne vare Achaierne overlegne. Midt paa Dagen greb en panisk Skræk Achaierne;⁴⁴⁾ de trak sig tilbage i Uorden; men vendte atter om, opmuntrede ved et gunstigt Varsel, og hjæmpede paany. Men atter bleve de slagne tilbage og nødte til at indslutte sig i deres Forskandsninger; derpaa Ratten endte det andet Slag.⁴⁵⁾ Forgjæves søgte derpaa Agamemnon ved et Gesandtsskab og Løfte om betydelige Gaver at forsone Achilleus's Brede.⁴⁶⁾ Den næste Dag leveredes det tredie Slag, hvori Agamemnon især udmærkede sig og drev Hektor og Troerne ind under Byens Mure.⁴⁷⁾ Men opmuntret af Zeus fornyede Hektor Kampen; Agamemnon saaredes⁴⁸⁾ og efter ham flere af Achaiernes Anførere. Slaget tog en ubeldig Vending for Achaierne indtil Achilleus tillod Patroklos at fore Myrmidonerne ud til Kamp. Han drev vel atter Troerne tilbage; men da han var fældet af Hektor, trængte Troerne atter frem, indtil Achilleus bortfræmmede dem med sin Stemme; derpaa Ratten endte det tredie Slag.⁴⁹⁾ For at hevne sin bedste Vens Død deeltog endelig Achilleus næste Dag i det fjerde og sidste af de Slag, der beskrives i Iliaden, og fældede endelig Hektor. Med Beskrivelsen af de Lege, som Achilleus anstillede ved Patroklos's Liggbegjængelse og med Hektors Begravelse, ender Iliaden. Efter Achilleus's Død⁵⁰⁾ lyffedes det endelig Agamemnon ved Odysseus's List og den bekjendte Træhest at indtage Troia.⁵¹⁾ Ved Byttets Deling erholdt Agamemnon Kassandra, Priamos's Datter,⁵²⁾ der efter Nøgles Beretning⁵³⁾ skal have født ham Tvillingerne Teledamos og Pelops. Efter Troias Indtagelse opvakte Athene Strid imellem begge Ariderne, da Menelaus ønskede strax at seile hjem, hvorimod Agamemnon meente, at man først maatte sone Guderne og fornemmelig Athene med Hekatomber. Achaierne fulgte deres Høvdingers Exempel; den ene Halvdeel blev hos Agamemnon medens den anden, hvoriblandt Nestor, Diomedes og Odysseus, med Menelaus seilede til Tenedos; men her opkom der atter Uenighed imellem dem, idet Nogle, og iblandt dem Odysseus, atter seilede tilbage til Agamemnon, hvorimod de øvrige anstillede Dffringer og derpaa styrede vi-

dere.⁵⁴⁾ Om Agamemnons Hjemreise fortæller Homeros,⁵⁵⁾ at Hera begunstigede den indtil han kom henimod Forbjergget Maleia i Lakonien, men at en Storm derfra drev ham henimod Thyestes's og Agisthos's Bolig (der ifølge de Gamles Beretninger skal have været paa Kythera); dog lyffedes det ham atter uskadt at vende tilbage, og han naaede endelig sit Fædreland, men kun til sin egen Fordærvelse. Thi Agisthos, som under hans Fraværelse havde forført Klytæmnestra, havde udsat en Speider for at passere paa, naar Agamemnon vendte hjem; og ved hans Ankomst drog han ham da imøde, indbød ham til et Festmaal, og dræbte under dette ham og hans Vedsagere paa forræderisk Viis. Klytæmnestra dræbte selv Kassandra, og rertes ikke ved sin døende Mand's Klager, da han anraabte hende om Barmhertighed.⁵⁶⁾ Hans Mord hevnedes efter syv Aars Forløb af hans Søn Orestes, der dræbte baade Agisthos og sin Moder.⁵⁷⁾ — Agamemnon skildres i de homeriske Digte som stor og smuk, med kongelig Værdighed;⁵⁸⁾ han var baade en god Konge og en vældig Kriger.⁵⁹⁾ I Slaget var han haard og uden Barmhertighed,⁶⁰⁾ ogsaa var han stolt af sin Æt og sin Magt;⁶¹⁾ men dog var han en søm og hjærlig Broder.⁶²⁾ Han indbød ofte de fornemste Anførere til Dyringer og Festmaal.⁶³⁾ Hans Telte vare altid rigeligt forsynede med Viin, som han erholdt deels fra Threke,⁶⁴⁾ deels fra Lemnos.⁶⁵⁾ Da Hektor opfordrede de tappreste af Achæerne til en Tvekamp var han den første, der reiste sig;⁶⁶⁾ og han tog altid en levende Deel i Kampen, men udmærkede sig især i det tredie af de i Iliaden beskrevne Slag indtil han saaret maatte gaae bort.⁶⁷⁾ Ved Begravelseslegene til Ære for Patroklos reiste Agamemnon sig for at vise sin Hærdighed i at bruge Kastespyd, men Achilleus gav ham strax den første Belønning, uden at tillade, at han indløb sig i Bæddekampen.⁶⁸⁾ Omvendtjænt han vel vidste at Ilios vilde falde,⁶⁹⁾ mistvivlede han dog stundom om et lykkeligt Udfald af Krigen og raadede til Flugt.⁷⁰⁾

¹⁾ Il. 2, 23 osv. Eurip. Helen. 398 = 400. Sml. Soph. Ajax. v. 1295 og Schol. t. d. Et. Schol. Liban. Tom. IV. pag. 65. Schol. Eurip. Orest. v. 800. Forresten findes der mange afvigende Beretninger om hans Hørførelse: efter Apollodoros (3, 2, 2) var han og Menelaos Søner af Pleisthenes og Aerope (men l. 3, 10, 8 siges Menelaos at være en Søn af Atræus). Efter Schol. Eurip. Orest. v. 5, døde hans Fader Pleisthenes tidlig, saa at hans Søner A. og Menelaos bleve opdragte hos Bedstefaderen Atræus, cf. Schol. Il. 2, 249. Diet. Cret. 1, 2. Joann. Malal. lib. 5, p. 97. Georg. Cedr. 1. p. 216. ²⁾ Il. 2, 108. ³⁾ Il. 2, 106. ⁴⁾ See Hygin. fab. 85 = 8. ⁵⁾ Il. 1, 172. 9, 69 osv. ⁶⁾ Il. 2, 576. ⁷⁾ Il. 2, 610-14. ⁸⁾ Il. 2, 569 = 75. ⁹⁾ Efter Pausanias (2, 6, 4) gjorde Agamemnon ved et Krigstog Kong Hippolytos

i Sikyon Statsfylldig. ¹⁰) nemlig Kardamyle, Cnopo, Sira, Pherai, Anteia, Aipeia og Pedasos. Il. 9, 150-3. ¹¹) Il. 1, 113-14 osv. ¹²) Od. 24, 199. 11, 298. 300. Il. 3, 237-8. ¹³) Il. 9, 142. ¹⁴) Il. 9, 145. ¹⁵) Eustath. Il. 9, 145. ¹⁶) Pindar. Pyth. 11, 35. S de kypriske Digte antages Iphigenia og Iphianassa for to forskellige Døttre af ham. Sml. Soph. Electr. 158 og 576. Heinrichsen de carm. Cypr. pag. 61. ¹⁷) Eurip. Electr. 1030. Sml. Eurip. Orest. 23. ¹⁸) Il. 2, 356. Od. 24, 115. ¹⁹) 1, p. 6. ²⁰) Tzetzes (Antehomer. 155) søier Akamæ, en Søn Theseus, og Diomedes til. Disse to nævnes alene af Tzetzes til Lycophr. 498 og af Parthenios (efter Hegezi-pod) Erotic. cap. 16. ²¹) See Antenor og Antimachos. ²²) Il. 3, 205-6. 11, 139. Sml. Pausan. 10, 26, 2. Ovid. Metamorph. 13, 196. ²³) 2, 118. ²⁴) Dictys Cret. 1, 15. ²⁵) Il. 2, 494-759. Ovid. Met. 12, 6 angiver 1000 Slibe. Sml. Virg. Æn. 2, 198. ²⁶) Il. 2, 303-4. ²⁷) Il. 2, 308-29. Sml. Ovid. Metam. 12, 11-23. ²⁸) Od. 8, 79-81. ²⁹) Sml. Dict. Cret. 1, 20-5. Hygin. fab. 98. ³⁰) Æsch. Agam. 200. Soph. Electr. 566-76. Eurip. Orest. 651. Virg. Æn. 2, 116. Lucret. 1, 85. Horat. Satir. 2, 3, 207. Cic. off. 3, 25. ³¹) Eurip. Iphig. in Aul. 1588-99. Iph. Taur. 26-36. Tzetz. Antehom. 200. Pausan. 9, 19, 5. Ovid. Metam. 12, 31. Anton. Lib. 27. Dictys. 1, 20. ³²) Dict. Cret. 2, 5. ³³) Hygin. fab. 101. ³⁴) Pindar. Isthm. 4, 41-2. 7, 50-1. Ovid. Met. 12, 112. Dict. Cret. 2, 1-6. Hygin. fab. 101. Tzetz. Antehom. 269. Schol. Lycophr. 209. Philostrate. heroic. p. 55. ³⁵) Il. 2, 811 flg. ³⁶) Il. 2, 467. ³⁷) Il. 3, 276 flg. ³⁸) Il. 4, 93 flg. ³⁹) Il. 5. ⁴⁰) Il. 6, 73. ⁴¹) Il. 7, 282. ⁴²) Il. 7, 336, 435 flg. ⁴³) Il. 8, 10 flg. ⁴⁴) Il. 8, 66 flg. ⁴⁵) Il. 8, 485. ⁴⁶) See Achilleus Anm. 42-43. ⁴⁷) Il. 11, 1-183. ⁴⁸) Il. 11, 252. ⁴⁹) See Achilleus Anm. 44-49. ⁵⁰) See Achilleus. ⁵¹) Od. 1, 271. 8, 492 flg. 9, 265. 11, 523 flg. Virg. Æn. 2, 15 flg. See Epeios og Odysseus ⁵²) Od. 11, 422. Dict. Cret. 5. pag. 135. ⁵³) Pausan. 2, 16, 5. ⁵⁴) Od. 3, 130-65. ⁵⁵) Od. 4, 512 flg. ⁵⁶) Od. 11, 409 flg. 24, 20. 97. 1, 35. ⁵⁷) Od. 1, 40. ⁵⁸) Il. 3, 166-70. ⁵⁹) Il. 3, 179. Sml. 2, 478 flg. ⁶⁰) Il. 6, 55 flg. ⁶¹) Il. 9, 160. 1, 285 flg. ⁶²) Il. 4, 148 flg. ⁶³) Il. 2, 402 flg. 9, 89. ⁶⁴) Il. 9, 71. ⁶⁵) Il. 7, 467 flg. ⁶⁶) Il. 7, 161 flg. ⁶⁷) Il. 11. ⁶⁸) Il. 23, 884 flg. ⁶⁹) Il. 4, 163 flg. ⁷⁰) Il. 9, 17 flg. 14, 74 flg.

Agapenor (*Ἀγαπήνωρ*, *ορος*, *ὀ*), Konge i Arkadien og en Søn af Anfaios, ¹) der igjen var en Søn af Lyfurgos ²) (i. d. A.). Paa 60 Slibe, som Agamemnon havde laant ham, førte han en Mængde Arkadere fra Pheneos, Drachomenos, Rhipe, Stratia, Enippe, Tegea, Mantinea, Stymphalos og Parrhasia imod Troia. ³) Tidligere skal han have været en af Hele-nas Bøjsere. ⁴) Efter Troias Indtagelse blev han paa Hjem-reisen ved en Storm fort til Kypros, hvor han anlagde Paphos og i samme et Tempel til Aphrodite. ⁵)

¹) Hom. Il. 2, 609. Apd. 3, 10, 8. Pausan. 8, 5, 2. ²) Apd. 1, 8, 2. Hygin. fab. 173. Pausan. a. St. ³) Il. a. St. ⁴) Apd. 3, 10, 8. Hygin. fab. 81. ⁵) Pausan. a. St.

Agasthenes (*Ἀγασθένης*, *εος*, *ὀ*), Søn af Augeias, Konge i Elis. Hans Søn Polyreinos var en af de 4 Anfø-rere for Epeierne i Krigen mod Troia. Il. 2, 623-4. Paus. 5, 3, 4.

Agastrophos (^{Ἀγαστροφος}, ου, δ), Søn af Paion, en Troer. Medens han i det tredje Slag tilføds kjæmpede blandt Forstriderne og hans Hjøresvend holdt affides med hans Vogn, blev han dødelig saaret i Lænden af Diomedes, der ogsaa plyndrede hans Rustning og Vaaben, indtil han selv blev saaret af Paris med en Pål. Il. 11, 338-9, 368. 373 flg.

Agave (^{Ἀγανή}, ης, ἡ), en af Nereiderne (D. af Nereus og Doris.) Il. 18, 42. Hes. Theog. 246. Apd. 1, 2, 7.

Agelaos (^{Ἀγέλαος}, ion. ^{Ἀγέλεως}, ω, δ). I. En Troer, S. af Phradmon, blev dræbt af Diomedes ved Graven, just som han havde vendt med sin Vogn for at flygte. Il. 8, 256 flg.

II. En græft Underansfører, der blev dræbt af Hektor. Il. 302. 304.

III. Søn af Ithakasieren Damastor, en af Penelopes Beilere. Han var en af de meest billigttænkende blandt disse, da han vilde overlade Telemachos alle hans Faders Ejendomme, og blot forlangte, at Penelope, eftersom Odysseus maatte antages at være død, skulde vælge sig en af Beilerne til Mand, og drage hjem med ham, hvorimod de andre Friere gjorde Fordring paa at dele alle Odysseus's Ejendomme.¹⁾ I Kampen mellem Odysseus og Frierne udmærkede han sig blandt disse;²⁾ først søgte han at staffe Folket udenfor Underretning om Kampen,³⁾ derpaa at overtale Mentor (d. e. Athene) til at gaac over paa Friernes Partie;⁴⁾ senere gav han det Raad, at Frierne ikke alle paa eensgang, men sex ad Gangen, skulde kaste med Spyd.⁵⁾ Dog alt forgjeves. Endelig blev han blandt de sidste dræbt af Odysseus med Landsen.⁶⁾

¹⁾ Od. 20, 321 flg. ²⁾ Od. 22, 241. ³⁾ Od. 22, 132. ⁴⁾ ib. 212. ⁵⁾ ib. 248 flg. ⁶⁾ ib. 293.

Ageleia (^{Ἀγέλαια}, ας, ἡ, den Bytteførende, (^{ἄγω λεία}), et af Athenes Tilnavne. (Damm formener, at det kommer af ^{ἄγω} og ^{λείω} Folket.) Il. 4, 128. 5, 765. 6, 269. 15, 213. Od. 13, 359 osv.

Agenor (^{Ἀγήνωρ}, ορος, δ), en af de tappreste troiste Helte og Anførere, var en Søn af Troeren Antenor¹⁾ og Minseus's Datter Theano, en af Minervas Præstinder.²⁾ Homeros omtaler paa forskjellige Steder 10 af hans Brødre (S. Antenor), andre Forff. nævne endnu andre³⁾; ligeledes hans Søn Echeklos, der blev dræbt af Achilleus.⁴⁾ Da Troerne i det tredje Slag i fem Colonner angreb den af Hællenerne til Værn for Skibene opførte Muur, anførte han tilligemed Paris og Alkathoos den anden Afdeling.⁵⁾

Han hjalp og forbandt den af Menelaos saarede Helenos;⁶⁾ ligeledes var han blandt de troiske Anførere, der ilede Hector til Undsætning, da den telamoniske Nias havde slaaet ham til Jorden med en Steen.⁷⁾ Han dræbte Klonio,⁸⁾ og rovede endelig, tilskyndet af Apollon, at inblade sig i Kamp med selve Achilleus, da han drev Troerne ind i Byen; men da denne styrtede imod ham, bedækkede Apollon ham med en tyk Taage, medens han selv under hans Skikkelse loffede Achilleus bort fra Muren, for at de flygtende Troer kunde redde sig ind i Byen.⁹⁾ Hans Død omtales ikke af Homeros, men efter senere Forfatteres Vidnesbyrd¹⁰⁾ blev han dræbt af Achilleus's Son Neoptolemos.

¹⁾ Il. 11, 59, 21, 546, 579. ²⁾ Il. 6, 298. ³⁾ f. Gr. Glaukos, Eurymachos. Paus. 10, 27, 2. Dict. Cret. 4, 7. ⁴⁾ Il. 20, 474. ⁵⁾ Il. 12, 93. ⁶⁾ Il. 13, 598. ⁷⁾ Il. 14, 425. ⁸⁾ Il. 15, 340. ⁹⁾ Il. 21, 544 fig. ¹⁰⁾ Eschros hos Pausan. 10, 27, 2.

Aglaiä (*Ἀγλαΐη*, ης, ῆ), gift med Charpos, Herster paa Den Syme. Hendes Søn var Nireus, den skønneste blandt de græske Helte, der frigede imod Troia, efter Achilleus. Il. 2, 672. Diodor. Sic. 5, 53. See Nireus.

Agrios (*Ἄγριος*, lov, ό), en Søn af Portheus ell. Porthaon og Euryte¹⁾, og Broder til Melas og Dineus,²⁾ Herster i Kalydon i Aitolien. Denne skal efter andre Forfatteres Beretninger³⁾ Agrios's Søner have forstodt, for at overdrage hans Rige til Agrios. Men Dineus's Sønesøn, Diomedes fra Argos, hevne det ved at dræbe dem paa Dnhestos og Thersites nær.

¹⁾ Apd. 1, 7, 10. ²⁾ Il. 14, 117. ³⁾ Apd. 1, 8, 6. Paus. 2, 25, 2. Hyg. f. 175. 242. Anton. Lib. 37. Ovid. Her. 9, 153.

Aiaia (*Αἰαΐη*, ης, ῆ) I. den Aiaiske. Tilnavn for Aietes's Søster Kirke, som den, der var fra Aia, det mytiske Land, hvorhen Argonauterne drog. Efter de ældste Sagn var det uidentivl den tauriske Halvøe, senere henlagde man det til Kolkhis, hvor man fandt en Bye af dette Navn ved Floden Phasis.¹⁾ II. *Αἰαΐη νῆσος*, den aiaiske Æ, Kirkes mytiske Opholdsted,²⁾ laac efter Homeros's Beskrivelse vestlig i det tyrreniske Hav, omtr. en Dagsreise N. ell. N. V. for Sifelien,³⁾ hvorimod Andre have antaget, at hun boede paa det efter hende benævnedes Fjbjerg Circeii i Latium, der tidligere skal have været en Æ.⁴⁾ At Homeros siger, at her var Eos's Bolig og Solens Drogang⁵⁾, har formodentlig været Aarsag til, at Andre have formeent, at Kirkes Opholdsted var yderst mod Osten ved Phasis og ikke forstjelligt fra hendes Broders Hjem,⁶⁾ men Homeros's Ord maae forklares ved en Sammenligning med

det mørke Nides, hvorfra Odysseus ved sin Ankomst til den naiiske De dengang vendte tilbage, og hvor ingen Sol skinnede og Morgenrøden ikke viste sig.⁷⁾ Som personificeret Gudinde kan Eos — der forresten som Morgenrøde aldrig fjerner sig fra Osten — vel have Bølg på flere Steder, og navnlig her, hvor Grandsen tænkes at være for den af Solen oplyste Verden.⁸⁾

¹⁾ Od. 9, 32. Orph. Argon. v. 759 flg. Apollon. Rhod. Arg. 2, 1267. 1277-8. Valer. Flacc. Arg. 5, 51 smt. 5, 426. Herodot. 1, 2. Strabon. lib. 1. p. 20 (32 T.) & 45 (71 T.) Plin. h. n. 6, 4. ²⁾ Od. 10, 135. 12, 3-4. Pompon. Mel. 2, 7 gjør den til Kalypsos Botiq. Sml. Propert. 3, 10, 31. ³⁾ Od. 10, 116. 135. smt. 142 & 144. Völcker, ús. Hom. (Geogr. p. 116:117. ⁴⁾ Plin. h. n. 3, 9. Varro est. Serv. ad. Virg. Æn. 3, 386. Strab. 1, 2 pag. 21 (32 T.) ⁵⁾ Od. 12, 3-4. ⁶⁾ Strab. 1, 2 pag. 45 (71 T.) ⁷⁾ Od. 11, 15-16. 93. 223 osv. Völcker p. 132. ⁸⁾ Völcker pag. 131.

Niakides (*Νακίδης*, *ov, ó*) I. Søn af Niakos d. e. Peleus.

II. 16, 15. 21, 189.

II. Sønnesøn af Niakos, d. e. Achilleus. II. 2, 860. 874. 9, 184. 10, 402. osv. Od. 11, 472.

Niakos (*Νακός*, *ó*), S. af Zeus¹⁾ og Nigina, der var en D. af den phliasiske Flodgud Asopos²⁾ og Herster over Den Nigina. Hos Homeros omtales han blot som Peleus's Fader og Achilleus's Bedstefader. Fra senere Forff. er han bekendt for sin Retfærdighed, hvorfor han ogsaa ansaaes for een af Dommerne i Underverdenen.³⁾ Med Kentauren Cheirons Datter (Endeis) avlede han Peleus og Telamon,⁴⁾ og med Nereiden Psamathe Phokos. Denne blev dræbt af Telamon med en Diskos, hvorpaa begge Brødre maatte flygte bort.⁵⁾

¹⁾ II. 21, 189. ²⁾ Apld. 3, 12, 6. Hygin. f. 52. Paus. 2, 5, 2. Diodor. Sic. 4, 72. Ovid. Met. 7, 484. ³⁾ Platon. Gorg. p. 524a. Apol. c. 32. Apld. 3, 12, 6. ⁴⁾ Homer nævner intetsteds Telamon som en Søn af Niakos; (at han ikke ansaa ham derfor, kan næsten sluttes af Od. 11, 469:71), og hos Apld. l. l. see vi, at Pherekydes angav Telamon for en Ven (ei en Broder) af Peleus, men en Søn af Aktaios og Kychreus's Datter Glaucé. See nedenfor Telamon. ⁵⁾ Pausan. 2, 29. Sml. K. O. Müller, Aeginetic. Berol. 1817.

Nias (*Νίας*, *avros, ó*). I de homeriske Digte forekomme to udmærkede Helte af dette Navn: I. A. *Τελαμόνιος* S. af Telamon¹⁾, Konge paa Salamis, og Periboia²⁾ eller Eriboia³⁾; Halvbroder til Teukros.⁴⁾ For at skjelne ham fra den anden Nias kalder Homeros ham stundom *ὁ μέγας*,⁵⁾ *πελώγιος*,⁶⁾ stundom blot Nias,⁷⁾ der aldrig betegner Nias Dilci Søn. Paa 12 Skibe førte han sine Folk fra Salamis til Troia.⁸⁾ Han skildres som den tappreste af alle de græske Helte efter Achilleus;⁹⁾ derfor laae ogsaa hans

Skibe yderst paa den ene Floj, ligesom Achilleus's paa den anden.¹⁰⁾ Han var høj og svær, saa at han ragede frem blandt de forsamlende Grækere,¹¹⁾ og i Figur og Udseende stod han ogsaa Achilleus nærmest.¹²⁾ I alle Kampen tog han naturlignvis virksom Deel. I det første Slag dræbte han Simoeisios,¹³⁾ Amphios¹⁴⁾ og Akamas,¹⁵⁾ og da Hektor opfordrede en af Grækerne til at møde sig i Ene-kamp, var Nias een af de 9, der traadte frem.¹⁶⁾ Medens disse kastede Lod herom, ønskede Folket, at Loddet maatte træffe enten Nias eller Diomedes eller Agamemnon. Det traf Nias, og Troerne skjælvede ved at see ham træde frem, selv Hektors Hjerte bankede.¹⁷⁾ Han saarede Hektor med sin Landse og slog ham til Jorden med en stor Steen, men da de endelig grebe til Sværdet, adskiltes de af Herolderne.¹⁸⁾ Efterat have hædret hinanden med Gaver, gif de hver til sit; for Nias anstillede Agamemnon et hæderligt Gjæstebud.¹⁹⁾ Senere sendtes Nias med Odysseus og Phoenix til Achilleus, for at udsone ham med Agamemnon; han taledes sidst, saa men kraftige Ord,²⁰⁾ dog forgjeves. I det tredie Slag dræbte han Doryklos, en vægte Søn af Priamos, og saarede adskillige Andre.²¹⁾ Under Kampen ved Standfen opmuntrede begge Mianterne Grækerne til Kamp;²²⁾ selv ilede han Menestheus til Hjælp, dræbte Epikles, som havde bestegget et af Taarnene²³⁾, og drev Sarpedon tilbage. Opmuntret og styrket²⁴⁾ til ny Kamp af Poseidon, fordrev han derpaa Hektor,²⁵⁾ udæstede ham senere,²⁶⁾ og slog ham, da Hera havde loffet Zeus bort under Kampen ved Skibene, atter til Jorden med en stor Steen, saa at han nær havde opgivet Anden.²⁸⁾ Derefter dræbte han Archelochos, Antenors Søn,²⁹⁾ og saarede Hyrtios.³⁰⁾ Senere, da Troerne vare isærd med at stifte Skibene i Brand, kjæmpede han atter med Hektor, og dræbte Kaletor;³¹⁾ men maatte derefter, da Zeus hjalp Troerne, og Hektor overhuggede hans Landse, vige tilbage, hvorved det lykkedes Troerne at stifte et Skib i Brand.³²⁾ Da Patroklos traadte op i Achilleus's Rustning og deltog i Kampen, forfulgte han atter Hektor;³³⁾ og efter Patroklos's Død ilede han efter Menelaos's Opfordring til, for at redde Liget fra at falde i Hændernes Hænder,³⁴⁾ dræbte Hippothos,³⁵⁾ Phorkys,³⁶⁾ og udmærkede sig som Anfører og Styre i den vældige Kamp, der opstod om Patroklos's Lig;³⁷⁾ endelig, da han saae, at Zeus beskyttede Troerne, tilskyndede han Menelaos til at sende Antilochos til Achilleus med Budskab om Patroklos's Død;³⁸⁾ derpaa opfordrede han Menelaos og Meriones til at bortbære Patroklos's Lig, medens han selv, tilligemed Diliden, holdt

de fremtrængende Troer tilbage.³⁹⁾ Ligeledes udmærkede han sig i de Kampege, som Achilleus anstillede ved Patroklos's Begravelse; først brødes han med Odysseus, dog var Ingen af dem istand til at vinde Seir over sin Modstander;⁴⁰⁾ derpaa kæmpede han med samme Udfald med Diomedes om Sarpedons Rustning, som Patroklos havde vundet i Kampen, og Asteropaios's Sværd, som Achilleus selv havde frataget ham.⁴¹⁾ Efter Achilleus's Død kæmpede han med Odysseus om hans Baaben, og da disse tilkjendtes Odysseus, forbittrede han i den Grad derover, at det blev Aarsagen til hans Død. Da Odysseus traf ham i Underverdenen, værdigede han ham derfor intet Svar.⁴²⁾ Bestemtere Efterretninger om hans Død findes ikke i de homeriske Digte, men vel hos senere Digtere. Efter disse blev han affindig af Forbittrelse over at Achilleus's Baaben vare Odysseus tilkjendte, og i sin Vanvid dræbte han en Deel Dvæg, i den Tro, at det var Hænder, og endelig styrtede han sig i sit Sværd.⁴³⁾ Dette Emne har Sophokles behandlet i een af de skønneste Tragedier, der er os levnet fra Oldtiden (*Αἴας μαστιγοφόρος*). Efter Hygins Angivelse⁴⁴⁾ beløb Antallet paa dem, han havde dræbt, sig til 28. Hans Kjæreste (*ἑρπύων*) var Lykophron, der blev dræbt af Hektor.⁴⁵⁾ Hvad hans Baaben angaaer, roser Homeros især hans Skjold. Det var forfærdiget af Lythios og bestod af 7 Drethuder, der dækkede en Kobberplade,⁴⁶⁾ og var saa stort, at det dækkede ham fra Hæsen til Føden. Homeros sammenligner det ofte⁴⁷⁾ med et Taarn; og da Achilleus efter Patroklos's Død vilde deeltage i Kampen, men mangede Baaben, bemærkede han, at der var Ingen, hvis Baaben han kunde bruge, undtagen maastee Nias's Skjold.⁴⁸⁾ Efter samme Forf.⁴⁹⁾ Beretning gjorde han under Troias Beleiring et Tog til Phrygien, dræbte Kong Leuthras ell. Teleutas⁵⁰⁾ i Tvekamp og bortførte hans Datter Telemessas tilligemed meget Bytte. Hun fødte ham Sonnen Eurysakes. Fra Nias nedstammede, som Pausanias fortæller,⁵¹⁾ Miltiades og Kimon, efter Plutarchs Vidnesbyrd⁵²⁾ ligeledes Alkibiades. Paa Salamis og i Athenai viste man ham gnddommelig Ære,⁵³⁾ hans Billedstøtte stod i Olympia i en Forsamling af Helte,⁵⁴⁾ og Digtere, Malere og Billedhuggere kappedes om at forevige hans Bedrifter.⁵⁵⁾ Da han intetsteds i de homeriske Digte siges at være saaret, opdigtede de senere Digtere,⁵⁶⁾ at han blot kunde saares i Næffen, men at Homeros ikke har tænkt sig ham som usaarlig, sees af flere Steder.⁵⁷⁾ Hos Apol-

Iodoros nævnes han blandt Helenes Veilere.⁵⁸⁾ Hans Herold var Hodos.⁵⁹⁾

1) Il. 17, 284. Od. 11, 553. 2) Apld. 3, 12, 7. 3) Diodor. Sic. 4, 72. Pindar. Isthm. 5, 45. 4) Il. 8, 281-4. 12, 371. 5) Il. 9, 169. 16, 358. 6) Il. 7, 211. 17, 360. 3, 229. 7) Il. 17, 279. 15, 415. 17, 102. 13, 809. 8) Il. 2, 557. 9) Il. 2, 768. 17, 279. Od. 11, 550. 10) Il. 8, 224-6. 11) Il. 3, 227. fml. Paus. 1, 35. 3. 12) Od. 11, 469. 24, 17. Sml. dog Niereus. 13) Il. 4, 473 flg. 14) Il. 5, 612. 15) Il. 6, 5. 16) Il. 7, 164. 17) Il. 7, 215-16. 18) Il. 7, 244-82. 19) Il. 7, 303 flg. 20) Il. 9, 624-42. 21) Il. 11, 489. 22) Il. 12, 265. 23) Il. 12, 379. 24) Il. 13, 59. 25) Il. 13, 193. 26) Il. 13, 809. 27) Il. 14, 409 flg. 28) Il. 14, 435 flg. 15, 9 flg. 246 flg. 29) Il. 14, 464. 30) Il. 14, 511. 31) Il. 15, 415 flg. 32) Il. 16, 114. 33) Il. 16, 358. 34) Il. 17, 120 flg. 35) Il. 17, 293. 36) Il. 17, 312. 37) Il. 17, 356 flg. 38) Il. 17, 629. 39) Il. 17, 715 flg. 40) Il. 23, 708 flg. 41) Il. 23, 798 flg. 42) Od. 11, 543 flg. Sml. Od. 3, 109. 5, 309. 43) Pindar. Nem. 7, 25. Lycophron. Cass. 457. Qu. Smyrn. 5, 126 flg. Ovid. Metam. 13, 390. Horat. Sat. 2, 3, 187. 44) Fab. 114. 45) Il. 15, 430 flg. 46) Il. 7, 219. 47) f. Gr. 11, 485. 17, 128. 48) Il. 18, 192 flg. 49) Dict. Cret. 2, 18 (pag. 41) cf. 5, 16 (pag. 138) Soph. Ai. v. 487 flg. Horat. Od. 2, 4, 5. 50) Soph. Ai. 211. 51) 2, 29, 4. 52) v. Alcib. cap. 1. 53) Pausan. 1, 35, 2. 54) Pausan. 5, 22, 2. 55) Hans Evfekamp med Hektor var fremstillet paa Kypselos's Stæin. Paus. 5, 19, 1. Hans Kamp med Odysseus om Achilleus's Vaaben malede Parrhasios og Timanthes. Plin. h. n. 35, 36, 5. Sml. Helian. v. h. 9, 11. cf. Plin. h. n. 35, 40, 30. 56) See Schol. min. ad Il. 23, 821. 57) Il. 11, 589. 13, 830. 14, 406. 15, 727. 17, 242. 58) 3, 10, 8. 59) Il. 9. 170.

Il. *Νίας* *Νιλῆος*, *Νιλιάδης*, *μείων*¹⁾, var en Søn af Lokernes Konge Dileus og Eriopis,²⁾ og en Halvbroder til Medon, som Dileus havde avlet med Rhene.³⁾ Paa 40 Skibe førte han sine Lokrer fra Rynos, Dpus, Kalliaros, Bessa, Skarphe, Augeiai, Tarphe og Thronion ved Floden Boagrios til Ilios.⁴⁾ Han skildres af Homeros som en af de fortrinligste Helte, skjøndt lille af Figur,⁵⁾ især udmærket i at bruge sin Landse⁶⁾ og i at løbe.⁷⁾ Heri overgif han Alle; og for at være desto hurtigere bar han et lettere Pantser af Linned.⁸⁾ Dgsaa hans Folk vare kun let bevæbnede med Buer og Pile og kunde derfor ikke følge ham, naar han traadte frem i Kampens forreste Række.⁹⁾ Dgsaa han nævnes blandt de Helte, der vilde træde op i Enekamp med Hektor.¹⁰⁾ Flere Gange fjæmpede han i Forening med den Telamoniske Nias.¹¹⁾ Begge opfordres og styrkes de af Poseidon til Kampen ved Skibene¹²⁾, hvor Lokrerene saarede Sarnios¹³⁾ og især udmærkede sig ved at forfølge de flygtende Troer.¹⁴⁾ Senere fangede og dræbte han Kleobulos.¹⁵⁾ I Særdeleshed udmærkede han sig i Kampen om Patroklos's Lüg¹⁶⁾, og

bød Troerne Spidsen i Forening med Telamoniaden, medens Meriones og Menelaos bare Liget bort.¹⁷⁾ Under Kamplegene ved Patroklos's Ligbegjængelse geraadede han i en Drdstrid med Idomenens, der dog jernedes af Achilleus;¹⁸⁾ derefter indlod han sig i Bæddeløb med Odyseus og Antilochos; heri var han nærved at seire, da Odyseus anraadte Athene om Hjælp; hun bragte Nias til at snuble, saa at han uheldigviis faldt med Ansigtet i noget Skarn og blev til Ratter for de forsamlende Græker, og fik kun den anden Belønning.¹⁹⁾ Han overlevede Troias Undergang. Om hans Hjemreise fortæller Homeros,²⁰⁾ at Poseidon stødte hans Skibe mod de Gyraiske Klipper, men dog frelste ham selv paa Land, hvor han altsaa vilde være reddet, endstjondt Athene hadede ham; men her var han fræk nok til at prale af, at han mod Gudernes Villie var undflyet over Havet, hvorover Poseidon blev saa forbitret, at han med sin Trefork nedslod den Klippe, hvorpaa Nias stod, i Havet, saa at han druknede. Denne Fortælling have senere Forfattere deels forandret, deels mere udvidet og motiveret. Efter Virgil²¹⁾ var det Athene, som ødelagde Grækernes Flaade formedelst Nias's rasende Forbrydelse, gjennemboede hans Bryst med Jupiters Lyn og kastede ham mod en Klippe. Denne Forbrydelse bestod efter Euripides²²⁾ og Andre²³⁾ deri, at han med Bold bortførte Kasandra fra Athenes Tempel, hvorhen hun efter Troias Indtagelse var flygtet. Efter en anden Beretning voldtog han hende endogsaa i selve Templet.²⁴⁾ Anklaget herfor af Odyseus²⁵⁾ blev han frikjendt, da han ved en Gæd fralagde sig denne Forbrydelse.²⁶⁾ Baade Aischylos og Sophokles skrev Tragedier om ham, men disse ere tabte. Billedhuggere og Malere fremskillede hans Bedrifter og Skjebne.²⁷⁾ Hos Apollodoros²⁸⁾ nævnes han blandt Helenes Beilere.

¹⁾ Il. 2, 527. ²⁾ Il. 13, 697. 15, 336. At hans Moder hos Hygin., fab. 97, hedder Rhene, fortjener maaskee neppe at bemærkes. ³⁾ Il. 2, 728. ⁴⁾ Il. 2, 531-5. ⁵⁾ Il. 2, 528-9. ⁶⁾ Il. 2, 530. ⁷⁾ Il. 14, 521. Sml. Il. 23, 759 flg. ⁸⁾ Il. 2, 529. ⁹⁾ Il. 13, 712 flg. ¹⁰⁾ Il. 7, 164. ¹¹⁾ Il. 13, 701 flg. Il. 12, 265. 353. 4, 273. 17, 719, 18, 157. ¹²⁾ Il. 13, 60 flg. ¹³⁾ Il. 14, 442. ¹⁴⁾ Il. 14, 520. ¹⁵⁾ Il. 16, 330. ¹⁶⁾ Il. 17, 256 flg. ¹⁷⁾ Il. 17, 732. ¹⁸⁾ Il. 23, 473. ¹⁹⁾ Il. 23, 740-92. ²⁰⁾ Od. 4, 499-511. ²¹⁾ Æn. 1, 41 flg. cf. Qu. Smyrn. 14, 548 flg. ²²⁾ Troad. 69-70. ²³⁾ Dict. Cret. 5, 12. Hygin. fab. 116. ²⁴⁾ Qu. Smyrn. 13, 420 flg. Schol. Il. 13, 66. Sml. Eustath. til Od. 3, 135. Strabon. 13, 1, pag. 600:1 (111 T.) ²⁵⁾ Pausan. 10, 31, 1. ²⁶⁾ Pausan. 10, 26, 1. Sml. Eurip. Troad. 71. ²⁷⁾ Pausan. a. St. ²⁸⁾ 3, 10, 8.

Uides (*Ἰδης*, ov ep. αο ell. εω og metaplastisk *Ἰιδος*, ὄ, af α priv. og *ιδειν*, den Usynlige) eller *Uidoneus*,

senere ogsaa kaldet Hades, Pluton, Orkos, Polydegmon, Polydektos o. s. v., var en Søn af Kronos og Rhea, Broder til Zeus, Poseidon og Hera, og erholdt ved Delingen Herredømmet i Underverdenen (*Χόρος ἡρώεις*), hvorhos dog Jorden var fælleds for alle Brødrene.¹⁾ Han herskede med samme Magt over Skyggerne (*ἄναξ ἐρέων*²⁾, som Zeus besad i Olympen, og kaldtes derfor ogsaa *Ζεὺς καταχθόνιος*.³⁾ Hans Charakter stemmede overeens med det Nige, han beherskede. Han skildres som en vældig Guddom (*καταερός*,⁴ *πελώριος*,⁵ *ἰγθύμος*,⁶⁾ der var uforsonlig og ubetvingelig (*ἀμελιχος ἢ δ' ἀδάμαστος*) og derhos meest hadet af alle Guder,⁷⁾ *στιγερός*.⁸⁾ Men hvor mægtig han end var, saaredes han dog af Herakles,⁹⁾ der endogsaa, understøttet af Athene, bortførte hans Hund Kerberos.¹⁰⁾ Hans Gemalinde var Demeters Datter Persephone.¹¹⁾ Som Herster i de Dødes Rige tiltroedes de begge at kunne give Menneskene Døden,¹²⁾ og at kunne gjøre Ægtefrøer ufrugtbare.¹³⁾ Hides's Hjelms (*κρινή*), der, ligesom Zeus's Lyn og Poseidons Tresfork, var en Gave af af Kykloperne,¹⁴⁾ gjorde Guderne usynlige for hinanden;¹⁵⁾ hans Heste vare berømte for deres Hurtighed, hvorfor han kaldtes *κλυτόπωλος*.¹⁶⁾ Efter den almindelige Forestilling i Oldtiden var hans Bolig¹⁷⁾ under Jorden, eller i sammes Indre, og denne Forestilling finde vi ogsaa tydeligt og bestemt udtalt saavel i Iliaden,¹⁸⁾ som i Odysseen;¹⁹⁾ blot ved Odysseus's Reise til Underverdenen er der ikke tydeligt Tale om nogen egentlig Redfart. Ved at seile een Dag med Nordenvind over Okeanos fra Den Naisia kom Odysseus nemlig til Persephones Lund²⁰⁾ og Grændserne for de af Solen oplyste Egne, hvor Kimmerierne boede.²¹⁾ Her traf han efter Kirkes Raad Skibet paa Land og vandrede langs med Okeanos, indtil han kom til Skyggernes Opholdssted.²²⁾ Dog have senere Forfattere²³⁾ formeenet, at Odysseus var kommen til Italien og gaaet til Underverdenen i Nærheden af Averner=Soen, hvor man ogsaa henlagde Kimmeriernes Opholdssted. Her vare nemlig mange Hulor af vulkansk Natur, og igjennem een af dem troede man at der var Redgang til Underverdenen; her var et underjordist Drakkel, hvor man fremkaldte Døde af Gravene, for at lade dem varsle om Fremtiden (*νεκρομαντεῖον*²⁴⁾, og her var det ligeledes at Virgil lod Æneas stige ned til Underverdenen.²⁵⁾ En anden Redgang formeenete man, at der fandtes ved Forbjergene Tainaros i Lakonien.²⁶⁾ Homeros beskriver Underverdenen som et vidstrakt, mørkt og taagesfuldt Skyggerige,²⁷⁾ ligesom Jorden opfyldt med Skove, Bænde og Bjerge.²⁸⁾

Han omtaler en stor Slette bevoret med Aëthodil (λειμών ἀσφοδελός), som Dpholdssted for Heltenes Skygger.²⁹⁾ En anden Deel af Underverdenen kaldtes Erebo's.³⁰⁾ Higeles omtaler han ogsaa Elysion (τὸ Ἠλύσιον πεδίον), som et udmærket Dpholdssted ved Okeanos og Jordens Grandser for retfærdige Mennesker, især saadanne, der have lidt Uret her paa Jorden,³¹⁾ men han synes ikke at ansee det for nogen Deel af Underverdenen, saaledes som Man i senere Tider troede. Derimod synes han at henlægge de for Misgjerninger til evige Straffe Fordømtes Dpholdssteder midt imellem de øvrige Skyggers.³²⁾ Fire Floder, som gennemstrømmede Landet, nævnes af Homeros: Styx, Acheron, Pyriphlegeton og Kokytos.³³⁾ Indgangen dertil var afluftet ved brede Porte,³⁴⁾ hvor Hunden Kerberos holdt Vagt.³⁵⁾ Ligesaa langt nedenunder Aides, som Himlen er over Jorden, fandtes Tartaros,³⁶⁾ Jordens og Havets yderste Egn, Titanernes Dpholdssted.³⁷⁾ Alle Mennesker maatte efter Døden ned i Underverdenen;³⁸⁾ selv af dem, der bleve optagne blandt de salige Guder paa Olympen, vandrede Skyggebilleder (εἰδωλα) i Underverdenen.³⁹⁾ Men før de vare begravede kunde de ikke komme over Floden, men bortfoges af Skyggerne.⁴⁰⁾ Skyggerne havde ingen Erindring,⁴¹⁾ og gjenkjendte først hinanden ved at drikke Blod;⁴²⁾ de havde de samme Beskæftigelser som her paa Jorden, men deres Liv var kraestesløst og glædetomt.⁴³⁾ Som Dommer i Underverdenen nævner Homeros Minos,⁴⁴⁾ senere Forfattere nævne tillige Mafos og Rhadamantys.⁴⁵⁾

¹⁾ Il. 15, 187-93. ²⁾ Il. 20, 61, 15, 188. ³⁾ Il. 9, 457. Sml. Soph. Oed. Col. 1606. ⁴⁾ Il. 13, 415. ⁵⁾ Il. 5, 395. ⁶⁾ Od. 10, 534. 11, 47. ⁷⁾ Il. 9, 158. ⁸⁾ Il. 8, 368. ⁹⁾ Il. 5, 395 flg. Om dette Skete i Underverdenen (ἐν πύλῳ istf. ἐν πύλῃ) dengang da Herakles bortførte Kerberos, eller om det, som Pausanias (6, 25, 3), Seneca (Herc. sur. 560 flg.) og Apollodoros (2, 7, 3.) fortælle, foregik da Herakles angreb Pylos (ἐν πύλῳ), der forsvarede af Aides, som der havde et Tempel, og hvor Meleus og alle hans Børn med Undtagelse af Nestor bleve dræbte, er vanskeligt at bestemme. See R. D. Müller, Gesch. hell. St. 1 B. p. 364. ¹⁰⁾ Il. 8, 301. Od. 11, 626. Hundens Navn (Kerberos) forekommer ikke i de homeriske Digte. ¹¹⁾ Hvorledes han bortførte hende, findes fortalt i Hymnen til Demeter v. 2 flg. See Persephone. ¹²⁾ Il. 9, 569. ¹³⁾ Il. 9, 454 flg. Ogsaa deres eget Uegteskab var barnløst. Dødens Hjem var usrugtbart. Først senere opkom modsatte Anskuelser, med Hensyn, til at Aides's Bolig laae i Jordens Skjød, hvorfra al Frugtbarhed udspringer, og da forverlede man Pluto n med Pluto's. Rigdommenes Gud. Cic. Nat. Deor. 2, 26. ¹⁴⁾ Apldr. 1, 2, 1. ¹⁵⁾ Il. 5, 845. Apldr. 1, 6, 2. ¹⁶⁾ Il. 5, 654. 11, 445. 16, 625. Døden indhenter nemlig Alle. ¹⁷⁾ δῶμ' Ἄιδαιο Il. 15, 251 ell. Ἄιδος δῶ Il. 23, 74, eller δόμος Ἄιδος Il. 3, 322 osv.; men ofte underforstaes et saadant Appellativ, f. Ex. ἐν Ἄιδος Il. 24, 593. εἰς Ἄιδος Il. 13, 415 osv.

¹⁸⁾ Il. 20, 61 flg. 8, 13 flg. Eml. 9, 570. 15, 36. ¹⁹⁾ Od. 24, 204, 20, 81, 10, 174. Eml. 5, 184 flg. 24, 10, 13. ²⁰⁾ Od. 10, 509. Eml. 11, 13 flg. En anden Vel synes rigtignok de af Odysseus førte Beilere at gaae til Underverdenen. Od. 24, 11 flg. ²¹⁾ See Kimmerier. ²²⁾ Od. 10, 511 flg. 11, 21 flg. ²³⁾ Strab. 5, 4 pag. 244 (395 = 6 T.). Serv. Virg. Æn. 6, 107. ²⁴⁾ Strab. a. St. ²⁵⁾ Virg. Æn. 6, 264 flg. Eml. Sil. Ital. Pun. 12, 120 flg. ²⁶⁾ Apldr. 2, 5, 12. Stat. Theb. 2, 32 flg. Senec. Herc. fur. 662 flg. Horat. Od. 1, 34, 10. Virg. Georg. 4, 467. Lucan. Phars. 9, 36. ²⁷⁾ Od. 11, 155 flg. ²⁸⁾ Od. 10, 509. 11, 583 flg. 596 flg. ²⁹⁾ Od. 11, 539. 573. h. Merc. 221. ³⁰⁾ Il. 8, 368. Od. 11, 37. 539. 564. 20, 356. See Greboe. ³¹⁾ Od. 4, 563 fl. See Elyfion. ³²⁾ Od. 11, 576 flg. ³³⁾ Od. 10, 513 flg. Eml. Platon. Phædon. 61, 2. ³⁴⁾ Il. 23, 71. 74. Od. 11, 571. ³⁵⁾ Il. 8, 368. Od. 11, 623. ³⁶⁾ Il. 8, 13 flg. ³⁷⁾ Il. 8, 479. 14, 203. 274. 279. 15, 225 osv. G. F. Grotefend antager (Geograph. Ephemer. B. 48. 3 St. 1815 pag. 258), at Aides udgjorde den omvendte Side af Jorden, modfat den, der var de levende Mennekers Bolig, og at Tartaros atter omgav hiin, ligesom Himlen denne. See Tartaros. ³⁸⁾ Horat. Od. 1, 28, 19. Ovid. Metam. 10, 32. Derfra Aides's Titelvne Polydegmon, h. Cer. 17, 31., Polydektes h. Cer. 9. ³⁹⁾ f. Er. Herakles Od. 11, 601. ⁴⁰⁾ Il. 23, 71. ⁴¹⁾ Il. 23, 104. Od. 11, 476. ⁴²⁾ Od. 10, 587. 11, 50. ⁴³⁾ Od. 11, 489 flg. ⁴⁴⁾ Od. 11, 568. flg. ⁴⁵⁾ Platon. Apol. Socr. cap. 32. Apldr. 3, 1, 2.

Aidoneus (*Aιδωνεύς, ἦος, ὅ*) See Aides.

Aietes (*Αἰήτης, ου, ὅ*) nævnes i de homeriske Sange blot som Kirkes Broder.¹⁾ Dog omtales ogsaa det argonautiske Tog.²⁾ See Aia, Jason og Argo. Efter Apollodoros³⁾ var han en Søn af Helios og Perseis, Broder til Kirke og Minos's Kone Pasiphae. Med Okeanos's Datter Idyia avlede han Medeia, som flygtede bort med Jason.⁴⁾

¹⁾ Od. 10, 137. ²⁾ Od. 12, 70. ³⁾ Bibl. 1, 9, 2. ⁴⁾ Apollodor. 1, 9, 23.

Aigagea (*Αἰγαίη, ης, ἡ*) Ilgens Conjectur i hymn. Ap. 40, istedetfor *Αἰουαίη*; skal være Forbjergets *Αἰγᾶν* i Aiolis.

Aigai (*Αἰγαι, ὠν, αἰ*) I. *αἰ Ἀγαιαί*, en lille By i Achaia paa Peloponnesos ved Floden Krethis, D. for Helike. Begge disse Byer havde Templer for Poseidon.¹⁾ Det var en af Achaernes 12 Stæder.²⁾

¹⁾ Il. 8, 203. h. Ap. 32. ²⁾ Hrdt. 1, 145.

II. En Stad paa Eubolia, der efter Strabons Beretning¹⁾ skal have givet Aigaier-Havet sit Navn, med et berømt Tempel for Poseidon.²⁾ I Nærheden heraf var Poseidons Bolig i Havets Dyb.³⁾

¹⁾ L. 8, 7 pag. 386. (223 T.) ²⁾ Il. 8, 203. Strab. a. St. ³⁾ Il. 13, 21. Od. 5, 381. Andre antage ogsaa dette Aigai for det achaiske. See Schol. Il. 13, 21. Derimod antog Boss dette Aigai for en lille Klippe (Aex) imellem Tenos og Chios. Eml. Plin. h. n. 4, 18. Eustath. Il. 13, 21.

Aligaion (*Αλγαίων, ὄρος, ὅ*), en vældig Rjempe, med 100 Arme, saaledes kaldet af Menneffene, men af Guderne kaldes han Briarcos.¹⁾ Homeros nævner ikke hans Forældre, men efter Hesiodos²⁾ og Apollodoros³⁾ var han en Søn af Uranos og Gaia; han ægtede Poseidons Datter Rymopoleia,⁴⁾ og nævnes derfor ogsaa blandt Havguderne.⁵⁾ Virgil derimod⁶⁾ gjør ham til en af Giganterne. Da de øvrige Guder engang truede med at binde Zeus, kaldte Thetis Aligaion til Hjælp, og af Frygt for ham afstode hine fra deres Forfæd.⁷⁾

¹⁾ Il. 1, 403-4. ²⁾ Theog. 147-9. ³⁾ 1. 1. 1. ⁴⁾ Hes. Theog. 817 fg. ⁵⁾ Ovid. Metam. 2, 10. ⁶⁾ Æn. 10, 565. ⁷⁾ Il. 1, 399 fg.

Aligaleia (*Αλιγάλεια, ας, ἡ*), Diomedes's Gemalinde,¹⁾ Datter afAdrasto²⁾ eller hans Søn Aligaleus,³⁾ og derfor kaldet Adrastine.⁴⁾ Efter senere Sagn-hvori man gjenfinder Klytaimnestras Historie som Forbillede - blev hun sin Mand utro imedens han var for Troia, og hengav sig til Ethenclos, Søn af Kometes.⁵⁾ Dette fremstilles heldigen som en Hevn af Aphrodite,⁶⁾ fordi Diomedes i Kampen for Troia havde saaret hende.⁷⁾ Hun tragtede endogsaa sin Mand efter Livet ved hans Hjemkomst, saa at han maatte tage sin Tilflugt til Heras Tempel,⁸⁾ og siden endog forlade Argos og begive sig til Italien.⁹⁾ Efter Homers Skildring er hun derimod god og brav og længes efter sin Mand.¹⁰⁾

¹⁾ Il. 5, 412-5. ²⁾ Eustath. Il. a. St. ³⁾ Apld. 1, 8, 6. 1, 9, 13. ⁴⁾ Il. 5, 412. ⁵⁾ Eustath. a. St. ⁶⁾ Eustath. a. St. Schol. Lycophr. 610. 612. Ovid. Metam. 14. 476. ⁷⁾ Il. 5, 336. ⁸⁾ Schol. Lycophr. a. St. ⁹⁾ Ovid. Metam. a. St. ¹⁰⁾ Il. a. St.

Aligalos I. (*Αλιγιάλος, ος, ὅ*), den nordlige Rysstrækning af Peloponnesos fra Sikyon til Elis (det senere Achaia¹⁾), skal have sit Navn (α: *Αλιγάλεια*) efter Aligaleus, en Søn af Inachos.²⁾

¹⁾ Il. 2, 575. ²⁾ Apld. 2, 1, 1. Pausan. 7, 1, 1.

II. (*Αλιγιάλος, ος, ὅ*) en lille Stad i Paphlagonien,¹⁾ hvor Heneterne i ældre Tider boede.²⁾

¹⁾ Il. 2, 855. ²⁾ Strab. 12 c. 3. pag. 543. (18 T.)

Aligilips (*Αλιγίλιψ, ιπος, ἡ*) nævnes af Homer¹⁾ blandt de Steder, Odysseus beherskede, og synes efter hans Udtryk at have været en Klippe (*τορηχεῖα*); efter Strabons Angivelse var det en By paa Halvøen Leukas i Akarnanien.²⁾ Andre antage den for en By paa Ithaka. Endelig antager Eustathios *αλιγίλιψ* som et Adjectiv og *Τορηχεῖα* som Stedets Navn.

¹⁾ Il. 2, 633. ²⁾ 10, c. 2, pag. 452 (331 T.)

Aligina (*Aligiva*, ας, ἡ, *Aligivḗ* h. Ap. 31), den be-
kjendte D i den jaroniske Bugt inellem Attika og Argolis,
opkaldt efter den phliasiske Flodgud Asopos's Datter Al-
gina, med hvem Zeus her avlede Liakos (see A.). Dens
tidligere Navn var Dinone,¹⁾ hvilket Navn dog ikke fore-
kommer hos Homeros. Liakiderne forlode atter Aligina, idet
Telamon gif til Salamis, Peleus til Phthia. Paa den
troiste Krigs Tid stod Den under Diomedes.²⁾ Senere fik
Den nye doriske Beboere fra Epidaurus,³⁾ og tiltog ved Søfart
og Handel i en betydelig Grad, saa at den paa Perserkrigenes
Tid spillede en betydelig Rolle.⁴⁾ Men Aar 457 f. Chr. gjor-
de Athen den statskyldig, og 429 tvang den endog Beboerne
til at udvandre. Omendstjondt Lysander 404 førte dem til-
bage, naaede Den dog aldrig sin forrige Anseelse. Senere
kom den under Makedonernes, Mtolernes og Romernes Dver-
herredomme.

¹⁾ Herodot. 8, 46. Pausan. 2, 5, 2. 2, 29, 2. Pindar. Nem. 8,
7. Stundom kaldes den Dinopia. Pindar. Isthm. 7, (8), 21. Ovid.
Metam. 7, 472. ²⁾ Il. 2, 562. ³⁾ Herodot. 8, 46. Pausan. 2,
29, 5. ⁴⁾ Herodot. 8, 46. 91. 93. Pausan. a. St.

Aligion (*Aligion*, ον, τό), en anseelig Søstad i Achaia,
B. for Helike, ved Selinosflodens Udløb i den korinthiske
Bugt (nu Vostiga). Den beherskedes af Agamemnon.¹⁾
Dens Navn udslede man efter den Geed (*αἰξ*), som Zeus
her skal have diet.²⁾ Senere var den Forsamlingssted for
det achaiske Forbund.³⁾

¹⁾ Il. 2, 574. ²⁾ Strab. 8, 7. p. 387 (224 T.) ³⁾ Pausan. 7, 7, 1.

Aligis (*Aligis*, ἰδος, ἡ) Zeus's bekyendte Skjold. Dets
Navn deriveres i Alm. af *αἰξ*, en Geed, enten med Hensyn
til, at man i Oldtiden brugte Skind som Beskyttelsesvaaben,¹⁾
eller med specielt Hensyn til den Geed, der opfostrede Zeus
(Almaltheia.²⁾ Men denne sidste Fabel kjender Homeros
neppe; idetmindste omtales den ikke i de homeriske Digte, hvor-
imod der nævnes Duer, som dem, der bragte Zeus Næ-
ring;³⁾ og da dette Skjold var et Bærf og en Gave af
Hephaistos,⁴⁾ er det mindre rimeligt, at det var af Skind.
Antageligere bliver derfor den anden Afledning af *αἰξ*, Storm
(*αἰσσω*), forsaavidt som dette Skjold larmede og forskrækkede,
naar det rystedes.⁵⁾ Denne Aligide skildres isvrigt ikke blot
som et Skjold, der tages i Hænderne,⁶⁾ men ogsaa som et
Slags Harnisk, man fastede om Skuldrene,⁷⁾ hvorpaa der
efter Homeros's Beskrivelse⁸⁾ var afbildet ikke blot Eris,
Alke og Jofe, men ogsaa det skrækelige Gorgos-Hovede;
rundt om var det omgivet af 100 larmende Guldfryndser.⁹⁾

Det var isvrigt ikke blot Zeus (*αἰγυλος*,¹⁰) der bar det,¹¹) men ogsaa stundom Athene¹²) eller Apollon.¹³)

¹) Pausan. 4, 11, 1. ²) Apld. 1, 1, 7. Strab. 8, 7, pag. 387 (224 T.) Diodor. Sic. 5, 70. Schol. Il. 15, 318. Callimach. hymn. in Jov. 49. ³) Od. 12, 62. ⁴) Il. 15, 308:10. Efter et andet Sagn var derimod Aigiden Skindet af et vildt ildsprudende Dyr, der herjede Phrygien, Libanon og Aegypten, men dræbtes af Athene, som derefter slaaede det, og bar dets Skind baade til Beskyttelse og til Minde om denne Bedrift. Diodor. Sic. 3, 69. ⁵) Il. 15, 230. 311. 17, 593:5. Sml. Eustath. ad. Il. 15, 318. ⁶) Il. 15, 229. 308. ⁷) Il. 5, 738. ⁸) ibid. ⁹) Il. 2, 448. ¹⁰) Il. 1, 202. 2, 157. 375 osv. ¹¹) Il. 17, 592. ¹²) Il. 2, 447. 5, 738. ¹³) Il. 15, 229. 308.

Aigisthos (*Αἰγισθος*, *ov, δ*), en Søn af Thyestes¹) og (ifølge senere Sagn, som Homeros ikke kjender) dennes egen Datter Pelopia, blev sin Faders Hevner ved at dræbe hans Broder Atreus.²) Efter sin Fader arvede han en Deel af Mykenai.³) Efterat Agamemnon var draget til Troia, bestræbte han sig ivrigt for at forføre hans Hustru Klytæmnestra, hvilket ogsaa tilsidst lykkedes ham, efterat han havde bortført en Sanger, som Agamemnon havde sat til at bevogte hende, og hensat ham paa en øde De. For det heldige Udfald af denne Skjændselsdaad var han fræk nok til at bringe Guderne Takoffer.⁴) Derpaa satte han en Mand paa Vagt, for at passe paa, naar Agamemnon kom hjem; og ved hans Ankomst indbød han ham til et Festmaal, ved hvilket han i Forstaaelse med Klytæmnestra lod ham dræbe,⁵) uagtet Guderne havde advaret ham og truet ham med Hevn.⁶) I syv Aar herskede han nu i Mykenai, men i det ottende kom Drestes og hevnede sin Fader ved at dræbe sin Moder og hendes Bøler.⁷) Dette Emne behandledes meget af senere, især tragiske, Digtere, der betydelig forandrede og udvirkede det. En Tragoedie af Sophokles, der bar Aigisthos's Navn, er tabt.

¹) Od. 4, 518. ²) Hygin. fab. 87. 88. See Atreus. ³) Od. 4, 518. ⁴) Od. 3, 263:75. ⁵) Od. 4, 524:37. 11, 409:34. 24, 97. Hygin. fab. 117. See Agamemnon Anm. 56. ⁶) Od. 1, 37. ⁷) Od. 3, 305 fig. 1, 40. 3, 256.

Aigyptios (*Αἰγύπτιος*, *ov, δ*), en gammel kundskaabrig Ithakesier, der aabnede den af Telemachos sammenkaldte Folkforsamling med en Tale.¹) Han havde 4 Sønner, af hvilke Antiphos fulgte med Odysseus til Troia, men paa Hjemreisen blev dræbt og fortæret af Ryklopen Polyphemos,²) Eurynomos derimod var blandt Penelopes Beilere, blandt hvilke han udmærkede sig, men deelte deres Lod og faldt i Kampen med Odysseus.³) De to øvrige Sønner vare hjemme hos Faderen og dyrkede Jorden.⁴)

¹) Od. 2, 15. ²) Od. 2, 19. ³) Od. 2, 22. 22, 242. ⁴) Od. 2, 22.

Ægyptos (*Αἴγυπτος*, οἴ'). I η, d. e. Landet Ægyptos.¹⁾ Det beskrives i de homeriske Digte som frugtbart, med herlige Marker,²⁾ der især frembragte en stor Mængde Lægemidler, baade gode og onde.³⁾ Alle Indvaanerne vare lægekyndige, eftersom de vare af Paieons Æt;⁴⁾ de vare meget rige⁵⁾ og gavmilde.⁶⁾ Blandt Stæder her nævnes det store og rige Thebai;⁷⁾ foran i Landet i en Dagreises Afstand laae Den Pharos,⁸⁾ der senere ved det Dynd, Nilfloden førte med sig, rykkede nærmere⁹⁾ og ved en Dæmning blev landfast, og dannede Alexandrias Havn.¹⁰⁾ Navnet Nilen kjender Homeros ikke, han benævner ogsaa Floden Ægyptos; see nedensfor. Den ægyptiske Konge paa den troisse Krigs Tid var Thon, hvis Gemalinde Polydama gav Helene mange smertestillende Lægemidler.¹¹⁾

¹⁾ Od. 17, 448. ²⁾ Od. 14, 263. (17, 432). ³⁾ Od. 4, 229. ⁴⁾ Od. 4, 231+2. ⁵⁾ Od. 4, 127. Il. 9, 382. ⁶⁾ Od. 14, 286. ⁷⁾ Od. 4, 126. Il. 9, 381+4. ⁸⁾ Od. 4, 355. ⁹⁾ Plin. h. n. 2, 87. 5, 34. ¹⁰⁾ Strab. 17, 1. pag. 791 (422:3 T.) Plutarch. v. Alex. cap. 26. Plin. h. n. 13, 21. ¹¹⁾ Od. 4, 228.

II. δ, d. e. Floden Nilen. Navnet δ *Νεῖλος* findes først hos Hesiodos;¹⁾ Homeros beskriver den som *εὐρείης* (herligt strømmende²⁾) og *διπτεής*³⁾, d. e. opsvulmende ved Regn, hvorefter man kan antage, at han har erkjendt Grundten til Nilens Oversvømmelser for at have været Sommerregnen i Æthiopien.⁴⁾

¹⁾ Theog. 338. Sml. dog Strab. 1, 2 pag. 29:30 (46 T.) Florens ældste Navn skal have været *Deanos*, derefter kaldtes den *Aetos*, saa *Agyptos*, og endelig efter en Kong Neileus *Neilos*. Diodor. 1, 19, 63. ²⁾ Od. 14, 257. ³⁾ Od. 4, 477. 581. ⁴⁾ cfr. Plin. h. n. 5, 10. Strab. 17, 1. pag. 790 (421 T.)

Æmonides (*Αἰμωνίδης*, οἴ, δ), Søn af Æmon, d. e. Voerkes fra Thesalien. Hans Søn Ækimedon var Achilleus's Kudsk efter Patroklos's Død. Il. 17, 467.

Æneias (*Αἰνείας*, αο eller ω, δ) var en Søn af Anchises og Aphrodite.¹⁾ Avlet paa Bjerget Ida²⁾ blev han opdraget hos sin ældste Søster Hippodameia, der var gift med Alkathos,³⁾ eller, ifølge et andet Sagn, af Nympherne paa Ida.⁴⁾ Senere levede han i Byen Dardanos, der laae ved Foden af Ida, herstede over Dardanerne⁵⁾, og synes ikke strax fra Krigens Begyndelse at have deeltaget i Troias Forsvar, men først efterat Achilleus havde overfaldet ham paa Ida og drevet ham til Lyrnessos.⁶⁾ Hans Fader Anchises var en Søn af Kapys, der var en Fætter til Priamos's Fader Laomedon.⁷⁾ Skjøndt saaledes beslægtet med det troisse Kongehuus, fød af en Gudinde og i største

Anseelse hos Troerfolkets,⁸⁾ var han dog ikke i stor Gavn hos Priamos;⁹⁾ hvortil Grunden maatte maa seges i den Umstændighed, at det var ham af Stjebnen bestemt at skulle herske over Troerne efter Priamos's Slægts Undergang.¹⁰⁾ Han anførte tilligemed Antenor's to Sønner Archelochos og Alkamas Dardanerne,¹¹⁾ og tog vel ikke nogen levende Andeel i Krigen,¹²⁾ men kæmpede dog selv flere Gange. Da han i det første af de i Iliaden beskrevne Slag saae den vældige Diomedes fortynde Troernes Rækker, fik han Pandaros til at bestige sin Bogu, hvorpaa de begge ilede imod Diomedes. Men Pandaros gjennembrød forgæves Diomedes's Skjold med sin Landsse, og blev dræbt af denne, hvorpaa Aineias sprang af Boguen for at forsvare hans Krig. Ogsaa dette Forsvar var uheldigt, thi Diomedes slog ham omfuld med en vældig Steen, og han vilde have været Dodens Bytte, hvis ikke hans Moder havde frelst ham og ført ham ud af Kampen.¹³⁾ Imidlertid bortførte Kapaneus hans udmærkede Heste, der nedstammede fra de Heste, Zeus havde givet Tros til Erstatning for hans bortførte Søn Ganymedes.¹⁴⁾ Men Diomedes ilede efter Aphrodite, der bortførte Aineias, og saarede hende, hvorpaa hun jamrende forlod sin Søn, hvem dog Apollon tog i Beskyttelse imod Diomedes, der med Rod og Nepe veeg for Guden. Apollon førte ham derpaa til Pergamos, og overgav ham til Leto og Artemis, der pleiede ham, medens Apollon dannede et ham aldeles ligt Billede, hvorom Achaier og Troer kæmpede.¹⁵⁾ Strax derpaa førte Apollon ham atter frist ud i Slaget,¹⁶⁾ hvor hermede sin Ven Deifoon, der fældedes af Agamemnon, ved at dræbe Diokles's Tvillingssønner Krethon og Drisilochos; over dem ynfedes Menelaos og gif imod ham, men bekymret for Menelaos ilede tillige Antilochos til, hvorfor Aineias maatte trække sig tilbage.¹⁷⁾ Nu omtales han ikke for Troerne i det tredje Slag i 5 Colonner satte over Graven; her anførte han og Antenor's fornævnte Sønner den 4te Colonne.¹⁸⁾ Da Idomeneus derefter dræbte hans Svoger Alkathos, ilede han efter Deiphobos's Opfordring imod ham. Men Idomeneus, der leed af Aarenes Byrde, vovede ikke alene at stille sig imod Aineias, der var i sin Ungdoms bedste Kraft, og kaldte derfor Benner til. Det samme gjorde Aineias; hvorpaa Kampen begyndte. Aineias udsendte vel forgæves sit Ræstespud imod Idomeneus,¹⁹⁾ men hærnede dog sin Svoger ved at dræbe Aphareus.²⁰⁾ Da Aias under Kampen ved Skibene slog Hector til Jorden med en stor Steen (see Aias Del. II. 27), nævnes Aineias blandt de Helte, der traadte frem for at redde ham.²¹⁾ Efterat Troerne vare

stegne over Muren og kjæmpede ved Skibene, dræbte han Medon, en uægte Søn af Dileus, og Athenaicren Jasos.²²⁾ Dgfaa efterat Patroklos tog Deel i Kampen nævnes han blandt de Kjæmpende²³⁾ og udsendte kort derefter forgjeves sin Landsk imod Meriones.²⁴⁾ I Kampen om Patroklos's Liig udmærkede Nineias sig, opildnet af Apollon, og dræbte Leokritos.²⁵⁾ Kort derpaa gjorde han og Hektor et forgjeves Forsøg paa at bortføre Achilleus's udmærkede Heste.²⁶⁾ Atter nævnes han og Hektor som de, der især forfulgte Grækerne, da de bortføre Patroklos's Liig.²⁷⁾ Da endelig Achilleus selv atter deeltog i det fjerde Slag, opfordrede Apollon Nineias til at møde ham, hvilket han ved et Drifkegilde havde pralet med at ville. Nineias vægrede sig vel i Forsætningen, da han tidligere havde kjæmpet med ham ved Lyrnesjø²⁸⁾ og desuden vidste, at Guderne beskyttede ham; dog gif han ham imøde, og efter en lang Fortælling om sine Forsædre²⁹⁾ kjæmpede han med ham. Men hans Landsk kunde ikke gjenembryde det af Hephaistos forfærdigede Skjold; dog traf heller ikke Achilleus ham med Landsen, men styrtede imod ham med draget Sværd; selv greb han en stor Steen og slyngede den mod Achilleus, men til ingen Nytte, og uden Gudernes Bistand vilde det nu have været ude med ham.³⁰⁾ Men da udgød Poseidon en Taage over Achilleus's Dine, og bortførte Nineias til den yderste Ende af Kamppladsen, hvor han fraraadede ham at kjæmpe med Achilleus.³¹⁾ Efter Homeros forblev, som det synes, Nineias i Troia efter Byens Ddelæggelse, og hans Efterkommere arvede Riget efter ham.³²⁾ Men dette antager Dionysios fra Halikarnasjø³³⁾ for en Misforstaaelse af Homeros's Ord, af hvilke han mener, at der blot kan sluttes, at Nineias kom til at herske over Troerne, men ikke nødvendigvis i Troia eller Phrygien. Om Nineias's Skjebne efter Troias Indtagelse ere Fortællingerne hos de forskjellige Forfattere særdeles afvigende, som man alene kan see hos Dionysios, der omtaler en Mængde ældre, nu tabte, Historiefriveres og Digteres Beretninger.³⁴⁾ Efter at have baaret sin gamle Hader paa sine Skuldre ud af det brændende Troia,³⁵⁾ skal han ifølge et Par gamle Historiefriveres³⁶⁾ Fortælling være draget over til Thrake, og der være død. En anden Forfatter³⁷⁾ siger, at han drog derfra til Arkadien. Andre, især Digtere,³⁸⁾ fortælle, at han heller ikke døde her, men drog til Italien. Hermed samstemme især alle romerske Forfattere. Fornemmelig har man støttet hans Omflakten paa Templer eller Byer, der bare Navn efter ham eller hans Følge. Efter saadanne Tegn har man bestemt hans Reise saaledes:³⁹⁾ Først drog han til Halvoen

Vallene i Thrate, derfra til Delos, Kythere, Peloponnesos, Zakynthos. Herfra til Leukas, Aktium, Ambrakia, Butrotum (og Draklet i Dodona). Derfra over en ubekjendt Havn, der dengang kaldtes Andises's, til Italien enten ved det iapygiske eller ved det athenaiske Fjorbjerg. Herfra langs Kysten hen til Sicilien, hvor han landede ved Drepanum, og fandt Troerne Elymos og Nigestos. Herfra drog han til Misenum og Epiptyches, og standsede endelig ved Laurentum, hvor flere Drakelsvar skulle være gaaede i Dpfyldelse, blandt andre det bekjendte om de Borde, de skulde spise.⁴⁰⁾ Her indgik Nincias et Forlig med Aboriginernes Konge Latinus, ægtede hans Datter Lavinia, efter hvem den Bye, han opbyggede, benævnedes Lavinium. I Forbindelse med Latinerne befjæmpede han derpaa Rutulerne, hvis Anfører Turnus faldt, tilligemed Nincias's Svigerfader Latinus. Herved blev han Herjer baade over Troer og Latiner, men faldt saa Nar derefter imod Rutulerne, og blev efterfulgt af sin Søn Euryleon, der paa Flugten havde antaget Navnet Askanius.⁴¹⁾ Livius⁴²⁾ fortæller, at Achæerne ved Troias Indtagelse skaanede Nincias og Antenor, deels paa Grund af gammelt Gæstevenskab, deels fordi de stedse havde raadet til Fred og til at tilbagegive Helene og at Nincias først drog til Mæcedonien, derfra til Sicilien og atter derfra til den Laurentiske Mark osv. Det er disse og andre Sagn, som Virgil har benyttet til sin Æneide. Homeros omtaler slet ikke Nincias som gift. Men efter det almindelige Sagn,⁴³⁾ som Virgil følger,⁴⁴⁾ var han gift med Creüsa, en Datter af Priamos og Hekabe,⁴⁵⁾ hvorimod Lesches, og Forsfatteren til de tabte kypriske Digte (Stasinos?) nævne Euridike som hans Kone⁴⁶⁾.

¹⁾ Il. 2, 820. 5, 247:8. 20, 208:9 osv. ²⁾ Il. 2, 821. Sml. Virg. Æn. 1, 618. ³⁾ Il. 13, 429. 466. ⁴⁾ h. Ven. 256 flg. ⁵⁾ Il. 2, 819. Sml. Strab. 12, 4. pag. 565 (53 T.) 13, 1 pag. 596 (105 T.) Egestedes fortæller Dionysios fra Halikarnassos (1, 46) efter Hellanikos, at Dardanos og Dyrhynios stod under Nincias. Sml. Quint. Calab. 8, 97. ⁶⁾ Il. 20, 90. ⁷⁾ Kong Troos havde nemlig to Sønner, Ilos og Askarakos, af hvilke hiin var Fader til Laomedon, denne til Kapys. Il. 20, 230 flg. Diodor. Sic. 4, 75. Apldr. 3, 12, 2. ⁸⁾ Il. 5, 467. 6, 77. 11, 58. ⁹⁾ Il. 13, 461. ¹⁰⁾ Il. 20, 306:8. Sml. 180. h. Ven. 197:8. ¹¹⁾ Il. 13, 459. ¹²⁾ Il. 2, 819 flg. ¹³⁾ Il. 5, 166:318. ¹⁴⁾ Il. 5, 319:27. 8, 109. 23, 290. ¹⁵⁾ Il. 5, 432:54. ¹⁶⁾ Il. 5, 512:3. ¹⁷⁾ Il. 5, 541:74. ¹⁸⁾ Il. 12, 98. ¹⁹⁾ Il. 13, 468:539. ²⁰⁾ Il. 13, 541 flg. ²¹⁾ Il. 14, 425. ²²⁾ Il. 15, 332. ²³⁾ Il. 16, 536. ²⁴⁾ Il. 16, 608 flg. ²⁵⁾ Il. 17, 322:45. ²⁶⁾ Il. 17, 483:534. ²⁷⁾ Il. 17, 754. ²⁸⁾ Il. 20, 90. 188. ²⁹⁾ Il. 20, 208:41. ³⁰⁾ Il. 20, 259:92. ³¹⁾ Il. 20, 318:39. ³²⁾ Il. 20, 306. hymn. Ven. 196:7. Sml. Strab. 13, 1.

pag. 608 (123 T.) ³²⁾ 1, 53. ³⁴⁾ 1, 45-64. ³⁵⁾ See Anchises. ³⁶⁾ Næmlig Kephalon fra Gergithion og Pegefippos. Dionys. Hal. 1, 49. ³⁷⁾ Aristos i „Arkadens Historie.“ Dionys. ist. ³⁸⁾ f. Gr. Agathyllos. ³⁹⁾ Dionys. Hal. 1, 49-65. ⁴⁰⁾ Dionys. 1, 55. Strab. 13, 1. pag. 608 (123 T.) Virg. Æn. 3, 255 flg. smt. 7, 116. ⁴¹⁾ Virgil kalder ham Ascanius eller Julius (Iulus) Æn. 1, 267-8. ⁴²⁾ 1, 1-2. ⁴³⁾ Pausan. 10, 26, 1. ⁴⁴⁾ Æn. 2, 562. ⁴⁵⁾ Apollodor. 3, 12, 5. ⁴⁶⁾ Pausan. 10, 26, 1.

Ainios (*Αἰνίος*, *ov, δ*) fra Landstabet Paionia ved Floden Arios i Makedonien; hvorfra der sendtes Hjælpetropper til Troia. Han blev dræbt ved Floden Skamandros af Achilleus. II. 21, 210.

Ainos (*Αἶνος*, *ov, ἦ*), en gammel og berømt Stad i Thrace, ikke langt fra Mundingen af Floden Hebrøs;¹⁾ dens tidligere Navn var Poltyobria,²⁾ nu Enoß; den var en aiolisk Colonie³⁾ og sendte Hjælpetropper under Anførsel af Peiroos til Troia.⁴⁾

¹⁾ Herodot. 4, 90. ²⁾ Strab. 7, 6. pag. 319 (111 T.) Smt. Apld. 2, 5, 9. ³⁾ Herodot. 7, 58. Thuc. 7, 57. ⁴⁾ II. 4, 520. smt. 2, 844.

Aiolia (*ἡ Αἰολίη νῆσος*), et mythisk Opholdssted for Bindenes Beherster, Hippotaden Aiolos, en steil Klippeøe, omgivet af en uigjennemtrængelig Kobber = Muur.¹⁾ De Gamle ansaae den for at være en af de lipariske eller saakaldte aioliske Der (insulæ Vulcaniæ), der ligge N. D. for Sicilien.²⁾ Men da Odysseus seilede med Vestenvind derfra til Itbaka, og atter under heftig Modvind tilbage dertil, henlægges den i nyere Tider rigtigere S. for Sicilien. Bøker³⁾ anseer den for en af de ægatiske Der, V. for Sicilien. Voss oversætter *πλωτή* ved svømmende, og henlægger den først S. D., siden S. V. for Sicilien.

¹⁾ Od. 10, 1-4. ²⁾ Diodor. Sic. 5, 7. Pausan. 10, 11, 3. Virg. Æn. 8, 415. 1, 52 og Serv. t. d. St. Efter Strab. 6, 2, pag. 276 (40 T.) var det den, der senere kaldtes Strongyle (nu Stromboli.) ³⁾ homer. Geogr. § 59.

Aiolides (*Αἰολίδης*, *ov, δ*) S. af Aiolos (Hestens S.) o: I. Sisyphos, II. 6, 154. II. Kretheus, Od. 11, 237.

Aiolion (*Αἰόλιον*, *ovoc, δ*) d. c. Makar;¹⁾ hvorfor han kaldes Aiolien, er uvißt; blandt Aiolos's Sønner nævnes han ikke.²⁾ Efter Diodoros³⁾ var derimod Makar en Søn af Helios og Rhodos, og maatte, efter at have deeltaget i Mordet paa sin Broder Tenages, flygte, og kom da paa sin Flugt til Lesbos.

¹⁾ hymn. in Apoll. 37. ²⁾ Maaskee er det en Forverking med Makareus, en Søn af Hestens Søn Aiolos (en af de græske Stammefædre, der dog ikke nævnes i de homeriske Digte). Denne

Makareus levede (efter Hygin. 238. 242. cf. Ovid. Heroid. 11) i Blodspam med sin Søster Kanake (Apollodor. 1, 7, 3); men da Niolos opbagede dette, dræbte han sin Datter, og Makareus dræbte sig selv. ³⁾ 5, 57, 58.

Niolos (*Νίολος*, or, δ den hurtige, adj. *αιόλος*, *αέλλω*) I. Sønnesøn af Deukalion, S. af Hellen, Broder til Doros og Kuthos, en af Hellenernes Stammefædre. Han havde efter det gamle Sagn fire Sønner med Enarete, nemlig Sisyphos, Kretheus, Salmoncus og Athamas; af hvilke de 3 første nævnes hos Homeros. Men senere Sagn have, ved at tillægge ham flere Børn, gjort ham til Stammefader for alle de helleniske Stammer, der eksisterede for eller samtidig med Joner og Dorer.¹⁾ Saaledes nævner Apollodoros²⁾ 7 Sønner og 5 Døttre af ham. Efter sin Fader herskede han i Thessalien. Ved en Son Mimas, der var Fader til Hippotes,³⁾ sættes han i Slægtskabsforhold til

II. Niolos (den 2den), Son af Hippotes⁴⁾ og Fader til Arne, der ved Poseidon blev Moder til Niolos (d. 3^{ie}) og Boistos.⁵⁾ Dette genealogiske Forhold er imidlertid uden nogen Betydning;⁶⁾ og Diodoros selv stemmer ikke overens paa de forskellige Steder i Angivelsen af, hvo af disse to sidste der var Bindenes Beherster.⁷⁾ Homeros beskriver os Hippotaden Niolos som en retfærdig Mand, der var de udødelige Guder kjær, og af Kroniden havde faaet Herredømmet over alle Binde, Herster over Den Niolia (s. d. N.), hvor han levede i Dverdaadighed med sin Hustru (Klyane⁸⁾) og 6 Sønner,⁹⁾ der vare gifte med deres 6 Søstre. Til hans Borg kom Odysseus paa sin Hjemreise, og blev venlig modtagen. Han lod en gunstig Bestevind blæse for Odysseus ved hans Afreise, og medgav ham tillige de øvrige Binde indesluttede i en Tryllesæk. Men efterjom Odysseus's Kammerater medens han sov opløste denne, i den Troe at den indeholdt hemmelige Skatte, da de allerede vare komne Ithaka saa nær, at de kunde see dette deres Fødeland, styrtede Bindene voldsomt ud og dreve atter Skibet bort fra Ithaka. Atter førtes de til Niolia, men nu jog Niolos dem bort uden at ville hjælpe dem, da han saac, at Guderne hadede dem.¹⁰⁾ De senere Digtere omdanne ham mere og mere til en virkelig Gud. Hos Virgil er han Eneherster over Bindene, som han holder indesluttede i en Bjerghale,¹¹⁾ og skylder Juno sin Magt,¹²⁾ men er endnu paa Aineias's Tid ugift.¹³⁾

1) Sml. K. D. Müller, Geschichte hellen. Stämme u. St. 1 Th. pag. 138 flg. 2) 1, 7, 3. 3) Diodor. Sic. 4, 67. 4) Od. 10, 2.

36. ⁵⁾ Diodor. Sic. a. St. ⁶⁾ R. D. Müller a. St. ⁷⁾ Smil. 4, 67 og 5, 7. ⁸⁾ Diodor. 5, 7. ⁹⁾ Deres Navne vare efter Diodor (5, 8): Astynochos, Kuthos, Androkles, Pheraimon, Zokastes og Agathyrjos. ¹⁰⁾ Od. 10, 1-76. smil. Ovid. Met. 14, 223 flg. ¹¹⁾ Æn. 1, 52 flg. ¹²⁾ Æn. 1, 78. ¹³⁾ Æn. 1, 71.

Alpeia (*Ἀλπεία, ας, ἡ*), en Stad i Messenien, nær ved Havet, stod under Agamemnon's Herredømme og nævnes blandt de syv Stæder, han vilde give Achilleus tilligemed sin Datter, hvis han vilde lade sin Brede fare.¹⁾ Efter Pausanias's Vidnesbyrd,²⁾ var det den Bye, der senere kaldtes Korone. Strabon siger derimod,³⁾ at det var det senere Thuria, medens han dog tilføier, at Andre ansaae Antheia for at være Thuria, og Alpeia for Korone eller Methone, som han dog fort i Jorveien har sagt var den homeriske Stad Pedasos.⁴⁾

¹⁾ Il. 9, 152. 294. ²⁾ 4, 34, 2-3. ³⁾ 8, 4 pag. 360 (182 T.) ⁴⁾ 8, 4 pag. 359 (180 T.)

Alipy (*Ἄλιπυ, εος, τό*), en smukt bygget Bye i Triphyllia (i Elis), stod under Nestor's Herredømme,¹⁾ sandsynligviis det senere Alipion; men efter Strabon²⁾ var det maaskee det senere Margalai.

¹⁾ Il. 2, 592. hymn. Ap. 423. ²⁾ 8, 3. pag. 349 (164 T.)

Alipyros (*Ἄλιπυρος, ον, ό*), S. af Glatos, Konge i det kylleniske Gebet i Arkadien,¹⁾ blev paa Jagten dræbt af en Slange; hvorefter han blev begravet paa Straaningen af Bjerget Kyllene, hvor der opreistes ham en Gravhøi²⁾ (*ὁ τύμβος Ἀλιπύριος*).³⁾ Han opdrog den bekjendte Euadne, Poseidons Datter, der ved Apollon blev Moder til Spaamanden Jamos⁴⁾.

¹⁾ Pausan. 8, 4, 3-4. Efter Pindar (Ol. 6, 34) herskede han i Phaisana ved Alpheios. ²⁾ Pausan. a. St. og 8, 16, 2. ³⁾ Il. 2, 604. ⁴⁾ Pindar. a. St. Jamos var Stamfader til Jamiderne, der ligesom han vare bekjendte som Spaamænd. Herodot. 5, 44. 9, 33.

Airos (*Ἄϊρος, ον, ό*, af *ἄ* priv. og *ἴρος*), et Drdspil, med Jros's Navn, Ulykkes-Jros. Od. 18, 73.

Ais (*Ἄϊς*) ubrug. Nom. til *Ἄϊδος*, see Aides.

Atifa (*Ἄτιστα, ης, ἡ*) Skjebnegudinde; ligesom Moira tildeleer hun ethvert Menneske ved Fødselen hans Skjebne¹⁾, ogsaa nævnes hun i samme Stilling i Forbindelse med Kataklotherne.²⁾ Digteren forstaaer altsaa herved en Personification af den evige, uboelige Naturlov. Paa Menneskets Skjebne have isvrigt saavel Guderne i Almindelighed,³⁾ som især Zeus Indflydelse.⁴⁾

¹⁾ Il. 20, 127. ²⁾ Od. 7, 197. ³⁾ Od. 1, 82. Il. 14, 464. ⁴⁾ Od. 4, 207. 14, 300. Il. 12, 402.

Aisagea (*Αἰαγέης ὄρος, τό*), et ubekjendt Bjerg i Lille-Asien ved Klaros. h. in Apoll. 40. Igen læser Aisagea, s. d. A.

Aisepos (*Αἰσηπος, οὔ, ὅ*) I. en Troer, S. af Bufolien og Naiaden Abarbarca. Baade han og hans Tvillingbroder Vedafos deeltog i Troias Forsvar, men bleve dræbte af Metisteus's Søn Euryalos. II. 6, 21 flg.

II. en Flod i det troiske Mysien, der ligesom Granikos udspringer paa Kotylos, en Bjergtop af Ida.¹⁾ Den dannede Stigrænsen af Troas²⁾ og løb forbi Skepsis og Zaleia ud i Propontis (nu hedder den Tschaltalere). Homeros roser dens sorte (rene) Vand.³⁾

¹⁾ Strab. 13, 1. pag. 602 (113 T.) smt. II. 12, 21. 2, 824-5. 4, 91. ²⁾ Strab. 12, 4. pag. 565 (53 T.) ³⁾ II. 2, 825.

Aison (*Αἴσων, οὔ, ὅ*) en Søn af Nioliden Krætheus og hans Broder Salmonæus's Datter Tyro. Hans Brødre vare Phereus og Amythaon,¹⁾ hans Halvbrødre Pelias og Neleus (Sønner af Tyro og Poseidon²⁾). Homeros nævner ikke hans Søn Jason, der efter Pelias's Befaling foretog sig det argonautiske Tog til Koldhis, uagtet han dog nævner Skibet Argo.⁴⁾ Som den ældste Søn af Krætheus skulde han egentlig arve Riget Iolkos, men Pelias fordrev ham derfra⁵⁾. Efter Apollodoros⁶⁾ drak Aison Dreblod, og tog sig saaledes selv af Dage, da hans Halvbrøder Pelias, forstræffet ved Rygtet om Argonauternes Hjemkomst, vilde rydde ham af Veien. Efter Dvid⁷⁾ derimod levede Aison endnu ved Jasons Hjemkomst og foryngedes paany af Troldkvinden Medea.

¹⁾ Od. 11, 259. Apldr. 1, 9, 11. ²⁾ Od. 11, 254. Apollodor. 1, 9, 8. ³⁾ Apldr. 1, 9, 16. ⁴⁾ Od. 12, 70. ⁵⁾ Od. 11, 256. Apldr. 1, 9, 16. ⁶⁾ 1, 9, 27. Lidet anderledes fortæller Diodoros (4, 50), at Pelias tvang Aison til at drikke Dreblod ved Rygtet om Jasons Død. ⁷⁾ Metam. 7, 162. 285-93.

Aisyetes (*Αἰσηήτης, οὔ, ὅ*), en gammel, berømt Troer af kongelig St. Han levede før den troiske Krig, og laae begravet udenfor Byen, henimod Achaiernes Skibe.¹⁾ Hans Søn Alkathoos var gift med Anchises's ældste Datter Hippodameia.²⁾ Efter Eustathios³⁾ var han ogsaa Fader til Antenor og Kalegon.

¹⁾ II. 2, 793. ²⁾ II. 13, 427 flg. ³⁾ til II. 2, 793. Smt. Diets. Cret. 4, 22.

Aisyne (*Αἰσύνη, ης, ἡ*), en Stad i Thrake. Herfra var Kastianeira, der ved Priamos blev Moder til Gorgythion. II. 8, 304.

Aisymnos (*Ἄισυμνος*, *ov, δ*), en græst Underansfører, der dræbtes af Hector i det tredje Slag. II. 11, 303-4.

Aithe (*Ἄιθη*, *ης, ῆ*), Navnet paa en Hest, Agamemnon havde faaet af Echeolos, en Søn af Nuehises fra Sikyon, fordi han ikke deeltog i Toget med Troia. II. 23, 295. 409. 525.

Aithiker (*Ἄιθικες*, *ων, οι*), et thessalisk Folk,¹⁾ der boede ved Pindos og Poion.²⁾ Efter Eustathios var det et roverist og raat Folk.³⁾

¹⁾ II. 2, 744. ²⁾ Strab. 7, 7 pag. 327 (124 T.) iml. 9, 5 pag. 439 (311 T.). ³⁾ til II. a. St.

Aithioper (*Ἄιθιοπες*, *ων, οι* af Rom. Sing. *Ἄιθιοποιος* med en ep. Biform *Ἄιθιοπεύς*), et Folk, der efter Homeros's Beskrivelse boede yderst ude¹⁾ ved Okeanos²⁾ paa den sydlige Deel af Jorden, adskilte paa to Steder, deels østlig, deels vestlig;³⁾ thi lige i Syd kunde de formeðelst Barmen ikke bue.⁴⁾ Herefter have allerede de Gamle antaget, at Homeros har tænkt sig enten Nilen eller det røde Hav som Grændsestjæl,⁵⁾ men det er ikke rimeligt, at hans geographiske Kundskaber have strakt sig saavidt; og det bliver derfor sandsynligviis rigtigere med Völker⁶⁾ at antage, at Homeros uden nogen tydelig Kundskab om deres Boliger har henlagt dem til de Steder, som Solen efter hans Forestillinger kom nærmest, nemlig i Ost og Vest, ved Solens Op- og Nedgang. Homeros skildrer dem som brave Mennesker (*ἀμύμονες*⁷⁾), der hyppigen anstillede Dffringer til Guderne, og hvem disse derfor ogsaa aflagde Besøg.⁸⁾ De vare Naboe til Agyptier og Frember.⁹⁾ Deres vigtigste Stad Meroe¹⁰⁾ kjender Homeros ligesaalet som Diospolis, med et Zeus's Tempel, hvorfra Aithioperne toge Zeus's Billede, og med dette og de øvrige Gunders Billeder drog om i Libyen under en Fæst, der varede i 12 Dage.¹¹⁾

¹⁾ Od. 1, 22-3. ²⁾ II. 1, 423. 23, 205. ³⁾ Od. 1, 24. ⁴⁾ Saalesbes antager ibetmindste Nisch til Od. 1, 22 og 4, 84. ⁵⁾ Strab. 1, 2. pag. 30 flg. (47 flg. T.). 2, 3. pag. 103 (163 T.). Plin. h. n. 5, 8. Det er denne Adskillelse imellem de vestlige, libyiske, ulbhaarede, og de østlige, asiatiske, glathaarede Aithioper, som man først finder iagttaget af Herodot (7, 70. iml. 4, 197.) ⁶⁾ Hom. Geogr. pag. 84 flg. ⁷⁾ II. 1, 423. ⁸⁾ II. 1, 424. 23, 205. Od. 1, 22 flg. ⁹⁾ Od. 4, 84. 10. ¹⁰⁾ Herodot. 2, 29. ¹¹⁾ Villoisons Schol. II. 1, 424. Sml. Diodor. 1, 97. At forklare Zeus's Ophold her i 12 Dage astronomisk (Dorneddon, neue Theorie zur Erklärung. d. griech. Mythol. Göttingen 1802), synes der ingen Grund at være til.

Aithon (*Ἄιθων*, *ωνος, ό*), I. det Navn, Odysseus ved sin Hjemkomst til Ithaka antog, før han gav sig tilkjende for Penelope. Od. 19, 183.

II. En af Hectors fire Hjercheeste (Huds). II. 8, 185.

Aithra (*Αἰθρα*, ης, ἡ), Datter af Pittheus, nævnes hos Homeros¹⁾ som en af Helenes Slavinder. Da nu ogsaa Theseus's Moder, der var en Datter af Pelopiden Pittheus, Konge i Troizen, heed Aithra, ligger formodentlig heri Grunden til den hele Fabel, der skulde forklare, hvorledes Theseus's Moder kunde være Slavinde hos Helene. Allerede Alkman — en doriisk lyrisk Digter, der levede omtrent 670 før Chr. F. — fortæller da²⁾ i et Digt om Dioskurerne, at disse gjorde et Tog til Athenai,³⁾ som de indtog og hvorfra de bortførte Theseus's Moder som Fange. Grunden til dette Tog var,⁴⁾ at Theseus i Forbindelse med Peirithoos havde bortført den skønne Helene for hun blev gift med Menelaos. Hende var det altsaa, som Brødrene vilde redde. Aithra skal da senere være kommen med Helene til Lakadaimon og derfra til Troia.⁵⁾ Peshes fra Lesbos, en af de kylliske Digtere, fortalte,⁶⁾ at Demophon, en Søn af Theseus, efter Ilios Indtagelse gjenfjendte sin Bedstemoder og af Agamemnon forbrøde hende frigiven, en Bon, Agamemnon ogsaa med Helenes Bisald indrømmede. Senere dræbte hun sig selv af Sorg over hendes Sønners Død.⁷⁾ Hendes Historie ydede baade Digtere og Kunstnere et Stof at behandle; man saae hende f. Ex. paa Skypelos's Striin⁸⁾ og paa et Malerie af Polygnotos i Delyhoi.⁹⁾ Efter en aldeles fra det Foregaaende afvigende Fortælling, der skyldes Jstros¹⁰⁾ fra Alexandria, en Discipel af Kallimachos, der levede i det 3de Aarhundrede før Chr. F., skal Hektor have indtaget og plyndret Troizen, og derfra have ført Aithra fangen til Ilios.

¹⁾ Il. 3, 144. ²⁾ Pausan. 1, 41, 5. ³⁾ Istedetfor Athenai, der bog ogsaa nævnes af Apollodor 3, 10, 7 anføres i Almindelighed Aphidna som den Bøje, Dioskurerne indtog. cf. Pausan. 1, 17, 6. 2, 22, 7. Herodot. 9, 73. Plutarch. v. The. 31, 32. Diodor. Sic. 4, 63. ⁴⁾ Herodot. 9, 73. Plutarch. v. The. 31-34. Apldr. 3, 10, 7. Hygin. f. 79. ⁵⁾ Tzet., Anteh. v. 130 flg. Joan. Malalas (Chronogr. l. 5, 95. Vind.) fortæller, at det lykkes Paris at bortføre Helene ved Hjælp af Aithra, Menelaos's Slagtning. (Pelops var nemlig begges Bedstefader). ⁶⁾ Pausan. 10, 25. ⁷⁾ Hygin. f. 243. ⁸⁾ Pausan. 5, 19, 1. ⁹⁾ Pausan. 10, 25. ¹⁰⁾ Plutarch. v. The. 34.

Aitolæ (*Αἰτωλοί*, ὧν οἱ), Beboerne af Landskabet Aitolien i Hellas. Dette Land adskiltes mod Vesten ved Floden Acheloo's fra Akarnanien, mod Østen grændsede det til de ozoliske Lokrer. Det bar Navn efter Endymions Søn Aitolos,¹⁾ der, fordreven fra Elis, flygtede derhen med nogle Epeier og tvang Kureterne — Landets tidligere Beboere — til at trække sig imod Vesten. Aitolos's Søner Pleuron

og Kalydon stiftede to Stæder og Riger af samme Navn.²⁾ Pleurons Søen Agenor var Fader til Porthaon (Portheus,³⁾ hvis Søen, den bekendte Dineus, Konge i Kalydon, var Fader til Meleagros, Tydeus og Gorge, der ægtede Andraimon,⁴⁾ Fader til Thoas, der paa den troiste Krigs Tid herskede over hele Aitolien og førte sine Folk paa 40 Skibe imod Ilios.⁵⁾ Blandt Stæderne i Aitolien nævner Homeros⁶⁾ Pleuron, Dlenos, Pylene, Chalkis og Kalydon. See Dineus og Tydeus.

¹⁾ Pausan. 5, 1, 6. Strab. 8, 3. pag. 357 (176-7 T.) og 10, 3. pag. 463 (350-1 T.) Apldr. 1, 7, 6. ²⁾ Apldr. 1, 7, 7. ³⁾ II. 14, 115. ⁴⁾ Apldr. 1, 8, 1. Hygin. 97, 174. ⁵⁾ II: 2, 638. 13, 217. ⁶⁾ II. 2, 639 fig. 9, 531. 13, 217. 14, 116.

Akamas (*Ἀκάμας, ἄρτος, ὁ*), Søn af Antenor og Theano,¹⁾ Broder til Archelochos. Begge Brødre vare tilligemed Aineias Dardanernes Anførere.²⁾ De samme anførte senere den fjerde Colonne imod de græske Forstandsninger.³⁾ Da hans Broder Archelochos senere faldt for Nias's Landse,⁴⁾ hævnedes han dette ved at dræbe Boioterens Promachos.⁵⁾ I den vældige Kamp, der opstod, da Patroklos i Achilleus's Rustning atter deeltog i Slaget, dræbtes han af Meriones, just da han vilde bestige sin Bogn.⁶⁾

¹⁾ II. 5, 70. 6, 298. 11, 223. ²⁾ II. 2, 823. ³⁾ II. 12, 98 fig. ⁴⁾ II. 14, 459 fig. ⁵⁾ II. 14, 476. ⁶⁾ II. 16, 342.

II. Søn af Euforos,¹⁾ førte tilligemed Imbrasiden Peiros's thrakiske Hjælpetropper til Ilios.²⁾ Da han var en udmærket Anfører, opmuntrede Arcs under hans Skikkelse Troerne til Kamp.³⁾ Han blev dræbt af den store Nias, hvis Landse gif igjennem hans Pandebeen.⁴⁾

¹⁾ II. 6, 8. ²⁾ II. 2, 844. ³⁾ II. 5, 462. ⁴⁾ II. 6, 8 fig.

III. Søn af Asios. See Adamas.

Akaste (*Ἀκάστη, ἡς, ἡ*), Datter af Dkeanos og Thetis,¹⁾ nævnes blandt Persephones Legeføstre, da hun bortrovedes af Hides.²⁾

¹⁾ Hesiod. Theog. 356. ²⁾ h. Cer. 421.

Akastos (*Ἀκάστος, οὔ, ὁ*), nævnes af Odysseus i hans Samtale med Svinehyrden Eumaios som Konge paa Dulichion. Od. 14, 336.

Akessamenos (*Ἀκισσαμένος, οὔ, ὁ*) Konge i Thrake, Stifter af Byen Akessamenai. Hans Datter Periboia blev ved Bloden Arios Moder til Pelegon, hvis Søn Asteropaios deeltog i Troias Forsvar og blev dræbt af Achilleus. II. 21, 142.

Akrifione (*Ἀκρῑωνῑη, ης, ἡ*), d. e. Datter af Akrifios, = Danae, der ved Zeus blev Moder til Perseus. II. 14, 319.

Akrifios (*Ἀκρῑῑος, ου, ὁ*), Søn af Abas, Konge i Argos, og Daleia.¹⁾ Med sin Broder Proitos levede han i Strid og fordrev ham fra Argos; men da han ved sin Svigerfader Jobates's Hjelp vendte tilbage, deelte de Landet, saa at Akrifios herskede i Argos, Proitos i Tiryns.²⁾ Akrifios's Datter var Danae.³⁾

¹⁾ Apldr. 2, 2, 1. Abas var en Søn af Lynkeus og Hypermetra, hvis Fædre Ægyptos og Danaos vare Søner af Belos, en Broder til Agenor (Admos's og Europas Fader) og Søn af Poseidon og Libya. Apldr. 2, 1, 4. ²⁾ Apldr. 2, 2, 1. II. 6, 157. ³⁾ II. 14, 319.

Akraia (*Ἀκραῑη, ης, ἡ*), en af Nereiderne, Døttre af Nereus og Doris, kom med Thetis til Achilleus for at trøste ham i hans Sorg over Patroklos's Død. II. 18, 41. Apldr. 1, 2, 7.

Aktor (*Ἀκτωρ, ορος, ὁ*), I. Søn af Deion, Konge i Phokis, og Kuthos's Datter Diomedes,¹⁾ drog fra Dypus til Den Aigina, hvor han ægtede Aigina, Asopos's Datter, og med hende avlede Menoitios, Patroklos's Fader.²⁾

¹⁾ Apldr. 1, 9, 4. ²⁾ Pindar. Olymp. 9, 69:70. Schol. II. 18, 10. II. 11, 785. 16, 14.

II. Søn af Phorbos og Epeios's Datter Hyrmene, boede i Elis,¹⁾ Broder til Augeas.²⁾ Han var gift med Molione, som (ved Poseidon³⁾ blev Moder til de berømte Molioner⁴⁾ eller Aktorioner:⁵⁾ Ateatos og Eurytos, der understøttede deres Færbroder Augeas i hans Krig med Herakles, men omsider fældedes af denne i et Baghold ved Kleonai.⁶⁾ Deres Søner Amphimachos og Thalpios vare Anførere for Epeierne fra Elis i den tredje Krig.⁷⁾

¹⁾ Pausan. 5, 1, 8. ²⁾ Apldr. 2, 7, 2. II. 11, 739. ³⁾ Apldr. a. St. Sml. II. 13, 207. ⁴⁾ II. 11, 709. 750. ⁵⁾ II. 11, 750. 13, 185. 23, 638. ⁶⁾ Pausan. 5, 2, 1. Apldr. 2, 7, 2. ⁷⁾ II. 2, 620. Pausan. 5, 3, 4.

III. Søn af Zeus¹⁾, Fader til Astyoche, der ved Ares blev Moder til Askalaphos og Falmenos, hvilke deeltog i Argonautertoget,²⁾ herskede i Aspledon og Drakomenos i Boiotien, og paa 30 Skibe førte Minyerne imod Troia.³⁾

¹⁾ II. 2, 513, eller Ares, en Søn af Klymenos. Pausan. 9, 37, 3. ²⁾ Apldr. 1, 9, 16. ³⁾ II. 2, 511. Pausan. a. St.

IV. Fader til Echeles, der ægtede Phylas's Datter den skønne Polymele, og blev Stedfader til Eudoros, en af Achilleus's Underanførere. II. 16, 189.

Aktorides (*Ἀκτωῑδης, ου, ὁ*) d. c. Søn af Aktor, = Echeles. See Aktor IV.

Aktorion (*Ἀκτορίων, υἱος, ὁ*), Søn af Aktor. Aktorioner, see Aktor II.

Aktoris (*Ἀκτορίς, ἴδος, ἡ*) en Terne, der fulgte Penelope fra hendes Fader Ikaros's Huus, da hun blev gift med Odysseus. Od. 23, 228.

Alalkomeneis (*Ἀλαλκομενήτης, ἴδος, ἡ*), d. e. den kraftigt afværgende (af *ἀλαλκεῖν*), et Tilnavn for Athene,¹⁾ maaskee efter en lille By Alalkomenai i Boiotien, med et Athenes Tempel, eller efter en boiotisk Autochthon Alalkomenes, der skal have opdraget hende.²⁾

1) II. 4, 8. 5, 908. 2) Pausan. 9, 33, 4.

Alastor (*Ἀλάστωρ, οὐρός, ὁ*), I. en Troer, Fader til Troos, der mødte Achilles i det fjerde Slag og forgjæves søgte at formilde ham ved at omfavne hans Knæ, men dræbtes af ham. II. 20, 463.

II. en af Sarpedons Ledfagere fra Lykien, dræbtes i det første Slag af Odysseus. II. 5, 677. Ovid. Metam. 13, 257.

III. en Pylier, en af Nestors Underansførere. II. 4, 295.

IV. en anden Hellener (eller maaskee den samme), bar tilligemed Melisteus den af Hektor saarede Teukros ud af Slaget,¹⁾ ligeledes senere i Kampen ved Skibene den af Deiphobos saarede Hypsenor.²⁾

1) II. 8, 333. 2) II. 13, 422.

Alastorides (*Ἀλαστορίδης, υἱος, ὁ*), Søn af Alastor, = Troos. See Alastor I.

Alagenorides (*Ἀλεγηνορίδης, υἱος, ὁ*), d. e. Søn af Alagenor, = Promachos, en Boiotier, der faldt for Antenoriden Akamas's Landse. II. 14, 476. 503.

Aleion (*Ἀλεῖον πεδίον, τό*), den Aleiske Slette i Kilikien,¹⁾ ikke langt fra Staden Mallos.²⁾ Her vankede Bellerophon sorgmodig omkring, forhadet af Guderne og undgaaende Menestenes Samfund.³⁾ Efter senere Sagn var det her ved Staden Tarsos, at han, stolt af at have dræbt Chimaira, vilde paa Pegasos svinge sig op til Gudernes Boliger, men styrtede ned.⁴⁾

1) Her samlede Datis og Artaphernes deres Tropper paa Tøget mod Hellas. Herodot. 6, 95. 2) Strab. 14, 5. pag. 676 (232 T.)

3) II. 6, 201. 4) Dionys. Perieg. 869 flg. Pindar. Isthm. 6, 44.

Aleijon (*Ἀλεῖσιον, υἱος, τό*), en Stad i Elis, hvorfra der drog Tropper imod Ilios.¹⁾ Paa Strabons Tid fandtes den ikke mere.²⁾ Den havde Navn af Aleijos, Søn af Skillos, der var en af Hippodameias Friere.³⁾

Ἀλεσίφορ πολώνη¹⁾ var enten Hoiien ved denne Bye, eller en Mindehei over den nysnævnte Helt.

¹⁾ Il. 2, 617. ²⁾ Strab. 8, pag. 341. ³⁾ Eustath. ad Il. 2, 617. ⁴⁾ Il. 11, 757.

Alektor (Ἀλέκτωρ, ὄρος, ὅς), en anseet Spartiater, hvis Datter blev gift med Menelaos's uægte Søn Megapenthes.¹⁾ Efter Eustathios²⁾ var han en Søn af Argeios, Pelops's Søn, og Amyklas's Datter Hegesandra, og hans Datter heed Iphiloche (eller Echemelos).

¹⁾ Od. 4, 10. ²⁾ til a. S.

Alektryon (Ἀλεκτρονίων, ὄνος, ὅς), Fader til Argonauten Leitos,¹⁾ der siden i den troiske Krig saarede af Hektor.²⁾

¹⁾ hos Apollodoros 1, 9, 16 er Faderens Navn Alektor. ²⁾ Il. 17, 602.

Alexandros (Ἀλέξανδρος, ὄν, ὅς, af ἀλέξω og ἀνήρ, Mænd afsværgende eller beskyttende), et Fadersnavn for Priamos's Søn Paris, fordi han beskyttede Hyrderne imod Røvere.¹⁾ Hos Homeros benævnes han med begge Navne.²⁾ See Paris.

¹⁾ Apldr. 3, 12, 5. ²⁾ Alexandros f. Gr. 3, 16. 37, 289. 329. 346. 366. 390 osv. Paris 3, 325, 437. 12, 93. 13, 490. 660 osv.

Alkandra (Ἀλκάνδρα, ἡς, ἡ), Polybos's Gemalinde, boede i det ægyptiske Theben. Dem besøgte Menelaos med Helene paa Hjemreisen fra Ilios, da Sydvindene dreve hende nær hen til Fjorberget Maleia,¹⁾ og blev overmaade vel modtaget og fik herlige Gaver. Navnlig gav Alkandra Helene en gylden Tecu og en aflang Kurv af Sølv.²⁾

¹⁾ Od. 3, 285 flg. ²⁾ Od. 4, 126 flg.

Alkandros (Ἀλκάνδρος, ὄν, ὅς), en Lydier, der deeltog i Troias Forsvar, men dræbtes af Ddysseus. Il. 5, 678.

Alkathoos (Ἀλκάθοος, ὄν, ὅς), en af de tappreste og meeft anseete Troere, Søn af Misyetes og gift med Anchises's ældste Datter Hippodameia.¹⁾ Hos ham blev Lineias opdragen.²⁾ Da Troerne i 5 Colonner angreb Helenernes Forskandsvinger, anførte han med Paris og Agenor den 2de Colonne.³⁾ Kort efter blev han dræbt af Idomeneus ved Poseidons Hjælp, der blendede hans Øine og lammede hans Kraft, saa at han stod som en Stotte imod Idomeneus gjennemborede hans Hjerter med sin Landsse.⁴⁾ Om hans Liig opstod en vældig Kamp, hvori ogsaa Lineias tog Deel.⁵⁾

¹⁾ Il. 13, 427 flg. ²⁾ Il. 13, 465 flg. ³⁾ Il. 12, 93. ⁴⁾ Il. 13, 434 flg. ⁵⁾ Il. 13, 496 flg.

Alfe (Ἀλφή, ἡς, ἡ, Styrke) var som personificeret Gudinde afbildet paa Zeus's Ligide. Il. 5, 740.

Alkestis (*Ἀλκίστις, ιος, ἡ*), D. af Pelias og Anaxibia¹⁾ eller Philomache,²⁾ var gift med Admetos, Konge i Phera i Thessalien, og ved ham Moder til Eumelos, der paa 11 Skibe førte Tropper fra Thessalien imod Alios.³⁾ Hun var i Oldtiden beromt for sin opoffrende Kjærlighed til sin Mand. En endnu bevaret Tragedie af Euripides bærer hendes Navn. See Admetos.

¹⁾ Hygin. f. 51. ²⁾ Apldr. 1, 9, 10. ³⁾ II. 2, 711 flg.

Alkimedon (*Ἀλκιμέδων, οντος, ό*), en Myrmidoner, S. af Alimonden Laertes¹⁾, en af Achilleus's 5 Underansøgere.²⁾ Han var den bedste Hestestyrer efter Patroklos,³⁾ hvorfor ogsaa Automedon efter Patroklos's Død betrodde ham Achilleus's Vogn og udelige Heste.⁴⁾ See Alkimos.

¹⁾ II. 17, 467. ²⁾ II. 16, 197. ³⁾ II. 17, 475. ⁴⁾ *ibid.*

Alkimides (*Ἀλκιμίδης, ον, ό*), S. af Alkimos II. d. e. Mentor, Odysseus's troe Ven, der under hans Graværelse bestyrede hans Huus. Od. 19, 235. 2, 225.

Alkimos (*Ἀλκιμος, ον, ό*), I. en Myrmidoner og Ven af Achilleus.¹⁾ Da han tilligemed Automedon spænder Achilleus's Heste for Vognen,²⁾ og da Achilleus tillige siges at hadre disse to meest af alle efter Patroklos's Død,³⁾ har man antaget med Strabon⁴⁾ og Scholiasten,⁵⁾ at Alkimos var den samme som Alkimedon.

¹⁾ II. 24, 474. ²⁾ II. 19, 392. ³⁾ II. 24, 574. ⁴⁾ I. 8 p. 364 (187 T.) ⁵⁾ *ad* II. 19, 392. Saaledes antager f. Gr. Damm.

II.) en Ithakesier, Fader til Mentor, Odysseus's troe Ven. Od. 22, 235.

Alkinoos (*Ἀλκίνοος, ον, ό*), Phaiakernes rige og lyffelige Behersker paa Den Scheria (d. e. Kerkyra, Corcyra, Corfu¹⁾, Søn af Nausithoos (der var en Søn af Poseidon og Eurymedons Datter Peribolia), gift med Arete, en Datter af hans Broder Heranor,²⁾ og ved hende Fader til 5 Sønner, 2 giste og 3 ugifte,³⁾ nemlig Laodamas, Halios og Klytencos,⁴⁾ og en Datter Nausikaa.⁵⁾ Han var Phaiakernes Overherre og Fyrste;⁶⁾ men under ham herskede endnu 12 andre Fyrster i Landet.⁷⁾ Hovedstaden Scheria var anlagt af hans Fader Nausithoos og omgivet med en Muur.⁸⁾ I Særdeleshed udmærkede sig hans Palais ved Pragt og Glænde.⁹⁾ Væggene vare indlagte med Metaller, Dorene af Guld, Dørstolperne af Solv, Dørtrinene af Kobber. Derhos stode gyldne og sølverne Hunde, forfærdigede af Herkules, og holdt Bagt. Langs Væggene stode prægtige Pænestole, belagte med fine Tæpper. Her samledes de ældre Phaiaker, sviste og drak, imedens Unglinger af Guld stode paa de smukke Altere med sunflende Fakler i

Hænderne og lyfte for Gæsterne.¹⁰⁾ Tæt udenfor Borgen laae den prægtige Frugt- og Vîn=Have, der paa alle Aarets Tider havde herlige modne Frugter, og vandedes af en kjellig Kilde.¹¹⁾ Til denne pragtfulde Bolig kom Odysseus i den jammerligste Forfatning; efter at have mistet alle sine Kammerater, kastedes han nøgen, smudsig og saaret i Land, og vederqvægedes efter alle sine Lidelser ved en styrkende Søvn.¹²⁾ Af Naufikaa forsynedes han med Klæder,¹³⁾ og optoges gæsteventlig af Alkinoos.¹⁴⁾ Her sandt han de fornemme Phaiaker forsamlede; men da det var sildigt, opfordrede Alkinoos Phaiakerne til atter at samles den næste Dag for at ledsage den Fremmede hjem.¹⁵⁾ Den næste Dag holdtes en talrig Forjamling under aaben Himmel; her bød Alkinoos, at man skulde udruste et Skib for at føre den Fremmede hjem, og indbød tillige de ældre Phaiaker til et Gæstebud til hans Ære.¹⁶⁾ Under dette Maaltid sang den blinde Sanger Demodokos om en Strid imellem Achilleus og Odysseus, hvorved Odysseus ikke kunde holde sine Taarer tilbage.¹⁷⁾ Efter Maaltidet anstilledes der gymnastiske Dvælseser i det Frie, der dansedes og blev sjungen; derefter gavede de kornemste Odysseus Gaver; og man samledes atter til et Gæstebud. Her sang Demodokos om Troias Undergang, og da Odysseus atter græd, gav dette Alkinoos Anledning til at spørge ham om hans Navn.¹⁸⁾ Efter at han vidtlostigen havde fortalt sin Historie,¹⁹⁾ sendtes han hjem med herlige Gaver.²⁰⁾ Dgsaa i Argonauter=Toget omtales Alkinoos. Til ham skal nemlig Jason paa sin Klugt fra Kolchis være kommen med Medeia; og da de forfølgende Kolschier ligeledes ankom og fordrede Medeia udleveret, lovede Alkinoos dette, saafremt Medeia endnu var Mæ. Men Arete, som erfarede dette, gav Jason Underretning derom, og samme Nat foranstilledes en Bryllupsfest, hvorpaa Kolschierne næste Dag med uforrettet Sag maatte vende tilbage, da de havde lovet at rette sig efter Alkinoos's Dom. Argonauterne seilede efter 7 Dages Ophold riigt begavede bort.²¹⁾ — Alkinoos's Herold var Pontonooos.²²⁾

1) Od. 6, 8 flg. Sml. Orph. Argon. v. 1301. Drepano. Apoll. Rh. 4. 990. 2) Od. 7, 56 flg. Efter en anden Genealogie blev Keryra, en Datter af den phliasske Flodgud Asopos, af Poseidon bortført til den efter hende opkaldte Ø, hvor hun blev Moder til Phaiak, der gav Phaiakerne Navn, og var Fader til Alkinoos. Diodor. Sic. 4, 72. 3) Od. 6, 62. 4) Od. 8, 119. 5) Od. 6, 17. 6) Od. 6, 12. 197. 7, 10=11. 7) Od. 8, 390. 8) Od. 6, 9. 9) Od. 6, 301=2. 10) Od. 7, 86=102. Sml. Horat. ep. 1, 2, 28. 11) Od. 7, 112 flg. Sml. Virg. Georg. 2, 87. Deraf Ordsproget Alcinoos dare poma (at give Bagerbørn Svedebrød.) Ovid. Ep. ex Ponto 4, 2, 10. Martial.

7, 426. ¹²⁾ Od. 5, 455. 6, 1. ¹³⁾ Od. 6, 214. ¹⁴⁾ Od. 7, 168. Sml. Ovid. Ep. ex Ponto 2, 9, 42. ¹⁵⁾ Od. 7, 186 flg. ¹⁶⁾ Od. 8, 1:45. ¹⁷⁾ Od. 8, 62:92. ¹⁸⁾ Od. 8, 104 flg. ¹⁹⁾ Od. lib. 9:12. ²⁰⁾ Od. 13, 64 flg. Sml. Hygin. f. 125. 126. ²¹⁾ Apoll. Rhod. 4, 982:1223. Sml. Orph. Argon. 1300:52. Apollodor. 1, 9, 25:6. Hygin. fab. 23. ²²⁾ Od. 7, 178:9. 8, 65.

Alkippe (*Ἀλκίπη*, *ης, ἡ*), en af Helenes Terner i Sparta. Od. 4, 121.

Alkmaion (*Ἀλκμαίων*, *ωνος, ὁ*), Søn af Spaamanden Amphiaraios¹⁾ og Talao's Datter Eriphyle,²⁾ Broder til Amphilochos.³⁾ Da hans Moder, bestukket af Polynikes ved Harmonias bekjendte Halsbaand, overtalte hans Fader til at deeltage i Kampen mod Thebai, endskjøndt han vidste, at det vilde koste hans Liv,⁴⁾ paalagde denne Alkmaion at hævne hans Død paa Eriphyle.⁵⁾ Senere fik Eriphyle af Polynikes's Søn Iphsandros Harmonias Kæppe, og bragte nu ogsaa sine Sønner til at deeltage i Epigonerne's Tog imod Thebai.⁶⁾ Her valgtes han til Anfører og dræbte Etrokles's Søn Laodamas.⁷⁾ Derefter dræbte han ifølge det delphiske Orakels Opfordring sin Moder Eriphyle.⁸⁾ Men strax efter Mordet forfulgtes han af Erinyerne og blev rasende. Han flygtede nu først til Bedstefadere Dikles i Arkadien, derpaa til Phegeus i Psophis (Phegia); denne sendte ham for Mordet og gav ham sin Datter Arsinoe⁹⁾ eller Alpheisboia¹⁰⁾ til Ægte. Hende skjænkede han Harmonias Halsbaand. Men da Sygdommen ikke ephorte, flygtede han til Delfhoi, hvor Pythia raadede ham at gaae til et Land, der endnu ikke var til, da hans Moder forbandede ethvert Land, der vilde optage ham. Et saadant fandt han dannet af Floden Acheloes (Parachelortis). Her ægtede han Acheloes's Datter Kalirrhoe; men ulykkeligvis fik ogsaa hun Lyst til Halsbaandet, og han maatte atter begive sig til Phegeus for at hente det. Under Paaskud af at ville indvie det i Delfhoi, for at befries fra sin Galskab, erholdt han det tilbage; men da Phegeus erfarede, at han var bleven narret, sendte han sine Sønner efter ham. Disse dræbte ham; men dette Mord hævnedes af Kalirrhoes's Sønner.¹¹⁾ Hans Gravhoi, omgivet af høie Kypræser, viste man i Psophis i Arkadien;¹²⁾ hans Billedstøtte stod i Delfhoi.¹³⁾ Sophokles, Euripides og Stesichoros behandlede hans Skjebne i Tragedier, der dog, ligesom Ennius's og Accius's Efterligninger, ere tabte for os.

¹⁾ Od. 15, 248. ²⁾ Od. 11, 326. Diodor. Sic. 4, 65. ³⁾ Od. 15, 248. ⁴⁾ Od. 15, 247. Hans senere Skjebne omtales ikke i de homeriske Digte. Apldr. 3, 6, 2. ⁵⁾ Diodor. Sic. 4, 65. ⁶⁾ Diodor. Sic. 4, 66. ⁷⁾ Apldr. 3, 7, 3. Efter andre Beretninger

flygtede Laodamas til Illyrterne. Paus. 9, 5, 7. ⁸⁾ Diodor. Sic. 4, 66. Apldr. 3, 7, 5. ⁹⁾ Apldr. a. St. ¹⁰⁾ Pausan. 8, 24, 4. ¹¹⁾ Pausan. og Apldr. a. St. Ovid. Met. 9, 407. Serv. Virg. Æn. 6, 445. ¹²⁾ Paus. a. St. ¹³⁾ Pausan. 10, 12, 2.

Alkmaion (*Ἀλκμαίων*, *ἄνος*, *ὁ*, ep. isdf. *Ἀλκμαίων*, dor. *Ἀλκμῆρ*), Søn af Thestor, en Græker, der deeltog i Kampen mod Troia, men faldt for Sarpedons Landse, da Troerne stormede Achæernes Forstandsninger. II. 12. 394.

Alkmene (*Ἀλκμήνη*, *ἡς*, *ἡ*) Datter af Elektryon, Perseus's Søn, Konge i Mykenai, og Pelops's Datter Eurydike¹⁾ eller Pysidike,²⁾ blev gift med Amphitryon, en Søn af Alkaios, der var en Broder til Elektryon og Konge i Tiryns.³⁾ Alle hendes Brødre omkom i en Strid med Pterelaos's Sønner, der gjorde Fordring paa hendes Faders Rige; og Amphitryon dræbte ved et ulykkelig Tilfælde hendes Fader, hvorfor hun med ham drog til Thebai, hvor han blev af Kreon sonet for Mordet. Derpaa bemægtigede Sthenelos — en anden Søn af Perseus — sig Mykenai og Tiryns. Medens han derefter drog bort for at hævne Alkmene's Brøders Død, besøgte Zeus under hans Stikkelse Alkmene, og den ved sin Hjemkomst herover forbansede Amphitryon underrettedes af Spaamanden Teiresias om, at det var Zeus, der havde været hans Medbeiler. Frugten af dette Besøg var Herakles; Amphitryon fødte hun derimod hans Tvillingbroder Iphikles.⁴⁾ Men Alkmene havde en haard Fiende i den iversyge Hera. Da Tiden derfor var kommen, at hun skulde føde, og Zeus, forblindet af Ate, i Gudernes Forsamling havde sagt, at der paa den Dag skulde fødes en Mand, der skulde herse over alle omkringboende af Zeus's Æt, drog Hera, efterat hun havde faaet Zeus til at bekræfte sit Udsagn ved en Eed, til Argos i Achaia, og lod Sthenelos's Ægtefælle (Nikippe⁵⁾) strax føde en Søn Eurystheus, medens hun opholdt Herakles's Fødsel.⁶⁾ Sthenelos var en Søn af Perseus, denne af Zeus og Danae, og saaledes kom Herakles til at staae under Eurystheus. Hun skal have overlevet Amphitryon, og efter hans Død have ægtet Rhadamanthys, Søn af Zeus.⁷⁾

¹⁾ Diodor. Sic. 4, 9. ²⁾ Plutarch. v. Thes. 7. Eurydike eller Eurydike var en Søster af Pittheus, hvis Datter Aithra var Theus's Moder. Saaledes vare Herakles og Theus's Raskfødsfødsbørn. Derimod nævner Apldr. (2, 4, 5) Alkaios's Datter Anaxo — hendes Mand's Søster — som hendes Moder. ³⁾ Apldr. 2, 4, 5. Od. 11, 266. ⁴⁾ Apldr. 2, 4, 6-8. II. 14, 323. Od. 11, 266 flg. Diodor. 4, 9. Hygin. f. 29. Lucian. Dial. Deor. 10. Plaut. Amphitr. ⁵⁾ Apldr. 2, 4, 5, eller Antibeia Schol. II. 19, 119. ⁶⁾ II. 19, 98 flg. Ovid. Met. 9, 285 flg. ⁷⁾ Apldr. 2, 4, 11.

Alkyon (*Ἀλκυών, ὄνος, ἡ*) eller Alkyone (Halcyone), Datter af Niolos (Hællens Søn) og Enarete¹⁾, og gift med Kæyr, en Søn af Phoosphoros.²⁾ Kæyr, Konge i Trachinia, vilde af Hovmod ansæes for en Gud, og kaldte derfor sig selv Zeus og sin Hustru Hera. Men herover forbittede Zeus og forvandlede dem begge til Tisfugle (Halcyoner), der leve adskilte fra hinanden³⁾. Dog gaves der ogsaa et ganske andet Sagn, efter hvilket Kæyr og Alkyone levede uadskillelige fra hinanden i et lykkeligt Ægte-
skab. Men da besluttede Kæyr engang at reise til et Drakel i Klaros imod den frygtfomme Alkyones Duffe. Paa denne Reise leed han Skibbrud, og da hans Ligg kastedes op paa Stranden, styrtede Alkyone sig i Havet, hvorefter begge forvandlede sig til Tisfugle (*ἀλκυόνες*).⁴⁾ Da disse Tisfugle lægge Æg midt om Vinteren tæt ved Havet, gav Guderne dem 14 Dages Vindstille (de saakaldte Halcyoniske Dage), for at Havet ikke skulde ødelægge deres Ægel.⁵⁾

¹⁾ Apldr. 1, 7, 3; eller Nigiate Hygin. l. 65. ²⁾ Schol. ad. II. 9, 558, eller Gosphoros (Lucifer) Lucian. Halcyon. 1. Apldr. a. St.

³⁾ Scholl. a. St. Apldr. a. St. ⁴⁾ See Dvids særdeles smukke Fortælling Metam. 11, 710 flg. Serv. Virg. Georg. 1, 399. Lucian. Halcyon. Hygin. fab. 65. ⁵⁾ Serv. a. St. Schol. til II. a. St. Theocrit. 7, 57.

Alkyone (*Ἀλκυόνη, ἡ, ἡ*) I. Tilnavn for Meleagros's Ægtefælle, den skønne Kleopatra, Datter af Idas og Marpesa. II. 9, 552 flg.

II. See Alkyon.

Alocus (*Ἀλωεύς, ἦος, ὅς*), S. af Poseidon og Niolos's Datter Kanake,¹⁾ ægtede Zphimedeia²⁾, en Datter af hans Broder Triops.³⁾ Hun blev forelsket i Poseidon, og blev ved ham Moder til to Sønner Dtos og Ephialtes, der efter deres Fosterfader kaldtes Alociderne, og bleve de største af alle Mennesker; thi i en Alder af 9 Aar vare de 9 Alen brede og 9 Favne høje. Overmodige truede de de u dødelige Guder, og vilde lægge Dødsen ovenpaa Olympen, og Pelion paa Dødsen, og saaledes storme Himmelen, men da fældedes de af Apollons Pile.⁴⁾ Hos andre Forfattere fortælles deres Død anderledes. Ifølge Diodoros Sikulos⁵⁾ sendte Alocus dem til Den Strongyle (Dia, Naxos) for at hente hans Kone Zphimedeia og Datter Pankratiss tilbage, som vare rovede af Thrakerne. Her overvandt de da Thrakerne, og nedsatte sig og besejrede over Den, men geraadede derpaa i Strid og dræbte hinanden. Efter Apollodoros⁶⁾ var det Artemis, efter Hygin⁷⁾ Apollon, der voldte deres Død ved at sende en Hind imellem dem, og idet de begge stode efter den, dræbte de hinanden. Efter Ser-

vius⁸⁾ omkom de ved Apollos og Dianas Pile. Homeros fortæller en anden Idræt om dem.⁹⁾ De fangede nemlig Ares,¹⁰⁾ og holdt ham i 13 Maanedre i saa haardt Fængsel, at han vilde være omkommen,¹¹⁾ hvis ikke Hermes, efter Underretning af deres Stedmoder Erivoia, havde bortstjaalet ham af Fængslet. Alceus skal nemlig efter Iphimedeias Død have ægtet Erivoia, en Datter af Hermes's Søn Eurymachos.¹²⁾ Efter Pausanias,¹³⁾ skal Alceiderne først af alle Mennesker have vffret til Muserne paa Bjerget Helikon, som de indviede dem, samt have anlagt Staden Askra i Boiotien; og saaledes finde vi dog ogsaa aandige Spor i en Mythe, der ellers kun fremviser Billedet af en raac og ubändig Naturkraft.

1) Apldr. 1, 7, 4. 2) Od. 11, 305. 3) Apldr. a. St. 4) Od. a. St. Apollon. Rhod. 1, 484. Deres Grav vistes ved Anthedon i Boiotien. Paus. 9, 22, 5. Efter Apollodor (a. St.) forlangte Epriantes Hera og Dtos Artemis tilagte. 5) 5, 51. 6) 1, 7, 4. Ligesaa Schol. til Il. 5, 385. Eustath. til Od. 11, 318. 7) fab. 26. 8) til Virg. Georg. 1, 287 og til Æn. 6, 582. 9) Il. 5, 335. 10) Grunden hertil var efter Eustathios den, at Ares havde dræbt Kinyras's Søn Adonis. 11) De homeriske Guder maa altjaa kun forsaavidt anses for at være udødelige, som de ikke kunde dræbes i Kampen (Il. 22, 13), og som de ved at nyde Ambrosia (d. e. Udødelighed, see Buttmann Verilog. 1, pag. 133) og Nektar bevarede en evig Ungdom. 12) Efter Antimachos fra Kolophon. See Schol. Il. 5, 389. Schol. anseer derimod Erivoia for Hermes's Stedmoder. 13) 9, 29, 1.

Alope (*Ἀλόπη, ἡς, ἡ*), en Stad i Phthiotis i Thessalien under Achilleus's Herredomme,¹⁾ har Navn enten efter en Datter af Kerkyon (en Røver ved Eleusis, der blev dræbt af Theseus,²⁾ Alope, der ved Poseidon blev Moder til Hippothoon, men derfor indesluttedes eller dræbtes³⁾ af hendes Fader, og af Poseidon forvandlede til en Kilde⁴⁾, eller efter Atfors Datter Alope.⁵⁾ Byen Alope laae imellem Parisa (Kremaste) og Echinus;⁶⁾ den nævnes maaskee ogsaa hos hos Apollonios Rhodios.⁷⁾

1) Il. 2, 682. 2) Diodor. Sic. 4, 59. Hygin. f. 38. 3) Paus. 1, 39, 3. Hendes Gravminde vistes imellem Eleusis og Megara. 4) Hygin. f. 187. 5) Eustath. ad Il. 2, 682. 6) Eustath. a. St. Man veed ikke, om der her menes Alope i Phthiotis eller i Lokris (Thucyd. 2, 26), da ogsaa dette District stod under Achilleus's Herredomme. Strab. 9, 5 pag. 432 (299 T.) 7) Argon. 1, 51.

Alce (*Ἄλκη, οῦ, ἡ*), en Stad i det achaiske Phthiotis under Achilleus's Herredomme¹⁾. Den laae ved Foden af Bjerget Othrys, ved Floden Amphrysos²⁾ og var anlagt af Athamas³⁾, efter hvis Omflakken (*ἄλκη*) under hans Raferie den havde Navn.⁴⁾

1) Il. 2, 682. 2) Strab. 9, 5 pag. 433 (299-300 T.) Af Herodotus (7, 173) see vi, at det var en Søstad. En anden Bye Alce

eller Halos laac i Lokris, og da denne Egn ogsaa stod under Achilleus, gjorde den den af Homeros betegnede Dye tvivlsom. Strab. a. St.
²) Strab. a. St. ³) Eustath. til II. 2, 682.

Alpheios (*Ἀλφειός, ov, ó*) I. Hovedflod paa Peloponnesos (nu Alfes), udsprang Østen for Megalopolis i Arkadien, ikke langt fra Eurotas, tabte sig paa en Strækning under Jorden, løb ovenfor Olympia ind i Elis, forbi Thyron, der var Grændsestad imellem Pylier og Elier,¹) igjennem Pyliernes Land²) ud i det Joniske Hav.

¹) II. 2, 592. 11, 711. ²) II. 5, 545.

II. Flodguden var en Søn af Okeanos og Tethys¹), og Fader til Orsilochos, hvis Søn Diokles boede i Phera²), og sendte to Sønner Arethon og Orsilochos med Argeierne imod Ilios, hvor de bleve dræbte i det første Slag af Hæciadas.³) Langt bejendtere er Alpheios iøvrigt af sit Forhold til Arethusa, der dog ikke omtales i de homeriske Digte. Alpheios siges nemlig at have været en vældig Jæger, der forelskede sig i Nymphen Arethusa, og da hun for at undgaae ham, ved Artemis's Hjælp flygtede til Den Ortygia ved Sicilien, og der forvandlede sig til en Kilde, blev han, fortæret af Kjærligheds Pængsel, til en Flod, der sled hen under Havet, og forbandt sig med denne Kilde.⁴) Man fortalte derfor ogsaa, at en Skaal, som var nedkastet i Floden Alpheios, atter kom tilsyn ei Kilden Arethusa, og at denne blev uklar, naar Dofferdyrenes Blod i Olympia randt ud i Alpheios, — Sagu, hvis Upaalidelighed Strabon viste.⁵) Efter andre Sagu var det Artemis selv der forfulgtes af Alpheios.⁶)

¹) Hesiod. Theog. v. 338. ²) Od. 3, 489. 15, 186. II. 5, 543, ³) II. 5, 542 flg. ⁴) Pausan. 5, 7, 2. Ovid. Met. 5, 572. Serv. Virg. Eclog. 10, 4 og Æn. 3, 694. ⁵) Strab. 6, 2 pag. 270-1 (31 T.) cf. Senec. quæst. natur. 3, 26, 4. ⁶) Pausan. 6, 22, 5. Schol. Pindar. Pyth. 2, 6. Nem. 1, 1.

Nos (*Ἄλφης, ov, ó*), Konge over Pelegerne, Hersker i Pedasos ved Floden Sarniceis paa Sydysten af Troas.¹) Hans Datter Laothoe var en af Priamos's mange Medhustruer, og fødte ham to Sønner, Lykaon og Polydoros.²) De deeltog begge i Ilios's Forsvar, uagtet Priamos ikke sukkede, at Polydoros, der var hans yngste og kæreste Søn, skulde indlade sig i Kampen.³) Men begge vare saa ubeldige at møde Achilleus, der først dræbte Polydoros med sin Landse⁴), og senere Lykaon. Denne havde han allerede tidligere, da han indtog Pedasos, truffen i hans Faders Havn, hvor han sædte Higentræer til Hjulskælger; her fangede han ham og solgte ham som Slave til Jasoniden

Cuneos fra Lemnos. Men af denne løskjøbte en af Priamos's Gjesteverner Fetion fra Imbros ham og sendte ham til Arisbe i Troas; derfra flygtede han hemmelig til Ilios, hvor han blot fik 11 Dage til at glæde sig over sin Frihed, thi den 12 mødte han Achilleus i Slaget ved Kanthos's Bredder. Forgjeves bønfuldt han Achilleus og mindede ham om, at han allerede een Gang havde taget ham til Fange, og at han havde dræbt hans Broder; forgjeves be- raabte han sig paa, at Hektor, der havde dræbt hans Ven, ikke var hans Fuldbroder; Achilleus fældede ham med Landsen og fastede hans Liig i Floden.⁴⁾

¹⁾ Il. 21, 86-7. 22, 51. ²⁾ Il. 22, 46 fig. ³⁾ Il. 20, 407. ⁴⁾ Il. 21, 34-135. 23, 747.

Althaia (*Ἀλθαία*, ας, ἡ), en Datter af den aitoliske Konge Thestios og Eurythemis, og Søster til Leda, blev gift med Dineus, Konge i Kalydon, og ved ham Moder til Meleagros,¹⁾ Døttrene Gorge, (der ægtede Andraimon, og med ham fik en Son Thoas, der anførte Aitolerne paa Toget imod Ilios,²⁾ Deianeira, Herakles's bekjendte Hustru,³⁾ og flere.⁴⁾ Homeros fortæller blot om hende, at hun forbitret paa sin Son Meleagros forhandlede ham, og bad til Guderne, at han maatte døe, hvilken Bøn hørtes af Erinyerne.⁵⁾ Senere Forfattere udmale dette anderledes; see Meleagros. Efter at have været Skyld i sin Søn's Død skal hun selv have hængt sig.⁶⁾ Efter hendes Død ægtede Dineus Periboia,⁷⁾ der fødte ham Diomedes's Fader Tydeus.⁸⁾ Alle Dineus's Børn vare døde inden Toget imod Ilios.⁹⁾

¹⁾ Il. 9, 555. 543. Apollodoros fortæller (1, 8, 2), at Meleagros efter Nøgles Mening var en Søn af Ares og Althaia. ²⁾ Il. 2, 638. ³⁾ Apldr. 1, 8, 1. Diodor. 4, 35. ⁴⁾ Apldr. 1, 8, 1. ⁵⁾ Il. 9, 566 fig. ⁶⁾ Apldr. 1, 8, 3. Efter Ovid. (Met. 8, 530:1) dræbte hun sig med en Dolk. ⁷⁾ Apldr. 1, 8, 4. Diodor. 7, 35. ⁸⁾ Apldr. 1, 8, 5. Il. 14, 117. 5, 813. ⁹⁾ Il. 2, 641.

Alybas (*Ἀλύβας*, ατος, ἡ), en Bye af ubekjendt Beliggenhed, hvorfra Odysseus udgav sig for at være sørend han gav sig tilkjende for sin Fader Laertes.¹⁾ Efter Eustathios²⁾ var Alybas eller Alybe, den senere Metapontum i Lukanien ved den tarentinske Bugt; dog tilføier han at Andre henlægge den til Trake. Efter de mindre Scholier, skulde det være den nedensfor nævnedes Bye Alybe; og efter de ambrosianske Scholier, der dog ogsaa gjøre den identisk med samme, skulde det være den senere saakaldte Metastatis i Thezsalien.

¹⁾ Od. 24, 304. ²⁾ til a. St.

Alybe (*Ἀλίβη, ης, ἡ*), en Bye med rige Sølvgruber, sjernt i Lilleasien, hvis Indvaanere, Halizonerne, under Hodos og Epistrophos droge Ilios til Undsøming.¹⁾ (Efter Strabon²⁾ var Alybe den samme som Chalybe, og Halizonerne eller Chalyberne de samme som Chaldaierne. Alybe laae da i Pontos ved Pontos Eurinos. Andre antage mindre rigtig (*τηλόθεν*), at den laae i Bithynien.³⁾

¹⁾ Il. 2, 857. ²⁾ 12, 3 pag. 549 flg. (27 flg. T.) ³⁾ Schol. min. til Il. a. St.

Amarynkeides (*Ἀμαρυγκείδης, ου, ὁ*) Søn af Amarynkeus: Dioreos, en af Epeiernes Anførere i Toget mod Ilios, i hvilket han faldt. Il. 2, 622. 4, 517.

Amarynkeus (*Ἀμαρυγκεύς, ῆος, ὁ*), Hersker over Epeierne i Elis. Ved hans Liggbegængelse foranstaltede hans Sønner prægtige Lege med udsatte Kampbelønninger, hvori Nestor heldigen tog Deel.¹⁾ Hans Søn Dioreos deltog i Toget imod Ilios (see Dioreos²⁾); at han havde flere Sønner sees af Iliaden;³⁾ iblandt disse nævnes Apollodoros, efter Hesiodos⁴⁾ Hippostratos. Efter Pausanias⁵⁾ var han en Søn af Pyttios, (der fra Thessalien indvandrede til Elis) og blev taget til Medregent af Augeas, fordi han tappert understøttede ham i Krigen mod Herakles. Efter Hygin⁶⁾ var han en Søn af Dnesimachos.

¹⁾ Il. 23, 630 flg. ²⁾ Il. 2, 622. Derimod fortæller Hygin (fab. 97) at Amarynkeus selv deltog i Toget imod Ilios med 19 Skibe. ³⁾ 23, 631. ⁴⁾ 1, 8, 4. ⁵⁾ 5, 1, 8. ⁶⁾ fab. 97.

Amathcia (*Ἀμάθεια, ας, ἡ*), Datter af Nereus og Doris. Il. 18, 48.

Amazoner (*Ἀμαζόνες, ου, αι*, Derivationen af *α* priv. og *μαζός*, hvorefter Navnet enten betegner de brystløse¹⁾ eller dem, der ikke opnaaredes ved Moderens Bryst,²⁾ er upaatvivlelig falsk, men har begrundet flere sildigere Sagn om dem.) De vare efter mythiske Sagn et krigerisk Folk, der blot bestod af Fruentimmer og boede ved floden Thermodon, der ved Themiskyra i Pontos løber ud i Pontos Eurinos.³⁾ Senere skulle de have forladt disse Egne og være dragne til Skythien ved Palus Mæotis⁴⁾ eller til Egnene ved Kaukasos og Albanien.⁵⁾ De skulle have erobret mange Lande i Asien, og have gjort Indfald selv i Attika.⁶⁾ Ogsaa hos Homeros omtales to af deres Krigstog. De siges nemlig at have gjort Indfald i Lykien, men bleve slagte af Bellerophontes,⁷⁾ og fort før den troisse Krig faldt de ind i Phrygien, men bleve ved Sangarios's Bredder overvundne af de phrygiske Konger Dreus og Mygdon,

som Priamos understøttede.²⁾ Alt de efter Hektors Død anførte af deres Dronning Penthesileia understøttede Priamos imod Hellenerne, indtil Penthesileia blev dræbt af Achilleus, er senere Sagn³⁾, som intetsteds omtales i de homeriske Digte. Ikke mindre berømt er Herakles's Tog imod dem, da Eurystheus iblandt de tolv Arbejder, han paalagde ham, ogsaa bød ham at hente deres Dronning Hippolytes eller Antiopes Baabenbelte, en Gave af Ures. Dette Tog, som han foretog sig i Forening med Theseus og andre af Hellas's Heroer⁴⁾, omtales heller ikke i de homeriske Digte. De kamplystne, frække Amazoner ydede den græske Kunst et riigt Stof, der ofte afbenyttedes.⁵⁾

¹⁾ Diodor. 2, 45. Strab. 11, 5 p. 504 (418 T.) Justin. 2, 4. ²⁾ Philostrat. Heroic. § 19. ³⁾ Herodot. 4, 110. 9, 27. Orph. Argon. 743. Apoll. Rhod. Argon. 2, 370. Æschyl. Prom. 722. ⁴⁾ Herodot. 4, 110 flg. ⁵⁾ Strab. 11, 5 p. 503-4. (418 T.) ⁶⁾ Herodot. 9, 27. Sml. Strab. 12, 3 p. 550 (29 T.) ⁷⁾ Il. 6, 186. Apldr. 2, 3, 2. ⁸⁾ Il. 3, 186 flg. ⁹⁾ Justin. 2, 4. Diodor. 2, 46. Virg. Æn. 1, 494 flg. og 11, 662 og Serv. sfsds. Qv. Calab. 1, 19 flg. Dictys Cret. 4, 2. Propert. 3, 11, 13. ¹⁰⁾ Apldr. 2, 5, 9. Diodor. 4, 16. Qv. Calab. 11, 244. Hygin. f. 30 Pausan. 1, 2, 1. ¹¹⁾ Pausan. 5, 11, 2, cf. R. D. Müller, Handbuch d. Archæol. d. Kunst § 417.

Amisodaros (*Ἀμισώδαρος*, or, *ὁ*), en asiatisk Konge, hvis Søner Atymnios og Maris — Sarpedons Bønder — beklædte i Troias Forvar imod Hellenerne, men begge fældedes i det tredje Slag af Nestors Søner, hin af Antilochos, denne af Thrasymedes.¹⁾ Amisodaros skal have opfodt Chimaira,²⁾ der var avlet af Typhon og Echidna.³⁾

¹⁾ Il. 16, 317 flg. ²⁾ Il. 16, 328. Apldr. 2, 3, 2. ³⁾ Apldr. a. St. Hesiod. Theog. 319.

Amisfos (*Ἀμισός*, or, *ὁ*), en Havneby paa Nordkysten af Kreta (nu Amisos), ved en Flod af samme Navn¹⁾ (nu Cartero), N. for Knossos. I Nærheden var der en Hule og et Tempel helliget Eileithyia.²⁾ Her fortalte Odysseus under en Betlers Udseende, efter sin Hjemkomst for han gav sig tilskende for Penelope, denne, at han havde truffet Odysseus.³⁾

¹⁾ Apoll. Rhod. 3, 877. ²⁾ Od. 19, 188. Strab. 10, 4 p. 476 (372 T.) ³⁾ Od. a. St.

Amopaon (*Ἀμοπάων*, oros, *ὁ*), en Son af Polyaimon, en Troer, der i det andet Slag blev dræbt af Teukros, medens denne beskyttedes af Ilias's Skjold. Il. 8, 276.

Amphialos (*Ἀμφιάλος*, or, *ὁ*), en Phaiaker, var Son af Tektoniden Polynchos, og af alle Phaiaker den mest udmærkede i at springe. Od. 8, 114. 128.

Amphiarao8 (*Ἀμφιάραος*, or, *ὁ*), en berømt Spaamand og Konge i Argos, Sen af Dikles¹⁾ og Thespios's Datter Hypermnestra.²⁾ Dikles's Fader Antiphates var en Søn af den bekjendte Spaamand Melampus,³⁾ hvis Fader Amythaon⁴⁾ var en Søn af Krætheus, Niolos's Son.⁵⁾ Han nævnes som Deeltager saavel i Argonautertoget,⁶⁾ som i Kampen mod det kalydoniske Bilsvæn.⁷⁾ Han giftede sig med Eriphyle, Datter af Talao8 og Eysimache, og Søster til Adrastos⁸⁾. Hun blev Moder til Alkmaion og Amphilochos;⁹⁾ men blev siden Aarsag til sin Mand8 Død, da hun bestuffen¹⁰⁾ af Polyneikes ved det bekjendte Halsbaand, som Aphrodite tidligere havde skjænket Harmonia ved hendes Bryllup med Admos,¹¹⁾ overtalte sin Mand til at deeltage i Toget mod Thebai, endskjøndt han som Spaamand vidste, at Adrastos alene af alle Deeltagere i Toget vilde vende levende tilbage.¹²⁾ Paa Veien til Thebai indstiftede disse i Nemea de nemeiske Lege til Minde om Archemoros (Dpheltes), der var bleven dræbt af en Slange, medens Hypsi-pyle, Thoas's Datter, der skulde passe paa ham, viste dem en Rilde.¹³⁾ I Kampen for Thebai viste Amphiarao8 sig tapper; tilsidst var kun han og Adrastos i Live, og da han flygtede for Periklymenos henimod Floden Ismenos, blev han tilligemed sin Bogn opslugt af Jorden, der pludselig aabnede sig.¹⁴⁾ Inden sin Afreise havde han paalagt Alkmaion at hævne hans Død paa Eriphyle, som han ogsaa gjorde. See Alkmaion. Efter sin Død dyrkedes Amphiarao8 som Gud, først af Droyererne, senere af alle Helle-ner.¹⁵⁾ Ogsaa i Thebai havde han et Drakel, der synes at have staaet i Forbindelse med den ismeniske Apollons Tempel¹⁶⁾.

¹⁾ Od. 15, 244. Paus. 6, 17, 4. ²⁾ Diodor. 4, 68. Paus. 2, 21, 2. Hygin. f. 73. 70. ³⁾ Od. 15, 242. ⁴⁾ Apldr. 1, 9, 11. Diodor. 4, 68. ⁵⁾ Od. 11, 237. 259. ⁶⁾ Apldr. 1, 9, 16. ⁷⁾ Apldr. 1, 8, 2. ⁸⁾ Apldr. 1, 9, 13. ⁹⁾ Od. 15, 248. ¹⁰⁾ Od. 11, 326-7. 15, 247. ¹¹⁾ Diodor. 4, 65. En Afbildning paa Kypselo8's Skrin. Paus. 5, 17, 4. ¹²⁾ Apldr. 3, 6, 2. ¹³⁾ Apldr. 3, 6, 4. ¹⁴⁾ Apldr. 3, 6, 8. Paus. 1, 34, 2. 2, 23, 2. ¹⁵⁾ Paus. 1, 34, 2. 3. 2, 23, 2. ¹⁶⁾ Herodot. 8, 134. Sml. 1, 46. 52.

Amphidamas (*Ἀμφιδάμας*, *πρὸς*, *ὁ*) I. en Helt, der noget før den troiste Krig boede i Havne-staden Skandeia paa Den Kythera. Af Odysseus's Morfader Antolykos fik han en berømt Læderhjelm besat med Svinetænder, som denne havde frataget Amyntor, og som han selv senere gav Meriones's Fader Nolos. Denne Hjelms medbragte Meriones for Ilios, hvor han laante Odysseus den, da han gif paa et Speidertog med Diomedes Natten imellem det andet og tredie Slag. II. 10, 268.

II. En Herster i Opus i Lokris, hvis Son (Klysonymos¹⁾) kom i Strid med Patroklos ved et Tærningespil, og blev dræbt af denne, som derfor af sin Fader Menoitios blev ført til Pelæus i Thesjalien.²⁾

¹⁾ Apd. 3, 13, 8. Schol. II. 12, 1, 23, 87. Smt. 16, 14. ²⁾ II. 23, 87.

Amphigencia (*Ἀμφιγένεια, ας, ἡ*) nævnes hos Homeros¹⁾ som en af de Byer, der stod under Nestors Herredømme. Efter Strabon²⁾ laae den i Makistia (i Triphylia) ved Hypsus. Her var et Tempel til Leto,³⁾ der her efter Nøgles Beretning skal have født Apollon.⁴⁾

¹⁾ II. 2, 593. ²⁾ 8, 3 pag. 349 (164 T.) ³⁾ Strab. ib. ⁴⁾ Eustath. til II. a. Et.

Amphigyæis (*Ἀμφιγυῖαις, ὁ*, lam eller hinkende paa begge Been), et Tilnavn for Hephaistos. Efter de homeriske Digte var han født halt, hvorfor Hera vilde forstøde ham, og derfor fastede ham ud fra Himlen, men han reddedes af Eurynome og Thetis, hos hvem han opholdt sig i 9 Aar.¹⁾ Da Homeros imidlertid fortæller,²⁾ at Zeus engang fastede ham ud fra Olympen, fordi han vilde hjælpe sin Moder Hera, der var geraadet i Strid med ham, og at han faldt hele Dagen og først ved Solens Nedgang naaede Lemnos, hvor Sintierne optog og pleiede ham; medens han et andet Sted³⁾ beretter, at Zeus, forbitret paa Hera, fordi hun havde plaget Herakles med Storm og Uveir, da han vendte tilbage efterat have odelagt Ilios, havde hængt hende ud fra Olympen, og grebet Enhver af Himmelbeboerne, der kom hende til Hjælp og kastet dem ud fra Olympen; saa have senere Forfattere⁴⁾ samlet disse to Beretninger til een, og meent, at Hephaistos's Halten skrives sig fra dette ubehagelige Luftspring.

¹⁾ II. 18, 396-97. Smt. Od. 8, 311-12. hymn. in Ap. 316 flg. Paus. 1, 20, 2. ²⁾ II. 1, 590 flg. ³⁾ II. 15, 18 flg. ⁴⁾ Apldr. 1, 3, 5. Schol. til II. 1, 590.

Amphiklos (*Ἀμφικλος, ον, ὁ*), en Troer, der i det tredie Slag ilede imod Phyleiden Megees, men derpaa blev dræbt af denne, der kom ham i Forskjøbet. II. 16, 313.

Amphilochos (*Ἀμφιλοχος, ον, ὁ*) Son af Amphiaraios (s. d.) og Eriphyle (s. d.), Broder til Alkmaion.¹⁾ Han var endnu et Barn, da Faderen drog imod Thebai;²⁾ deeltog senere med sin Broder i Epigonernes Tog mod Thebai³⁾, og nævnes blandt Helenes Beilere;⁴⁾ ogsaa deeltog han i Toget mod Ilios,⁵⁾ endstjøndt han ikke nævnes i Iliaden. Efterat være vendt tilbage derfra skal han, i Forening med Spaamanden Mopsos, have anlagt Mallos i Kilikien. Derfra drog han til Argos, og derfra til Akarnanien, hvor

han anlagde Argos Amphiloehikon; men vendte atter tilbage, og indled sig i en Tvekamp med Mopsos, da han ikke vilde erkjende ham som Deeltager i Regjeringen. I denne Kamp faldt de begge.⁶⁾ Dgsaa Amphilochos var en beromt Spaaemand, hvem man ærede ligesom Faderen,⁷⁾ og som navnlig i Drosos dyrkedes som Gud.⁸⁾

¹⁾ Od. 11, 248. ²⁾ Paus. 5, 17, 4. ³⁾ Apldr. 3, 7, 2. Paus. 2, 20, 4. ⁴⁾ Apldr. 3, 10, 8. Hygin (fab. 81) nævner ham ikke. ⁵⁾ Strab. 14, 1 pag. 642. (178 T., 14, 4 p. 668 (219 T.) Herodot. 7, 91. ⁶⁾ Strab. 14, 5 pag. 675=76 (232 T.) Thueyd. 2, 68. Efter Strabons Beretning (7, 6 pag. 326 (121=22 T.) var det derimod hans Broder Alkmaion, der anlagde Argos Amphiloehikon. Sml. Strab. 10, 3 pag. 462 (349 T.) ⁷⁾ Paus. 1, 34, 2. ⁸⁾ Liv. 45, 27.

Amphimachos (*Ἀμφίμαχος*, or, *ὁ*) I. Son af Aktorionen (s. Aktor II.) eller Molionen Kleatos og Theronike¹⁾ og Sonneson af Poseidon.²⁾ Han var den første af de fire Anførere, der hver paa 10 Skibe forte Epeierne fra Elis imod Troia.³⁾ I det tredie Slag faldt han for Hektors Landse; men da denne vilde plyndre hans Hjelm, gif den store Aias imod ham og hindrede det, hvorpaa Athenaiernes Anførere Stichios og Menestheus bare liget hen til Achaierne.⁴⁾ Poseidon tog sig sin Sonnesons Død nær, og opmuntrede under Thoas's Skikkelse Achaierne til at stride tappert imod Troerne.⁵⁾

¹⁾ Paus. 5, 3, 4. II. 2, 620. Hygin. fab. 97. ²⁾ II. 13, 207. ³⁾ II 2, 620. ⁴⁾ II. 13, 185. ⁵⁾ II. 13, 206 flg.

II. Son af Romion, var tilligemed sin Broder Rastes Anfører for Karierne, der fra Miletos ilede Troerne til Hjælp. Skjendt han gif i Krig, havde han smykket sig med Guld paa Dvindemaneer. Men det hjalp ham ikke, i det sidste Slag mødte han ved Floden Skamandros Achilleus, der rovede hans Liv og hans Guld.¹⁾ Efter Konons Fortælling,²⁾ var han Konge over Lykierne og gif til Troia efter Kalchas's Raad, omendskjendt Mopsos havde fravaadet det og spaaet ham hans Død. Da nu denne paafulgte, skal Kalchas af Fortrydelse derover have hængt sig. See *Kalchas*.

¹⁾ II 2, 870 flg. ²⁾ Narrat. 6. (Phot. Biblioth. p. 428 R.)

Amphimedon (*Ἀμφιμέδων*, or, *ὁ*), Son af Melaneus,¹⁾ en Ithakeser, hos hvem Agamemnon og Menelaos opholdt sig da de kom til Ithaka for at overtale Odysseus til at deeltage i Toget mod Iljos.²⁾ Senere blev han en af Penelopes Veilere, udmærkede sig blandt disse i Kampen med Odysseus,³⁾ saarede Telemachos,⁴⁾ men fældedes dervaa af ham.⁵⁾

¹⁾ Od. 24, 103. ²⁾ Od. 24, 115 flg. ³⁾ Od. 22, 242. ⁴⁾ Od. 22, 277. ⁵⁾ Od. 22, 284.

Amphinome (*Ἀμφινόμη*, ης, ἡ), Datter af Nereus og Doris, steg med sine Søstre op af Havet for at troste Achilleus over Tabet af hans Ven Patroklos. II. 18, 44. Hygin. Geneal.

Amphinomos (*Ἀμφίνομος*, ον, ὁ), Son af Arctiaden Nisos, Konge paa Dulichion,¹⁾ var en af Penelopes Veilere, og udmærkede sig blandt disse ved sin Rettskaffenhed og Uærfrygt for Guderne,²⁾ hvorfor han ogsaa behagede Penelope meest af dem alle.³⁾ Han fraraadede bestandig at dræbe Telemachos,⁴⁾ og viste sig ogsaa ventlig imod Odysseus, da han under en Betlers Skikkelse indfandt sig blandt Frierne;⁵⁾ hvorfor denne ogsaa raadede ham til at drage hjem, eftersom Odysseus snart vilde komme og dræbe de overmodige Veilere; et Raad han dog, skøndt ahnende Ulykker, ikke fulgte.⁶⁾ Ligeledes tog Odysseus sin Tilflugt til ham, da han havde gjort Eurymachos vred.⁷⁾ Da det endelig kom til Kamp imellem Veilerne og Odysseus, styrtede han frem imod denne, men dræbtes bagfra af Telemachos, der stødte ham sin Landse midt igjennem Ryggen.⁸⁾ Hans Herold heed Mulios.⁹⁾

¹⁾ Od. 16, 394. 18, 412. 18, 127. ²⁾ Od. 18, 412 flg. 16, 403. ³⁾ Od. 16, 397. ⁴⁾ Od. 16, 400. 20, 244. ⁵⁾ Od. 18, 119 flg. ⁶⁾ Od. 18, 146 flg. ⁷⁾ Od. 18, 395. ⁸⁾ Od. 22, 89 flg. smt. 18, 156. ⁹⁾ Od. 18, 423.

Amphion (*Ἀμφίων*, ονος, ὁ) I. Son af Zeus og den beiotiske Flodgud Nepos's Datter Antiopé, befastede tilligemed sin Broder Zethos Thebai i Boiotien.¹⁾ Videre findes ikke om ham i de homeriske Digte. Hos senere Forff. roses han især for sin Sang og sit udmærkede Lyrespil, hvorved han endog kunde bevæge Klipper og Stene, saa at disse af sig selv sammenfoiede sig efter hans Lyras Toner til Muren om Thebai,²⁾ hvor han bemægtigede sig Herredømmet ved at forjage Laios og dræbe Lykos, der havde anmasset sig Regjeringen i hins Barndom.³⁾ Han siges enten selv at have opfundet den slystrengede Lyra,⁴⁾ eller at have faaet den af Hermes,⁵⁾ der ogsaa nævnes som dens Opfinder.¹⁾ Han var gift med Niobe, en Datter af Tantalos og Pelops's Søster Dione,¹⁾ der blev Moder til 6 Sønner og 6 Døttre,²⁾ men i sin Stolthed herover fornærmede Leto, hvorfor hendes Sønner dræbtes af Apollon, hendes Døttre af Artemis; af Smerte herover blev hun selv til en Steen.³⁾ Amphion dræbte sig selv af Sorg.¹⁰⁾ Tilligemed sin Broder havde han en fælleds Grav ved Thebai.¹¹⁾

¹⁾ Od. 11, 260-65. ²⁾ Apoll. Rhod. Arg. 1, 735 flg. Horat. Ep. 2, 3, 394. ³⁾ Apldr. 3, 5, 5. ⁴⁾ Pausan. 9, 5, 4. ⁵⁾ Apldr.

3, 5, 5 og Pausan. 9, 5, 4. ⁶⁾ Hom. h. in Merc. 25 flg. Apldr. 3, 10, 2. Schol. II. 15, 256. Horat. Od. 1, 10, 6. Efter Bion (3, 8) opfandt Hermes Lutten (*κάλος*), men Apollon Ritharen (*κίθαρις*). Pausanias (5, 14, 6) siger, at Hermes opfandt Lyren (*λύρα*) og Apollon Ritharen. Fløiten (*αὐλός*) skal derimod Athene først have dannet af en Hjort's Beenpibe. Hygin f. 165; og Hyrdefløiten (*σφίγξ*, Panfløiten) var en Opfindelse af Pan, (Hygin fab. 274) eller Hermes. Hom. h. Merc. 511. Eml. Athenæus 4, s. 184. ⁷⁾ Hyg. f. 9. Apldr. 3, 5, 6. ⁸⁾ II. 24, 604. Andre angive 7 Sønner og 7 Døttre. Apldr. 3, 5, 6. Ovid. Met. 6, 182-3. Andre anberlebes. Elian. v. h. 12, 36. A. Gell. N. A. 20, 7. ⁹⁾ II. 24 602 flg. Ovid. Met. 6, 148-312. ¹⁰⁾ Ovid. Met. 6, 271. Efter Hyginus (fab. 9) blev han derimod dræbt af Apollons Pile, da han vilde storme hans Tempel. Eml. Apldr. 3, 5, 6. ¹¹⁾ Paus. 9, 17, 3, Æscyl. Sept. 528.

II. Søn af Jasios¹⁾ og Persephone²⁾, og Herfter i det minyæiske Orchomenos (i Boiotien). Hans yngste Datter Chloris ægtede Meleus, Konge i Pylos og blev Moder til Nestor, Chromios, Periklymenos, Datteren Pero³⁾ og flere Børn.⁴⁾ Senere Forff. sammenblande denne Amphion med den foregaaende ved at udgive Chloris for en Datter af Amphion og Niobe.⁵⁾

¹⁾ Od. 11, 283. Pausan. 9, 36, 4. ²⁾ Eustath. Od. a. St. ³⁾ Od. 11, 285 flg. ⁴⁾ II. 11, 692 og Diodor. 4, 68 angive 12 Sønner. Apollodoros nævner (1, 9, 9) ogsaa 12 Sønner, men deriblandt ikke Chromios. ⁵⁾ Apldr. 3, 5, 6. Efter Pausanias (2, 21, 10) var hendes egentlige Navn Melibœia men da hun blev bleg (*χλωρά*) af Frygt ved hendes Sødsfendes Død fik hun Navnet Chloris. Hun og hendes Søster Amykla skulle nemlig efter denne Fortælling være bleve reddede ved at anraabe Leto om Bistand. Eml. R. D. Müller, Gesch. hellen. St. 1 R. pag. 231.

III. En af Epeiernes Anførere, nævnes blandt dem, der med Tapperhed drev Hector tilbage, da han i det tredie Slag vilde trænge ind paa Ekibene. II. 13, 692.

Amphios (*Ἀμφίος*, or, *ὀ*) I. Søn af Merops og Broder tilAdrastos II. SeeAdrastos II.

II. Søn af Selagos, der var en rüg Mand i Paisos (eller Npaisos), en Stad i Lillemyssien. Han kom med Hjælpetropper til Tlios, men dræbtes i det første Slag af den store Nias, der dog af de omkringstaaende Troer hindredes i at plyndre Liget. II. 5, 612 flg.

Amphithea (*Ἀμφιθέη*, ης, ῆ), Odysseus's Moder, gift med Autolykos og ved ham Moder til Antikleia, der blev gift med Laertes. Od. 19, 416. See Autolykos.

Amphithoe (*Ἀμφιθόη*, ης, ῆ), en af Nereiderne, der kom for at trøste Achilles over Patroklos's Død. II. 18, 42.

Amphitrite (*Ἀμφιτρίτη, ἡς, ἡ*), en Havgudinde. Hendes Navn forekommer blot i *Odysséen*,¹⁾ hvor hun benævnes *Ζητώς*,²⁾ *Ζωανώπις*³⁾ og *Ἀγάστρος*⁴⁾ altsaa ikke altid med tydeligt Begreb af en Personification.⁵⁾ Hos Hesiodos⁶⁾ siges hun at være en Datter af Nereus og Deaneos's Datter Doris. Hun var gift med Poseidon⁷⁾ og beherskede med ham Middelhavet. Hun blev Moder til Triton.⁸⁾

¹⁾ Od. 3, 91. ²⁾ Od. 5, 422. ³⁾ Od. 12, 60⁴⁾ Od. 12, 97. ⁵⁾ Ligetedes Ovid. Met. 1, 14. ⁶⁾ Theog. 243. Sml. Apldr. 1, 2, 7. Derimod siges hun Apldr. 1, 2, 2 at være en Datter af Deaneos og Tetys; sml. 1, 4, 6. ⁷⁾ Apldr. 1, 4, 6. ⁸⁾ Apldr. a. St. Hesiod. Theog. 931. Hygin. Geneal. (præfat.).

Amphitryon (*Ἀμφιτρυών, ωρος, ὁ*), Søn af Alkaios, Konge i Tiryns, og Hipponome¹⁾ blev gift med Alkmene en Datter af hans Svigerbrøder Elektryon²⁾, der var Konge i Mykenai. Da han ved et ulykkeligt Tilfælde dræbte sin Svigerfader,³⁾ flygtede han med Alkmene til Thebai, hvis Konge Kreon jonedede ham for dette Mord. Hans Fædrenerige Tiryns og hans Svigerfaders Rige Mykenai tog derpaa Stbenløs — Elektryons og Alkaios's Brøder — i Besiddelse.⁴⁾ Alkmene blev ved Zeus Moder til Herakles,⁵⁾ og ved Amphitryon til Iphikles.⁶⁾ Amphitryon skal være falden i en Krig med Minyerne, (hvis Konge Erginos Herakles dræbte) da han vilde befrie Thebai fra en haanlig Afgift til dem.⁷⁾ Han laae begravet i Thebai.⁸⁾ Aischylos og Sophokles skrev Tragedier, der bare hans Navn, men som ere tabte; af Plautus have vi derimod en Komedie under hans Navn, hvori Jupiters Forverling med ham er komisk behandlet.

¹⁾ Apldr. 2, 4, 5. Efter Pausanias (8, 14, 2) heed Moderen Laonome. ²⁾ Od. 11, 266. Apldr. 2, 4, 5. See Alkmene. ³⁾ Apldr. 2, 4, 6: han skulde nemlig skaffe denne hans Dne tilbage, som vare bortrøvede af Pterelaos's Sønner, hvilket ogsaa tykkes ham; men da han kastede en Kølle, han inst bar i Haanden, efter en af disse, som vilde løbe bort, sprang den tilbage mod Elektryons Hoved og dræbte ham. ⁴⁾ Apldr. 2, 4, 6. ⁵⁾ Il. 14, 323. Od 11, 266-68. ⁶⁾ Apldr. 2, 4, 8. ⁷⁾ Apldr. 2, 4, 11. ⁸⁾ Pausan. 1, 41, 1.

Amphoteros (*Ἀμφότερος, ωρ, ὁ*), en Troer, der blev dræbt af Patroklos, da han i det tredje Slag mødte iført Achilleus's Rustning. Il. 16, 445.

Amydon (*Ἀμυδών, ὄνος, ἡ*), en Bye eller en Egn ved Floden Arios i Paionien (i Makedonien). Herfra førte Pyraichmes Paionerne som Hjælpetropper til Priamos. Il. 2, 849. 16, 288. Strab. exc. ex l. 7. p. 330 (131 T.)

Amyklai (*Ἀμύκλαι, ὄρ. αἶ*), en Stad i Nærheden af Kloden Eurotas i Lakonien, S. D. for Sparta (nu Slavo-Chorion), anlagt af den gamle lakoniske Konge Amyklas, Hyakinthos's Fader,¹⁾ og Lyndarcus's og hans Børns Hjemstavn,²⁾ horte paa den troiske Krigs Tid til Menelaos's Besiddelser.³⁾ Den laae i en smuk, skovrig og godt befolklet Egn,⁴⁾ og havde et berømt Apollons Tempel.⁵⁾ Efter Ephyros fortæller Strabon⁶⁾, at Prokles og Eurysthenes skjenkede denne Bye til (Philonomos,⁷⁾ fordi han ved Røvraderi skaffede dem Lakedaimon. Senere blev den tilbageerobret af den spartiatiske Konge Teleklos;⁸⁾ men inden dette skete, var den saa ofte bleven ængstet ved Rygter om at Spartiaterne truede den, at det ved en Lov blev forbudt, at ferurolige Byen ved saadanne Efterretninger; derfra Ord-sproget avertere silentia Amyclas.⁹⁾

¹⁾ Paus. 3, 1, 3. Eustath. ad Il. 2, 284. ²⁾ Stat. Theb. 7, 163. 413. Martial. Ep. 9, 104, 5. ³⁾ Il. 2, 584. ⁴⁾ Liv. 34, 28. Polyb. 5, 19, 1-3. ⁵⁾ Paus. 3, 2, 6, iml. 3, 19, 5 flg. ⁶⁾ l. 8, 6 p. 364 (188 T). ⁷⁾ Conon narrat. 36 (Phot. p. 444). ⁸⁾ Paus. 3, 2, 6. ⁹⁾ Sil. Ital. Punic. 8, 530. Pervig. Ven. 92. Virg. Aen. 10, 564 Servius t. a. Et. og Heynes Excurs.

Amyntor (*Ἀμύντωρ, ὄρος, ὀ*), Søn af Drmenos¹⁾, var gift med Hippodameia,²⁾ der fødte ham Sønnen Phoinix.³⁾ Denne indlød sig efter Moderens Tilskyndelse i hemmelig Forstaaelse med Faderens Medhustru Klytia;⁴⁾ hvorover Amyntor raakaldte Erinnyerne, og bad dem om at nægte Phoinix Afkom. Af Harmen flygtede Phoinix og kom til Pthia, hvor han blev godt modtaget af Peleus, og opdrog hans Søn Achilleus.⁵⁾ Efter de alexandriniske Grammatikers Beretninger⁶⁾ er det den samme Amyntor, Drmenos's Søn, om hvem der et andet Sted⁷⁾ i de homeriske Digte fortælles, at Odysseus's Morfader Antolykos stormede hans Huus, og fratog ham en med Svinetænder besat prægtig Helm, som han senere forærede Amphidasmas,⁸⁾ denne atter gav Molos, der igjen overlod den til sin Søn Meriones, der medbragte den for Troia. Men han siges her at være fra Eleon, der efter den Pergameniske Grammatiker Krates fra Mallos's Mening maatte ligge paa Parnassos, ikke langt fra Antolykos's Hjemstavn; derimod benægter Demetrios fra Skepsis⁹⁾, at der paa Parnassos har været nogen saadan Bye,⁹⁾ hvorimod han formener, at Amyntor var fra Drmention, der laae i Thessalien ved Foden af Pelion, og var anlagt af og opfaldet efter Drmenos, en Søn af Aiolos's Søn Kerkaphos, og Fader til Amyntor og Euaimon; af hvilke hiin var

Fader til Phoinix, denne til Eurypylos, der begge deltog i Kampen for Ilios.¹⁰⁾

¹⁾ Il. 9, 448. ²⁾ Schol. Vill. til a. St. ³⁾ Il. a. St. ⁴⁾ Schol. Vill. Apollodorus (3, 13, 8) kalder hende derimod Phthia og fortæller Sagen noget anderledes. ⁵⁾ Il. 9, 474 flg. ⁶⁾ Strab. l. 9, 5 p. 439 (310 T.) ⁷⁾ Il. 10, 266. ⁸⁾ En alexandrinisk Grammatiker og Discipel af Aristarchos, der har skrevet et nu tabt Bænk over de i 2den Bog af Iliaden nævnedes Folk under Titel *Ῥωϊκὸς διάζωμος*, i idetmindste 26 Bøger. Athenaios 3, 41 (91). ⁹⁾ Byen Eleon eller Heleon nævnes ogsaa Il. 2, 500 blandt Byerne i Boiotien. Strab. 9, 1 p. 404 (254 T.) og 406 (257 T.) ¹⁰⁾ Strab. 9, 5 p. 438-39 (309 T.)

Amythaon (*Ἀμυθάων, υἱός, ὅς*), I. Søn af Niobiden Kretheus og dennes Broder Salmoneus's Datter den skjøne Tyro,¹⁾ anlagde Pylos og ægtede Eidomene, en Datter af hans Broder Pheres,²⁾ der fødte ham to Sønner Bias og Spaamanden Melampus.³⁾ Af Pausanias⁴⁾ nævnes han blandt dem, der have fornyet de olympiske Lege.

¹⁾ Od. 11, 259, jf. 235 flg. ²⁾ Apldr. 1, 9, 11. Derimod siges hun Apldr. 2, 2, 2, at være en Datter af Ubas. ³⁾ Apldr. 1, 9, 11. Sml. Od. 15, 225 flg. ⁴⁾ 5, 8, 1.

II. Efter nogle Codices Il. 17, 348 en Søn af Hippasos fra Paionia, kom Priamos til Hjælp, men faldedes i det tredje Slag af Polykmedes. Denne Læsemaade er optaget af Bothe, hvorimod Müller, Heyne, Wolf og Spigner istedetfor Amythaon efter de bedste Codices og Eustathios have Npisaon.

Anabesincos (*Ἀναβησίνκος, ὅς*), en af de unge Phaiakere, der deltog i Kamplegene medens Odysseus opholdt sig hos Kong Alkinoos. Od. 8, 413.

Anchialos (*Ἀγχάλιος, υἱός, ὅς*), I. en Achaier, der deltog i den troiske Krig, og var i Kampen sammen med Menesthes paa en Begu, da begge faldedes i det første Slag af Hektor. Il. 5, 609.

II. Fader til Mentos, der herskede paa Den Taphos, og var en Ven af Odysseus. Od. 1, 180. 418.

III. En ung Phaiaker. Od. 8, 412.

Anchises (*Ἀγχίσις, υἱός, ὅς*), I. Søn af Kapys, — der var en Søn af Ilos's Broder Assarakos¹⁾, — og Ilos's Datter Themis,²⁾ Hersker i Dardanos, havde i Idas Bjergsfove hemmelige Sammentømster med Aphrodite, der fødte ham Sønnen Aineias.³⁾ Aphrodite forbød ham at nævne hende som Barnets Moder;⁴⁾ da han alligevel ikke kunde tie stille med Hemmeligheden og roste sig af sin Hørsaaelse med Gudinden, blev han truffen af Zeus's Lynstraale.⁵⁾ Homeros omtaler desuden⁶⁾ hans ældste Datter,

Hippodameia som lige elsket af Faderen og Moderen.¹⁾ Hun blev gift med Alkyetes's Søn Alkathoos, der i det tredje Slag blev dræbt af Idomeneus.²⁾ Af de udelige Heste, som Zeus skjenkede Kong Troos til Erstatning fordi han havde bortført hans Søn Ganymedes, opdrættede han uden Laomedons Vidne 6 Heste, hvoraf han skjenkede Nincias de to, men beholdt selv de fire.³⁾ I de homeriske Digte omtales det ikke, om han overlevede den troiske Krig; men efter de Sagn, Virgil følger i Æneiden, bar Nincias ham paa sine Skuldre bort fra det brændende Troia og benyttede hans Raad paa sin Rejse, indtil han døde i Drepanum paa Sicilien, ved hans første Landgang der.⁴⁾ Han blev da begravet paa Bjerget Eryx; og her holdt Nincias festlige Feje til hans Ære, da han det næste Aar atter kom til Sicilien.⁵⁾ Andre Forfattere⁶⁾ angive, at han er død andensteds. Hans Hæder var Epytiden Periphas.⁷⁾

1) Il. 20, 239. Efter Hygin (fab. 94) var han en Søn af Asaralos. 2) Apldr. 3, 12, 2. Efter Dionys. (1, 62) var Moderen en Nymphé ved Naun Trais. 3) Il. 2, 819 flg. Efter den homeriske Hymne til Aphrodite (v. 111 flg.) kom hun til ham under en dødelig Skikkelse og udgav sig for en Datter af Treus, Konge i Phrygien. Sml. Hesiod. Theog. 1008. Hygin. fab. 94. Virg. Æn. 1, 621. Apldr. (3, 12, 2) nævner endnu en elleris ubekjendt Søn Troos. 4) hymn. in Ven. 281. flg. 5) Efter Nøgtes Angivelse døde han deraf. Hygin. f. 94; Andre mene, at han blev blind Serv. ad Virg. Æn. 1, 621. 2, 648 og 687; eller lam. Virg. Æn. 2, 647. 6) Il. 13, 429 flg. 7) Andhises's Gemalinde heed efter Peshychios Eriopis (s. v.) 8) Il. 13, 428 flg. 9) Il. 5, 265 flg. 10) Æn. 3, 307 flg. Sml. Quint. Smyrn. 13, 318 flg. 11) Æn. 5, 44 flg. 12) Pausanias fortæller (8, 12, 5) at han kom med Nincias til Arkadien og blev begravet paa Bjerget Nakhisia imellem Orchomenos og Mantinea. Efter Strabon (5, 3 pag. 229. (370 T.) og Dionysios fra Halikarnassos (1, 64) kom Andhises med Nincias til Laurentum, hvor han døde. Efter Schol. til Il. 13, 459 leed han Etibbrud ved Athos og døde i Makedonien. 13) Il. 17, 323.

II. En Sifyonier, hvis Søn Echeolos levede paa den troiske Krigs Tid, men som en meget riig og ufrigerisk Mand ikke havde Lust til at deeltage i Krigen, og derfor gav Agamemnon en prægtig Hoppe (Mithe). Il. 23, 295 flg.

Andhisiades (*Ἀνδισιάδης*, *ov, δ*) = Søn af Andhises d. e.: I) Nincias. Il. 17, 754. 20, 160.

II) Echeolos. Il. 23, 296.

Andraimon (*Ἀνδραίμων*, *ovos, δ*) ægtede Gorge, en Datter af Kong Dineus i Kalydon i Aitolien.¹⁾ Da Dineus senere blev fængslet af sin Broder Agrios's Sønner, men atter befriet af sin Sønnesøn Diomedes, indsatte

denne Andraimon til Herster i Kalydon, eftersom Dineus var gammel og svag.²⁾ Andraimon blev Fader til Thoas, der var Aitolernes Anfører paa Toget imod Troia.³⁾ Hans og hans Gemalinde Gorges Gravhei viste man i Amphissa i Lokris.⁴⁾

¹⁾ Apldr. 1, 8, 1. ²⁾ Apldr. 1, 8, 6. ³⁾ Il. 2, 638. 13, 216. 15, 281. Od. 14, 499. Paus. 5, 3, 5. ⁴⁾ Paus. 10, 38, 3.

Andraimonides (*Ἀνδραϊμονίδης*, *ov, ó*), Søn af Andraimon, d. e. Thoas. Il. 7, 168.

Andromache (*Ἀνδρομάχη*, *ης, ῆ*), een af de ædleste og elstværdigste af alle de kvindelige Charakterer, der skildres i de homeriske Digte, var en Datter af Eëtion, Konge i Thebai ved Bjerget Makos i Mysien.¹⁾ Hun blev gift med Priamos's ældste Søn Hektor, og ved ham Moder til Skamandrios (Astyanax).²⁾ Hendes Fødebye Thebe ødelagde Achilleus under Troias Beleiring, han dræbte hendes Fader og 7 Brodre, hendes Moder bortførte han, men frigav hende dog igjen imod Vespenge, og sendte hende hjem, hvor hun dræbtes af Artemis.³⁾ Da Hektor under det første Slag gif til Ilion for at lade anstille en Bedesfest til Athene, søgte han forgjeves Andromache i sit Hjem, men da han atter gif ud af Byen traf han hende med en Terne og Astyanax ved de Skائفte Porte. I den Samtale, der nu paafølgte, og som danner en af de smukkeste Episoder i de homeriske Digte, bad hun ham forgjeves at skaane sit Liv, eftersom hun hverken havde Fader eller Moder, men kun i ham sin hele Lykke; han maatte gaae byrden Pliigten kaldte ham, og han forlod hende og sin Søn, om hvis Fremtids Lykke han for sin Vortgang forgjeves anraabte Guderne.⁴⁾ Faa Dage derefter sad hun ved sin Bævn og bød sine Terner at have et varmt Bad rede til Hektor, som hun ventede hjem, da et gjennemtrængende Klageffrig fra Bagtaarnet rystede hende; uilfsom gif hun med to Terner derhen og saae Achilleus kjøre med hendes Mand's Pliig bundet bag til hans Bogn henimod Achaiernes Skibe. Hun faldt i Afmagt ved dette Syn, og da hun atter kom til sig selv under sine Svigerinders Pleie, stod nær hendes nu faderløse Søn for hendes sørgende Tanker, der derefter benledeedes paa hendes Mand's Pliig, som hun ikke engang kunde vise den sidste Omhu.⁵⁾ Da det senere lyfftedes den gamle Priamos at formaae Achilleus til at udlevere Hektors Pliig, klagede hun først ved hans Pliig sin dybe Smerte, deels over Sonnens Skjebne, deels over, at han ikke havde sagt hende sit sidste Farvel, eller et Trostensord, der kunde mildne hendes Sorg.⁶⁾ Hendes og hendes Søn's senere Skjebne om-

tales ikke i de homeriske Digte; men af Euripides erfare vi, at Astyanax blev ved Troias Indtagelse nedstyrtet af Murens Tinde¹⁾, og Andromache givet til Achilleus's Son Neoptolemos (Pyrrhos), hvem hun fulgte til Thetideion i Thessalien, — hvor han herskede, medens den gamle Peleus herskede i Pharsalos,²⁾ — og fødte ham en Son Moloσsoσ.³⁾ Efterat Pyrrhos var dræbt i Delphoi ægtede hun Hektors Broder Helenos, der blev Konge i en Deel af Epeiros, der kaldtes Chaonien,⁴⁾ og fødte ham Sønnen Nestrinos.⁵⁾ Senere fulgte hun sin Son Pergamos over til Lilleasien, hvor han stiftede den efter ham opkaldte By, efter i en Dvekamp at have nedlagt Kreios, der var Herker i Teuthrania.⁶⁾ Her opførtes senere et Heroon til Ere for dem.

¹⁾ Il. 6, 395 flg. 1, 366. 22, 479. Eurip. Androm. v. 1. Thetibai var beboet af Kiltiere, og var efter Schol. det senere Adramyttion.

²⁾ Il. 6, 397 flg. ³⁾ d. e. døde pludselig. Il. 6, 416 flg. ⁴⁾ Il. 6, 369. 502. ⁵⁾ Il. 22, 437 flg. ⁶⁾ Il. 24, 725 flg. ⁷⁾ Androm. v. 10. Sml. dog Il. 24, 732 flg. ⁸⁾ ibid. v. 20. Pausanias (1, 11, 1) fortæller derimod, at han drog fra Troia til Epeiros. ⁹⁾ Eur. Andr. v. 13 flg. Efter Pausanias's Beretning (1, 11, 1, sml. 2, 23, 6) fødte hun ham tre Sønner Moloσsoσ, Pielos og Pergamos. ¹⁰⁾ Virg. Æn. 3, 295. Eurip. Andr. 1249. ¹¹⁾ Paus. 1, 11, 1. ¹²⁾ Paus. 1, 11, 2.

Anemorcia (*Ἀνεμόρεια*, ας, η, senere *Ἀνεμόλεια*¹⁾), en Stad i Phokis ved Delphoi, havde sit Navn af de hæftige Vinde, der fra Parnassos's Toppe og navnlig fra Katopteros stormede ned over Byen.²⁾

¹⁾ Il. 2, 521 og Eustath. sfsds. Strabon 9, 3, p. 424 (285 T.)

²⁾ Eustath. og Strab. 9, 3 pag. 423 (284 T.)

Ankaïos (*Ἀγκαῖος*, ον, ο), I. Son af Lykurgos, Konge i Arkadien¹⁾ og Kleophile eller Eurynome,²⁾ deeltog i Argonautertoget³⁾ og i Jagten efter det kalydoniske Wildsviin, hvor han fandt sin Død.⁴⁾ Han var Fader til Agapenor, der var Arkadernes Anfører paa Toget imod Troia.⁵⁾

¹⁾ Paus. 8, 4, 7. ²⁾ Apldr. 3, 9, 2. ³⁾ Paus. a. Et. Apldr. 1, 9, 16. Orph. Arg. 199. Apoll. Rhod. Arg. 1, 164. Hygin. f. 14. Da ogsaa en anden Ankaïos, en Søn af Poseidon og Astypataia, deeltog i Argonautertoget, Apoll. Rhod. 1, 188. Hygin. f. 14, er det ikke at undre over, at disse skudom forveksles af Mythographerne. ⁴⁾ Apldr. 1, 8, 2. Paus. 8, 4, 7. 45, 2. Ovid. Metam. 8, 401. ⁵⁾ Il. 2, 609. See Agapenor.

II. Fra Pleuron ved Floden Euenos i Aitolien. Han deeltog i de Lege, Amarnkeus's Sønner foranstaltede ved deres Faders Begravelse; men blev i Bryden overvunden af Nestor.¹⁾ Efter Quintos fra Smyrna²⁾ overvandt Nestor

ham endnu engang ved Begravelseslegene til Ære for Pelias. Ifølge det Orphens tillagte Digt Argonauterne¹⁾ var han en udmærket Stjernetyder og deeltog i Argonautertogt; dog er her formodentlig en Forverling med en tredje Antaios, der var en Søn af Poseidon og Hersker paa Samos.²⁾

1) II. 23, 635. 2) 4, 312 flg. 3) v. 208:10. 4) Paus. 7, 4, 2.

Anteia (*Ἀντεία*, ας, ἡ), en Datter af Jobates, Konge i Lykien,¹⁾ ægtede Proitos, Konge i Argos.²⁾ Da Bellerophontes opholdt sig som Gjest hos denne, forelskede hun sig i ham, men da han ikke gjengjeldte hendes Kjærlighed, anklagede hun ham for sin Mand, som den der efterstræbte hendes Dyd og hans Liv, og formaaede ham til at sende Bellerophontes til Jobates, med et saadant Budskab, at denne skulde dræbe ham. Dog mislykkedes denne hendes Plan.³⁾ Efter Eustathios⁴⁾ blev Anteia ved Proitos Moder til Maira, en af Artemis's Ledfagerinder, der ved Zeus blev Moder til Lokros, og derfor dræbtes af Artemis.

1) Aplár. 2, 2, 1. Apollodor tilføier, at Tragikerne kaldte hende Stheneboia. Sml. Eustath. til II. 6, 160. 2) II. 6, 160. 3) II. 6, 160 flg. 4) til Od. 11, 326.

Antenor (*Ἀντήνορ*, ορος, ὅς), en berømt Troer paa den troiske Krigs Tid, var en Søn af Nisytetes og Kleomestra,¹⁾ altsaa en Broder til Akathoos,²⁾ og var gift med Kisseus's Datter, den smukke Theano, der var Athenes Præstinde.³⁾ Homeros beskriver ham som en gammel Mand, der ikke længere kunde deeltage i Kampen, men udmærkede sig i Raadet.⁴⁾ Derimod havde han en stor Mængde Sønner, der mere eller mindre udmærkede sig i Krigen; af disse omtaler Homeros: Polybos, Agenor og Akamas,⁵⁾ endvidere Helikaon, der var gift med Priamos's Datter Laodike,⁶⁾ Archelochos,⁷⁾ Laodokos,⁸⁾ Iphidamas,⁹⁾ Koon,¹⁰⁾ Laodamas,¹¹⁾ Demoleon¹²⁾ og den uægte Søn Pedaios.¹³⁾ Pausanios nævner endnu efter Polygnotos's Malerie Sønerne Glaukos og Eurymachos og Datteren Krino.¹⁴⁾ Antenor fulgte med Priamos til Achaiernes Leir for at slutte Overenskomst om en Tvekamp imellem Menelaos og Alexandros, hvoraf Krigens Udfald skulde afhænge;¹⁵⁾ og hos ham toge Ddysseus og Menelaos tidligere ind, da de kom til Ilios for at underhandle om Udleveringen af Helena.¹⁶⁾ Efter Hektors Tvekamp med Nias Talamonios raadede han i Troernes Forsamling til at udlevere Helena og alle Eiendommene i Overensstemmelse med den tidligere Overenskomst, hvorfor han døde af Alexandros.¹⁷⁾ Videre findes ikke om

ham eller hans senere Skjebne i de homeriske Digte; men tidligere Forfattere have især noiere omtalt hans vensfabelige Forhold til Achæerne. Ovidius fortæller,¹⁾ at Odyssæus under sit Gesandtskab med Menelaos i Troia havde over-
 talt baade Priamos og Antenor til at udlevere Helena, men at Paris og hans Brødre efterstræbte dem; og Quintos Calaber¹⁹⁾ tilføier, at det var Antenor, der dengang reddede deres Liv og at Achæerne derfor staaede ham ved Troias Indtagelse. Efter andre Beretninger forraadte han sit Hædreland til Achæerne;²⁰⁾ sluttede formelige Forbindelser med dem,²¹⁾ udleverede dem Palladium;²²⁾ ja aabnede endog selv den bekjendte Træhest.²³⁾ Derfor sparede ogsaa Helle-
 nerne hans Huns, som blev betegnet ved en derpaa ophaengt Pantherdyrs Hud,²⁴⁾ eller ved en der pøsteret : agt.²⁵⁾ Ogsaa om hans senere Skjebne ere Beretningerne forskjelligte; Nogle fortælle, at han gik ombord med Menelaos, blev af Stormen henkastet til Libyen og nedsatte sig der;²⁶⁾ Andre berette, at han efter Troias Undergang atter samlede Troerne og stiftede der et nyt Rige;²⁷⁾ atter Andre sige, at han med et paphlagonisk Folk, Heneterne, drog til Italien, hvor han anlagde Patavium (Padua).²⁸⁾

1) Eustath. til II. 2, 793. Dictys.CRET. 4, 22. 2) S. d. A. og maaskee ogsaa en Broder til Ufalegon efter Eustath. til II. 2, 793. 3) II. 6, 299. 4) II. 3, 148 flg. 5) II. 2, 59-60. 6) II. 3, 123-4. 7) II. 2, 823. 14, 464. 8) II. 4, 87. 9) II. 11, 221. 10) II. 11, 248. 11) II. 15, 516. 12) II. 20, 395. 13) II. 5, 69. 14) Paus. 10, 27, 2. 15) II. 3, 262 flg. 16) II. 3, 205 flg. 17) II. 7, 343 flg. Sml. Horat. Ep. 1, 2, 9. 18) Metam. 13, 201 flg. 19) l. 13, 293 flg. Saaledes ogsaa Tzet. Anteh. 161 flg. Dict. CRET. 1, 6. 11. 4, 22 og Serv. Virg. Æn. 1, 246. Sml. Liv. hist. 1, 1. 20) Serv. Virg. Æn. 1, 246. 21) Dict. CR. 4, 22. 22) Dict. CR. 5, 8. 23) Lycophr. v. 340. 24) Strab. 13, 1. pag. 608 (122 T.) efter Sophokles's tabte Tragœdie: „Iliens Indtagelse.“ Paus. 10, 27, 2. Eustath. II. 3, 207. 25) Dict. CR. 5, 8. 26) Pindar. Pyth. 5. 78 og Schol. 27) Dict. CRET. 5, 17. 28) Liv. 1, 1. Virg. Æn. 1, 246. Strab. 13, 1 pag. 608 (123 T.)

Antenorides (*Ἀντηνορίδης*, or, δ), Søn af Antenor = Helikaon. II. 3, 123.

Anthedon (*Ἀνθηδών*, ὄρος, ἡ), en Stad i Boiotien ved Euripos, ved Foden af det Messapiske Bjerg.¹⁾ Her skal Havguden Glaucos have levet som Fisker.²⁾ Ogsaa herfra droge Tropper paa Toget imod Troia.³⁾

1) Paus. 9, 22, 5. Strab. 9, 1 pag. 404 (254 T.) 2) Strab. 9, 1 pag. 405 (255 T.). Athen. Deipnosoph. lib. 7, sect. 47. Eustath. til II. 2, 508. 3) II. 2, 508.

Antheia (*Ἀνθεία*, ας, ἡ), en Stad med berlige Enge i Pylos i Messenien. Det var en af de 7 Stæder, som Agamemnon foruden andre Gaver tilbød Achilles, naar

han vilde lade sin Brede fare.¹⁾ Efter Vogles Beretninger²⁾ skal det have været den senere Thuria, hvilket dog synes mindre rimeligt, da denne laae i en Afstand af 80 Stadier fra Havet,³⁾ medens Homeros siger, at alle de omtalte 7 Byer laae tæt ved Havet. Andre have derfor ogsaa antaget at den laae paa Vestkysten af Messenien i Nærheden af Asine, en Egn, der just var bekendt for sine frodige Enge.⁴⁾

¹⁾ Il. 9, 151. 293. ²⁾ Strab. 8, 4 pag. 360 (182 T.). Paus. 4, 31, 2. ³⁾ Paus. a. St. ⁴⁾ Strab. a. St.

Anthemides (*Ἀνθεμίδης*, *ov, δ.*, ep. iſſf. *Ἀνθεμιωνιάδης*), Son af Anthemion, d. c. Troeren Simoeisios. Il. 4, 488 ſml. 473.

Anthemion (*Ἀνθεμίον*, *ωρος, δ.*), en Troer, Hader til Simoeisios, der ſom ungt Menneſſe deeltog i Troias Forſvar, men dræbtes i det første Slag af Ilias Telamonios. Il. 4, 473.

Antikleia (*Ἀντίκλεια*, *ας, ἡ*), en Datter af Autolykos, der boede ved Bjerget Parnassos, og Amphithea,¹⁾ ægtede Arkeisios's Son Laertes, der boede paa Ithaka, og blev ved ham²⁾ Moder til Odysseus³⁾ og Ktimene.⁴⁾ Hun døde af Sorg over at Odysseus ikke vendte tilbage fra Troia;⁵⁾ og da Eumaios kalder hendes Død elendig, og enſter at ingen af hans Venner maae dee ſaaledes, have senere Forfattere⁶⁾ berettet, at hun hangte ſig ſelv; og ſom Grund heril angivet at Nauplios, — der ſøgte at hevne ſin Son Palamedes's Død — havde fortalt hende, at Odysseus var falden. Men dette ſtemmer ikke overens med at Antikleia i Underverdenen ſelv fortæller Odysseus, at hun døde af Rængſel efter ham uden at tilſeie et Ord om, at hun havde hørt, at han var død.⁷⁾

¹⁾ Od. 11, 85. 19, 394-5. 19, 416. ²⁾ At hun, da hun ægtede Laertes var ſvanger ved Nioliben Sisyphos er et senere Sagn, der ikke omtales i de homeriske Digte. Hygin 201. Serv. Virg. Æn. 6, 529. Derfor kaldes Odysseus ſtundom Sisyphides (Ovid. art. amat. 3, 313, τὸ Σισύφειον σπέρμα, Eurip. Iphig. in Aul. 526) eller Polideſ. Virg. Æn. a. St. ³⁾ Od. 11, 84. ⁴⁾ Od. 15, 363. ⁵⁾ Od. 11, 197. 15, 358. ⁶⁾ Schol. og Eustath. til Od. 11, 197 og 15, 359. ⁷⁾ Od. 11, 155 ſlg.

Antiklos (*Ἀντίκλος*, *ov, δ.*), en Græker, nævnes blandt dem, der vare indelukkede i Træheſten. Da Helena kom til den og kaldte paa flere af Hellenernes Anſerere, idet hun efterlignede deres Koners Stemme, vilde han ſvare hende; men Odysseus holdt ham for Munden, og reddede Akhaierne. Od. 4, 286.

Antilochos (*Ἀντιλόχος*, *ov, δ.*), en Son af Nestor¹⁾ Konge i Pylos, og Klymenos's Datter Eurydike.²⁾ Han

nævnes blandt Helenes Friere.³⁾ Senere fulgte han med sin Fader og Broder Thrasymedes⁴⁾ paa Toget imod Troia; og udmærkede sig her saavel ved sit hurtige Løb som i Kampen.⁴⁾ I det første af de i Iliaden beskrevne Slag, der opstod efter at Pandaros havde saaret Menelaos, var han den første Achaier, der dræbte en af Troerne, nemlig Thalyssios's Søn Echepolos;⁶⁾ senere i samme Slag ilede han Menelaos til Hjælp, da Alceias truede ham, og bragte derved denne til at vige;⁷⁾ derpaa kæmpede han i Forening med Menelaos, og da denne dræbte Paphlagonernes Anfører Pylaimenes, dræbte han selv hans Kjörsvend Mydon, bemægtigede sig Bognen og Hestene, og drev dem hen til Achaernes Leir.⁸⁾ Endnu i samme Slag gjennemborede han Ableros med sin Landse.⁹⁾ Da Idomeneus i det tredje Slag havde dræbt Dthryoneus fra Ra-besos, gjennemborede Antilochos ogsaa dennes Rudst, og drev Hestene med Bognen hen til Achaernes Leir;¹⁰⁾ fort derefter dræbte han Thoön, og gjorde hans Vaaben til Bytte.¹¹⁾ Endnu i samme Slag dræbte han Mermeros,¹²⁾ Melanippos, Hiketaons Søn, hvis Vaaben dog Hektor hindrede ham i at plyndre,¹³⁾ og Atymnios, en Søn af Amisodaros.¹⁴⁾ Da Hektor havde overvundet og fældet Patroklos, overdrog Menelaos Antilochos at bringe Achilleus dette sørgelige Budskab.¹⁵⁾ I saa Ord gav han, medens hans Taarer randt, Achilleus denne Underretning.¹⁶⁾ I Kamplegene ved Patroklos's Begravelse deeltog han ogsaa, først i Bognhjørjel, hvor han vel blev den Anden, men da dette skete derved, at han hjerte imod Menelaos's Bogn i en Sneyring, gjorde Menelaos ham den anden Kampbelønning, en Hoppe, der var dragtig ved et Hsel, stridig, og fordrrede at han skulde aflægge Eed paa, at han ikke med Villie havde fjort paa hans Bogn. Dette hverken kunde eller vilde Antilochos, men undskyldte sig med sin ungdommelige Hestighed og tilbød Menelaos Kampbelønningen, som denne dog frivillig afstod til ham.¹⁷⁾ Derefter indlød han sig i Beddeløb med Ddysseus og Nias, Dilens's Søn, men kom sidst, og fik kun tredje Priis, som dog Achilleus forøgede, da Antilochos fandt Leilighed til at rose ham.¹⁸⁾ Senere faldt han for Troia, da han blev dræbt af Memnon, en Søn af Eos og Tithonos,¹⁹⁾ der var Aithiopernes Anfører.²⁰⁾ Denne trængte nemlig ind paa Nestor, hvis ene Hest Paris havde saaret, og da han raabte om Hjælp, kom Antilochos til og reddede sin Fader, men med sit eget Livs Tab.²¹⁾ Da han var en god Ven af Achilleus,²²⁾ blev hans Aske bisat tæt ved den Grav, hvori Patroklos's Aske hvilede, og

hvori Achilleus's siden ogsaa blev nedlagt.²³⁾ Ogsaa i Underverdenen var han en Ledfager af Achilleus.²⁴⁾ Efter et andet Sagn opholdt han sig hos Achilleus paa Den Leuke.²⁵⁾

¹⁾ Il. 13, 400. ²⁾ Od. 3, 452. Efter Apollodoros (1, 9, 9) var Anaribia, Kratieus's Datter, Nestors Hgtefælle. Efter Hugin (fab. 252) blev Antilocho8 sat ud paa Bjerget Ida og opammet af en Hunhund. ³⁾ Apldr. 3, 10, 8. ⁴⁾ Il. 16, 321. ⁵⁾ Od. 3, 111-12, 4, 402. Il. 15, 569-70, 23, 756. ⁶⁾ Il. 4, 457 flg. ⁷⁾ Il. 5, 565 flg. ⁸⁾ Il. 5, 576 flg. ⁹⁾ Il. 6, 32. ¹⁰⁾ Il. 13, 396 flg. ¹¹⁾ Il. 13, 545 flg. ¹²⁾ Il. 14, 513. ¹³⁾ Il. 15, 575 flg. ¹⁴⁾ Il. 16, 317 flg. ¹⁵⁾ Il. 17, 685 flg. ¹⁶⁾ Il. 18, 18 flg. ¹⁷⁾ Il. 23, 257-614. ¹⁸⁾ Il. 23, 755 flg. ¹⁹⁾ Od. 3, 111. Od. 4, 188 smt. 11, 522. Hermed stemmer Hugin fab. 112, hvorimod han i den næste Fabel siger, at det var Hektor, der fældede ham. Sml. Ovid. Heroid. 1, 15. ²⁰⁾ Pindar. Pyth. 6, 31. Efter Eustathios, til Od. 11, 476, var Nestor af et Drakel bleven advaret om at vogte sin Søn for en Aithiopier, og havde derfor givet ham en Ledfager Chalkon, der skulde minde ham herom. ²¹⁾ Saaledes Pindar. Pyth. 6, 28 flg. smt. Qu. Calab. 2, 243 flg. Dict. Cret. 4, 6. ²²⁾ Il. 23, 553. Od. 24, 78-79. ²³⁾ Od. 24, 78. ²⁴⁾ Od. 11, 468. 24, 16. ²⁵⁾ Paus. 3, 19, 11.

Antimachos (*Ἀντίμαχος*, *ov, δ*), en rüg Troer, der bestuffen af Paris bestandig i Troernes Forsamlinger fra raadede at udlevere Helene til Achaierne,¹⁾ ligesom han ogsaa opmuntrede Troerne til at dræbe Menelaos, da han til- ligemed Odysseus var kommen i et Gesandtskab til Troia for at fordre Helene tilbageleveret.²⁾ Tre af hans Sønner deeltog i Krigen til Iliens Forsvar. De to af dem Peisandros og Hippolochos traf Agamemnon i det tredie Slag; seige og forsagte bade de ham om at tage dem til Fange, for at deres Fader kunde udløse dem med rigelige Løsepenge; men Agamemnon, som mindedes deres Faders Dpførsel, dræbte dem uden Skaansel.³⁾ Hans tredie Søn Hippomachos blev noget senere i samme Slag dræbt af Leonteus.⁴⁾

¹⁾ Il. 11, 123 flg. Sml. Tæres Autelom. 158. ²⁾ Il. 11, 139 Sml. 3, 205. ³⁾ Il. 11, 143 flg. ⁴⁾ Il. 12, 188.

Antinoos (*Ἀντίνοος*, *ov, δ*), en fornem Ithafesier, Søn af Eupithe8,¹⁾ var en af Penelopes Beilere. Han og Eurymachos nævnes som de fornemste og ypperste af disse.²⁾ Han stræbte iffe blot efter Penelopes Haand, men ogsaa efter Dverherredømmet paa Ithaka, hvorfor han ogsaa tragtede Telemachos efter Livet.³⁾ Dette var saameget mere skammeligt, som Odysseus havde reddet hans Faders Liv, da denne, der havde forfulgt de røveriske Taphier, havde fornærmet Theoproterne og opvædt Ithafesiernes Harm, saa at de vilde dræbe ham.⁴⁾ Da Telemachos beklagede sig over Frierne, der fortæredede hans Forraad og for-

kyndte dem, at han vilde samle Folket til en Forsamling, spottede Antinoos over hans høie Mod, og ønskede, at Zeus ikke vilde gjøre ham til Herster paa Ithaka,⁵⁾ og ved selve Folketsforsamlingen tog han ogsaa forst til Gjennæle imod Telemachos, forsvarede Frierne og tillagde Penelope hele Skylden.⁶⁾ Dog da Telemachos, efterat Forsamlingen var hævet, gif hjem, gif Antinoos hen til ham og søgte at forville ham, ved at love at ville drage Omjerg for, at et Skib kunde blive udrustet til ham, som han havde ønsket, før at han kunde reise til Pyløs for muligen at faae Efterretninger om Odysseus; men Telemachos kjendte ham og troede ham ikke, men svarede ham diervt.⁷⁾ Senere erfarede Antinoos af Ithakestieren Noemon, at det var lykkes Telemachos at faae et Skib udrustet, og at han var reist bort for at faae noget at høre om sin Faders Skjebne, og han foreslog derfor Frierne at udruste et Skib, hvormed han kunde lægge sig i Baghold og overfalde Telemachos, naar han vendte hjem; et Forslag som ogsaa Frierne gif ind paa.⁸⁾ Kort derpaa udrustede han dette Skib og gif ombord;⁹⁾ men hans Anslag mislykkes. Telemachos vendte hjem, uden at han traf ham; hvorfor han atter gif iland, forsamlede Frierne og raadede til at dræbe Telemachos paa Landet, og dele hans Eiendomme, men dog overlade Gaarden til Moderen og den, hun vilde ægte. Dette Anslag forfattede dog Amphinomos, hvorfor det ikke blev udført.¹⁰⁾ Da Odysseus senere vendte hjem, og under en Betlers Skikkelse indfandt sig blandt Beilerne, døde Antinoos Svinehyrden Eumaios, fordi han skaffede dem fremmede Betlere paa Halsen; og medens de andre Beilere ynkedes over ham og gave ham Brød og Kjød, bortviste han ham haanligt; og da Odysseus bebreidede ham hans Dpforsel, forbittedes han i den Grad, at han kastede ham en Skammel i Ryggen, hvorfor han dog ikke indgif de andre Beileres Bebreidelser.¹¹⁾ Ogsaa var det ham, der senere vakte en Kamp imellem Odysseus og Betleren Iros (Arctios¹²⁾). Da Penelope senere lod Odysseus's Bue hente frem, og lovede at ville ægte den af Frierne, der kunde spænde den, men disse forgieves forsøgte derpaa, raadede Antinoos først at gjøre den blødere ved Salve og Varme, men da dette ikke hjalp, raadede han at opsætte Proven, under Paastud af, at det var en Festdag. Men nu kom Odysseus til, og fik af Telemachos og Penelope Tilladelse til at prøve, om han kunde spænde den, dette gjorde han og affjød en Pül igjennem 12 opstillede Drers Drer.¹³⁾ Derefter begyndte han Kampen med Frierne, dræbte først og fremmest Antinoos, der Intet af-

nebe, men sad med et Glas i Haanden, og gav sig derpaa tilkjende for de Andre, som han ogsaa dræbte.¹⁴⁾ Antinoos's Fader Eupithees levede endnu, og da han hørte, at hans Søn var dræbt, søgte han at vække Folket til Havn; men Halitherses og Medon forsvarede Odysseus's Handlemaade. Dog væbnede en Deel af Folket sig og fulgte Eupithees, der gik imod Odysseus, som ogsaa havde rustet sig til Kamp. Odysseus dræbte da Eupithees, hvorefter de Dvrige sluttede Forlig.¹⁵⁾

¹⁾ Od. 1, 383. ²⁾ 4, 641 flg. osv. ³⁾ 24, 179. ⁴⁾ Od. 4, 628-29, 17, 416. ⁵⁾ 18, 64-65. ⁶⁾ 21, 187. ⁷⁾ Od. 22, 49 flg. ⁸⁾ Od. 16, 424 flg. See Eupithees. ⁹⁾ Od. 1, 368 flg. ¹⁰⁾ Od. 2, 85 flg. ¹¹⁾ Od. 2, 301 flg. ¹²⁾ Od. 4, 630-673. ¹³⁾ Od. 4, 773 flg. 842 flg. ¹⁴⁾ Od. 16, 342 flg. ¹⁵⁾ Od. 17, 336-487. ¹⁶⁾ Od. 18, 42 flg. ¹⁷⁾ Od. 21, 73 flg. ¹⁸⁾ Od. 22, 8 flg. 48 flg. 24, 179 flg. ¹⁹⁾ Od. 24, 422 flg.

Antiope (*Ἀντιόπη*, ης, ἡ), en Datter af Flodguden Asopos i Boiotien.¹⁾ Ved Zeus blev hun Moder til Amphion og Zethos, der befæstede Thebai i Boiotien.²⁾

¹⁾ Od. 11, 260. Apoll. Rhod. Argon. 1, 735. Efter Apollodoros (3, 5, 5. 10, 1) var hun derimod en Datter af Nykteus, (en Broder til Lykos), og Polyxo. Sml. Apoll. Rhod. Arg. 4, 1090. Paus. 2, 6, 2.

Antiphates (*Ἀντιφάτης*, ου, ὁ) I. en Søn af Spaamanden Melampus, og Broder til Mantios, blev Fader til Dikles, af hvem den navnkundige Spaamand Amphiaraios var en Søn. Od. 15, 242 flg.

II. Konge over de gigantiske, vilde og menneskeædende Laistrygoner,¹⁾ der boede paa Kysten af Kampanien og Latium, især ved Formia.²⁾ Han var en Søn af Poseidon.³⁾ Efterat Odysseus anden Gang var seilet bort fra Niolos's De, landede han den 7de Dag paa Laistrygonernes Kyster, og sendte 3 Mand iland for at erfare, hvo der boede og herskede der. Af disse greb Antiphates een, som han fortærede, men de Andre flygtede forfærdede; derpaa angreb de vilde Laistrygoner Odysseus's Skibe, og han redede af alle sine 12 Skibe kun et eneste, hvorpaa han flygtede bort.⁴⁾

¹⁾ Od. 10, 106. ²⁾ Plin. h. n. 3, 9. cf. Horat. Od. 3, 17, 1. ³⁾ Schol. til Od. 10, 114. ⁴⁾ Od. 10, 80-132.

Antiphonos (*Ἀντιφώνος*, ου, ὁ) en af Priamos's yngre Sønner. Han overlevede Hektor. Il. 24, 250.

Antiphos (*Ἀντιφός*, ου, ὁ), I. en Søn af Priamos og Hekabe,¹⁾ deltog i Troias Forsvar og dræbte i det første Slag Odysseus's Staldbroder Leukos.²⁾ Tidligere

var han tilligemed sin nægte Broder Ifo8 taget tilfange af Achilleus, da de vogtede Dvæg paa Ida og var af ham fort til Achaiernes Leir, hvor de atter bleve frigivne imod Løsepenge; men i det tredie Slag traf han, atter i Forening med denne samme Broder Ifo8, der styrede hans Heste, paa Agamemnon, der dræbte begge Brodrene og plyndrede deres Vaaben.³⁾

¹⁾ Il. 4, 489. 11, 101 flg. Apldr. 3, 12, 5. ²⁾ Il. 4, 491 flg.

³⁾ Il. 11, 101 flg.

II. Søn af Talaimenes og Nymphen Gygiaia. Han og hans Broder Nesthes vare Anførere for Maionerne, da de ilede Troerne til Hjælp i Kampen mod Achaierne. Il. 2, 864.

III. Søn af Herakliden Theosalos, anførte tilligemed sin Broder Pheidippos Grakerne fra Nisyros, Karpathos, Kasos, Kos og de Kalydniske (d. e. Sporadiske) Der paa 30 Skibe paa Toget imod Troia. Il. 2, 676. Sml. Hygin. fab. 97.

IV. En af Odysseus's Vaabensfæller, en Søn af Ithakesteren Nigyprios, blev paa Hjemreisen fra Troia fortæret af Ryplophen Polyphemos. Od. 2, 19.

V. En anden Ithakesier, var en Ven af Odysseus og Telemachos, men deeltog ikke i Toget mod Troia. Od. 17, 68.

Antron (¹⁾ Ἀντρον, ὄρος eller ²⁾ Ἀντρον, ὄρος h. in Dem. 491), en Stad i Phthiotis, nær ved Havet ved Indløbet til Sinus Maliacus. Den stod paa den troiste Krigs Tid under Protefilaos, hvis Geleed stodte op til Achilleus's.¹⁾ Den kaldtes senere Antrones.²⁾

¹⁾ Il. 2, 697. Strab. 9, 5 p. 435 (303-4 T.) ²⁾ Strab. p. 432 (299 T.)

Apaisos (¹⁾ Ἀπαισός, οἰ, ἡ eller Παισός, ἡ Il. 5, 612), en Stad i Lillemyssien imellem Lampsakos og Parion ved en Flod af samme Navn. Merops's SønnerAdrastos og Amphios førte Hjalpetropper herfra til Troia. Il. 2, 828. Strab. 13, 1, pag. 589 (92-93 T.)

Apeira (¹⁾ Ἀπειρά, ης, ἡ, deraf Ἀπειράτη γῆ¹⁾ og Ἀπειρήτη²⁾) maaskee det ubegrænsede Land imod Nord. Eustathios afleder derimod de nyæncærnte Ord som doriske Former af Ἠπειρος det faste Land, eller Epeiros; men da maatte A, som i begge Ord er kort, være langt.

¹⁾ Od. 7, 8. ²⁾ Od. 7, 9.

Alphareus (¹⁾ Ἀφαρής, ἦος, ὅ), Søn af Kaletor, en Achaier, der deeltog i Kampen for Ilios, men faldt i det

trede Slag for Aineias's Landse, da denne efter Deiphobos's Dpfordring søgte at hævne sin Svoger Akastos, som Idomeneus havde dræbt. Il. 13, 541.

Aphidas (*Ἀφιδας*, *αἰτος*, *δ*), Son af Polypemon, Herfer i Alybas, Kader til Eperitos, som Odysseus gav sig ud for at være, da han, efterat have dræbt Beiserne, besøgte sin Fader Laertes. Od. 24, 305.

Aphrodite (*Ἀφροδίτη*, *ης*, *ἡ*), efter Homeros's Betretning Datter af Zeus¹) og Titaniden Dione,²) eller efter et senere Sagn født af Havets Stum (*ἀφροδία*³). Hun var Gudinde for Ægteskabet,⁴) og overbøvedet for Kjærligheden og Ælfsøvs Glæder,⁵) og for Æfjonheden.⁶) Hun var, som ogsaa hendes Navn synes at vise, af asiatisk Oprindelse; Hellenernes oprindelige Kjærligheds Gudinde var Dione, der efter ældgamle Forestillinger hos Pelasgerne i Epeiros var Zeus's Ægtefælle (*Αἰός*, *Αἰώνη* ο: *Θεός*, *Θεαίνα*), i hvilken Ægenfæb hun senere efter de almindelige Forestillinger maatte vige for Hera, men hvorved det ogsaa lader sig forklare, at ogsaa Hera var Gudinde for Ægteskabet, og at Aphrodite blev antaget at være en Datter af Dione.⁷) Hun skildres som det høieste Mønster for kvindegelig Æfjonhed,⁸) især udmærket ved sit smilende Blik (*γυλομμείδης*);⁹) men derhos svag og ufrigerisk (*ἀνακτις*;¹⁰) hun var smukt og riigt klædt (*χρυσέη*,¹¹) *ἐβώλεφανός*;¹²) hendes Gewandt var forskæddiget af Charitene,¹³) hendes bestandige Ledfagerinder, baade naar hun gif til et Dandscheer,¹⁴) og naar hun gif i Badet, hvor de hjalp hende, og atter klædte hende paa.¹⁵) Hun bar desuden et vidunderligt Tryllebelte, hvori Kjærligheden og dens Længsel samt Ælfsøvs loffende Ord og daarende Tale var skjult, hvorved hun var istand til at vinde alle baade Guder og Mennesker. Dette Belte var det hun laante Hera, da denne onskede at bortvende Zeus's Tanker og Sind fra Krigen for imidlertid at kunne hjælpe Achæerne.¹⁶) Efter Demofokos's Sang hos Phaiakerne¹⁷) var hun gift med Hephaistos, men stod i et usommeligt Forhold til Arcs,¹⁸) hvilket Helios opdagede og røbede Hephaistos, som derefter greb dem, forsamlede Guderne og fordræde Erstatning for denne Forbaanelse. Denne hele Fortælling ligner imidlertid ikke det Dyrige, man savner deri ganske den Uerbødigbed for de hoi Guder og for det Sommelige, som ellers i saa hoi Grad udmærker de homeriske Digte; saa at man maatte være tilbøielig til at antage det for senere Digt, hvis det ikke juist kunde fremtræde som Prove paa Phaiakernes reli-

gjøse Anstuelser; i begge Tilfælde kan det forklares, at Aphrodite ellers intetsteds i de homeriske Digte siges at være gift med Hephæistos, der tværtimod i Iliaden indføres for-mælet med en af Chariterne.¹⁹⁾ Aphrodite besøgte Anchises paa Ida, udgav sig for en Datter af den phrygiske Konge Priæus, og blev ved ham Moder til Nincias.²⁰⁾ Paa Kypros havde hun et ældgammelt og berømt Tempel ved Paphos,²¹⁾ hvorefter hun ogsaa havde Tilnavnet Kypris,²²⁾ ligesom hun efter Kythera²³⁾ kaldtes Kytheraia.²⁴⁾ Ved Paris's Dom blev hun anerkjendt at være den skønneste af alle Gudinder; et Fortrin, som Hera og Pallas Athene havde vovet at gjøre hende stridigt i Anledning af det bekjendte Æble, som Eris havde kastet ind blandt Gjæsterne ved Peleus's og Thetis's Bryllup med Paastrif: *ἡ καλλίστην*, for at hævne sig fordi hun alene af alle Guder ikke var indbudt til Fæsten. Til Belønning havde Aphrodite lovet Paris den skønneste Kone.²⁵⁾ Som en Folge heraf var hun paa Troernes Partie i Krigen, og endskjøndt hun ikke kunde yde nogen kraftig Bistand i Slaget's Hede, fandt hun dog ofte Veilighed til at gjøre dem vigtige Tjenester. Da saaledes Paris havde indladt sig i en Cuckamp med Menelaos, der skulde bestemme hele Krigen's Udfald, og Menelaos blev ham langt overlegen, brød hun den Men istykker, hvori Menelaos traf ham hen imod Achaiernes Skibe, og skjulte ham i en Taagestue for den forfølgende Menelaos's Blik. Hun førte derpaa Paris hjem i hans Sovesgemat, hvorhen hun ogsaa kaldte Helene, der fra det høie Taarn havde seet paa den foregaaende Scene og derfor var fortørnet paa Paris.²⁶⁾ Da Diomedes noget senere i det første Slag havde dræbt Pandaros, og slaaet Nincias til Jorden med en stor Steen, ilede hun atter til Hjælp, omfavnede sin Son og skjulte ham med en Ælig af sit Gerandt. Men Diomedes, der kjendte hende, foer imod hende og saarede hende i Haanden, saa at hun slap Nincias, som Apollon tog i Beskyttelse, og flygtede. Iris kom til og førte hende paa Ares's Bogn til Olympus, hvor hendes Moder Dionæ trostede hende, hvorimod Athene og Hera spottede, og Zeus fraraadede hende, at blande sig i Krigen's Sysler.²⁷⁾ Senere i det tredje Slag fraløkkede Hera hende hendes Tryllestel, under Paastrif af at ville forsone Deanos og Te-thys.²⁸⁾ Da Zeus endelig i det fjerde Slag tillod Gu-derne at understøtte hvem de vilde, gik ogsaa Aphrodite med de Andre til Kamppladsen, hvorfra de dog atter efter Poseidons Raad trak sig tilside.²⁹⁾ Men noget senere opstod der Tvist imellem dem. Ares foer imod Athene med

sin Landse, men hun slog ham til Jorden med en stor Steen; da ilede Aphrodite til, og forte ham bort fra Striden, men Athene forfulgte dem og fastede dem begge omfult.³⁰⁾ Da Achilleus havde dræbt Hektor, og i længere Tid beholdt hans døde Legeeme liggende, som et Bytte for Hundene, holdt hun disse borte fra det, og salvede det med ambrosiisk Salve.³¹⁾

1) Il. 3, 374. 5, 132. 348 osv. Diodor. Sic. 5, 72. 2) Il. 5, 370-1. Apollodor. 1, 3, 1. 3) Hesiod. Theog. 191 flg. 4) Il. 5, 429. Od. 20, 74. 5) Il. 3, 390 flg. Od. 23, 444. 6) Il. 3, 54, 64. Hesiod. Erg. 65. 7) Buttmann, Mythologus, 1. B. pag. 7. 23. 8) Il. 3, 396 flg. 9, 389. 19, 282. Od. 4, 14. 9) Il. 3, 424 osv. Od. 8, 362. 10) Il. 5, 330 flg. 428. 11) Od. 8, 267. 12) Il. 3, 64. 5, 427 osv. Od. 8, 366. 13) Il. 5, 338. 14) Od. 18, 194. 15) Od. 8, 364. 16) Il. 14, 198-99. 214 flg. 17) Od. 8, 267-366. Sml. Lucian. dial. deorr. 17. 18) Efter Hesiodos (Theog. 934) var Phobos, Deimos og Harmonia, der ægtede Kadmos, Frugter af denne Forsindelse. En physisk Mythe, der maaskee skulde betegne, at Verdens Dannelse udgik fra en Forening af stridende Elementer. See Heyne, Antiquar. Ruff. I p. 161. At Eros var en Søn af Aphrodite og Kres var senere Sagn, der maaskee først benyttedes af de tyriske Digtere (Simonides) Sml. Schol. til Apoll. Rhod. 3, 26. 19) 18, 382-83. Efter Hesiodos (Theog. 945) var det Aglaia. 20) hymn. in Aphr. v. 111. flg. Il. 5, 313 osv. 21) Od. 8, 362. Sml. Tac. Ann. 3, 62. histor. 2, 2-3. 22) Il. 5, 330. 422. 428. 23) hvor hun ogsaa havde et gammelt og berømt Tempel. Herodot. 1, 105. 24) Od. 8, 288. 18, 193. hymn. in Aphr. v. 6. Sml. Eustath. til Od. 8, 288. Hesiod. Theog. 198. 25) Il. 24, 29-30. Sml. Eurip. Troad. 930 flg. Lucian. dial. deorr. 20. Ovid. Heroid. 16, 65 flg. Hygin. fab. 92. 26) Il. 3, 374 flg. 27) Il. 5, 311-430. 28) Il. 14, 188 flg. 29) Il. 20, 40 flg. 30) Il. 21, 391 flg. 31) Il. 23, 185 flg.

Απία (Ἀπίη, ης, ῆ) var efter de gamle Grammatikeres Formening et andet Navn paa Peloponnesos, saakaldet efter en gammel Konge Apis; men det forklares rigtigere som et adj. (τηλόθεν ἔξ ἀπίης γαίης¹⁾) da ἄπιος har fort α, medens α i dette Navn for Peloponnesos — der ibrigt er efterhomerisk — er langt. (Skytherne kaldte Gudinden Ge Απία.²⁾

1) Il. 1, 270. Od. 7, 25. 2) Herodot. 4, 59.

Απισάων (Ἀπισάων, ονος, ό) I. en fornem Troer, Søn af Phaulos, dræbtes i det tredie Slag af Eurypylos. Il. 11, 578.

II. En ansæet Maionier, Søn af Hippajos, ilede Priamos til Hjælp, men faldt i det tredie Slag for Polykmedes's Landse, (3 enkelte Codices kaldes han Amythaon.) Il. 17, 348.

Απόλλων (Ἀπόλλων, ωνος, ό, Fordærveren¹⁾, Søn af Zeus og Leto.²⁾ Broder til Artemis.³⁾ Pandaros fra Lykien kalder ham hos Homeros⁴⁾ λυκηγενης, som Nogle have forklaret, som den i Lykien fødte (Λυκία, γενος), hvorimod

Andre udede det af *λίανη*, Lys, og forstaae det om Apollon, som Solgud.⁵⁾ Efter Ph. Buttmanns Anskuelse⁶⁾ var Apollon en af Hellenernes ældste physiske Guddomme, Personification af Solen, Broder til Artemis, Maanen, fød af Leto, Matten, og stod i samme Forhold til Helios, som Demeter til Ge, Poseidon til Pontos, Palaas til Metis. Han mener nemlig at Guddommene oprindeligt, som Personificationer af en fysisk eller intellectuel Gjenstand, bære samme Navn som denne, men senere ved særegne Epitheta, eller ved at beholde ældre Navneformer, der gik ud af Brug om Gjenstandene, sondredes fra disse; og at derefter den stedse tiltagende Mængde af Attributioner let kunde bringe Folket til at glemme det, der oprindeligt udgjorde Guddommens egentlige Væsen, hvorved det kom til at ansee det Attribution, hvorefter der var større Trang, som Gudens egentlige Hovedbestemmelse. Saaledes forklarer han, at Grundbegrebet om Apollon som Solgud allerede længe før Homeros's Tid var traadt i Skygge, og at man derfor tænkte sig Helios (der altsaa var en langt yngre Guddom) som adskilt fra Apollon. Dette finder han bestyrket ved at bemærke, at Zeus er en Personification af Himmelen, Demeter af Jorden, Poseidon af Havet, hvorved det vilde være besynderligt, om ikke Solen og Maanen fra de tidligste Tider skulde være blevne personificerede som Guddomme. Han gjør derhos den Bemærkning, at enhver Guddom, der har sit eneste Hovednavn efter den usforandrede, ægt-græske Benævnelse af den Gjenstand, som den forestaaer, ikke er nogen gammel Guddom (f. Ex. Helios, Selene, Pontos, Ge, Metis, Styr o. s. v.) Denne Anskuelse af Apollon som oprindeligt Solgud, der ogsaa billiges af mange andre Mythologer,⁷⁾ har man — under Forudsætning af, at det helleniske Gudesystem i Hovedsagen skylder Ægypten sin Oprindelse — fundet bestyrket ved en Sammenligning imellem Apollon og Dros, Osiris's Son,⁸⁾ eftersom denne nemlig aabenbar er Gud for den fulde, glødende Sol.⁹⁾ Ligeledes har man søgt at udede den Virksomhed, som man tilskrev Apollon, i flere Retninger fra de Phænomener som Solen troedes at foraarjage.¹⁰⁾ Derimod have Andre¹¹⁾ formeent, at Begrebet om Apollon som Solgud er af langt senere Oprindelse, og overhovedet benægtet Ægyptens Indflydelse paa Uddannelsen af det helleniske Gudesystem; og have derimod fundet enten Graadomskunsten eller den afværgende beskyttende Kraft som Grundbegrebet i denne Guddom, hvis Cultus da maa antages overført til Grækerne fra Hyperboraerne.¹²⁾ Efter det senere almindelige Sagn var Apollon født paa Delos.¹³⁾ Han skildres altid

som den, der er i sin Ungdoms fulde Skjønhed, med lange Poffer (*ἰκέρσε-κόμης*,¹⁴) stundom bærer han Bue og Pilekoger paa Ryggen,¹⁵) stundom gaacer han i Slaget væbnet i fuld Rustning,¹⁶) eller med Zeus's Rigis,¹⁷) eller med et andet Skjold.¹⁸) Han er Zeus's Indling¹⁹) og fremtræder i de homeriske Digte: 1) Som Gud for Spaaedomskunsten; som saadan har han sit rige Drakel i det klippefulde Pytho,²⁰) opbygget af Erginos's Sønner Trophonios og Agamedes;²¹) ogsaa forelsner han Mennefter den Gave, at kunne forudssee tilkommende Ting.²²) 2) Som Gud for Sang og Citharspil; i hvilken Egenskab han med sin Pyra (*φόρμιγξ*) mører Guderne ved deres Festsmaaltider, mens dens Muserne synge,²³) ligesom ogsaa han og Muserne tænkes at være Sangerens Lærere.²⁴) Man tilskrev ham derfor ogsaa senere Opfindelsen af Citharen,²⁵) skjøndt Wren for denne Opfindelse stundom gjordes ham stridig af Heremes og Andre.²⁶) 3) Som hævnende og straffende Gud. Som saadan er han i Almindelighed bevæbnet med Bue og Pile, og har Tilnavnene: *ἀγρρότοξος*,²⁷) *ἐπιβόλος*,²⁸) *ἐκατηβόλος*²⁹) eller *ἐκατηβιλέτης*,³⁰) *ἐξάτοχος*,³¹) *ἐκατος*,³²) *κλιτότοξος*,³³) *κρησίοχος*³⁴) o. s. v. De Mænd, der doe ved en hurtig og let Død, siges at falde for hans milde Pile (*ἀγὰρὰ βέλεα*,³⁵) ligesom Krutimmernes hurtige Død gjerne tilskrives Artemis.³⁶) Dog dræber han ogsaa i Brede,³⁷) ja sender Sygdomme og Pest over Dyr og Mennefter.³⁸) I Modsetning hertil fremtræder han efter senere Forestillinger ogsaa ofte som hjælpende og reddende Guddom; hvilket maaftee kan anses for en Udvikling af Ideen om Apollon som varslenende Gud, der gjennem sit Drakel gav Menneffene gavnlige Raad i farefulde Omstændigheder. I hvorvel han nu ikke fremstilles som saadan i de homeriske Digte, saa findes der dog ogsaa Spor af en saadan Virksomhed. Saaledes anraabte den saarede Glaukos ham om Hjælp, og bad ham at standse Blodet, der randt af hans Saar, og mildne hans Smerte, og Apollon opfyldte hans Dnske.³⁹) Saaledes siger Zeus til Hera, at Apollon skal atter opmuntre den saarede Hektor, indaande ham Kraft og standse hans Smerter.⁴⁰) Dog er Gudernes egentlige Læge Paieon, der dog ogsaa synes at staae i en vis Forbindelse med Apollon (Pæan.⁴¹) Ogsaa fremstilles han i de homeriske Digte 4) som Hjordens Beskytter (*θεός νομίας*,⁴²) idet han i Pereia opfødte Eumelos's Hopper,⁴³) ligesom han ogsaa paa Ida vogtede Laomedons Dvæg,⁴⁴) Ogsaa til hans senere Virksomhed, som Grunder af Stæder,⁴⁵) findes der Spor hos Homeros,

da han og Poseidon opbyggede Troias Mure for Laomedon.⁴⁶⁾ I Iliaden holder han bestandig med Troerne, og dyrkedes i Ilios og paa Kysten af Lilleasien (Krysa, Killa, Tenedos) og Thrake (Samaros⁴⁷⁾) som Skyts-gud. — Det var Apollon, der opvakte den fordærvelige Strid imellem Agamemnon og Achilleus, der udgjor Gjenstanden for Iliaden, idet han, forbitret paa Agamemnon, der ikke vilde udlevere Præsten Chryses hans røvede Datter Chryseis (Astynome), opvakte en Pest blandt Achaierne, der tvang Agamemnon til at tilbagelevere Pigen, da Kalchas havde forklaret Grunden til Pesten, men hvorefter han røvede Achilleus Briseis (Hippodameia.⁴⁸⁾ Agamemnon sønede derefter Apollon ved at sende Odysseus med en Hekatombe til Chryse.⁴⁹⁾ Det første af de i Iliaden beskrevne Slag iagttog Apollon fra Pergamos, og da han saae Hektor og Troerne vige, opmuntrede han dem til kraftig Modstand, saameget mere som Achilleus ikke deeltog i Slaget.⁵⁰⁾ Da Aphrodite kort efter bortførte Hincias af Slaget, men forfulgt og saaret af Diomedes slap Hincias og flygtede, tog Apollon ham i Beskyttelse og indhyllede ham i en Taageffue,⁵¹⁾ og da Diomedes alligevel foer imod selve Apollon, advarede han ham fra at inblade sig i Kamp med de salige Guder og førte Hincias til Pergamos, hvor han pleiedes af Leto og Artemis, medens han selv dannede et Billede, som lignede Hincias, hvorom Achaiere og Troere kjæmpede. Derefter kaldte han atter Ares tilbage til Kampen og begav sig selv til Pergamos, hvorfra han kort efter atter førte Hincias frisk og raff ud i Slaget.⁵²⁾ Selv betragtede han nu længe i Stilhed Slaget fra Pergamos; Hera og Athene deeltog i det, og gif atter bort, efterat Diomedes havde saaret selve Ares; men da Athene atter kom tilbage, gif Apollon hende imøde og foreslog hende, for at ende Kampen for den Dag, at Hektor skulde udæste de Tappreste af Achaierne til en Dvekamp; som ogsaa skete.⁵³⁾ Da Diomedes og Odysseus paa det natlige Speidertog havde dræbt Thraernes Konge Akesos og plyndret hans Heste, vækkede Apollon hans Slægtning Hippokoön, der igjen ved sine Klager vækkede de sovende Troere.⁵⁴⁾ Senere afholdt Apollon sig fra umiddelbar Deeltagelse i Kampen indtil Zeus, narret af Hera, led ham hente til Ida, hvor han overdrog ham at bære Omsorg for Hektor, der var saaret af Ilios, og gav ham Algiden, for med den at indjage Achaierne Skæk; denne Befaling adled han ogsaa, og førte atter Hektor ud i Slaget.⁵⁵⁾ Senere førte han, ligeledes efter Zeus's Befaling, den af Patroklos dræbte Sarpedon ud af Slaget, salvede ham med Ambrosia, og led Hypnos og Thanatos fore ham hjem

til Lykien for der at begraves.⁵⁶⁾ Efterat Patroklos derpaa havde dræbt en stor Mængde Troer, gif Apollon imod ham og slog ham med sin slade Haand i Ryggen, saa at han tabte sin Hjelm; løste derefter hans Pantjer, hvorpaa han saaret af Euphorbos fandt sin Dod for Hektors Haand.⁵⁷⁾ Da Menelaos kort efter dræbte Euphorbos, kaldte Apollon, under Kofonernes Anfører Mentès's Stikkelse, Hektor tilbage, der forfulgte Automedon og søgte at bemægtige sig Achilleus's Heste, for at han kunde forsvare Euphorbos's Lüg, hvis Rustning Menelaos var ifærd med at rove.⁵⁸⁾ Medens Achæerne derpaa strede med feroget Mod og Anstrængelse om Patrokles's Lüg, saa heldigen, at der endog var Fare for at de vilde storme Ilios, opfordrede Apollon under Herolden Periphas's Udscende Nicias til tapper Modstand under Zeus's Bistand.⁵⁹⁾ Strax derpaa opmuntrede han ligeledes Hektor under Astaden Phainops's Stikkelse.⁶⁰⁾ Da alle Guderne senere med Zeus's Tilladelse vilde blande sig i Striden, stillede Apollon sig imod Poseidon,⁶¹⁾ men kort derpaa opmuntrede han Nicias til at stille sig imod Achilleus, og da han vægrede sig, mindede han ham om, at han var en Søn af Zeus's Datter Aphrodite, men Achilleus kun af Nereus's Datter Thetis.⁶²⁾ Kort efter forlode alle Guderne Slaget, idet det ene Partie fulgte Poseidon til Herakles's Jordvold, det andet Apollon til Høien Kalkilone.⁶³⁾ Senere fraraadede Apollon Hektor at møde Achilleus i Slaget;⁶⁴⁾ og da han noget derefter dog vovede sig imod ham for at hævne sin Broder Polydoros's Drab, og derved kom i yderste Fare, bortsnappede Apollon ham og skjulte ham i en Taageskye.⁶⁵⁾ I den besynderlige Kamp, der opstod imellem Guderne, efterat Achilleus ved og i Gløden Kanthos havde dræbt en Mængde Troer, stillede Poseidon sig ligeover for Apollon og opfordrede ham til at begynde, men undrede sig tillige over at Apollon vilde forsvare Troerne, uagtet de begge havde lidt saa meget af Laomedon, som de havde gjort væsentlige Tjenester, idet han selv havde opført Muren om Troia,⁶⁶⁾ men Apollon opdrættet Laomedons Dvæg paa Ida, hvilket denne havde gengjældt ved at jage dem begge bort, da Betalingssterminen kom, med Trusel at ville hugge Dyrerne af dem, ja binde Apollon og sælge ham. Apollon fandt det derfor heller ikke Umagen værd at slaaes for Menestenes Skyld, der ere levende den ene Dag og døde den anden; men meente, at de kunde slaaes selv; derfor maatte han rigtignok høre ilde af sin Søster Artemis, der ansaae det for Ægthed, og bad ham, ikke oftere at prale af, at han kunde staae sig for

Poseidon; men hende fandt han det ikke passende at svare.⁶⁷⁾ Derefter begav Apollon sig til Ilios, for at Achæierne ikke skulde ødelægge den omtalte Murr.⁶⁸⁾ Dog da Achilleus stormende forfulgte og dræbte en Mængde Troer, og Priamos bød at aabne Troas Porte for at skaffe de flygtende Afgang til Byen, sprang Apollon atter ud og opvakte Agenor, en Søn af Antenor, til Kamp mod Achilleus; men da han forgjæves havde sendt et Kastespyd mod Achilleus's Rustning og Achilleus foer løs paa ham, indhylkede Apollon ham i en Taagestue, saa at han rolig kunde gaae hjem, medens Apollon under hans Skikkelse løffede Achilleus bort fra Byen, idet han lob i en saadan Afstand fra ham, at han steds haabede at kunne naae ham, og derved imidlertid skaffede Troerne Leilighed til at slippe ind i Byen.⁶⁹⁾ Efterat Apollon havde løbet en Tid omkring med Achilleus gav han sig tilkjende for ham, og bad ham holde op, da han jo dog ikke kunde dræbe ham, eftersom han var udødelig.⁷⁰⁾ Imidlertid var Hektor bleven udenfor Muren; ham forfulgte Achilleus, og han flygtede understøttet af Apollon, men da Zeus havde veiet Achilleus's og Hektors Liv paa Skæbnens Vægtstaaal og fundet, at Hektor maatte døe, forlod Apollon ham.⁷¹⁾ For Hektors Liig, som Achilleus lod henligge i mange Dage ubegravet, bar Apollon og Aphrodite Embue;⁷²⁾ senere klagede Apollon i Gudernes Forsamling over Achilleus's Grusomhed mod Hektors Liig og bevirkede derved, at Priamos fik det tilbage for at begrave det.⁷³⁾ Om hans Deelagtighed i Achilleus's Død see Achilleus. I Romer og Duster anraabte man ham i Forbindelse med Zeus og Athene: *αὐτὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθήναι, καὶ Ἀπόλλων.*⁷⁴⁾ Hans Cultus var særdeles udbredt i Grækenland, og hans ungdommelige Skjønhed og forskjelligge Trætter gave Kunstnerne et rüigt Stof at behandle.

¹⁾ Sml. Macrobian Saturn. 1. 17. ²⁾ Il. 1, 9. 36. 16, 849 osv. Od. 11, 318 osv. Hesiod. Theog. 918. Apollodor. 1, 4, 1. ³⁾ Il. 24, 606. ⁴⁾ Il. 4, 101. 119. ⁵⁾ Sml. K. D. Müller, Geschichte. hellen. Et. 2 B. p. 302 flg. ⁶⁾ Mythologus. 1 B. p. 1-21. ⁷⁾ f. Gr. Kreuzer, Kanne, Wagner, Bähr osv. ⁸⁾ Herodot. 2, 156: Paa denne De (d. e. Chemmis i Aegypten), som tidligere ikke var omslydende, men nu siges at være det, skal Leto, som er en af de 8 ældste Guddomme, og har sin Bolig i Byen Buto, hvor hendes Drakel er, have skjult og reddet Apollon, som hun modtog i Forvaring af Isis, da Typhon, der søgte alleveane, kom hid for at opspore Osiris's Søn. Thi de siige, at Apollon og Artemis ere Børn af Dionysos (d. e. Osiris) og Isis; og at Leto har opfødt og reddet dem. Aegypterne kalde nemlig Apollon Dros, Demeter Isis og Artemis Bubastis. See 2, 144. Diodor Sic. 1, 25. Plutarch. de Is. & Osir. 12. 61. ⁹⁾ Kreuzer, Symbolik 2 Th. p. 157. ¹⁰⁾ f. Gr. helbredende Kraft (Paus. 7, 23, 6), eller om-

vendt pludselig Død. Hans Pile har man sammenlignet med Solens Straaler. ¹¹⁾ Jær Boff og K. D. Müller. ¹²⁾ Herodot. 4, 33-35. Paus. 1, 18, 4. Diodor. Sic. 2, 47. Pindar. Pyth. 10, 35. See K. D. Müller, Gesch. h. St. 2 B. p. 267 flg. ¹³⁾ See Leto. h. in Ap. 27. 90 osv. Callimach. h. in Del. 51. Ovid. Metam. 6, 186 flg. Apollodor. 1, 4, 1. Strab. 10, 5 p. 485 (387 T.) efter Pindar. Hygin. fab. 140. Serv. til Virg. Æn. 3, 73. ¹⁴⁾ Il. 20, 39. ¹⁵⁾ Il. 1, 45 flg. 21, 474. Sml. Virg. Æn. 4, 149: tela sonant humeris. ¹⁶⁾ Il. 20, 111. ¹⁷⁾ Il. 15, 307. ¹⁸⁾ Il. 16, 704. ¹⁹⁾ Il. 1, 86. 15, 221. 16, 667. ²⁰⁾ (d. e. Delphoi. h. 27, 14). Il. 9, 405. Od. 8, 80. h. in Merc. 422. Dette Draffel var efter et gammelt Sagn stiftet af Hyperboraere. Paus. 10, 5, 4. h. in Ap. 132. 282. See Smintheus. Senere havde han ogsaa berømte Drafler i Patara, Klaros, Didyma og Grynion. ²¹⁾ h. in Ap. 296. ²²⁾ Il. 1, 72. ²³⁾ Il. 6, 103. 24, 63. Sml. Od. 21, 430. h. in Ap. 131. Derfra hans senere Tilnavn *μυσαεργης*. ²⁴⁾ Od. 8, 488. Sml. Il. 2, 484. Hesiod. Theog. 94. ²⁵⁾ Bion. Idyll. 3, 8. Callimach. h. in Del. 253. ²⁶⁾ See Amphion. ²⁷⁾ Il. 2, 766. 1, 37. 24, 56. ²⁸⁾ Il. 1, 14. 1, 96. ²⁹⁾ Il. 5, 444. 15, 231. ³⁰⁾ Il. 1, 75. ³¹⁾ Il. 5, 439. 1, 147. ³²⁾ Il. 7, 83. 1, 385. ³³⁾ Il. 4, 101. Od. 17, 494. ³⁴⁾ Il. 5, 509. 15, 256. Hans Tilnavn *ἦϊός* (Il. 15, 365. 20, 152. h. in Ap. 120) er af tvivlsom Betydning. ³⁵⁾ Il. 24, 759. Od. 3, 279. 15, 410. ³⁶⁾ See Artemis Anm. 17. ³⁷⁾ J. Gr. Eurystos fra Dichalia, der prøvede at maale sig med ham i Bueskydning. Od. 8, 227. Il. 24, 609. Od. 11, 318. ³⁸⁾ Il. 1, 48 flg. ³⁹⁾ Il. 16, 514 flg. ⁴⁰⁾ Il. 15, 59 flg. 241. Sml. Il. 5, 512. ⁴¹⁾ K. D. Müller, Gesch. h. St. 2 B. pag. 293 flg. See Paieon. ⁴²⁾ Callimach. h. in Ap. 47. ⁴³⁾ Il. 2, 766. ⁴⁴⁾ Il. 21, 448. ⁴⁵⁾ Callimach. h. in Ap. 56. ⁴⁶⁾ Il. 7, 452. ⁴⁷⁾ Il. 1, 37 flg. 5, 446. Od. 9, 198. ⁴⁸⁾ Il. 1, 8 flg. ⁴⁹⁾ Il. 1, 430 flg. ⁵⁰⁾ Il. 4, 507 flg. ⁵¹⁾ Il. 5, 344. ⁵²⁾ Il. 5, 432:60. 512. ⁵³⁾ Il. 7, 20 flg. ⁵⁴⁾ Il. 10, 515. ⁵⁵⁾ Il. 15, 54 flg. 220 flg. 306 flg. ⁵⁶⁾ Il. 16, 666 fl. ⁵⁷⁾ Il. 16, 788 flg. ⁵⁸⁾ Il. 17, 71 flg. ⁵⁹⁾ Il. 17, 319 flg. ⁶⁰⁾ Il. 17, 582 flg. ⁶¹⁾ Il. 20, 68. ⁶²⁾ Il. 20, 79 flg. ⁶³⁾ Il. 20, 144 flg. ⁶⁴⁾ Il. 20, 375 flg. ⁶⁵⁾ Il. 20, 443 flg. ⁶⁶⁾ Derimod siger Poseidon Il. 7, 453 at Apollon og han i Forening havde opført denne Muur. Sml. Il. 8, 519. Od. 8, 579. ⁶⁷⁾ Il. 21, 435:78. ⁶⁸⁾ Il. 21, 515 flg. ⁶⁹⁾ Il. 21, 520:616. ⁷⁰⁾ Il. 22, 1 flg. ⁷¹⁾ Il. 22, 181:213. ⁷²⁾ Il. 23, 184 flg. ⁷³⁾ Il. 24, 33 flg. ⁷⁴⁾ Il. 2, 371. 4, 288. 7, 132. 16, 97. Od. 4, 341 osv. See Athene Anm. 92.

Arraithyrea (*Ἀραιθυρέη*, ης, ἡ), en Bye i det nordlige Peloponnesos, S. V. for Korinthos; efter Strabon¹⁾ det senere Phlius, stod paa den treifste Krigs Tid under Agamemnon's Herredomme.²⁾ Efter Pausanias's Beretning³⁾ havde denne Bye og den omliggende Egn Navn efter *Arraithyrea*, en Datter af en gammel Heros *Aras*; rimeligere er det at derivere dette Navn af *ἀραιός* og *ἵρα* (det snevre *Paas*).

¹⁾ 8, 6 pag. 382 (217 T.). ²⁾ Il. 2, 571. ³⁾ 2, 12, 5. Sml. Eustath. til Il. a. St.

Arkelochos (*Ἀρχέλοχος*, ου, δ), en Son af Ante-

nor og Theano¹⁾, var tilligemed sin Broder Akamas og Mineias Anfører for Dardanierne i den tredje Krig.²⁾ De samme anførte ogsaa den fjerde Colonne, der stormede Achaiernes Forstandsminger.³⁾ Han var en dygtig Kriger,⁴⁾ men faldt i det tredje Slag for den store Nias's Landse.⁵⁾ Hans Broder Akamas hevnedes hans Død ved at dræbe Promachos.⁶⁾

¹⁾ Il. 2, 822. 6, 298. ²⁾ Il. 2, 819. ³⁾ Il. 12, 98 ff. ⁴⁾ Il. 2, 823. 14, 471-72. ⁵⁾ Il. 14, 463. ⁶⁾ Il. 14, 476.

Archeptolemos (*Ἀρχεπτόλεμος*, or, *ὁ*), en Troer, Søn af Iphitos. Hektor tog ham til Vognstyrer, da Diomedes i det andet Slag havde dræbt hans Kudsst Eupheus.¹⁾ Dog var hans Held ikke større, thi han faldt i samme Slag for en af Teukros's Pile.²⁾

¹⁾ Il. 8, 118 ff. ²⁾ Il. 8, 312.

Arceion (*Ἀρκεῖον*, oros, *ὁ*), en uedelig Hest, der tilhorteAdrastos, og reddede ham under de Syvs Kamp for Thebai. Il. 23, 346. Senere Forfattere kaldte den Arion. See Adrastos.

Arcilykos (*Ἀρκύλιχος*, or, *ὁ*), I. en fornem Hellener, hvis Søn Prothoenor var en af Boioterne's Anførere i Krigen for Troia. Il. 14, 450. 2, 495.

II. En Troer, der faldt for Patroklos's Landse i det tredje Slag. Il. 16, 308.

Areithoos (*Ἀρειθόος*, or, *ὁ*), I. Herster i Arne i Boiotien, gift med Phylomedusa; var Fader eller Bedstefader¹⁾ til Menesthios, der deeltog i Kampen for Troia, men fældedes i det første Slag af Paris.²⁾ Areithoos havde Tilnavnet *κορυμφής* (Kellesvingeren), fordi han istedetfor Bue og Landse i Krigen betjente sig af en Jern-Kælle (*κορυφή*).³⁾ Paa et Tog i Arkadien blev han dræbt af Lykurgos, der svigefuld overfaldt ham i en Huulvei, og røvede hans Vaaben, som han havde faaet af Ares.⁴⁾ Hans Gravminde viste man i Arkadien.⁵⁾ Hans Vaaben brugte derefter Lykurgos i Kampen; og overlod dem ved sin Død til Ereuthalion, med hvem Nestor kjæmpede i sin Ungdom, og frarøvede ham disse Vaaben.⁶⁾

¹⁾ Smil. Heyne (Observ. ad Il. 7, 9), der lader *ὄν* svare til *Ἀρειθόοιο ἄνεκτος*, saa at denne Areithoos blev Fader til en Anden af samme Navn, hvis Søn Menesthios var. Hensigten med denne tvungne Forklaring er at faae Tidsforholdet bedre til at passe med Ereuthalions nebenfor omtalte Kamp med den unge Nestor. Derjom man imidlertid vil antage, at Menesthios var gammel da han faldt for Troia, saa bliver hiin Forklaring ikke nødvendig. Var han f. Ex. 10 Aar yngre end Nestor, og denne 25 Aar gammel da han dræbte

Creuthalion, da kunde dette jo være skeet en 14-15 Aar efter Areithoos's Død. ²⁾ Il. 7, 8. ³⁾ Il. 7, 9. 138. ⁴⁾ Il. 7, 142 flg. Sml. Paus. 8, 4, 7 (*Ἀρηθoος* ο: *Ἀρηθoοος*). ⁵⁾ Paus. 8, 11, 3. ⁶⁾ Il. 7, 147 flg.

II. En Kjöresvend hos Thrakeren Nigimos, der deeltog i Troias Forvar, under hvilket begge faldedes i det fjerde Slag af Achilleus. Il. 20, 485 flg.

Arene (*Ἀρήρη*, ης, ἡ), en af de Stæder, som beherskedes af Nestor,¹⁾ ved Floden Minycios.²⁾ Efter Pausanias's Vidnesbyrd laae den i Messenien, og var anlagt af Alphareus, der havde opkaldt den efter sin Kones Navn;³⁾ ogsaa Strabon fortæller,⁴⁾ at Nogle anfaae Erana i Messenien for det tidligere Arene, men billiger dog ikke denne Mening, men holder for,⁵⁾ at det var den senere Samikon i Elis.

¹⁾ Il. 2, 591. ²⁾ Il. 11, 723. ³⁾ 4, 2, 3. ⁴⁾ lib. 8, 3 pag. 348 (163 T.) ⁵⁾ 8, 3 pag. 346 (159 T.)

Ares (*Ἄρης*, ηος, ὁ. Mars), Sen af Zeus og Hera,¹⁾ Krigens eller rettere Slaget og Kampens Guddom, Symbol for den raae og vilde Krigerrisik, i Modsaaming til Athene, der repræsenterede den besindige og forstaaelige Tapperhed. Hans Søster og Veninde var Eris;²⁾ hans Pedsagere og Tjenere Deimos og Phobos, personificerede mythiske Væsener,³⁾ efter Hesiodos⁴⁾ Souner af ham og Aphrodite. Hans egentlige Hjem var Thrake,⁵⁾ thi han færdedes meest blandt krigeriske Folk, s. Gr. Ephyrer og Phlegyer.⁶⁾ Han kaldtes ogsaa Euyalios,⁷⁾ der dog hos senere Forfattere er forskjellig fra ham.⁸⁾ Han stildres ved mangfoldige Epitheta snart som den fordærvelige og ødelæggende Guddom, der elsker Krig og Blodsudgydelse (*βροτολοιγός*, *μιαισγόνος*, *τειχεσιπλητής*,⁹⁾ *ἄτος πολέμοιο*,¹⁰⁾ *συγγερός*,¹¹⁾ *δεινός*,¹²⁾ *δινούροσ*,¹³⁾ *ἀνδρειφόντης*,¹⁴⁾ *πολιδαχρς*,¹⁵⁾ *οὔλος*,¹⁶⁾ *δηῖος*,¹⁷⁾ *λαοσσός*,¹⁸⁾ *τικτιὸν καζών*,¹⁹⁾ *ταλαύριος πολεμιστής*;²⁰⁾ snart som den til Krigen rustede Guddom (*χάλκεις*,²¹⁾ *ἐγγεσπαλος*,²²⁾ *κορυθαίολος*,²³⁾ *κορυθαίξ πολεμιστής*;²⁴⁾ *χρησήμεριος*;²⁵⁾ han er stor og vældig (*κρατερός*,²⁶⁾ *μένος ὄβριμος*,²⁷⁾ *πελώριος*,²⁸⁾ raaber saa høit som 10000 Mand,²⁹⁾ (*βροίηπος*,³⁰⁾ men dækker ogsaa naar han falder 7 Morgen Land;³¹⁾ fjender i sin Bildhed hverken Orden eller Maadehold (*τοῦρος*,³²⁾ *μαινόμενος*,³³⁾ *θόος*,³⁴⁾ og er ustadig i sin Gunst (*ἄλλοπρόσβαλλος*.³⁵⁾ Ved Aftors Datter Astyoche blev han Fader til Askalaphos og Zalmenos, der paa 30 Skibe forte Tropper fra Aspledon og Orchomenos imod Troia.³⁶⁾ Om hans Forhold til Aphrodite, see Aphrodite; og om hans Sangenskab hos

Alciderne, Alceus. I den troiske Krig holdt han med Troerne,¹⁾ uden dog at tage nogen virksom Andeel i Kampen. Athene førte ham bort fra det første Slag, men Apollon kaldte ham fort derpaa tilbage og under Thraernes Anfører Akamas's Skikkelse opmuntrede han Troerne.²⁾ Da han fort derpaa saarede af Diomedes, der hemmeligt understøttedes af Athene, opløstede han et forfærdeligt Skrig, og foer strax op til Olympen og klagede for Zeus, der vel ikke gav ham Medhold, men dog lod Paieon helbrede ham.³⁾ Senere erfarede han i Gudernes Forsamling af Hera, at hans Son Askalaphos var falden i Slaget, og blev saa rasende, at han vilde styrte sig i Kampen, om endog Zeus vilde knuse ham med sine Lyn; men dog vidste Athene snart at tæmme hans opbrusende Hestighed, saa at han igjen opgav sit Forsæt,⁴⁾ og blandede sig ikke i Kampen førend Zeus, efterat Achilleus var bleven forsonet, havde tilladt Guderne at understøtte hjem de vilde. I den deraf følgende Gudekamp stillede han sig mod Athene, som han angreb med sin Landse, men hun slog ham til Jorden med en stor Steen; og da Aphrodite ilede ham til Hjælp, og førte ham haltende bort, ilede Athene efter dem, slog dem begge omkuld og haanede dem.⁵⁾ Tapre Krigere kaldes Ares's Tjenerne (*ἑρᾶτορες* "Αρηος,⁶⁾ eller Pøder (*ῥῶτος* "Α.⁷⁾ Ares var ikke gift; overhovedet var hans Dyrkelse hos Helsernerne ikke omfattende; langt større Anseelse fik han hos de krigerrige Romere som Romulus's Fader.

¹⁾ Il. 5, 896. ²⁾ Il. 4, 440. ³⁾ Il. 15, 119. ⁴⁾ Theog. 934. Sml. Il. 13, 299. ⁵⁾ Od. 8, 361. Sml. Herodot. 4, 59. 62. ⁶⁾ Il. 13, 301. ⁷⁾ Il. 2, 651. 7, 166. 13, 519. Sml. 17, 211. ⁸⁾ Aristoph. Eiren. 457. Macrob. Sat. 1, 19. ⁹⁾ Il. 5, 30. ¹⁰⁾ Il. 5, 863. ¹¹⁾ Il. 18, 209. 2, 385. ¹²⁾ Il. 17, 210. ¹³⁾ Il. 21, 391. ¹⁴⁾ Il. 4, 166. ¹⁵⁾ Il. 8, 516. 19, 318. ¹⁶⁾ Il. 5, 461. 717. ¹⁷⁾ Il. 7, 241. ¹⁸⁾ Il. 17, 398. ¹⁹⁾ Il. 5, 831. ²⁰⁾ Il. 5, 289. 20, 78. ²¹⁾ Il. 5, 859. 7, 146. ²²⁾ Il. 15, 605. Sml. Il. 5, 594. ²³⁾ Il. 20, 38. ²⁴⁾ Il. 22, 132. ²⁵⁾ Od. 8, 285. Hans Vogn omtales Il. 5, 363. ²⁶⁾ Il. 2, 575. ²⁷⁾ Il. 13, 444. ²⁸⁾ Il. 7, 208. ²⁹⁾ Il. 5, 859. ³⁰⁾ Il. 13, 521. ³¹⁾ Il. 21, 407. ³²⁾ Il. 5, 30. ³³⁾ Il. 5, 831. ³⁴⁾ Il. 13, 295. ³⁵⁾ Il. 5, 831. Sml. Od. 11, 537. ³⁶⁾ Il. 2, 511 flg. ³⁷⁾ Il. 4, 439. 5, 592. ³⁸⁾ Il. 5, 31. 461. ³⁹⁾ Il. 5, 829 flg. ⁴⁰⁾ Il. 15, 110 flg. ⁴¹⁾ Il. 20, 69. 21, 391 flg. Det viser sig altsaa her oftere, at den raae Kraft (Ares) maa bukke under for den besindige Kløgt (Athene). ⁴²⁾ Il. 2, 110. 6, 67. 7, 382. 8, 79. 15, 733. ⁴³⁾ Il. 2, 540. 663. 704. 12, 188. 23, 841. 24, 474.

Arctæon (*Ἀρτεῖων, ονος, ὄς*), en Troer, der dræbtes i det første Slag af Teukros. Il. 6, 31.

Arete (*Ἀρετή, ης, ῆ*), eneste Datter af Heranor, gift med sin Farbroder Alkinoos, Phaiakernes Behersker,

der viste hende stor Hæder, og ved ham Moder til Naufika a og 5 Sønner.¹⁾ Til hende raadede Naufikaa Odysseus at henvende sig som Idmygtbedende, da han blev kastet i Land paa Phaiakernes De.²⁾ Dette gjorde han ogsaa, og hun erkjendte ham derfor siden som sin Gjesteven og opfordrede de rige Phaiaker til at hædre ham med Gjestegaver;³⁾ og sørgede selv godt for ham ved hans Afreise.⁴⁾

¹⁾ Od. 7, 66. 8, 119. ²⁾ Od. 7, 75. ³⁾ Od. 11, 338 flg. ⁴⁾ Od. 13, 66 flg.

Arcthusa (*Ἀρκτηύουσα, ἡς, ἡ*), en Kilde paa Bessiden af Den Ithaka (nu Lebado), i Nærheden af Korakospetra. Od. 13, 406-8. Sml. Gell, Ithaca S. 19. 20. Kruse, Hellas II. 2, 392 flg. Hos de gamle Forfattere omtales over en halv Snees andre Kilder af dette Navn. See *Ἀρχειός*.

Arctiades (*Ἀρκτηιάδης, οὔ, ὁ*), Søn af Arctos, d. c. Nisos, en anseet Dulichier, hvis Søn Amphinomos var en af de fornemste af Penelopes Beilere. Od. 16, 395. 18, 127. See *Ἀμφινόμος*.

Arctos (*Ἄρκτος, οὔ, ὁ*) I. Søn af Nestor, omtales hos ham i hans Hjem, efterat han var vendt tilbage fra Treia. Od. 3, 414. 440. Apldr. 1, 9, 9.

II. En Troer, der blev dræbt i det tredie Slag af Atromedon.¹⁾ Maaskee var han en Søn af Priamos.²⁾

¹⁾ II. 17, 497, 517 flg. ²⁾ Apldr. 3, 12, 5.

Arceades (*Ἀρκεάδης, οὔ, ὁ*), Søn af Arceas, d. c. Polymelos, en Bytier, der faldt i det tredie Slag for Patroklos's Haand. II. 16, 417.

Argeier (*Ἀργεῖοι, οὔ, οἱ*), det er a) Indvaanere af Staden Argos,¹⁾ b) Beboere af det argeiske Rige,²⁾ og fordi Argeierne vare det fornemste Folk paa den troiske Krigs Tid, c) Achaier eller Hellenere i Almindelighed.³⁾

¹⁾ Od. 15, 240. ²⁾ II. 6, 159. 19, 122. ³⁾ II. 2, 352. 17, 321. 19, 84. Od. 2, 173. 8, 512. 11, 485. osv.

Argeiphontes (*Ἀργειφόντης, οὔ, ὁ*), et Tilnavn for *Hermes*,¹⁾ som man i Almindelighed forklarer som Argosdræberen (*Ἀργοφόντης*), fordi han dræbte Argos med Tilnavnet *παρόπτης* eller *πολνόματος*, hvem det af Hera var overdraget at påse paa den til en Ko forvandlede Io.²⁾ Pausanias skal³⁾ forklare dette Tilnavn som *ὄγιοπτόρος* d. c. Slangedræberen af *ὁ ἀόγης* en Slange, uden dog nærmere at angive Grunden hertil; men den samme Forklaring findes bl. a. i *Etymologicum Gudianum* med Henviisning til *Ty-*

Phon, som Hermes dræbte,⁴⁾ og denne Derivation bestyrkes ved at Apollon hos Sophokles skal have havt samme Tilnavn.⁵⁾ Endnu en anden astronomisk Forklaring kan findes hos Macrobius.⁶⁾

1) Il. 21, 497, Od. 1, 84 osv. 2) Schol. og Eustath. til Il. 2, 103. Schol. til Il. 24, 24. Apollodor. 2, 1, 3. Ovid. Met. 1, 624 flg. Schol. til Eurip. Phoen. 1116. 3) Efter Damm. Stedet hos Pausanias har jeg ikke været istand til at finde. 4) ἢ ὅτι τὸν ὄφιν τὸν τυθῶνα (leg. τυθῶνα) ἀνέλε. κατὰ γὰρ τὴν τῶν Ἀργείων γλώσσαν ἀργήν (leg. ἀργῆς) καλεῖται ὁ ὄφις, ἢ ὁ ὄφιοστόνος. 5) Etym. Gud. s. v. 6) Saturn. 1, 19.

Argisfa (Ἀργισσα, ης, ἦ), en Bye i Pelasgiotis i Thessalien, Besten for Larissa, den kaldtes senere Argura.¹⁾ Hele denne Egn blev i ældre Tider beherstet af Perrhaiberne, der senere fortrængtes af Lapitherne.²⁾ Paa den troiste Krigs Tid stod denne Bye med flere andre under Polypoites, Peirithoos's Son, der i Forbindelse med Koronos's Son Leonteus drog med 40 Skibe imod Ilios.³⁾

1) Strab. 9, 5 p. 440 (311 T.) 2) Strab. 9, 5 p. 439 (310 T.) 3) Il. 2, 738 flg.

Argo (Ἄργος, οῦς, ὅ), Argonauternes berømte Skib,¹⁾ der havde sit Navn enten efter Bygmesteren Argos,²⁾ eller af hiin Hurtighed (ἀργός³⁾), blev bygget paa Pelion,⁴⁾ eller i Byen Pagasai,⁵⁾ den samme som senere efter Demetrios Poliorketes blev kaldet Demetrias.⁶⁾ Efter fuldendt heldig Seilads indviede Jason det paa Isthmen ved Korinthos til Poseidon;⁷⁾ hvorefter det af Guderne blev sat paa Himlen i den Stilling, i hvilken et Skib løber ind i Havnen.⁸⁾ Efter Plinius⁹⁾ var det bygget af conisk Træ, der hverken raadnede i Vand eller forkeredes af Ild. See Jason.

1) Od. 12, 70. 2) Apollodor. 1, 9, 16. Hygin. poet. Astron. 2, 37. Apollon Rhod. Argon. 1, 19. 3) Diodor. Sic. 4, 41 Serv. til Virg. Eclog. 4, 34. 4) Diodor. a. St. 5) der ogsaa skal have havt sit Navn efter dette Skibs Bygning (ἄργυρι). Strab. 9 p. 436 (305 T.) 6) Hygin. poet. astron. 2, 37. 7) Diodor. Sic. 4, 53. 8) Arat. Phénom. 342. (Cicer. 370.) 9) h. n. 13, 39.

Argos (Ἄργος, εος, τό, Argi, orum), I. Hovedstaden i Argolis paa Peloponnesos ved Floden Inachos,¹⁾ som skal have faaet sit Navn efter en gammel Heros, der var Stammefader til de ældste argoliske Konger.²⁾ Efter Pausanias's Beretning³⁾ blev Byen Argos anlagt af Phoroneus, en Son af Flodguden Inachos. Inachiderne fortrængtes senere fra Herredømmet af Danaos,⁴⁾ der ogsaa siges at have anlagt Akropolis (Larissa) ved Argos.⁵⁾ Paa den troiste Krigs Tid stod Argos under Diomedes,⁶⁾ som havde

arvet Herredømmet her efter sin Svigerfader Abraſtos.¹⁾ Hera dyrkedes fornemlig i denne Bye.²⁾

¹⁾ Strabon. 8, 6 pag. 370 (198 T.) ²⁾ Apollodor 2, 1, 1. ³⁾ 2, 15, 5. ⁴⁾ Apollodor. 2, 1, 4. ⁵⁾ Strab. 8, 6 pag. 371 (199 T.) ⁶⁾ II. 2, 559 flg. Od. 3, 180. ⁷⁾ Apollodor. 1, 8, 6. ⁸⁾ II. 4, 52.

II. τὸ *Ἠελασγίζον*, Stad i Theſſalien, ſtod paa den troiſte Krigs Tid under Achilleus's Herredømme.¹⁾ Den laae efter Høgles Mening omtrent der, hvor ſenere Lariffa blev anlagt (ved Peneus), og var paa Strabons Tid ikke mere til; efter Andros Mening var det derimod ikke nogen Bye, men en Deel af den Theſſaliſke Slette, der bar dette Navn.²⁾ Dette paſſer deels bedſt til dens Tilnavn *ἰαπόβοτον*,³⁾ deels havde ogsaa netop Pelasgerne (Pelargerne) deres Navn af, at de vare Slette=Beboere (*πέλω, πόλις, πολέω* og *ἄργος*.⁴⁾

¹⁾ II. 2, 681. ²⁾ Strab. 9, 5 pag. 431 (297 T.) ³⁾ II. 9, 246. 19, 329. ⁴⁾ Strab. 8, 6 pag. 372 (200 T.) K. D. Müller, Geſchicht-ten hell. St. u. St. I. pag. 125.

III. Agamemnon's Rige i det nordlige Peloponneſos, med Hovedſtaden Mykenai,¹⁾ omtrent ſvarende til det ſenere Argolis.²⁾ Det kaldes med Tilnavn *Ἀργαίων*;³⁾ og med Henſyn til en tidligere af Poſeidon foranlediget Vandmangel *πολυδίψιον*.⁴⁾

¹⁾ II. 1, 30. 2. 108. ²⁾ Dette Navn forekommer fiſt hos Herodot. 1, 82. ³⁾ II. 9, 141. Od. 3, 251. I Modſætning til det foregaaende, omendſkjøndt ogsaa dette var grundet af Pelasgerne. Efter Euaſth. (II. 2, 581) betegnede *Ἄργος Ἀργαίων* baade hele Peloponneſos og Lakonika (ſee Od. 3, 251.) ⁴⁾ II. 4, 171 og Euaſth. ib. Apldr. 2, 1, 4. Sml. dog Strab. 8, 6 pag. 370 (198 T.) og 371 (199 T.), hvor det antages, at gjælde Byen, der laae paa en Høi (Floden Inachos udtørredes ſtundom Paus. 2, 15, 5) og ikke hele Landet. Eigeledes K. D. Müller Geſchicht. h. St. 1 B. pag. 125. Men Agamemnon havde ikke ſit Hjem i Byen. Sml. ogsaa Eurip. Alceſt. 571.

IV. Hele Peloponneſos, efterſom Argos, ſom Hovedſæde for Achaierne, var det mægtigſte Rige paa Halvøen.¹⁾ Det har i de homerifſke Digte Tilnavnene *πολύπυρον*²⁾ og *Ἰάσον*³⁾ efter en gammel Konge Jaſos, der var en Søn af Zo.⁴⁾ Efter en anden Genealogie var derimod Jaſos en Søn af Argos og Fader til Argos Panoptes, hvis Søn Jaſos (II.) var Fader til Zo.⁵⁾ I Forbindelſe med Helias betegner Argos hos Homeros hele Grækenland.⁶⁾

¹⁾ Od. 15, 224. ²⁾ II. 15, 372. ³⁾ Od. 18, 246. ⁴⁾ Euaſth. til Od. 18, 246. ⁵⁾ Apldr. 2, 1, 2:3. Utter anderledes hos Pauſaniaſ (2, 16, 1); efter hvem Argos's Søn Phorbos var Fader til Triopas, og denne til Agenor og Jaſos, hvis Datter Zo var; endnu andre Angivelſer findes hos Schol. og Euaſth. til II. 3, 75. ⁶⁾ Od. 1, 344. 4, 726. 816, ſfv.

Argos (*Ἄργος*, *ov*, *δ*), Navnet paa en af Odysseus's Hunde, der gjenkendte ham ved hans Hjemkomst og strax derpaa døde. Od. 17, 292 flg.

Argyphca (*Ἄργυρη*, *ης*, *ῆ*), en ubekjendt Stad i Elis. h. in Ap. 423. (Ilgjen læser her Amphigencia).

Ariadne (*Ἀριάδνη*, *ης*, *ῆ*), Datter af Minos¹⁾ og Pasiphae,²⁾ forelskede sig i Theseus, da han bragte Dsfringer for Minotaurus til Kreta, og gav ham i et Røgle Garn et Middell til at hjælpe sig ud af Labyrinthen, hvorfor han lovede hende Egestfab.³⁾ Men da han vilde føre hende hjem til Athenai, dræbte Artemis hende paa Den Dia (Naros), ifølge Dionysos's Vidnesbyrd.⁴⁾ Dette „Vidnesbyrd“ forklares i Almindelighed af Fortøllerne om at hun havde havt Umgang med Theseus i en Artemis helliget Lund paa Den. Efter andre Sagn tvang enten Dionysos Theseus til at forlade hende paa Naros, hvorpaa han selv agtede hende,⁶⁾ og skjenkede hende den bekjendte Krands (corona), der siden som en Stjerne blev sat paa Himmelen, og optog hende selv blandt de Ubdelige under Navnet Libera,⁷⁾ eller Theseus forled hende frivillig,⁸⁾ hvorpaa hun af Fortvivlelse tog sig selv af Dage.⁹⁾ Denne hendes Fortvivlelse og hendes Formæling med Dionysos ere Momenter, der ofte ere blevne afbenyttede af Oldtidens Kunstnere.¹⁰⁾

¹⁾ Od. 11, 322. ²⁾ Apldr. 3, 1, 2. ³⁾ Plutarch. v. Thes. c. 19. Hygin. fab. 42. ⁴⁾ Od. 11, 324-25. ⁵⁾ Diodor. Sic. 4, 61, 5, 51. Paus. 1, 20, 2. Hesiod. Theog. 947. En Søn af Ariadne og Dionysos skal (efter Schol. Vict. II. 9, 664) Enygeus have været, som førte en Colonie af Kretere til Den Skyros, hvor han anlagde Byen af samme Navn, som Achilleus senere indtog. ⁶⁾ Serv. til Virg. Æn. 3, 125 og Georg. 1, 122. Hygin. poet. astron. 2, 5. ⁷⁾ Ovid. Fast. 3, 459-516. Arat. Phæn. 71 flg. Propert. 3, 17, 8. ⁸⁾ Ovid. Metam. 8, 175. Heroid. 10. Hygin. fab. 43. Catull. 64 (Epithal. Pel. & Thet.) v. 53. ⁹⁾ Plutarch. v. Thes. 20. ¹⁰⁾ Lippert, Dactyl. 383-84. Pitture d'Ercolan. Tom. 2. tab. 14. 15. 16. Bellori, Admir. Rom. Ant. vestig. t. 48.

Arimer (*Ἀριμοί*, *ov*, *οί*), et Folk eller Arima (*Ἀριμα*, *τά* nemlig *ὄρη*, Arimerbjerg) et Sted, hvor Typhoeus laae fængslet under Jorden.¹⁾ Efter Strabons Angivelse²⁾ boede Arimerne i Mysien, dog tilføier han at Andre henlagde dem til Kilikien og Syrien.

¹⁾ II. 2, 783. De romerske Digtere sammentræk *vir Arimoi* til et Ord og dannede deraf en De Inarime Virg. Æn. 9, 716. Ovid. Metam. 14, 89. Valer. Fl. 3, 208. Stat. Silv. 2, 2, 76. Sil. Ital. Pun. 12, 148. Lucan. Pharsal. 5, 101; eller Anaria. See Plin. h. n. 3, 12. ²⁾ 13, 4 pag. 626 (152 T.) Sml. 12, 8 pag. 579 (77 T.) 16, 4 pag. 784 (412 T.)

Arifbas (*Ἀρίσβαρς, αἰτός, ὅ*), en fornem Græker, var Fader til Peiofritos, der deeltog i Krigen mod Troia, men fældedes i det tredje Slag af Hincias. Il. 17, 345.

Arifbe (*Ἀρίσβη, ἡς, ἦ*), en Stad imellem Perfote og Abydos i Landfabet Troas ved Floden Sellecis, stod paa den troifke Krigs Tid under Hyrtakiden Afios.¹⁾ Efter Anarimenes fra Lampfakos hos Strabon²⁾ var det en Colonie fra Miletos. Paa Strabons Tid vidfte man iøvrigt ikke med Sikkerhed, hvor Byen havde ligget.³⁾ Den har Navn enten efter Teufres's Datter Arifbe, der var gift med Dardanos,⁴⁾ (See Baticia), eller efter Merops's Datter Arifbe, der var gift med Priamos.⁵⁾

¹⁾ Il. 2, 836 fig. 6, 13. 12, 96. 21, 43. Virg. Æn. 9, 264.

²⁾ lib. 14, pag. 635 (166 T.) ³⁾ Strab. 13, 1 pag. 590 (94 T.)

⁴⁾ Lycophr. 1308. ⁵⁾ Apldr. 3, 12, 5. Ulfjaa er Servius aabenbar i Wilberede, naar han til Æn. 9, 264 figer: dicta est Arifba a Meropis vel Macarei filia. quam primum Paris in coniugio habuit, thi Paris's forfte Gemalinde var Dinone.

Arkader (*Ἀρκάδες, ἄδορ, ὅ*), Indvaanerne af Arkadien, et af de ældfte Fælk i Grækenland, vare Autochthoner¹⁾ og Pelasger.²⁾ Ifølge deres Lands Natur vare de et Jæger- og Hyrdefolk, der tillige i høi Grad elskede Mufikken.³⁾ De dyrkede i Dvercensftemmelfe hermed ifær Artemis, Pan og Hermes.⁴⁾ Deres Levemaade var simpel, de nærede fig blandt Andet ogsaa af Olden,⁵⁾ og levede forreften i ftille Fred og idyllift Rolighed ved deres Hjerde. Derfor gjaldt deres Land efter ældre og nyere Digteres Skildringer for Uftyltdighedens og Fredens Hjem. De deeltog i Krigen mod Troia; men fra alle Sider udeluftede fra Havet, kunde de ikke have Skibe eller være feevante. Agamemnon overlod dem derfor 60 Skibe, hvorpaa de feilede imod Ifios.⁶⁾ Forreften vare de tappre, Landfeførende Krigere.⁷⁾

¹⁾ Herodot. 8, 73. ²⁾ Herodot. 1, 146. ³⁾ Athenæus lib. 14, 22 pag. 626. ⁴⁾ Paus. 8, 5, 8. 8, 30, 3. 8, 35, 7. 8, 36, 6.

7 ofv. Theocrit. 1, 123. Propert. 1, 18, 20. h. in Mercur. 2.

⁵⁾ Herodot. 1, 66. Paus. 8, 1, 2. ⁶⁾ Il. 2, 612. Paus. 8, 1, 1.

⁷⁾ Il. 2, 604. 611. 7, 134.

Arkadia (*Ἀρκαδίη, ἡς, ἦ*), Landfkab i Midten af Peloponnefos, allevegne omgiven af de andre Landfaber, uden nogetfteds at berøre Havet.¹⁾ Det havde Navn efter Kallifto's Son Arkas, hvorimod dets tidligere Navn var Pelasgia.²⁾ I Stærrelfe og Indbyggernes Antal overgif det langt de øvrige Stater paa Peloponnefos med Undtagelfe af Lakonien.³⁾ Det var meget bjergfuldt; af Bjerge der nævnes i de homerifke Digte: Kyllene⁴⁾ og Crymanz

thos.⁵⁾ Alpheios Floden⁶⁾ havde her sit Udspring, og optog de fleste andre Bifloder. Som forvrigt Vjergland havde det betydeligt Vildt, medens de vandrige mellemstgørende Dale ydede fortrinlige Græssange; og i de lavere sydlige og vestlige Dale groede Viinstokken og Olietræet frodigt. Af Stæder her nævner Homeros: Pheneos, Drachomenos, Nipe, Stratia, Enispe, Tegea, Mantinea, Stymphalos og Parrhasia.⁷⁾ Det beherskedes paa den troiste Krigs Tid af Agapenor, en Son af Andraios.⁸⁾

¹⁾ Paus. 8, 1, 1. Strab. 8, 8 pag. 388 (226 T.) ²⁾ Paus. 8, 4, 1. 8, 1, 2. ³⁾ Polyb. 2, 38. ⁴⁾ II. 2, 603. ⁵⁾ Od. 6, 103. ⁶⁾ II. 2, 592. See Alpheios. ⁷⁾ II. 2, 605-8. De fleste bleve senere ubetydelige og mennesketomme. Strab. 8, 8 p. 388 (227 T.) ⁸⁾ II. 2, 609.

Arkeisiades (*Ἀρκεσιδάδης*, *ov, δ*), Son af Arkeisios = Laertes. Od. 4, 755. 24, 270.

Arkeisios (*Ἀρκεῖσιος*, *ov, δ*), Laertes's Fader,¹⁾ var efter Eustathios²⁾ en Son af Zeus og Euryodia og gift med Chalkomedusa. Laertes blev ved Antikleia Fader til Odysseus, hvem Penelope fødte Telemachos. Denne ægtede, som Hesiodos siger,³⁾ Nestors yngste Datter Polykaste, og blev ved hende Fader til Persepolis; men efter andre Angivelser⁴⁾ ægtede han Alkinoos's Datter Nausikaa, der fødte ham denne Son. Efter Hyginus⁵⁾ var Arkeisios en Son af Kephalos og Prokris.

¹⁾ Od. 16, 118. 24, 270. 14, 182. ²⁾ til Od. 16, 118. Sml. Apldr. 1, 9, 16. Ovid. Met. 13, 144. ³⁾ i et Fragment hos Eustath. a. St. ⁴⁾ f. Gr. Hellenikos, see Eusthat. a. St., hvor ogsaa Odysseus's Børn med Kalypso og Kirke omtales. ⁵⁾ fab. 189.

Arkesilaos (*Ἀρκεσίλαος*, *ov, δ*), en af Boiernes 5 Anførere paa Toget imod Ilios;¹⁾ han blev i det tredje Slag fældet af Hektor.²⁾ Hans Been bragte Leitos, en anden af Boiernes Anførere³⁾ tilbage til Boiotien, hvor de bleve bisatte i et Gravminde i Nærheden af Staden Lebadea ved Floden Herkyna.⁴⁾ Efter Hyginus⁵⁾ var han en Son af Lykos og Theobula.

¹⁾ II. 2, 495. ²⁾ II. 15, 329. ³⁾ II. 2, 494. ⁴⁾ Paus. 9, 39, 2. ⁵⁾ fab. 97.

Arktos (*Ἄρκτος*, *ov, ἡ*), den store Bjørn ogsaa kaldet *ἀμαξά* (plaustrum, septemtriones,¹⁾ Carlsøvognen), et Stjernebillede i Nærheden af Polarskiven, som før Beboerne af den nordlige Hemisphære aldrig gaar ned.²⁾ Homeros lader allerede Odysseus styre sin Kours efter den.³⁾ Den bestaaer af syv Stjerner. Efter senere Sagt

var det den arkadiske Konge Lykaons Datter Kallisto, der ved Zeus blev Moder til Arkas, og af Artemis, hvis Pedsagerinde hun havde været, blev forvandlet til en Bjørn (et Artemis helliget Dyr¹⁾), men af Zeus blev sat paa Himmelen (Helike⁵).

¹⁾ A. Gell. 2, 21. ²⁾ Il. 18, 489. Od. 5, 275. ³⁾ Od. 5, 272-3. ⁴⁾ Efter R. D. Müller, Prolegomena p. 75, sml. Geschicht. hellen. Gt. 2 B. pag. 372. betegner Kallisto kun en Sammenfatning af Artemis (Καλλιόρη, à καλή) og det hende helligede Dyr. ⁵⁾ Hygin. Astron. 2, 1. Ovid. Fast. 2, 156 flg. Serv. til Virg. Georg. 1, 68. En. 1, 748. 3, 517.

Arnaios (Ἄρναϊός, ov, ὅ), Betlcrens Navn i Odyseus's Huns. Saaledes kaldte hans Moder ham, men senere kaldtes han i Almindelighed Iros. Od. 18, 5.

Arne (Ἄρνη, ης, ἡ), en af de 30 Stæder, som Homeros nævner i Boiotien,¹⁾ med betydelig Binnavl;²⁾ var Hjemstavn for Røllesvingeren Areithoos, og hans Son Menesthios, der deeltog i Toget mod Troia.³⁾ Efter Strabon var det den senere Akraiphion, hvorimod Andre antage, at Arne senere oversvømmedes af Søen Kopais;⁴⁾ Pausanias siger derimod, at Arne var det gamle Navn for Chaironea, der havde dette Navn efter Niolos's Datter Arne, men fik sit senere Navn efter Chairon, en Son af Apollon.⁵⁾ En anden Bye Arne laae i Theesalieu. See Boiotien.

¹⁾ Il. 2, 495-508. ²⁾ Il. 2, 507. ³⁾ Il. 7, 9. ⁴⁾ lib. 9, cap. 2 pag. 413 (268 T.) Zenobotos læste Askra (Hesiodos's Fødeby) istf. Arne; Andre læste Earne. Men Askra havde ingen Binnavl og Earne laae i Lydien. ⁵⁾ 9, 40, 3.

Arfinoos (Ἄρσινός, ov, ὅ), en ansæet Mand paa Tenedos, hvis Datter Hekamede blev givet den gamle Nestor som Hædersbelønning da Achilleus indtog Den. Il. 11, 626.

Artakia (Ἄρτακιή, ης, ἡ), en Rilde i Laistrygonernes Land paa Kysten af Campanien og Latium, hvorfra der hentedes Vand til Byen. Od. 10, 103.

Artemis (Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ rimel. af ἀρτημῆς salvus. Diana), Datter af Zeus¹⁾ og Leto, Søster til Apollon.²⁾ Hun var født paa Den Ortygia d. e. Delos;³⁾ og var i de forskellige Egne af Grækenland Gjenstand for en meget forskellig Dyrtelse. Hun var nemlig et Symbol for den ukrænkede Jomfruelighed, Skovgudinde, Jægerinde, Fødselsbølperinde, og overhovedet Fremstfærende af Frugtbarheden, og Maanegudinde.⁴⁾ Hendes Cultus stammede, ligesom Apollons, fra Hyperbo-

raierne.⁵⁾ Derksom man (med Buttman og Hermann) antager Apollon for at have været oprindelig Solgud maa man ogsaa antage, at Artemis har været en Personification af Maanen; men i ethvert Tilfælde maa man være enig med R. D. Müller⁶⁾ i, at, efter som Artemis ikke under enhver Cultus stod i noget Forhold til Apollon, kun den med Apollon forbundne Artemis horer til samme System af religiøse Ideer, hvorved man gjør Forskjel paa den homeriske Artemis, som Talen her kun vil være om, og den ephesiske, (Frugtbarhedens Princip; hendes Symbol er Bienen), arkadiske (Kallisto) og tauriske (Iphigencia, Brauronia). I de homeriske Digte skildres hun som en urørt Møe (ἀγνή⁷⁾), i sin Ungdoms friske Skjønhed (ἐπιλόκαμος,⁸⁾ εὐστέγανος,⁹⁾ spøgende paa Bjergerne blandt Nympherne, som hun dog overgik saavel ved sin slanke høie Væxt, som ved sin Skjønhed.¹⁰⁾ Hun var en ivrig Jægerinde,¹¹⁾ og havde som saadanne Tilnavnene εὐκροπος,¹²⁾ λοχαιρα,¹³⁾ ἀγροίερα¹⁴⁾ og (efter Scholiasterne's Paastand) χρυσήλατος, κελαιεινή.¹⁵⁾ Med Arès delte hun Navnet χρυσήριος, med Hera χρυσόθρονος.¹⁶⁾ Med sine Pile dræbte hun Dvinderne,¹⁷⁾ ligesom Apollon Mændene; derfor tilstrev man hende Fruentimmernes pludselige og blide Død.¹⁸⁾ Ligesom hendes Broder var hun altid paa Troernes Partie, uden dog at tage nogen vigtig Deel i Slagene. Tilligemed sin Moder Leto bar hun Omsorg for Aineias i Pergamos, da Aphrodite og Apollon førte ham ud af det første Slag, efterat han var saaret af Diomedes.¹⁹⁾ I Theomachien stillede hun sig imod Hera,²⁰⁾ men forlod fort derpaa, efter Poseidons Opfordring, Kamppladsen tilligemed de øvrige Guder;²¹⁾ men da Guderne kort efter vendte tilbage, bebrejdede hun Apollon, at han ikke vilde indlade sig i Kamp med Poseidon, hvorpaa Hera gif imod hende og under haanende Ord lod hende føle sin Overmagt; Buen og Skoggeret rev hun af hendes Skuldre og forjog hende, som græd under heftige Haandslag.²²⁾ Hun ilede derpaa lige op til Olympen, satte sig paa sin Faders Knæ og beklagede sig over Hera.²³⁾ Det var Artemis, som, forbitret paa Dionys, fordi han havde forsemt at ofre til hende, udsendte det kalcydoniske Bildsviin, der forarsagede megen Ddelæggelse, og efterat det var nedlagt af Meleagros, en Krig imellem Atoler og Kureter.²⁴⁾

1) Od. 20, 61. 2) Il. 20, 70. hymn. 8, 1. 27, 3. 3) Efter de ambros. Schol. til Od. 5, 123. I den homer. Hymne til Apollon v. 16 gjøres der derimod Forskjel paa Delos og Detygia (der ogsaa var Navnet paa en lille Ø ved Syrakusa). See R. D. Müller,

Geshicht. hell. St. 2 B. p. 377. 4) R. D. Müller pag. 370. G. hymn. in Ven. v. 16:20. 5) Herodot. 4, 33. R. D. Müller pag. 369. 6) a. St. 7) Od. 18, 202. 8) Od. 20, 80. 9) Od. 21, 511. 10) Od. 6, 102 flg. Sml. Virg. Æn. 1, 498 flg. 11) Il. 5, 51, 21, 485. 12) Od. 11, 198. 13) Il. 6, 428. og som Nomen propr. Od. 11, 198. Il. 9, 538. 21, 480. 14) Il. 21, 471. 15) Il. 20, 70. *Κελαδεινή* som Nom. propr. Il. 21, 511. 16) Il. 6, 205 og 9, 533. 17) Saaledes dræbte hun Carpedons Moder Laodameia, der var en Datter af Bellerophonos. Il. 6, 205; Andromachés Moder, Getions Gemalinde Il. 6, 428; Niobes Døttre Il. 24, 606 flg. Sml. Il. 19, 59. Od. 20, 61. Hun dræbte dog ogsaa Orion. Od. 5, 123. 18) Od. 11, 172. 15, 478. 18, 202. 19) Il. 5, 447. 20) Il. 20, 70. 21) Il. 20, 151. 22) Il. 21, 470 flg. 23) Il. 21, 505. 24) Il. 9, 533 flg.

Aurora (*Ἄρουρα, ης, ἡ*) staaer som Nom. pr. ist. for Gaia, Freththens's Moder.¹⁾ Faderen var efter Apollodoros²⁾ Hephæistos. See Gaia.

¹⁾ Il. 2, 548. ²⁾ 3, 14, 6 Sml. Platon. Tim. p. 23 og Schol.

Arybas (*Ἀρύβασις, αὐτός, ὁ*), en Phoinikier fra Sidon, hvis Datter bortførtes af nogle Taphier og solgtes som Slavinde paa Den Syria. Her kom hun i Eumaios's Faders Huus, hvorfra hun siden flygtede med nogle Phoinikere og medtog Eumaios, som Phoinikerne derpaa, efter hendes pludselige Død, solgte til Laertes paa Den Ithaka. Od. 15, 402-84. See Eumaios.

Astios (*Ἀστῖος, οὔ, ὁ*), en græsk Underansfører, der dræbtes af Hektor i det tredje Slag. Il. 11, 301. 304.

Astades (*Ἀσιάδης, οὔ, ὁ*), Søn af Afios = I. Abamas. Il. 12, 140. Il. Phainops Il. 17, 583.

Astine (*Ἀστίνη, ης, ἡ*), en Stad paa Vestkysten af Argolis, stod paa den tredje Krigs Tid under Diomedes's Herredømme.¹⁾ Den var anlagt af Dryoper.²⁾

¹⁾ l. 2, 560. ²⁾ Paus. 4, 34, 6:7. Strab. 8, 6 p. 373 (203 T.) Diodor. Sic. 4, 37.

I. Afios (*Ἀφῖος, λειμών* d. e. den afiste Slette eller Sletten Afios ved Kaystroos's Bredder i Lydien.¹⁾ Scholiasterne og Eustathios læse derimod *Ἀφῖος ἐν λειμώνι*, som Gen. af *Ἀφῖας* (jon. *Ἀφῖης, εὐ, ω*), og mene, at denne Slette havde sit Navn efter en gammel lydisk Konge Afias, som efter Herodots Fortælling²⁾ var en Søn af Kotys, der atter var en Søn af Manes.

¹⁾ Il. 2, 461 og Spikner t. d. St. Strab. lib. 14, 2 pag. 650 (190 T.) Hermann til Hom. h. Ap. v. 250. Den skal som en frugtbar og vandrigh Slette da have havt sit Navn af *ἄφῖς* Mudder, Dynd. ²⁾ 4, 45.

II. Afios (*Ἀφῖος, οὔ, ὁ*), I. Broder til Hekabe, og Søn af Phrygeren Dymas, der boede ved Sangarion's

Bredder. Hans Skiffelse paatog Apollon sig, da han opmuntrede Hektor til at stride mod Patroklos.¹⁾ Efter Dictys Cretensis blev han senere dræbt af den store Nias der bortsferte Achilleus's Liig til Achaiernes Skibe, da denne ved Svig var dræbt af Deiphobos og Alexander.²⁾

¹⁾ II. 16, 415 flg. ²⁾ 4, 12. ³⁾ See Achilleus og Deiphobos.

II. Son af Hyrtakos fra Arisbe, en af Troernes Allierede, der tilførte dem Hjelptropper fra Perkote, Sestos, Abydos og Arisbe.¹⁾ Han var i Forbindelse med Priamos's Sønner Helenos og Deiphobos Anfører for den tredje af de 5 Colomer, som i det tredje af de i Iliaden beskrevne Slag stormede løs paa Grækernes Forstandsninger.²⁾ Han adlød ikke Polydamas's Raad at foretage Angrebet til Gods, men satte med Heste og Vogn over Graven i den Troc, at Grækerne ikke vilde kunne modstaae Angrebet; hvori han bedrog sig.³⁾ Kort derpaa ilede han imod Idomeneus, men denne kom ham i Forskjøbet og gjenmembrøede ham med sin Landse; hvorpaa Nestors Son Antilochos dræbte hans Hjoresvend, og førte hans Heste og Vogn til Achaiernes Skibe.⁴⁾ Han var Fader til Adamas⁵⁾ og Phainops,⁶⁾ der begge deeltog i den tredje Krig.

¹⁾ II. 2, 837. ²⁾ II. 12, 95. ³⁾ II. 12, 110 flg. ⁴⁾ II. 13, 384. ⁵⁾ II. 13, 759. ⁶⁾ II. 17, 583.

Askalaphos (*Ἀσκάλαφος*, *ov, δ*), Son af Ares og Aftors Datter Astyoch, Tvillingbroder til Falmenos, i i Forbindelse med hvem han herskede over Minyeierne i Aspledon og Drakomenos i Boiotien, og paa 30 Skibe førte Tropper imod Ilios.¹⁾ Begge Brodre nævnes ogsaa blandt Helenes Beilere,²⁾ og som Deeltagere i Argonautertoget;³⁾ Begge vare de i den tredje Krig paa Bagt foran Grækernes Forstandsninger efterat det andet Slag var endt.⁴⁾ I det tredje Slag deeltog Askalaphos med Idomeneus i Kampen om Alkathoos's Liig, men sælvedes af Priamos's Søn Deiphobos.⁵⁾ Da Hera fortalte dette til Ares blev han rasende forbitret, men beroligedes dog af Athene.⁶⁾

¹⁾ II. 2, 512. Paus. 9, 37, 3. ²⁾ Apldr. 1, 9, 16. ³⁾ Apldr. 3, 10, 8. ⁴⁾ II. 9, 82. ⁵⁾ II. 13, 478-518. ⁶⁾ II. 15, 110 flg.

Askania (*Ἀσκανία*, *ης, ἡ*), et Landskab i Bithynien omkring den Askianiste Søe. Den vestlige Deel stødte op til Mysien og laae nærmere Ilios¹⁾ end den sydlige, der grændsede til Phrygien.²⁾ Baade fra det mysiske og phrysiske Askania ilede Hjelptropper Ilios til Undsætning.

¹⁾ II. 13, 792. ²⁾ II. 2, 863. Smf. Strab. lib. 12, 4 pag. 564 flg. (52 T.) og 14, 5 pag. 680-1. (240 T.)

Askanios (*Ἀσκάnios, ov, δ*), I. var tilligemed Phoraks Anfører for de Phryger, der fra det fjerne Askania kom Ilios til Undsætning. II. 2, 862.

II. Son af Hippotion og Broder til Morys. Han kom med sin Broder fra det frugtbare mysiske Landskab Askania Troia til Undsætning, efterat Krigen havde varet i 9 Aar. II. 13, 792.

Akklepiades (*Ἀσκληπιάδης, ov, δ*), Son af Asklepios = Machaon. II. 4, 204. 11, 614. 14, 2.

Akklepios (*Ἀσκληπιός, ov, δ*, Æsculapius), Herfer i Trikke og Ithome ved Peneus Floden i Thessalien, og Fader til de berømte Læger Machaon og Podaleirios, der med 30 Skibe deltog i Krigen mod Troia.¹⁾ Ogsaa Asklepios var en udmærket Læge.²⁾ Efter senere Forestillinger var han Lægekunstens Gudsdom, og en Son af Apollon og Koronis, en Datter af den thessaliske Konge Phlegyas.³⁾ Ogsaa identificeredes han senere med Paian (Paion, Paicon⁴⁾), der hos Homeros er forskjellig baade fra Apollon og Asklepios, og er Gudernes Læge.⁵⁾

¹⁾ II. 2, 729 flg. ²⁾ II. 4, 194. 11, 518. ³⁾ Hom. hymn. 15 (in Æsculap.), 2 flg. Paus. 2, 26, 4. Efter et andet Sagn var Leukippos's Datter Arsin og hans Moder. Paus. 2, 26, 6. 3, 26, 3. 4, 31, 9. Apldr. 3, 10, 3. Ogsaa Fortællingerne om det Sted, hvor han blev født, og om hans Fødsel ere meget forskjellige. See Paus. 2, 26, 3 flg. Hygin. fab. 202. poet. astron. 2, 40. Pindar. Pyth. 3, 6 flg. ⁴⁾ Orph. hymn. 67, 1. ⁵⁾ II. 5, 401. 899. Od. 4, 232. Med Hensyn til dette Sted af Odysseen har man dog meent, at Paicon her gjerne kunde betegne Asklepios. Jeg ser ingen Grund hertil. See Paieon.

Asopos (*Ἀσωπός, ov, δ*, nu Asopo), I. en Flod i Boiotia, løb forbi Plataiai, Thebai, Hysiai og Tanagra, og faldt ud i Euripos. Paa mange Steder var den bevoeret med Siv (*βατίσχοινος, λεχέποιος*).¹⁾ En anden Flod af dette Navn udsprang ved Phlius paa Peloponnesos, og løb igjennem den sityoniske Slette ud i den corinthiske Havbugt.²⁾

¹⁾ II. 4, 383. Strab. 9, 2 p. 408:9 (261 T.) ²⁾ Paus. 2, 5, 2.

II. Flodguden. Da der vare to Floder af dette Navn vare der ogsaa to Flodguder, der i Mytherne aldeles sammenblandes. Som alle Flodguder¹⁾ siges Asopos at have været en Son af Okeanos og Tethys,²⁾ medens der dog ikke mangler andre Angivelser.³⁾ Asopos blev Fader til to Sønner og tolv Døtre,⁴⁾ men da der ved næsten alle disse betegnes geographiske Forhold, er det ikke vanskeligt at bestemme hvem af begge de tilhøre. Den bekendteste af den phliasiske Asopos's Døtre var Aigina, der ved Zeus blev Moder til Liaos,⁴⁾ og den mærkeligste af den boiotiske Aso-

ros's Døttre var Antiope, der ligeledes ved Zeus blev Moder til Amphion og Zethos⁵⁾.

¹⁾ Il. 21, 196, 14, 246. ²⁾ Apldr. 3, 12, 6. ³⁾ Akusilaos angav Forældrene at være Poseidon og Peros; Andre Zeus og Eurynome Apldr. a. St.; atter Andre Poseidon og Reglusa. Paus. 2, 12, 5. ⁴⁾ See Liakos og Ligina. ⁵⁾ See Amphion og Antiope.

Asphalion (*Ἀσφαλίων, ονος, ό*), en Tjener hos Melaeos i Sparta. Od. 4, 216.

Aspledon (*Ἀσπληδών, όνος, ή*), en gammel Stad ved Floden Melas i Boiotien i Nærheden af Drchomenos, beboet af Minyer. Ligesom Drchomenos regjeredes den paa den troiske Krigs Tid af Ares's Søner Askalaphos og Zalmenos.¹⁾ Den havde Navn efter Aspledon, en Son af Poseidon og Nymphen Mideia,²⁾ dog kaldtes den ogsaa Spledon;³⁾ senere blev den forladt formedelst Bandedmangel.⁴⁾

¹⁾ Il. 2, 511 flg. ²⁾ Paus. 9, 38, 6. ³⁾ Strab. 9, 2 pag. 415 (272 T.) ⁴⁾ Paus. a. St.

Asarakos (*Ἀσάρακος, ον, ό*), en gammel troisk Helt, var en Son af Tros og Skamandros's Datter Kalirrhoe; Sønnesøn af Erichthonios. Hans Brodre vare Ilos - Laomedons Fader - og Ganymedes. Med Simocis's Datter Hieromneme avlede han Sønnen Kapys, der ved Ilos's Datter Themis blev Fader til Nuchises.¹⁾ Han regjerede tilligemed sin Fader over Dardanerne.²⁾

¹⁾ Il. 20, 232 flg. og Apldr. 3, 12, 2. ²⁾ Conon. 12. (Phot. pag. 431).

Asterion (*Ἀστέριον, ον, τό*), en høitliggende Stad ved Magnesia i Thessalien, ikke langt fra Bjerget Titanos. Paa den troiske Krigs Tid beherskedes den af Euaimons Søn Eurypylos, der paa 40 Skibe førte Tropper imod Ilios. Il. 2, 735. Strab. 9, 5 p. 439 (310 T.)

Asteris (*Ἀστερίς, ιδος, ή*), en lille De i det joniske Hav, midt imellem Ithake og Samos (σ: Rephallenia); den havde en god Havn.¹⁾ Senere kaldtes den Asteria.²⁾ Nyere Rejsende have forgjeves søgt den; efter Dodwell er det Den Daskalia, efter W. Well Forbjerget Chelias.³⁾

¹⁾ Od. 4, 846. ²⁾ Strab. 1, 3 p. 59 (94 T.) 10, 2 pag. 456 (339 T.) ⁴⁾ See Rigsh til Od. a. St.

Asteropaios (*Ἀστροπαῖος, ον, ό*), Søn af Pelargon, og Sønnesøn af Arios og Periboia,¹⁾ kom som Anfører for Paionerne Priamos til Undsætning, efterat Krigen havde varet i 9 Aar. Han var een af de tappreste Helte (*Ἀρήιος*²⁾), kjæmpede med to Landsler (*περιδέξιος*,⁴⁾

og anførte tilligemed Sarpedon og Glaukos den femte Colonne ved Stormen mod Grækerne's Forfandsninger; og saa nævnes han ved Kampen om Patroklos's Lüg.⁵⁾ I Kampen ved Floden Skamandros's vovede han, opmuntret af Flodguden, at gaac imod Achilleus; sin ene Landse hestede han i hans Skjold, dog uden at kunne gjennemføre det, og med den anden saarede han Achilleus i den hoire Haand; Achilleus udsendte derpaa forgyvet sin Landse imod ham; men dræbte ham med sit Sværd, og plyndrede hans herlige Rustning.⁶⁾ Denne Rustning gav han siden under Kamplegene ved Patroklos's Begravelse til Eumelos, som Erstatning fordi han, hvis Bogn var gaaet itu, ikke kunde erholde nogen af de for Beddeforsøelsen udsatte Belønninger.⁷⁾ Kort derefter udsatte Achilleus hans Sværd som Kampbelønning; herom kæmpede Nias og Diomedes; men Sciren blev uafgjort.⁸⁾

¹⁾ Il. 21, 140 flg. ²⁾ Il. 21, 154 flg. 17, 350 flg. ³⁾ Il. 12, 202. 17, 352. ⁴⁾ Il. 21, 162 flg. ⁵⁾ Il. 17, 217. 352 flg. ⁶⁾ Il. 21, 140-83. ⁷⁾ Il. 23, 560. ⁸⁾ Il. 23, 802 flg.

Astyalos (*Ἀστυάλος*, *ov, ó*), en Troer, der dræbtes i det første Slag af Polyvoites. Il. 6, 29.

Astyanax (*Ἀστυάναξ*, *πτοσ, ó*, Bybeskytter), et Tilnavn, som af Troerne blev tillagt Hektors og Andromache's Søn Skamandrios.¹⁾ Ved Troias Indtagelse blev han nedstyrtet fra den hoie Muur og omkom.²⁾

¹⁾ Il. 6, 403. ²⁾ Eurip. Androm. 10. Sml. Il. 24, 732 flg.

Astynome (*Ἀστυνόμη*, *ης, ἡ*), see Chryseis.

Astynooos (*Ἀστυνόος*, *ov, ó*), I. en troisk Underansører, der faldt for Diomedes's Landse i det første Slag. Il. 5, 144 flg.

II. Son af Protiaon, en Troer, hvem Polydamas i det tredje Slag overgav sin dræbte Ven Kleitos's Heste og Bogn.¹⁾ Efter Polygnotos's Malerie i Delphoi (i Lesche) blev han senere dræbt af Neoptolemos.²⁾

¹⁾ Il. 15, 455. ²⁾ Paus. 10, 26, 1.

Astyoche (*Ἀστυόχεια*, *ας, ἡ* ep. istdf. *Ἀστυόχη*, *ης*), I. Datter af Aktor, blev ved Ares's Moder til Askalaphos og Salmenos. Il. 2, 572. See Askalaphos.

II. Datter af Phyllos,¹⁾ Konge i Ephyra ved Selceis²⁾ i Epeiros,³⁾ blev ved Herakles's Moder til Neoptolemos, der dræbte sin Bedstemoder Alkmenes's Broder Lifymnios,⁴⁾ og desaaarsag flygtede, og nedsatte sig paa Rhodes, hvorfra han siden drog med 9 Skibe imod Ilios.⁵⁾ Astyoche's Søster Polymele blev ved Hermes's Moder til Eudoros.⁶⁾

¹⁾ Apldr. 2, 7, 6. Eustath. til Il. 2, 658. Diodor. Sic. (4, 36) kalder ham ved en Forvertling Phyleus. See Phylus og Phyleus. Pindaros (Ol. 7, 24) kalder hende Astydameia. ²⁾ Il. 2, 659. ³⁾ Man antager, at der ogsaa ved Ephra i Thesprotia har været en Flod Selleis, omendstjondt den eneste beviislige Flod af dette Navn laae ved Ephra i Elis. See Ephra. ⁴⁾ Il. 2, 663. Om det var af Banvare (Eustath. og Apollodor. 2, 8, 2) eller med Willie (Pindar. Ol. 7, 29. Diodor. Sic. 4, 58) er uvist. ⁵⁾ Il. 2, 657 flg. ⁶⁾ Il. 16, 180.

Astyplos (*Ἀστύπλος*, *ov, δ*), en Paionier, der dræbtes af Achilleus i Kampen ved Floden Skamandros. Il. 21, 209.

Ate (*Ἄτη*, *ης ἡ*), Datter af Zeus,¹⁾ en fordærvelig (*ὀντομένη*) Gudinde, der forblindede og skadede selv Zeus, saa at han ved en utidig Eed bragte Herakles under Eurystheus's Herredomme.²⁾ Men forbittret herover fastede Zeus hende ned fra Olympen paa Jorden,³⁾ hvor hun kraftig og fodrap (*σθεναρή, ἀγρίπος*) skrider frem over Menneskenes Hoveder,⁴⁾ medens hendes Søstre Vitai (Bømmerne) hinkende, rynkede og skelende gaac bag efter for atter at oprette, hvad hun har fordærvet.⁵⁾ Hos de tragiske Digtere er Begrebet om hende forandret; hun er der en Hævnerinde af Uret, og falder saaledes tildeels sammen med Nemesis og Erinnyerne.⁶⁾

¹⁾ Il. 19, 91. Efter Hesiod. Theog. v. 230 var hun en Datter af Eris. ²⁾ Il. 19, 95 flg. ³⁾ Il. 19, 130. ⁴⁾ Il. 19, 92. ⁵⁾ Il. 9, 502 flg. ⁶⁾ Eurip. Med. 969. 679. Phoen. 1073.

Athenai (*Ἀθήναι*, *ων, αἱ*, ep. ogsaa *ἡ Ἀθήνη*), Hovedstaden i Attika, var oprindelig en af Kekrops's anlagt Borg og kaldtes *Κεκροπία*, den senere Akropolis;¹⁾ dog samlede ogsaa Kekrops Landets Indvaanere i 12 smaae Byer, hvilke Theseus senere forenede til den ene Bye Athenai.²⁾ Tidligere end Theseus regjerede Erechtheus (d. e. Erichthonios) i Athenai; han var en Son af Urura eller Gaia (*γηγενής ο: ἀντόχθων*), og opnæret af Athene.³⁾ Theseus blev fordreven af Menesthenes, Petros's Son,⁴⁾ der herskede i Athenai paa den troiske Krigs Tid, og paa 50 Skibe førte sine Folk imod Troia.⁵⁾ Omendstjondt Jordbunden ved Athenai var temmelig hoitliggende og klippefuld, roser Homeros dog dens Frugtbarhed.⁶⁾ Hvad Byen Athenais senere Skiebne angaaer, da er det bekjendt, at den, efterat være afbrændt af Perserkongen Xerxes, atter blev opbygget langt skjonere under Themistokles's, Kimons og Perikles's Tilby; og at navnlig hele Byen efter Themistokles's Raad blev omgivet med Mure. Hvilket Omfang den havde før Perserkrigen kan næppe bestemmes; men af Thukydides⁷⁾ erfare vi,

at den efter den persiske Ddelæggelse udvidedes til alle Eider; medens samme Forfatter angiver dens Omfang ved den peloponnesiske Krigs Begyndelse til 174 $\frac{1}{2}$ Stadie (omtrent 4 danske Mile,⁸⁾ saa at den i Omfang ikke stod tilbage for Rom og Syrakusai; men da den egentlig bestod af to Byer (den egentlige Bye og Peiraiæus), der vare forbundne ved de saakaldte lange Mure, hvis Længde var 40 Stadier eller en Mil, saa kunne vi ikke sætte dens Folkemængde liig med hine Stæders. Boeeth anslaaer dens Folkemængde i dens senere blomstrende Periode til 180,000 Mennesker, der boede i omtr. 10,000 Huse.⁹⁾

¹⁾ Plin. h. n. 7, 57. ²⁾ Strab. 9, 1 pag. 397 (242 T.) Thueyd. 2, 15. Plutarch. v. Thes. 24. Diodor. Sic. 4, 61. ³⁾ II. 2, 547 fig. (Efter andre Angivelser var han en Søn af Hephaistos og Ge (Paus. 1, 2, 5), eller af Hephaistos og Kranaos's Datter Atthis eller Athene (Apldr. 3, 14, 6). ⁴⁾ Plutarch. Thes. 35. ⁵⁾ II. 2, 556. ⁶⁾ Od. 11, 323. ⁷⁾ 1, 93. ⁸⁾ 2, 13. ⁹⁾ Staatshaushalt. der Athener. 1 B. pag. 42.

Athenaia (Ἀθῆναια, ἡς, ἡ) = Athene. See Athene.

Athenaioi (Ἀθηναῖοι, ὠν, οἱ), Indvaanerne i Athenai. Paa den troiste Krigs Tid vare de svækkede, saa at de kun deeltog i Krigen med 50 Skibe.¹⁾ Deres tidligere Navn var Joner (Ἴωνες, Ἰάωνες), som de endnu kaldes i de homeriske Digte.²⁾ Deres Anfører var Menestheus³⁾ og under ham Stichios, Pheidias og Bias.⁴⁾ Salamis stod dengang ikke under Athenai, men havde sin egen Behersker i Telamon, hvis Søn Nias dog stillede sine Tropper ved Athenaierne.⁵⁾

¹⁾ II. 2, 556. ²⁾ II. 13, 685. De kaldes af deres lange Klædebragt Ἰακχιθῶνες. ³⁾ II. 2, 552. ⁴⁾ II. 13, 689-91. Sm. 13, 195. ⁵⁾ II. 2, 557-8.

Athene (Ἀθήνη, ἡς, ἡ, ogsaa Ἀθηναίη, Minerva), efter Homeros¹⁾ Datter af Zeus uden Moder. Hun kaldes Τριτογένεια,²⁾ hvilket Ords Betydning har været underlagt forskjellige Forklaringer. Efter de ældre Grammatikere skal ἡ τριτώ nemlig i Kreternes Dialekt betyde et Hoved, og dette Navn betegne den af Zeus's Hoved fødte. Denne Forklaring stemmer med den homeriske Hymne til Athene;³⁾ og af Hesiodos's Theogonie⁴⁾ erfare vi, at Zeus efter Ge's og Uranos's Raad opslugte sin første Gemalinde Metis, da hun var frugtbringelig, af Frygt for at den Søn, hun maatte føde, skulde støde ham fra Thronen; hvorefter han selv senere af sit Hoved fødte Athene.⁵⁾ Pindaros⁶⁾ fortæller, at Hephaistos aabnede Hovedet med en Dre, hvorpaa Athene sprang frem i fuld Rustning. Stesichoros — en græsk, episk, lyrisk og bukolisk Digter, der levede omtrent 630—552 før Christi Fødsel — skal imidlertid være den

første, der fortalte denne Mythe.⁷⁾ Men efter et andet Sagn havde Athene dette Navn efter en Flod Triton (*ὁ Τριτων*), eller en Søe Tritonis (*ἡ Τριτωνίς*), der laac i Afrika ved Sydgrændsen af det karthagiske Gebeet ved den lille Syrte,⁸⁾ hvor hun siges at være født.⁹⁾ Her blev hun ogsaa opdragen i krigeriske Dveller af Triton tilligemed dennes Datter Pallas, hvem hun under en Strid dræbte ved et uheldigt Tilfælde; derefter gjorde hun sig et lignende Billede af hende (Palladion), som hun bar paa sin Aigis; men dette Billede blev senere kastet ned fra Olympen i det troiske Distrikt, og Flod lod opføre et Tempel, hvori det helliggedes.¹⁰⁾ Denne hele Historie er imidlertid rimeligviis opfundet for at forklare, at Palladion opbevarede i Troia og dyrkede der som en sjelden Helligdom, medens dog Athene i den troiske Krig holdt med Grækerne. Senere søgte Hellenerne at rove Libyen Uren af Athenes Fødsel; og da hendes Dyrkelse var gammel i Miphera, en Bye i det vestlige af Arkadien, viste man ogsaa her en Kilde, der kaldtes Triton, og paastod at Athene var født og opdragen her.¹¹⁾ Ogsaa ved Malkomenai i Boiotien¹²⁾ og i Thesfalien¹³⁾ vare der Floder, der kaldtes Triton, hvor man ligeledes sagde, at hun var født. Athene var efter Platon¹⁴⁾ Aegyptiernes Neith (*Νηϊθ*), der i Sais havde et prægtigt Tempel,¹⁵⁾ men Neith var næppe nogen anden end Isis, Aegyptiernes fornemste Gudinde, Osiris's Gemalinde, som ogsaa Plutarchos anser Athene for at være,¹⁶⁾ og hun var da atter den samme, som Pausanias kalder Sais.¹⁷⁾ Athene er Symbol paa den med Klogskab forenede Kraft, og under hendes Beskyttelse staaer enhver Jdræt, der kræver Mod og Besindighed. Som saadan er hun navnlig: 1) Krigsgudinde,¹⁸⁾ hvor hun dog danner den absolute Modsatning til Ares, da hun kun forestaaer Krigen forsaavidt den føres om ikke med List saa dog med Klogskab og Overlæg.¹⁹⁾ Som saadan forkynder hun Krig,²⁰⁾ leder og ordner Slagene,²¹⁾ ledsager, understøtter og hjælper de Helte, der i Slaget forene Besindighed med Tapperhed, f. Ex. Herakles,²²⁾ Achilleus,²³⁾ Diomedes²⁴⁾ og i Særdeleshed Odysseus,²⁵⁾ for hvis Skyld hun ogsaa hjalp Telemachos.²⁶⁾ Naar hun reiser sig til Kamp afkægger hun sin foldelige Raabe (*πέπλος*), og isører sig sin Faders Pantfer (*χιτών*), kaster derefter Aigiden (*αίγις*) om sine Skuldre, tager en ualdig Landse (*ἔγχος βοτάν, μέγα, σιβαρόν*) i sin høire Haand.²⁷⁾ Andre Steder bruger hun Aigiden som et Skjold,²⁸⁾ ogsaa benytter hun sig, ligesom

de græste eller troiste Helte, stundom under Kampens Hede af en stor Steen i Mangel af et bedre Baaben.²⁹⁾ Som landsesvingende Gudinde kaldes hun Pallas,³⁰⁾ og har som Krigsgudinde Tilnavnene *ἀγέλη*,³¹⁾ *Ἄρτυρα*,³²⁾ *Ἀλάχομενής*,³³⁾ *λαοσβόος*³⁴⁾ og *ληϊτις*.³⁵⁾ Dernæst var hun 2) Beskytterinde af alle Byer, hvorfor ogsaa Borge og Mure vare satte under hendes Baretægt,³⁶⁾ og hun havde Tilnavnet *ἑρσίοπολις*;³⁷⁾ som saadan opbyggede hun ogsaa Ilios's Mure.³⁸⁾ Endelig er hun 3) Beskytterinde og Forstanderinde for alle Kunster, listige Planer³⁹⁾ og nyttige Opfindelser, hvoraf mange tilskrives hende. Især var hun udmærket i qvindelige Haandarbejder;⁴⁰⁾ hun havde saaledes kunstigen vævet Heras Stadsdragt,⁴¹⁾ og sin egen Kaabe;⁴²⁾ og de i flige Sager udmærkede Damer skyldte hende denne Dygtighed.⁴³⁾ Ogsaa lærte hun at bygge Skibe⁴⁴⁾ og Bogue⁴⁵⁾ og i Forbindelse med Hephaistos at bearbejde Metallerne.⁴⁶⁾ Ligesom Hermes,⁴⁷⁾ Poseidon⁴⁸⁾ og Kirke⁴⁹⁾ har ogsaa Athene en gylden Tryllestav (*χρυσὴν ῥάβδος*), hvormed hun efter Behag gjorde Folk yngre eller ældre;⁵⁰⁾ dog foretog hun ogsaa lignende Forvandlinger ved sin egen Guddomskraft uden at bruge sin Stav.⁵¹⁾ Ligesom Artemis er hun evig Moe;⁵²⁾ udrunden af den heieste Viisdom (Metis) og Magt (Zeus) kan hun nemlig ei betvinges af Skjærligheden, som hun i det Hele mangler Sands for. Dog opdrog hun Erechtheus (d. e. Erichthonios) som en Son.⁵³⁾ I den troiste Krig var hun, paa Grund af Paris's Dom,⁵⁴⁾ paa Hellenernes Side; og var iblandt de Guder, der havde størst Indflydelse paa Begivenhedernes Gang. Da Achilleus i sin heftige Vrede paa Agamemnon ponsede paa at dræbe ham, ilede Athene efter Heras Opfordring til, og formildede hans Sind.⁵⁵⁾ Kort derpaa misforstod Achaierne Agamemnon, der vilde prøve dem, og derfor lod som om det var hans Hensigt at drage hjem; og atter sendte Hera Athene til Achaiernes Leir for at forhindre dette.⁵⁶⁾ Efterat Paris var flygtet for Menelaos, ilede Athene tredje Gang efter Heras og Zeus's Befaling ned fra Olympen for at formaae Troerne til at begynde Striden; og overtalede da Pandaros fra Lykien til at saare Menelaos med en Pæl.⁵⁷⁾ Da Slaget derefter begyndte, gif hun omkring og opmuntrede Achaierne;⁵⁸⁾ og overtalte lidet derefter Ares, der hjalp Troerne til at forlade Slaget.⁵⁹⁾ Kort derpaa førte Apollon Ares ind i Slaget, og Achaierne begyndte at vige, men da rustede Athene sig og førte med Hera ned fra Olympen, hvorefter hun opmuntrede Diomedes til at binde an med selve Ares,

stodte hans Kjøresvend Etheneos ned af Bognen og greb selv Tommerne og hjalp Diomedes saa kraftigt, at den saarede Ares straalende forlod Kamppladsen. Efter denne Daad vendte hun atter tilbage til Olympen med Hera.⁶⁰) Da Troerne derefter begyndte at vige, anstilledes der i Troia efter Helenos's Raad, en hoitidelig Vedefest til Athene af Hekabe og de øvrige Matroner, der nedlagde en kostbar Raabe ved hendes Billedstøtte (Palladion), og lovede hende en Doffring af 12 Oxier, hvis hun vilde hjælpe dem og fælde Diomedes; men hun bønhørte dem ikke.⁶¹) Kort derefter drog hun atter ned fra Olympen og euedes med Apollon om, at det for at spare Blodsudgydelse var bedst, at Hektor udæskede de tappreste af Achaierne til en Tvekamp; hvilket ogsaa skete.⁶²) I det andet Slag beredte Athene sig atter til i Forening med Hera at drage Achaierne til Hjælp, naaget Zeus havde forbudt alle Guderne at deeltage i Kampen; men uheldigviis saae Zeus dem fra Bjerget Ide og sendte Iris assistet, for at byde dem vende om. De nødtes til at adlyde, og Zeus, der vendte tilbage til Olympen, holdt en skarp Tale til dem.⁶³) Da Diomedes og Odysseus efterat det andet Slag var endt, gif paa det natlige Spreidertog, ledsagede Athene dem, og paamindede navnlig Diomedes om ikke at tøve for længe, forat Troerne ikke skulde komme bag paa dem.⁶⁴) Under det tredje Slag beroligede hun Ares, der var bleven rasende forbittet, ved af Hera at erfare, at hans Son Askalaphos var falden.⁶⁵) Senere forfriskede hun, efter Zeus's Opfordring, Achilleus med Nektar og Ambrosia, da han, dybt bedrovet over sin Ven Patroklos's Dod, ingen Næring vilde tage til sig inden han gif i Slaget.⁶⁶) Da Zeus siden tillod Guderne at deeltage i Slaget, stillede Athene sig imod Ares, men gif dog atter bort med de øvrige Guder efter Poseidons Raad.⁶⁷) Men snart vendte Guderne tilbage til Kamppladsen og Ares bebreidede Athene, at hun havde understøttet Diomedes imod ham, foer ind paa hende, men søgte forgjæves at gjennembore hendes Skjold (Aigiden) med sin Landse, hvorimod hun greb en stor Steen og slog ham til Jorden; og da Aphrodite vilde føre ham bort, ilede hun efter dem og slog dem begge til Jorden.⁶⁸) I det samme Slag ilede hun kort derpaa hen til Achilleus, opmuntrede ham og lovede ham Understøttelse, gif derpaa hen til Hektor efterat have paataget sig hans Broder Deiphobos's Skikkelse, og opfordrede ham til at stille sig imod Achilleus, lovende sin Hjælp; men da det afgjørende Dieblif kom, lod hun Hektor i Stikken og hjalp Achilleus, der saaledes dræbte Hektor.⁶⁹) Ved Achaiert-

nes Hjemreise forbitteedes hun paa dem, vakte Eplid imellem Aitreiderne og edelagde tildeels deres Flaade.⁷¹⁾ I Ddysseu en træder hun strax beskyttende frem for Ddysseus, og udvirker i Gudernes Forsamling at han, som opholdt sig hos Kalypso paa Den Dgygia, maatte vende hjem; selv ilede hun derefter til Ithaka, for at vække Haab hos Telemachos om hans Faders Hjemkomst, og opfordre ham til at reise til Sparte og Pulos for muligen at faae nogen Efterretning om ham.⁷²⁾ Senere skaffede hun ham selv et Skib og ledjagede ham til Pulos under Mentors Skikkelse.⁷³⁾ Hun trostede derefter Penelope, der blev urolig over Sonnens Bortreise,⁷⁴⁾ og formaaede Zeus til at sende Herms til Kalypso for at byde hende at lade Ddysseus reise.⁷⁵⁾ Athene sørgede derpaa for at skaffe Ddysseus, der ved Poseidons Brede leed Skibbrud, en god Modtagelse hos Phaiakerne,⁷⁶⁾ forskjønede hans Udsende,⁷⁷⁾ og viste ham selv Veien til Alkinoos's Palais.⁷⁸⁾ Phaiakerne droge derefter Omsorg for at føre han hjem, og atter tog Athene ham under sin Beskyttelse; hun gjemte hans kostbare Sager, opmuntrede ham til at dræbe Frierne, og forvandlede ham til en gammel, skaldet og pjaltet Tigger, for at han skulde være ukjendelig.⁷⁹⁾ Derhos opfordrede hun Telemachos til at vende hjem; og gav ham Raad, hvorledes han kunde undgaae Beilernes Efterstræbelser.⁸⁰⁾ Da han var kommen hjem, gjenfandt og gjenkjendte han ved Athenes Indvirkning sin Fader.⁸¹⁾ Senere understøttede hun Ddysseus og Telemachos i at rydde Salen for Baaben⁸²⁾ og styrkede og opmuntrede Ddysseus da han laae søvnløs og bekymret for sit Forehavende.⁸³⁾ Da han dræbte Frierne kom ogsaa Athene til og vakte hans Mod og Kraft;⁸⁴⁾ og da han efter Friernes Drab havde vadsket og rensket sig, gjorde hun ham yngre og smukkere, for at han kunde fremstille sig for Penelope;⁸⁵⁾ ligeledes forskjønede hun hans gamle Fader Laertes.⁸⁶⁾ Endelig understøttede hun Ddysseus imod Dprøverne, der vare forbitteede over Beilernes Drab og strammede Dprøverne ved sin vældige Stemme.⁸⁷⁾ Athene skildres i de homeriske Digte som en skønlokket (*εὐπλόκαμος*,⁸⁸⁾ *εὐκόμος*⁸⁹⁾ Moe (*πάροθενος*) med sunklende Dine (*γλαυκώπις*.⁹⁰⁾ Efter de senere Digteres og Billedhuggeres Fremstillinger forbandt hun mandig Alvor med jomfruelig Skjønhed, hendes Hoved var nedadboiet, hendes Blik dybt og eftertænksomt. Af hendes Billedstøtter fremstillede de ældre hende ofte i en siddende Stilling, saaledes som den i Troia.⁹¹⁾ I Bommer anraabte man hende i Forbindelse med Zeus og Apollon,⁹²⁾ med hvilke hun dannede en Trinitet, om

hvilken man maaskee ikke uden Grund har formæent, at den har havt Indflydelse paa Udviklingen af det christelige Dogme om Treenheden, efterføm ogsaa den indeholder Begrebet om Faderen, Sønnen og en Personification af den fra Faderen udgaaende Aand.⁹²⁾ I Særdeleshed hædredes og dyrkedes hun i Athenai,⁹³⁾ der var opkaldt efter hende. Efter et meget bekjendt Sagn, der dog ikke omtales i de homeriske Digte, stred hun nemlig med Poseidon om Besiddelsen af Attika, og da Poseidon ved et Stød med sin Tresfork frembragte en Rilde paa Akropolis, skabte hun et Olietræ, hvorved hun af Dommerne anerkjendtes for en større Velgjørerinde, og Landet og Byen opkaldtes efter hende.⁹⁴⁾ Af hendes talrige Statuer var i Særdeleshed Pheidias's af Guld og Elphenbeen (*χρυσέλεγαύρινος*) udarbejdede Athenes Billede i Parthenons Templet i Athenai berømt. Det var opreist staaende, 26 græske Alen (*πῆχαις*) eller omtrent 18 Alen høit, iført en til Fodderne gaaende Chiton (*χιτῶν ποδήρης*); paa Bryttet sad Medusas Hoved, i den venstre Haand holdt det en Rife, 3 Alen høi, i den høire Landsen. Ved Fodderne laae Skjoldet; ved Landsen en Slange.⁹⁵⁾ Guldet paa denne Billedstøtte var af Værdi 40 Guld-Talenter (henimod en Million Rbd.⁹⁶⁾ Til hendes øvrige Attributer hørte Uglen (*ἡ γλαυξ*) og Hanen (*ἀλεξτρονίον*).

¹⁾ Il. 1, 202. 2, 157. 4, 515. 5, 733 osv. ²⁾ Il. 4, 515. 8, 39 osv. ³⁾ h. 28, 7 flg. Sml. hymn. in Ap. 308 flg. ⁴⁾ v. 886 flg. ⁵⁾ sfl. v. 924 flg. ⁶⁾ Olymp. 7, 34 flg. Sml. Apoll. Rhod. 4, 1310. Apldr. 1, 3, 6. ⁷⁾ See Schol. til Apldr. Rhod. Arg. 4, 1310. ⁸⁾ Herodot. 4, 178. 191. Sml. dog Plin. h. n. 5, 4. ⁹⁾ Herod. 4, 180: De her boende Museuser ansaae hende for en Datter af Poseidon og Soen Tritonis; men holdt for, at hun forbittret paa sin Fader havde overgivet sig til Zeus, der da antog hende som sin Datter. Apldr. 3, 12, 2. ¹⁰⁾ Apldr. a. St. ¹¹⁾ Paus. 8, 26, 4. ¹²⁾ Paus. 9, 33, 5. Deraf hendes Tilnavn, see *Μαλακόμενης*. ¹³⁾ Schol. til Apoll. Rhod. 1, 109. 4, 1310=12. ¹⁴⁾ Timæus. p. 22. ¹⁵⁾ Herodot. 2, 62. 170. 171. ¹⁶⁾ de Iside & Osir. c. 9. ¹⁷⁾ 9, 12, 2. En anden Forklaring af Tritogeneia findes hos Diodoros Sikulos (1, 12). Efter denne betegnede Athene Lufften, og kaldtes Tritogeneia forbi Lufften forandres tre Gange om Aaret (i Foraaret, Sommeren og Vinteren). Glaukopiis betegnede derefter dens blaae Udseende. ¹⁸⁾ Il. 5, 430. 332. h. in Ven. 10. ¹⁹⁾ Il. 5, 129. 260. *πολύβαλος* A. Od. 13, 298. ²⁰⁾ Il. 11, 714. ²¹⁾ Il. 4, 515. 2, 446. 4, 439. ²²⁾ Il. 8, 363. Od. 11, 626. ²³⁾ Il. 20, 94. 22, 214 flg. ²⁴⁾ Il. 5, 124: (Fordi hun her tog Taagen bort fra hans Dine, saa at han kunde see og kjende hvilke Guder, der beeltog i Slaget, opførte han senere ved Argos et Tempel til *Ἀθρῶν ἄβυδαζης*. Paus. 2, 24, 2. Sml. dog R. D. Müller, die Dorier 2 B. p. 397). Il. 5, 793. 809. 840. 23, 390 osv. ²⁵⁾ Od. 13, 300. 1, 48. 5, 5 osv. ²⁶⁾ Od. 1, 88. 2, 268 osv. ²⁷⁾ Il. 5, 733. 8, 384. ²⁸⁾ Il. 21, 400. Od. 22, 297. ²⁹⁾ Il. 21, 403. ³⁰⁾ Navnet *Pallas*

findes dog i de homeriske Digte aldrig alene, men stedsse forbundet med Athene. II. 1, 200. 4, 78. 15, 614 osv. Od. 1, 125. 327. 2, 405 osv. ³¹⁾ II. 6, 269. ³²⁾ II. 2, 157. Od. 4, 762 osv. See Atrytone. ³³⁾ II. 4, 8. ³⁴⁾ II. 13, 128. ³⁵⁾ II. 10, 460, ³⁶⁾ II. 6, 88. ³⁷⁾ II. 6, 305. Senere fik hun derfor Tilmavnene *Πολιεύς* og *Πολιεύχος*. Paus. 3, 17, 2. ³⁸⁾ II. 20, 146. ³⁹⁾ Od. 13, 298. ⁴⁰⁾ II. 9, 390. ⁴¹⁾ II. 14, 178 flg. ⁴²⁾ II. 5, 734. 8, 385. ⁴³⁾ f. Gr. Penelope Od. 2, 116. Pandaros's Døttre Od. 20, 72. h. in Ven. 14. ⁴⁴⁾ II. 15, 410. Harmon, der byggede de Skibe, med hvilke Alexander sejlede til Hellas og røvede Helene, var derfor hendes Yndling. II. 5, 60. ⁴⁵⁾ h. in Ven. 12-13. ⁴⁶⁾ Od. 6, 232. 23, 159. ⁴⁷⁾ II. 24, 343. Od. 5, 47. 24, 2. ⁴⁸⁾ Poseidons *στεινύριον* II. 13, 59. ⁴⁹⁾ Od. 10, 238. 293. 319. 389. ⁵⁰⁾ Od. 13, 429. 16, 172. 456. ⁵¹⁾ Athene forstjænnede Dydysseus Od. 6, 229. 23, 156; Laertes 24, 367. ⁵²⁾ h. in Ven. 7 flg. ⁵³⁾ II. 2, 517. ⁵⁴⁾ See Paris. ⁵⁵⁾ II. 1, 194 flg. ⁵⁶⁾ II. 2, 155 flg. ⁵⁷⁾ II. 4, 69 flg. ⁵⁸⁾ II. 4, 515. ⁵⁹⁾ II. 5, 29 flg. ⁶⁰⁾ II. 5, 713-863. 907. ⁶¹⁾ II. 6, 85 flg. 269. 311. Virg. Aen. 1, 479. flg. ⁶²⁾ II. 7, 17 flg. ⁶³⁾ II. 8, 350-484. ⁶⁴⁾ II. 10, 366. 507 flg. ⁶⁵⁾ II. 15, 123 flg. ⁶⁶⁾ II. 19, 340 flg. ⁶⁷⁾ II. 20, 69 flg. ⁶⁸⁾ II. 21, 391 flg. ⁶⁹⁾ II. 22, 177 flg. ⁷⁰⁾ Od. 5, 108. 3, 135. 1, 327. See Aias Dileus's Søn. ⁷¹⁾ Od. 1, 44 flg. 96 flg. 284 flg. ⁷²⁾ Od. 2, 267. 3, 12 flg. ⁷³⁾ Od. 4, 795. ⁷⁴⁾ Od. 5, 5 flg. ⁷⁵⁾ Od. 6, 2 flg. 139 flg. ⁷⁶⁾ Od. 6, 229. ⁷⁷⁾ Od. 7, 14 flg. ⁷⁸⁾ Od. 13, 190 flg. 429 flg. ⁷⁹⁾ Od. 15, 1 flg. ⁸⁰⁾ Od. 16, 166 flg. ⁸¹⁾ Od. 19, 1 flg. 33 flg. ⁸²⁾ Od. 20, 30 flg. ⁸³⁾ Od. 22, 200 flg. ⁸⁴⁾ Od. 23, 156 flg. ⁸⁵⁾ Od. 24, 367 flg. ⁸⁶⁾ Od. 24, 502 flg. 529 flg. ⁸⁷⁾ II. 6, 380. Od. 7, 41. ⁸⁸⁾ II. 6, 92. ⁸⁹⁾ II. 2, 279. 6, 88. ⁹⁰⁾ II. 6, 92. Strab. lib. 13, 1 pag. 601. (112 T.) ⁹¹⁾ II. 2, 371. Od. 4, 341 flg. osv. Sml. Demosth. or. in Midiam. 54. ⁹²⁾ See Ph. Buttmann, Mytholog. 1 B. pag. 28-30. ⁹³⁾ II. 2, 549-51. ⁹⁴⁾ Herodot. 8, 55. Paus. 1, 24, 5. 26, 6. Plutarch. v. Themist. 19. Aptr. 3, 14, 1. Plin. h. n. 16, 89. ⁹⁵⁾ Paus. 1, 24, 5. 7. Plin. h. n. 36, 4, 4. ⁹⁶⁾ Thueyd. 2, 13.

Athos (*Ἄθος* ep. *Ἄθως*, *ὄω*, *ὄ*, senere *Ἄθων*, *ωρος*, *ὄ*, nu Monte santo eller Agios Dros), et høit Bjerg i Bjergryggen Akte, der var den østligste af de Landtanger, hvorigjennem den makedoniske Halvøe Chalkidike trængte ud i det Aigæiske Hav. Med Fastlandet var det forbundet ved en 12 Stadier (d. e. lidt over $\frac{1}{4}$ Mil) bred Isthmos, der blev gjennemgravet af Xerxes paa hans Tog mod Hellas.¹⁾ Dette Bjerg var saa høit, at Skyggen deraf var synlig paa Lemnos ved Solens Nedgang paa en Solstitialdag, skjøndt den laae i en Afstand af over 15 Mile derafra.²⁾

1) II. 14, 229. 2) Herodot. 7, 22. 23. Pompon. Mel. 2, 2. Plin. h. n. 4, 17. Aigtigheden heraf har man uden Grund betvivlet. 3) Plin. h. n. 4, 23. — *Ἄθος* *σπιλάκι* *ρότα* *Αγυρίας* *βοός*. Soph. efter Elym. M. p. 26, 17, hvilket Vers senere blev et Ordspøg om Stormand's Magt. Denne Ko var forresten en Kobberfigur, der stod paa Strandbredden. Sml. Eustath. til II. 14, 229. Schol. Theocrit. Id. 7, 56. Plutarch. de facie in orb. tun. c. 22. Saa utroligt dette iøvrigt synes, saa er det dog bleven bekræftet af P. Angelus

Lorebanus, der opholdt sig paa Lemnos fra den 2—5 April 1658 og selv observerede Skyggen paa Nøsten. Efter Hofraad Råstners Regning (i Heynes Oversættelse af Lechevaliers Beskrivelse over Stetten ved Troia. Leipzig. 1792 pag. 231:45) behøver et Bjerg for at dete Skygge ved Solens Nedgang kan strække sig saa langt som at være 518, 8 Toiser eller c. 3300 Fod høit; er det høiere, vil dete Skygge tidligere række saa langt; men nu angives Høiden af Athos at være 4200 Fod, hvorved de Gamles Paastand altsaa ogsaa bekræftes. Utroligt vilde det ogsaa være, at en sliq Paastand skulde blive til et Ordspreg, naar den ikke indeholdt en Kjendsgjerning.

Atlas (*Ἄτλας, πτωχός, ὄ, α* intens. & *τλήναι*) var efter de homeriske Digte en Guddom, der kjendte Havets Dybde, og bar de Soiler, der adskilte (*ἀμφίς ἔχοντι*) Himmel og Jord. Hans Forældre omtales ikke af Homeros, men derimod hans Datter, Gudinden Kalypso, der beholdt Odysseus hos sig paa Den Dyggia i syv lange Aar.¹⁾ Efter Homeros's Skildring synes det rimeligst at antage, at Grundbegrebet om Atlas har været et Bjerg (af uvis Beliggenhed²⁾), hvis Fod strakte sig til Havets Grund, og hvis Top rakte op til Skyerne og saaledes syntes at bære Himmelen. Som en senere Udvikling af Mythen maa det altsaa betragtes, at han var en Titan, en Son af Japetos og Klymene, der af Zeus til Straf blev sat til at bære Himmelhvælvingen.³⁾ Efter et andet Sagn var han en mægtig Konge i Mauritanien, der af Perseus ved Hjælp af Medusas Hoved blev forvandlet til et Bjerg, fordi han havde nægtet ham et gæsteventligt Py, da han paa sine Vandringar kom til hans Rige.⁴⁾ Efter andre Anskuelser var Atlas en Son af Uranos, en udmærket Astrolog og den første, der udbredte Kundskaber om Himmellegerne.⁵⁾ Ved Pleione,⁶⁾ eller Hesperis,⁷⁾ blev han Fader til Pleiaderne.⁸⁾

¹⁾ Od. 1, 51 flg. 7, 245. Hygin. f. 125. ²⁾ Herodotos (4, 184) omtaler et Bjerg Atlas 20 Dagsrejser B. for Garamanterne i Libyen, der var saa høit, at Toppen aldrig kunde sees, da den bestandig var indhyllt i Skyer, og som af de der boende Folk kaldtes en Himmelsoile. Efter Strabon (17, 3 pag. 825 (478 T.)) laae Atlasbjerget, som Barbarerne kaldte Dyris, udenfor Herakles=Soilerne (eller Strædet ved Gibraltar). ³⁾ Hesiod. Theog. 507 flg. 745 flg. Serv. Virg. Æn. 4, 247. Hygin. f. 150. ⁴⁾ Ovid. Metam. 4, 628 flg. ⁵⁾ Diodor. Sic. 3, 60. Serv. Virg. Æn. 1, 745. Cicero. Tuscul. 5, 3, 8. ⁶⁾ Apldr. 3, 10, 1. Ovid. Fast. 5, 83. Schol. til H. 18, 486. Serv. Virg. Georg. 1, 138. Hygin. fab. 192 og Astron. 2, 21. ⁷⁾ Diodor. Sic. 4, 21. ⁸⁾ Af disse nævnes Maia som Hermes's Moder. Hom. h. in Merc. 3, men uden Angivelse af hendes Forældre.

Atreides (*Ἄτρεΐδης, ὄ, ὄ*), Son af Atreus, d. e. Agamemnon eller Menelaos, dog betegner det som oftest den første naar der ingen nærmere Betegnelse tilføies. Il. 1, 7. 2, 281. 182. 3, 271. 275. osv.

Atreion ('Ατρείων, ωρος, δ) = Atreides. II. 1, 387. 2, 415.

Atreus ('Ατρείς, ἦος, δ) omtales i de homeriske Digte kun som Konge i Argos, hvor han succederede Pelops og efterfulgtes af Thyestes,¹⁾ og som Fader til Agamemnon²⁾ og Menelaos.³⁾ Men da Pelopidernes ulykkelige Skjebne var en af Grækerne's tragiske Digtere oftere benyttet Gjenstand, udviklede der sig senere hos de forstjellige Forfattere mangehaande forskjellige Angivelser, der stundom støde i aldeles Strid med hinanden. Da Sophocles's og Euripides's Tragedier, som behandlede dette Thema, ere tabte, maa vi hente vor Kundskab herom for en Deel fra senere Mythographen, hvor ofte ganske forskjellige og uligeartede Beretninger ere sammenpakkede. Efter det almindelige Sagn var Atreus, Konge i Mykenai, en Son af Tantaliden Pelops og Dinomaos's Datter Hippodameia, og Broder til Thyestes.⁴⁾ Atreus ægtede Aerope fra Krete,⁵⁾ en Datter af Konge Katreus,⁶⁾ og blev ved hende Fader til Agamemnon og Menelaos;⁷⁾ (men efter et andet Sagn ægtede Aerope derimod Atreus's Son Pleisthenes, hvem hun da fødte de nysnævnte Sønner,⁸⁾ som Atreus senere, da Pleisthenes døde meget ung, opdrog som sine egne.⁹⁾ Atreus's Gemalinde Aerope forførtes af hans Broder Thyestes,¹⁰⁾ der derved begrundede det Had, der siden herskede imellem disse Brødre, og forarsagede de affyrligste Rædsels-scener. Atreus fordrev nemlig Thyestes af Riget; men denne sendte Pleisthenes, som han havde opdraget som sin Son, tilbage for at dræbe Atreus, der imidlertid forekom ham, og saaledes uden at vide det dræbte sin egen Son.¹¹⁾ For at hevne sig forligede Atreus sig paa Skront med Thyestes, overtalte ham til at vende hjem; slagtede hans Børn,¹²⁾ og lod af deres Lemmer tilberede et Maaltid for Thyestes; fra dette oprørende Syn siges selv Solen at have bortvendt sit Blik.¹³⁾ Denne skjændige Brode hevuede senere Nigisthos, en Son af Thyestes og dennes egen Datter Pelopia, ved at dræbe Atreus.¹⁴⁾ Vi have endnu bevaret en Tragoedie af L. Annæus Seneca ved Navn Thyestes, der behandler dette Emne. Atreus's og hans Sønners underjordiske Skatthuis omtales af Pausanias,¹⁵⁾ og er i den nyere Tid atter fundet.¹⁶⁾

¹⁾ II. 2, 105 fig. ²⁾ II. 2, 23. ³⁾ II. 3, 37. 4, 98. 17, 1. 553. ⁴⁾ Hygin. fab. 84. 88. Cicero. qu. Tusc. 3, 12, 26. ⁵⁾ Eurip. Orest. 18. Sophocles. Ajax. v. 1295. ⁶⁾ Apollodor. 3, 2, 2. Andre antog hende for en Datter af Eurytheus, efter hvem han arvede Mykenai. Thucyd. 1, 9. ⁷⁾ Eurip. Helen. 398-400. ⁸⁾ Apldr. 3, 2, 2. Dictys Cret. 1, 1. ⁹⁾ Schol. Eurip. Orest. v. 5. ¹⁰⁾ Ovid.

Trist. 2, 391. Hygin. f. 86. Serv. Virg. Æn. 11, 262. ¹¹⁾ Hygin. f. 86. ¹²⁾ Hyginus nævner (fab. 86) som faadanne Pleisthene's og Tantalos; de samme Navne forekomme i Cecæus Thyestes; Schol. Eurip. Orest. 813 nævner derimod andre Navne. ¹³⁾ Hygin. fab. 88. 258. Serv. Virg. Æn. 1, 572. Sophocl. Ajax. 1294. Eurip. Orest. 805. Ovid. Metam. 15, 462 og Ep. ex Pont. 4, 6, 47: Mensæ Thyesteæ. Horat. Epist. 2, 3, 91: coena Thyesteæ. Sml. v. 186 og Od. 1, 16, 17. ¹⁴⁾ Hygin. fab. 88. See Agisthos. ¹⁵⁾ 2, 16, 5. ¹⁶⁾ See R. D. Müller, Gejch. hell. St. 1, p. 239-40.

Atreone (*Ἀτρουώνη*, ης, ἡ en forlænget Form af *ἀτρώη*, af α priv. og *τρώω* tero), den utrættelige eller Ubezwingelige. Et Tilnavn for Athene. Il. 2, 157. Od. 4, 762 osv.

Atymniades (*Ἀττυριάδης*, or, ὁ), Son af Atymnios d. e. Mydon, Kjöresvend hos Paphlagonernes Anfører Phylaimenes. Han fældedes samtidigeu med denne i det første Slag af Nestors Son Antilocho's. Il. 5, 580 flg.

Atymnios (*Ἀττυμιός*, or, ὁ) I. Fader til Mydon, deeltog i Troias Forsvar; see Atymniades.

II. Son af en asiatisf Konge Amisodaros, ilede tilligemed sin Broder Maris Priamos til Hjælp; men begge fældedes i det tredie Slag af Nestors Sonner, Atymnios af Antilocho's og Maris af Thrasymedes. Il. 16, 317 flg.

Augeades (*Ἀυγιάδης*, or, ὁ, ep. istf. *Ἀυγείδης*) Son af Augeas = Agasthene's (s. d. A.) Il. 2, 624.

Augeas (*Ἀυγείας*, or, ὁ ep. istf. *Ἀυγέας*) Konge i Elis, var en Son af Eleios, hvis Navn Mogle forandre til Helios,¹⁾ eller efter andre Angivelser af Phorbos eller Poseidon.²⁾ Hans Moder heed Naupidame.³⁾ Han deeltog i Argonautertoget,⁴⁾ men er dog meest bekjendt af sit Forhold til Herakles. Da nemlig Eurystheus bl. A. havde paalagt Herakles at rensø Augeas's Stald, hvori der fandtes 3000 Stykker Hornkvæg, sluttede Herakles Accord med Augeas i hans Son Phyleus's Nærværelse, om at faae $\frac{1}{2}$ af Dvæget, imed at reengjøre Stalden paa een Dag. Dette ansaae Augeas nemlig for at være umuligt; men Herakles ledede Floderne Alpheios og Peneios igjennem Stalden, og rensede den saaledes. Dog vilde Augeas ikke betale den aftalte Belønning, som han overhovedet nægtede at have lovet; men da optraadte hans egen Son Phyleus og vidnede imed ham. Forbittret herover fordrev han baade Herakles og Phyleus ud af Elis; Phyleus gif til Dulichion, hvor han nedsatte sig, men Herakles bekrigebe ham; dog formaade han længe Intet at udrette, da Augeas understøttedes af Amarynceus⁵⁾ og sin Broder Aktors Sonner, de berømte Molioner.⁶⁾ Men efterat have dræbt disse

i et Bagheld ved Kleonai, indtog Herakles Elis, dræbte Augeas og hans Søner og gjenindsatte Phyleus i hans Fædrenerige.¹⁾ Dmentstjendt denne Augeas's Krig med Herakles ikke omtales af Homeros, synes han dog at have kjendt den, da han fortæller²⁾ at Phyleus forbitret paa sin Fader Augeas drog til Dulichion. Phyleus's Son Meges forte Epeierne fra de Echinadiske Der paa 10 Skibe imod Troia.³⁾ En anden Son af Augeas var Agasthenes, hvis Son Polyreinos var en af Anførerne for Epeierne i Elis paa Toget imod Troia.⁴⁾ Augeas's Datter Agamede var gift med Mulios.⁵⁾ Homeros omtaler endnu en Krig, som han forte med Nestors Fader Pelens, Konge i Elis. Anledningen dertil var den, at Augeas fratog Pelens et Jærspann Heste, som han havde sendt til Beddelos i Elis; og at Epeierne overhovedet plyndrede og fornrettede Pylierne, der vare svæffede ved et odelæggende Krigstog, som Herakles havde foretaget imod dem. Da nu Pylierne gjorde Gjengjæld, begyndte Krigen, hvori Augeas's Svigerfæder Mulios var Epeiernes fornemste Anfører; men han fældedes af den unge Nestor, der høiligen udmærkede sig i Kampen og væsentlig bidrog til at forjage Epeierne.⁶⁾ Efter et andet Sagn døde derimod Augeas i en høi Alder en naturlig Død,⁷⁾ og blev senere dyrket som Heros.⁸⁾

¹⁾ Pausan. 5, 1, 7. Smt. Orph. Argon. 215. Apoll. Rhod. Arg. 1, 172. Theocrit. 25, 54. ²⁾ Apldr. 2, 5, 5. ³⁾ Hygin. fab. 14. Efter en anden Angivelse heed hun Sphinoe. Schol. Lycophr. 41. ⁴⁾ Hygin. Orph. og Apoll. Rhod. a. St. Apldr. 1, 9, 16. ⁵⁾ See Amarynkeue. ⁶⁾ See Aktor. ⁷⁾ Apldr. 2, 5, 5. 2, 7, 2. Paus. 5, 1, 7:8 5, 2, 1. Diodor. Sic. 4, 33. 13. Theocrit. Id. 25. Schol. Il. 11, 689. ⁸⁾ Il. 2, 629. ⁹⁾ Il. 2, 625 flg. ¹⁰⁾ Il. 2, 623. ¹¹⁾ Il. 11, 739. ¹²⁾ Il. 11, 670 flg. ¹³⁾ Paus. 5, 3, 4. ¹⁴⁾ Paus. 5, 4, 1.

Augeiai (*Αὔγειαί, ὄρι, αἰ*) I. en Stad ved Floden Eurotas i den sydlige Deel af Lakonien, stod paa den troiske Krigs Tid under Menelaos's Herredomme.¹⁾ Efter Strabon²⁾ kaldtes den senere Migeiai.

¹⁾ Il. 2, 583. ²⁾ 8. 6 p. 364 (188 T.)

II. en Stad i Lokris, der paa den troiske Krigs Tid stod under den mindre Nias's Herredomme. II. 2, 532.

Uulis (*Ὀυλίς, ἴδος, ἦ*), en Klække i Boiotien ved Euripos, med et Tempel til Artemis,¹⁾ og en lille Havn for 50 Skibe. Derimod var der i Nærheden en stor og dyb Havn (*Βαθὺς λιμὴν* nu Vathi), hvor Hellenernes Flaade samlede sig forend Toget imod Ilios.²⁾ Byen selv stillede ogsaa Tropper imod Ilios, der ligesom de øvrige Boiotere anførtes af Menelaos og Leitos.³⁾ Omegnen var klippesfuld.⁴⁾

¹⁾ Paus. 9, 15, 5. ²⁾ Il. 2, 303. Strab. 9, p. 403. (252 T.) Virg. *Æn.* 4, 426. Ovid. *Met.* 13, 182. ³⁾ Il. 2, 494 flg. ⁴⁾ Il. 2, 496.

Autokane (*Ἀυτοκάνης ὄρος, τό*), et forresten ubekjendt Bjergh, formodentlig det samme, der ellers kaldes Kane ved Phokaa i Nivolis i Lilleasien; hvorfor Ilgen læser *Ἄρροζαυνης*, en Beræring, som Hermann ikke anser for nødvendig. Maaskee har Bjerget baaret begge Navne, eller Autokane var en Deel af det. Hom. *hymn.* in *Ap.* 35.

Autolykos (*Ἀυτόλυκος, οἷ, ὁ*), en Søn af Hermes¹⁾ og Daidalions Datter Chione,²⁾ gift med Amphithea,³⁾ og ved hende Fader til Antikleia, der ægtede Ithakesieren Laertes, hvem hun fødte Sonnen Odysseus.⁴⁾ Han boede paa Bjerget Parnassos og var bekjendt for sin Smidbed og stussende List, som Hermes havde foreknet ham.⁵⁾ Paa et Tog til Eleon plyndrede han Amyntors Hus; blandt Byttet var ogsaa en berømt Hjelm, som han siden forærede Amphidamas og denne atter gav Molos, hvis Søn Meriones bar den i Krigen for Troia.⁶⁾ Under et Besøg hos ham fik Odysseus paa en Jagt et Saar, der efterlod et stort Mr, hvorpaa hans Amme Eurykleia senere gjenkjendte ham, da han var vendt hjem fra Troia.⁷⁾

¹⁾ *Apldr.* 1, 9, 16; eller af Daidalion. Paus. 8, 4, 3. ²⁾ Ovid. *Metam.* 11, 313. Hygin. *fab.* 201. Andre kalde hende Philonis. *Schol.* *Od.* 19, 432. Hygin. *fab.* 200. ³⁾ *Od.* 19, 416. Efter en anden Beretning hebd hans Kone Neaira. Paus. 8, 4, 3. ⁴⁾ *Od.* 11, 84-85. Dette Navn havde Autolykos selv tillagt ham. *Od.* 19, 439. ⁵⁾ *Od.* 19, 394 flg. ⁶⁾ *Il.* 10, 266. See Amyntor. ⁷⁾ *Od.* 19, 428.

Automedon (*Ἀυτομέδων, οἷτος, ὁ*), Søn af Diros,¹⁾ en god Ven af Patroklos og Achilleus, hvis Bogustyrer (*ὄρροζος*) han var.²⁾ Medens Achilleus var vred deeltog han tilligemed de øvrige Myrmidoner ikke i Slagene; men var tilligemed Patroklos Achilleus behjælpelig med Anretningen, da der kom et Gesandtskab til ham fra Agamemnon.³⁾ Da Patroklos af Achilleus fik Tilladelse at gaae imod Troerne, besteg han hans Vogn som Kudst; og da den ene af Achilleus's Heste, Pedalos blev dræbt af Sarpedon, drog han sit Sværd og overbuggede dens Skagler, saa at de andre Heste kom løse med Vognen fra den.⁴⁾ Da Hektor senere havde dræbt Patroklos iløde han efter Automedon for at bemægtige sig Achilleus's uedelige Heste; men Automedon hjorte uilfsomt bort.⁵⁾ Efterat have opmuntret disse udelige Heste, der sorgede over Patroklos's Død, førte han dem atter ind i Slagets Tummel, hvor han traf Akimædon, en anden af Achilleus's Hjøresvende; denne bad han da at stige op paa Vognen og føre Hestene, hvorpaa han selv steg ned for at

stride. Dog dette bemærkede Hektor, og ilede med Nicias, Chromios og Aretos imod dem. Men Automedon faldte Nianterne og Menelaos til og dræbte selv Aretos, og da begge Nianterne kom, flygtede de øvrige, hvorpaa Automedon plyndrede Aretos's Baaben.¹⁾ Da Achilleus senere selv ilede i Slaget, besteg Automedon hans Bogn som Kædsk.²⁾ Hans Død omtales ikke i de homeriske Digte. (Efter Virgil,³⁾ hjalp han kraftigen Pyrrhos, Achilleus's Son, med at storme Borsgen, da Staden blev indtaget. (Efter Hyginus⁴⁾ drog han som selvstændig Anfører for 10 Skibe fra Skyros mod Troia.

¹⁾ Il. 17, 429. 474 osv. ²⁾ Il. 16, 145 flg. Il. 23, 563. 24, 474. 574. 625. ³⁾ Il. 9, 209. ⁴⁾ Il. 16, 405 flg. 472 flg. ⁵⁾ Il. 16, 864. ⁶⁾ Il. 17, 443-542. ⁷⁾ Il. 19, 392 flg. ⁸⁾ Aen. 2, 477. ⁹⁾ fab. 97 init.

Autonoe (*Ἀυτονόη, ης, ἡ*), en af Penelopes Terner. Od. 18, 182.

Autonoos (*Ἀυτόνοος, ον, ὁ*) I. en græsk Underanfører, der blev dræbt i det tredje Slag af Hektor. Il. 11, 301. 301.

II. en Troer, der blev dræbt i det tredje Slag af Patroklos. Il. 16, 691.

Autophonos (*Ἀυτόφωνος, ον, ὁ*), en Thebaier, Fader til Polyphontes, der var een af de to Anførere for de 50 Jnglinge, der lagde sig i et Baghold for at dræbe Tydeus ved hans Bortreise fra Thebai. Men Tydeus dræbte dem alle paa den anden Anfører Meion nær. Il. 4, 395.

Arios (*Ἄριος, ον, ὁ*, nu Bardari), I. en Flod ved Amydon i Makedonien, som Homeros roser for dens skønne klare Vand,¹⁾ hvilket derimod Strabon frakfender den.²⁾ Det var Hovedfloden i Makedonien, som lige til Kong Philippos's Tid dannede Dstgrændsen for dette Land, og løb ud i den Thermaiske Bugt (d. e. Bugten ved Saloniki).

¹⁾ Il. 2, 849-50. 16, 288. 21, 158. ²⁾ exc. ex l. 7. No. 9 pag. 330 (131 T.)

II. Flodguden blev ved Periboia, Datter af Alkessajmenos, Konge i Thrake, Fader til Pelegon, hvis Son Asteropeus deltog i Troias Forsvar og faldedes i det fjerde Slag af Achilleus. Il. 21, 141. 157. Sml. Strab. exc. ex l. 7. No. 19 p. 331 (133 T.)

Atylos (*Ἄτυλος, ον, ὁ*), Son af Teuthras, fra Arisbe i Thrake, en af Priamos's Forbundsfæller, dræbtes i det første Slag af Diomedes. Il. 6, 12.

Azanis (*Ἄζανις, ἰδος, ἡ*). See Koronis.

Azeides (*Ἄζειδης, ον, ὁ*), Son af Azeus. S. Aktor III.

Azeus (*Ἄζεις, ἑως, ὁ*), Son af Klymenos, Broder til Erginos og Stratios, og Fader til Aktor. Paus. 9, 37, 2.

Efterretninger

om

Randers lærde Skole

for

Skoleaaret

1te Octbr. 1841 — 30te Septbr. 1842.

af

B. Borgen,
Skolens Rector

RANDERS.

Trykt i J. W. Glunneboffs Officin

Ide for Skoleaaret 1840—1841 meddeelte Efterretninger angaves Skolens daværende Fregvents at udgjøre et Antal af 67 Disciple. Af disse bleve syv dimitterede til Univerfitetet, nemlig: 1. Ole Anton Hougaard, 2. Jens Christian Kjer, 3. Hans Nicolai Nodskou, 4. Peter Neergaard Jessen, 5. Jens Christian Kiilsgaard, 6. Frederik Engelhart Mønnestad, 7. Gerhard Christian Schøning. Udfaldet af Examen Artium er angivet paa næstfølgende Side. Fire andre Disciple forlode paa samme Tid denne Skole, for at gaae over til Viborg Kathedralskole, nemlig: 1. Jesper Jespersen Bohnson, 2. Jonas Collin Lund, 3. Andreas Ingerslev, 4. Jens Bloch Hagaard. Derimod modtog vi ved Skoleaarets Begyndelse en Tilvært af efterstaaende 12 Disciple: 1. H. Holbek, 2. G. M. Holbek, 3. H. C. Nielsen, 4. P. B. Abel, 5. M. Lund, 6. P. C. Bertelsen, 7. M. M. Borberg, 8. J. F. S. Carlsen, 9. H. K. Jensen, 10. L. F. C. Meyer, 11. S. F. J. Preegmann, 12. J. C. J. F. Schönheyder. Det nye Skoleaar begyndte saaledes med en Fregvents af 68 Disciple; men i Løbet af samme ere, paa Grund af forandret Bestemmelse, følgende 5 Disciple blevne udmeldte: 1. S. C. Elmenhoff, 2. D. T. Plesner, 3. H. A. Kirketerp, 4. F. C. T. Waagepetersen, 5. A. C. D. Lund; saaledes at Discipelantallet for Dieblirket beleber sig til 63. Af disse forventes

Characterer,

tildeelte de fra Randers lærde Skole dimitterede Candidater ved Examen Artium i Marts 1841.

Candidaterne.	Udarbejdelse i Moberes- maalet.	Latin.	Latinsk Stil.	Gresk.	Hebraisk.	Religion.	Geographie.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Talst.	Frans.	Soredscharacterer.
Hougaard	laud.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud. p. c.	Laudabilis.
Rjar	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud.	laud. p. c.	laud. p. c.	Laudabilis.
Nedskou . .	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud. p. c.	Laudabilis.
Tesfen . .	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	Haud. illaud.
Killegaard	laud.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
Rannestad	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	u. cont.	h. ill.	h. ill.	laud. p. c.	laud.	Haud. illaud.
Schøning . .	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud. p. c.	laud. p. c.	laud. p. c.	Laudabilis.

5 at ville afgaae til Universitetet; men da 10 nye Disciple ere anmeldte til Optagelse i Skolen næstkommende 1de October, er det at antage, at Disciplenes Antal atter til den Tid vil omtrent blive det samme som det, hvormed indtværende Skoleaar begyndte. Skolens nuværende Disciple ere følgende:

IV Klasse:

1. Hans Teilmann, en Søn af Pastor N. P. J. Teilmann, Sognepræst til Bøvling og Flynder i Nibe Stift.
2. Kasimus Julius Kirkeberg, en Søn af Kammerraad M. Kirkeberg til Høgholm i Marhuus Stift.
3. Christian Preekmann, en Søn af afdøde Kammerjunfer J. Preekmann paa lille Himmestrup i Viborg Stift.
4. Lars Peter Blicher, en Søn af afdøde Kjøbmand H. Blicher i Randers.
5. Jacob Sidenius, en Søn af Seminarieforsøger, Pastor N. Sidenius, Sognepræst til Lyngby og Alboe i Marhuus Stift.
6. Povel Høi Blicher, en Søn af Pastor L. Blicher, Sognepræst til Sønderholm, Freilev og Nørholm i Viborg Stift.
7. Jens Christian Søndershausen, en Søn af Kunstdreier J. C. Søndershausen i Randers.
8. August Carstensen, en Søn af Proprietair Th. Carstensen paa Nyomgaard i Marhuus Stift.
9. Güntelberg Abel, en Søn af Provst L. Abel, Sognepræst til Estang og Bilsstrup i Nibe Stift.
10. Ulrik Christian Ludvigsen, en Søn af Oberstlieutenant N. P. v. Ludvigsen i Randers.
11. Diderik Christian Blicher, Broder til Nr. 6 i samme Klasse.
12. Carl Eduard With, en Søn af Justitsraad J. P. With, Herredsfoged i Bjerre og Hatting Herreder i Nibe Stift.

13. Peter Teilmann, Broder til Nr. 1 i samme Klasse.
14. Jens Michael Peter Kragh, en Søn af Pastor P. Kragh, Sognepræst til Lintrup og Hjerling i Mibe Stift.

III. Klasse:

1. Richard Theodor Hoff, en Søn af afdøde Pastor E. C. F. Hoff, Sognepræst til Bivild og Beilby i Marhuus Stift.
2. Geert Marinus Holbel, en Søn af Proprietair N. Holbel paa Albel i Halsborg Stift.
3. Hans Christian Nielsen, en Søn af Gaardeier N. Nielsen Hvostrup i Nostrup ved Hobro.
4. Jørgen Christopher Hobe, en Søn af afdøde Pastor F. Hobe, Sognepræst til Haring og Stagstrup i Halsborg Stift.
5. Hans Holbel, Broder til Nr. 2 i samme Klasse.
6. Johannes Bruun, en Søn af afdøde Pastor S. W. Bruun, Sognepræst til Djerregrav, Malum og Thyanum i Viborg Stift.
7. Andreas Holm, en Søn af afdøde Cancelliraad N. D. Holm, Herredsfoged i Løve Herred i Sjælland.
8. Nasmus Windfeld, en Søn af Pastor T. N. Windfeld, Sognepræst til Skibsted og Lyngby i Viborg Stift.
9. Christian Ehrenfried Lund, en Søn af Pastor N. B. Lund, Sognepræst til Østertorslev i Marhuus Stift.
10. Eduard Sidenius, Broder til Nr. 5 i fjerde Klasse.
11. Harald Neckelmann, en Søn af Justitsraad L. C. Neckelmann i Randers.
12. Reinhard Christian With, Broder til Nr. 12 i fjerde Klasse.
13. Anders Kragh, en Søn af Farver J. P. Kragh i Skeltoft.

14. Carl Ferdinand Lorenzen, en Søn af Regimentsdyrlæge H. Lorenzen i Randers.
15. Johan Ludvig Ludvigsen, Broder til Nr. 10 i fjerde Klasse.
16. Hans Philip Gøgsche, en Søn af Pastor H. Gøgsche, Sognepræst til Besterbelling og Skjern i Viborg Stift.

II Klasse:

1. Nasmus Lund, Broder til Nr. 9 i tredje Klasse.
2. Niels Bruun, Broder til Nr. 6 i tredje Klasse.
3. Ludvig With, Broder til Nr. 12 i fjerde og Nr. 12 i tredje Klasse.
4. Niels Bruun, en Søn af Pastor B. Bruun, Sognepræst til Bjerregrav, Malum og Thanum i Viborg Stift.
5. Carl Jacob Sørensen, en Søn af Consul, Kjøbmand Sørensen i Hobro.
6. Thomas Frederik Westenholz Steinthal, en Søn af Proprietair M. Steinthal paa Rys i Aalborg Stift.
7. Theobald Alexander Gliemann, en Søn af afdøde Dr. philos. Th. Gliemann i Kjøbenhavn.
8. Erik Carl Cosmus Junius Ramus, en Søn af Toldecontroleur, Kammerassessor Ramus i Randers.
9. Peter Baldemar Abel, Broder til Nr. 9 i 4de Klasse.
10. Axel Harald Steinthal, Broder til Nr. 6 i samme Klasse.
11. Biggo Magnussen, en Søn af Provst B. Magnussen, Sognepræst til Lyngaa og Skjød i Marhuus Stift.
12. Balthasar Isaacsen, en Søn af Kjøbmand M. Isaacsen i Randers.
13. Niels Andreas Buchwaldt Lund, en Søn af Cand. pharm. Møller H. S. Lund i Naasted ved Holstebro.
14. Niels Mammen Ussing, en Søn af Adjunct N. Ussing i Randers.

15. Jørgen Scheel, en Søn af Grev C. de Scheel til Stamhuset Gammel-Estrup i Marhuus Stift.
16. Søren Eschildsen, en Søn af afdøde Pastor C. Eschildsen, Sognepræst til Ulse i Marhuus Stift.
17. Tycho Frederik Andreas Hennens, en Søn af Ritmester og Eskadronschef J. J. v. Hennens i Manderø.

I Klasse:

1. Peter Severin Kjær, en Søn af Gaardeier N. Kjær paa Bygballe i Marhuus Stift.
2. Johan Christian Jens Frederik Schönheyder, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schönheyder, residerende Capellan og Præst til Hospitalet i Manderø.
3. Sophus Frederik Julius Preekmann, Broder til Nr. 3 i fjerde Klasse.
4. Frants Christian Meyer, en Søn af Stadshauptmand H. J. Meyer i Manderø.
5. Adolph Julius Elmenhoff, en Søn af Bogtrykker og Medacteur J. M. Elmenhoff i Manderø.
6. Henrik Kirstein Jensen, en Søn af afdøde Kjøbmand P. Jensen i Manderø.
7. Johannes Alfred Nyegaard, en Søn af Procurator J. B. Nyegaard i Manderø.
8. Henrik Matthæus Göhsche, Broder til Nr. 16 i tredie Klasse.
9. Jacob Holm, en Søn af Procurator C. C. Holm i Hobro.
10. André Martinus Borberg, en Søn af Tobaksfabriquer J. Borberg i Manderø.
11. Jens Ferdinand Sebastian Carlsen, en Søn af Pastor J. F. S. Carlsen, Sognepræst til Dalbynder, Naaby og Sodrøng i Marhuus Stift.
12. Carl Christian Mannelstad, en Søn af Provst

- N. C. Mønnefad, Sognepræst til Østervelling, Hølstrop og Grenstien i Viborg Stift.
13. Ludvig Ferdinand Christian Meyer, en Søn af Premierlieutenant og Adjutant C. H. M. v. Meyer i Randers.
  14. Vilhelm Bøggild, en Søn af Propriétaire G. J. P. Bøggild paa Møesgaard ved Randers.
  15. Christian Ditlef Lüttichau, en Søn af Kammerjunker, Artilleri-Capitain M. v. Lüttichau i Randers.
  16. Peter Christian Bertelsen, en Søn af Gaardeier P. Bertelsen i Kjemtrup ved Hobro.
-

De 5 Disciple, som, under 25te Juli, ere indmeldte til Dismission, ere: 1. Christian Preegmann, 2. Lars Peter Blichert, 3. Jacob Sidenius, 4. Povsel Høi Blichert, 5. Jens Michael Peter Kragh.

Med Skolens Lærerepersonale er følgende Forandring foregaaet:

Istedetfor nuværende Rector ved Viborg Kathedralskole, Mag. Christian Frederik Ingerslev, blev under 17de October f. M. Adjunct ved Metropolitanaskolen Cand. philol. Bolle Herman Mørch allernaadigst beskiftet til Overlærer ved denne Skole, og Tirsdagen den 8de Februar d. M. af Skolens Rector høitideligen indsat i dette sit Embede.

Da Skolens Syngelærer, Hr. Jørgen Ernst Simonsen, var bleven udnævnt til Organist i Viborg, blev Musiklærer M. Blauenfeldt, ifølge den kongelige Directions Resolution af 27de Novbr. f. M., ansat som Lærer i Sang; men da denne Lærer i Juni Maaned d. M. atter fratraadte denne Underviisning, bemyndigedes Rector ved Directionens Skrivelse af 5te Juli næstefter til at overdrage samme til Musiklærer Hans Caspar Simonsen, en Broder til førstnævnte Lærer.

Ogsaa Læreren i Gymnastik og Eveming, Mitmester W. F. v. Bürgen, har med Udgangen af Juni Maaned d. N. maattet forlade sin Bestilling ved Skolen, paa Grund af, at han, ved den foretagne Reform af Armeen, er bleven forsat fra det hertværende til det i Odense garnisonerende Dragonregiment. Denne Underviisning er nu, ved Directionens Resolution i Skrivelse af 6te August, bleven overdraget Adjunct Hofsch.

Da den kongelige Direction, overensstemmende med den derom gjorte Indstilling, i Skrivelse af 27de Novbr. f. N. bifaldt, at Oberlærer Mørch aldeles overtog den samme Underviisning, som havde været besørget af Skolens forrige Overlærer, og da ligeledes de øvrige Lærere have beholdt de samme Underviisningsfag, som i det foregaaende og næstforegaaende Aar havde været dem overdragne: henvises i denne Henseende til den i Skolefesteretningerne for 1839—1840 S. 17 angivne Fagfordeling; ligesom ogsaa den sammesteds anførte Fordeling af Timeantallet paa de forskjellige Underviisningsgjenstande endnu bestaaer uforandret. Ei heller har der været Anledning til nogen Forandring af den i forrige Aar fulgte og i Efterretningerne for samme Aar S. 12—13 aftrykte Lektionstabel, hvilken ligeledes under ovenangførte Dato approberedes til Brug i indeværende Skoleaar. Ikkun med Hensyn til Lære- og Læsebøger er at tilføie, at Directionen under 23de Octbr. f. N. har bevilget Indførelsen af Madvigs „latinske Sproglære“ gennem alle Skolens Classer, og under 11de Decbr. næstefter samtykket i, at Ingerslevs „Materialier til Indøvelse af den franske Formlære“ maae lægges til Grund ved Underviisningen i Fransk i Skolens 2de Klasse.

I indeværende Skoleaar er Følgende læst i de forskjellige Sprog og Vidensfaber:

Latin. I Klasse: 1te Afdeling: B. Borgens Læsebog, 3te Afsnit fra 25te til 44te Stykke (S. 32—53). De

danste Stykker ere tildeels med Forandringer nedskrevne efter Examinationen. Lillige ere de 20 første Fabler læste (S. 76=80). Alle Glosserne og de første 13 Stykker ere lærte udenad. Madvig's Grammatik: Formlæren*) indtil Orddannelselæren. Af Syntaxen er Intet lært som Lectie; derimod er der under Læsningen gjort opmærksom paa de alleralmindeligste syntaktiske Tilfælde. 2de Afdeling: B. Borgens Læsebog forfra til det 28de Stykke (S. 1—36). De danste Stykker behandlede ligesom i 1de Afdeling; alle Glosserne lærte udenad. Grammatik: Declinationerne, Adjectiverne, Talordene, Pronominerne, Verberne indtil de uregelmæssige Verber, af hvilke kun de ere læste, der forekomme i ovennævnte 28 Stykker; det Almindeligste om Præpositionerne. Medens øverste Partie er bleven examineret, har dette Partie desuden haft skriftlig Øvelse i Declination og Conjugation. II Klasse: 1de Afdeling har læst Cæsaris Comment. de Bello Gallico lib. III; i Førelse med 2de Afd. Cornelii Nepotis Pelopidas, Agesilaus, Eumenes, Phocion, Timoleon, Reges, Hamilcar, Hannibal, Cato; derpaa Miltiades,

*) §§ 1 og 2. Endlæren er ikke læst som Lectie; derimod har Læren under Brugen af Læsebogen gjort Disciplene opmærksomme paa de vanskeligere mødende Tilfælde. Af Bøininglæren er læst Cap. 1 og Cap. 2, saaledes at Anmærkningerne for en Deel ere oversprungne; endvidere Cap. 3 (til § 33 kun Anm. 1 læst); Cap. 4 (§ 36 ikke læst); Cap. 5 (i Læren om Kjønnen i 3de Decl. er den mindre Tryk oversprungen); Cap. 6, med Undtagelse af § 43; Cap. 7 og 8; af Cap. 9 kun hvad der er forekommet under Brugen af Læsebogen; Cap. 10, med Undtagelse af § 59 og de Anmærkninger, der i Bogen selv betegnes som mindre vigtige eller kun anvendelige ved Læsningen af Digtere; Cap. 11: Grundtalordene, Ordenstallene, Delingstallene, Taladverbierne (det Øvrige af dette Cap. er ikke læst); Cap. 12, undtagen § 92; Cap. 13, 14, 15, af hvilke det Meste er læst, og derhos Conjugationerne indøvede ved bestandigt at anføre det tilsvarende Tempus i Danst, ligesom ogsaa ved Exempler; af Cap. 16 hvad der er anført med større Tryk; Cap. 17—21 om de uregelmæssige Verber, hvilke ere læste flere Gange samt indøvede ved Exempler, dog saaledes, at det sjældent Forekommende er forbigaaet; Cap. 22—24, hvilke omtrent ere behandlede paa samme Maade; Cap. 25.

Themistocles, Aristides. I Grammatiken have begge Afdelinger læst Formlæren, omtrent efter Forfatterens Anvisning. Af Syntaxen har øverste Partie læst 1te Afsnit Cap. 1—6, hvorved de mindre vigtige Anmærkninger ere forbigaaede; nederste Partie de 4 første Capitler af samme Afsnit. De 3 ugentlige Stiletimer ere anvendte deels til skriftlig, deels til mundtlig Stiil. 1te Afdeling har udarbejdet skriftlige Stile efter Jørgerslevs Materialier, og er øvet i mundtlig Stiil efter B. Borgens Stiiløvelser. Samme Bog er benyttet baade til skriftlig og mundtlig Stiil med 2de Afdeling. Een Gang om Maaned er en let Version fra Latin til Dansk udarbejdet.

III Klasse: Cæsaris Comment. de Bello Gall. lib. III & IV; Ciceronis orationes in Catilinam; Ovidii Metamorph. lib. III. Af Madvijs Grammatik er i Formlæren læst forfra til verba anomala, i Syntaxen Læren om Sætninger til om Participierne. Stiil efter Jørgerslevs Stiiløvelser 3 Gange ugentlig: 2 Gange mundtlig, 1 Gang skriftlig. Undertiden ere Extemporalier skrevne. Moriz's Mythologie 1te Afdeling, Bojesens romerske Antiquiteter S. 7—59. — IV Klasse: Livii Hist. lib. VI; Sallustii Bellum Jugurthinum; Ciceronis de Officiis lib. III; Horatii Odar. lib. I & II; Ovidii Metamorph. lib. I (repeteret). Stiil 3 Gange ugentlig: 1 Gang mundtlig, 2 Gange skriftlig, saaledes at een Stiil er udarbejdet af Disciplene hjemme, een ex tempore paa Skolen. Hver Maaned er i det Mindste 1 Stiletime anvendt til Version fra Latin til Dansk. Bojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter er læst forfra indtil S. 93 D. om "Krigsvæsenet."

Græsk. II Klasse: 1te Afd.: Langes Materialier S. 14—47. Af Sammes Grammatik hele Formlæren. 2de Afdeling: Langes Grammatik forfra til Berberne paa μ , med de tilsvarende Stykker af Læsebogen. III Klasse: Herodoti Hist. lib. I. c. 163 ad fin.; Homeri Iliad. lib. VII et VIII. Formlæren af Langes Grammatik. IV Klasse:

Herodoti Hist. lib. III; Xenophontis Memorabil. Socratis lib. II. Homeri Iliad. lib. XII et XIII. Af Langes Grammatik ere enkelte Partier af Formlæren repeterede; hele Syntaxen gennemgaaet og repeteret. Bojesens Haandbog i de græske Antiquiteter S. 1—68 (almindelig Oversigt, den heroiske Tidsalder, Sparta og Kreta).

Hebraisk. III Klasse: 1re Afd. Genesis c. 3—12. Af Lindbergs Grammatik fornemmelig de uregelmæssige Verber. 2de Afd.: det Vigtigste af Formlæren af Lindbergs Grammatik, samt Genesis c. 1 et 2. — IV Klasse: Genesis og Lindbergs Grammatik.

Dansk. I Klasse: Hele Bengiens Grammatik er gennemgaaet; tillige er der meddeelt en kort Fremstilling af Interpunctionslæren. 2 Timer ugentlig ere blevne anvendte til Dictat. Under Brugen af Mølbechs Læsebog, hvori er læst til det 50de Stykke, ere Disciplene tillige blevne øvede i at anvende Grammatiken. Af Krossings poetiske Læsebog ere flere Stykker lærte udenad. — II Klasse: 1 Time om Ugen er anvendt til skriftlige Arbejder saaledes, at i Almindelighed et eller andet Stykke af en Forfatter er forelæst, hvilket da af Disciplene er nedskrevet, deels i Timen, deels udenfor samme, og, efter at være rettet af Læreren hjemme, siden gennemgaaet paa Skolen. Ogsaa ere enkelte Gange lettere Spørgsmaal opgivne til Besvarelse. 1 Time om Ugen er benyttet til Grammatik — Bengiens —, af hvilken er læst indtil ind i Syntaxen. Læseøvelser ere foretagne efter Mølbechs og Krossings Læsebøger; af den sidste ere flere Stykker lærte udenad. — III Klasse: Skriftlige Udarbejdelser 1 Gang om Ugen. Holsts Læsebøger benyttes her paa samme Maade som de ovenanførte i 2de Klasse. — IV Klasse: en Udarbejdelse hver 14de Dag. Holsts Læsebog benyttes i Forening med Thortsens Udsigt over den danske Litteratur, af hvilken er læst § 5—16.

Religion. I Klasse: Balles Læsebog, sidste Halv-

deel af 6te Capitel, 3de og største Deelen af 4te Capitel. Herslebs mindre Bibelhistorie. — II Klasse: de 5 sidste Capitler af Ballebs Lærebog. Herslebs større Bibelhistorie indtil 7de Periode. Af de Eldre i Classen er tillige læst 7de og 8de Periode, 4te Afdelings 2de Afsnit, saavel som en halv Snees Blade af samme Afdelings 1ste Afsnit. — III Klasse: Fogtmanns Lærebog S. 37—98. Herslebs Bibelhistorie, med Undtagelse af sidet over en Snees Blade af 4te Afdelings 1ste Afsnit. — IV Klasse: Fogtmanns Lærebog og Herslebs Bibelhistorie ere heelt gennemgaaede. Evangelium Joannis.

Historie. I Klasse: Kosods fragmentariske Haandbog fra S. 60 (den første puniske Krig) til S. 166 (Frederik II af Preussen). — II Klasse: (Kosods Udtog af Verdenshistorien): den gamle Historie. — III Klasse: (samme Lærebog): Frankrig, England og Tydskland. — IV Klasse: (Kosods større Haandbog): Frankrig, England, Spanien, Portugal, Tydskland, Italien, Nederlandene, Schweiz. Det ældste Partie har tillige repeteret den øvrige Deel af Historien.

Geographie. I Klasse: (Ingerslebs korte Lærebog) Indledningen og Europa. — II Klasse: (Ingerslebs større Lærebog) Oversigten over alle Verdensdele, samt Norge, Sverrig, Rusland og Polen, Preussen, Spanien, Portugal, Schweiz, Italien, Tyrkiet og Grækenland. — III Klasse: (samme Lærebog): Oversigten over Europa, samt Norge, Sverrig, Rusland og Polen, Preussen, Tydskland, Østerrig, Holland, Belgien, England og Frankrig. — IV Klasse: (samme Lærebog) den almindelige Indledning, Asien, Africa, America og Australien. Efter Estrups gamle Geographie Asien, Africa, Europa til Alpelandene. Det ældste Partie har tillige repeteret den øvrige Deel saavel af den nyere som ældre Geographie.

Arithmetik. I Klasse: praktisk Regning 4 Timer ugentlig. — II Klasse: (Fallekens Lærebog) Indledningen, Læren om Tællning, Addition, Subtraction, Multiplication og tildeels Division. Praktisk Regning 1 Gang om Ugen. III

Classe: (samme Lærebog) Indledningen, Læren om Tælling, Addition, Subtraction, Multiplication og Division, om Tallenes almindelige Egenskaber og Decimalbrøf. Dog ere enkelte vanskeligere Sætninger forbigaaede. Praktisk Regning i Almindelighed 1 Gang om Ugen. — **IV Classe:** samme Lærebog heelt gennemgaaet, med Undtagelse af 8te Cap. om Kjædebrøf. Praktisk Regning i Almindelighed 1 Gang om Ugen.

Geometrie. **II Classe:** (Svenningens Lærebog) Indledning; Figurers Congruence; Noget af Capitlet om de parallelle Linier. — **III Classe:** (samme Lærebog) Indledning; Congruence; parallelle Linier; Firkanter; ligestore, skjøndt ikke congruente, Figurer; Figurers Udmaaling; Cirklen og tildeels om de regulære Polygone. — **IV Classe:** hele Geometrien gennemgaaet efter samme Lærebog.

Tydsf. **I Classe:** 1te Afdeling: Riises Læsebog for Begyndere fra S. 125 og Bogen ud. Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Tydsf efter Bresemanns Stiiløvelser forfra til S. 12. Meyers kortsfattede tydske Sproglære: Artiklerne, Substantiverne, Adjectiverne, Pronominerne, Hjælpeverberne og et Paradigma paa et regelmæssigt Verbum. Udenad efter Bresemanns Valeur S. 25—34. 2de Afd.: Samme Læsebog S. 37—78. Bresemanns Stiiløvelser forfra til S. 9. I Grammatiken omtrent det Samme som 1te Afdeling. Udenad efter Parleuren forfra til S. 7. — **II Classe:** I Hjorts Læsebog har hele Classen læst fra S. 158—174 og fra S. 181—201. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Tydsf efter Bresemanns Stiiløvelser har øverste Parti først lært og siden skrevet forfra til S. 16; nederste Partie paa samme Maade forfra til S. 12. Af Meyers kortsfattede Sproglære er Formlæren læst til ind i de uregelmæssige Verber. — **III Classe:** Hjorts Læsebog S. 432—445, S. 450—456 og S. 482—517. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Tydsf er læst 2de og 3de Act af Raupachs Lustspil „Fred med de Døde.“ Af Hjorts Grammatik er Formlæren læst

med Undtagelse af Adverbierne, og Syntaren forfra til 3^{ie} Hovedstykke: „om Hørsordningen eller Tilfætningen.“ Stil i det Mindste 1 Gang om Maaneden. — IV Klasse: Hjorts Læsebog S. 467—505 og S. 610—622. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Grønbergs „tydske Stiiløvelsebog“ S. 18—36. Hjorts Grammatik: hele Formlæren; Syntaren forfra til 5^{ie} Hovedstykke: „om visse Sprogdeles eiendommelige Brug og Alle-Brug.”

Krauff. I Klasse: 1^{ie} Afd.: Borrings Manuel des Enfants S. 37—85, og udenad S. 6—17. 2de Afd. samme Læsebog S. 6—18, og ligeledes øvet i at lære udenad, deels af de bag i Bogen anførte Glosser, deels af det Læste. — II Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne S. 153—217. I Borrings Grammatik har det ældre Partie læst hele Etymologien, det yngre den etymologiske Deel til de 4 Conjugationer incl., og indøvet det Lærte ved Oversættelse i Ingerslevs Materialier, hvoraf det ældre Partie har læst S. 1—32, det yngre S. 1—22. — III Klasse: 45 Blade af Borrings Etudes littéraires partie en prose, foruden Forfatternes Levnet. Af Borrings Grammaire française à l'usage des Danois er Etymologien repeteret, og af Syntaren de vigtigste Regler læste og indøvede ved Oversættelse af Exempler i Borrings Stiiløvelser. Det ældre Partie har medtaget Udskilligt, der endnu blev forbigaaet af de Yngre. — IV Klasse: Borrings Etudes littéraires partie en prose 60 Blade. Sammes Etudes littéraires partie en vers 20 Blade; desuden Forfatternes Levnet. Mundtlig Stil efter Borrings Stiiløvelser; ogsaa ere enkelte Stile udarbejdede skriftlig.

Det hører med til de væsentlige Betingelser for en Skoles heldige Virksomhed og for dens Læreres Velbefindende i den dem anviste Stilling, at der, ved Siden af Bestræbelsen for en

planmæssig og grundig Underviisning, tilveiebringes den størst mulige Noiagtighed saavel i Henseende til de øvrige Forretninger, der vedkomme Skolen og dens Anliggender, som ogsaa i Henseende til Opretholdelsen af dens hele indre Orden. Da det Arbeide og det Tilsyn, som i dette Niemed udtræves, vistnok overhovedet paaligger Skolens Bestyrer som saadan, men denne dog ikke, uden at opoffre megen Tid til sløvende og tildeels mekaniske Bessjæftigelser, kan personligen udvide den ansælsige Omhu til alle de Enkeltheder, der nødvendigviis maae paaeses, for at en fuldstændig og tilfredsstillende Skoleorden skal kunne siges at vise sig virksom: havde jeg i længere Tid, navnlig siden Skolen havde været saa heldig at opnaae en noget større Frequentz, følt Savnet af den Fordeel, som det vilde medføre, hvis det af Overbestyrelsen turde ventes bevilget, at en af Skolens Adjuncter maatte mod en særegen Godtgjørelse yde mig den fornødne Bistand ved Arbeide af ovennævnte Art og ved det mere detaillerede høist nødvendige Tilsyn. Jeg indgil derfor under 26de December s. N. med et Andragende herom til den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler, hvorefter Directionen i Skrivelse af 8de Januar d. N. bemyndigede mig til, for det Første for indeværende Aar at antage Adjunct Hundrup, som dertil ifølge hans Onske var bleven indstillet, til som Inspector at overtage en Deel af ovenmeldte Forretninger, saaledes at der for denne Forøgelse i hans Arbeide tillagdes ham en særskilt Godtgjørelse af Skolens Kasse. — Følgende under 18te Januar indsendte Udkast til en Instrux for den ansatte Inspector blev derefter af Directionen under 29de s. N. approberet:

II.

Ligesom enhver af Skolens Lærere for sit Vedkommende er forpligtet til, saavel i Almindelighed, som navnlig i de af ham besørgede Underviisningstimer, med Alvor og Sindighed at understøtte Skolens Bestræbelser for Ordens og Sædeligheds Fremme, saaledes paaligger det i Særdeleshed Skolens Inspector som saadan at varetage og paasee Alt, hvad der under Disciplenes Nærværelse paa Skolen udenfor Underviisningstimerne maatte være foreffrevet som henhørende til en

god og fuldstændig Skoleorden, hvad enten de Bestemmelser, som hermed staae i Forbindelse, indeholdes i de allerede autoriserede Skolelove, eller nydeligere Forholdsregler i denne Henseende af en Lærerforsamling maatte vedtages, eller i enkelte Tilfælde af Rector meddeles som hensigtsmæssige. — Med Hensyn til denne, disciplinariſke, Deel af sin Virksomhed har Inspector navnlig at iagttage Følgende:

- a. Han indfinder sig paa Skolen og oplukker samme for Disciplene, saavel Formiddag som Eftermiddag, $\frac{1}{2}$ Time før Underviisningens Begyndelse. I dette Kvarteer (Samlingskvarteret) paaseer han, at Disciplene strax, efter som de ankomme, med Rolighed indtage deres Pladser, og hvorvidt de forskjellige Classers Ordensdixere, med hvilke han overhovedet fører en stadig Control, imidlertid have besørget, hvad der paaligger dem at omdøle eller paa vedkommende Sted at afhente til Brug i Underviisningstimerne. — I samme Kvarteer modtager han de Anmeldelser, der maatte indløbe angaaende Disciples Fraværelse formedelst Sygdom eller af andre Grunde, og henlægger dem paa de respective Classers Raathedre til Underretning for vedkommende Lærere; ligesom han ogsaa før Underviisningens Begyndelse meddeler Rector fornøden Kundskab om saadanne Fraværelser.
- b. Han bekjendtgjør, om Formiddagen Kl. 9 $\frac{1}{2}$, om Eftermiddagen Kl. 3 $\frac{1}{2}$, Frihedskvarterets Begyndelse for de undervilende Lærere, ved at oplukke Dørene til samtlige Kafeværelser. Saavel i selve Frihedskvarteret, som ved Disciplenes Nedgang til samme og deres Opgang derfra til Skoleværelserne, er han tilstede for at søre det nødvendige Tilſyn. Dersom større Uordener, der qualificerede sig til alvorligere Paataale, ved denne Leilighed muligens af nogen Discipel skulde blive begaaede, anmærker han Saadant øieblikketigen i den Classes Protokol, til hvilken vedkommende Discipel eller Disciple henhøre. Det overlades til Inspector, efter bedste Skjønnende, og naar en afgjort gyldig Grund dertil findes, at give en enkelt Discipel Tilladelse til at forlade Skolebygningen i Frihedskvarteret; ligesom han ogsaa bør kunne tillade saadanne Disciple, hvis øieblikkelige Helbredstilstand maatte gjøre det tilraadeligt, at forblive i Skoleværelserne under Forfriskningstiden.
- c. Ligesom enhver af de Lærere, der undervise i den sidste Formiddags- eller Eftermiddagstime, bør, efter Skoletidens Udløb, forblive i vedkommende Kafeværelse, indtil samtlige Disciple have forladt det, saaledes paaligger det navnlig Inspector at have Tilſyn med, at Disciplene hvergang med Anstandighed og sømmelig Orden forlade Skolebygningen. Han bør til samme Tid jævnlig eftersee, om Ordensdixerne have henbragt til deres Sted

Skrivebøger, Tavler, Vandkort o. s. v., der have været benyttede i Underviisningstimerne, eller henlagt Læsebøger og andre Skole-sager, som af uagtsomme Disciple kunne være forglemte paa Læsebordene, i de dertil indrettede Skabe. Det er Ordensdixernes Pligt, for Inspector at anmeldte de Disciple, der have gjort sig Skyldige i saadan Uorden; men Ordensdixernes Forsømmelse i denne Henseende bliver af Inspector at notere i hans Dagbog. Paa samme Maade efterseer Inspector ogsaa af og til, om Disciplene holde deres Bøger i den ønskelige Orden, og bemærker, hvad han i denne Henseende finder at erindre.

- d Ved Begyndelsen af hver Syngetime eller Gymnastikttime er Inspector tilstede, for at meddele vedkommende Lærere Underretning om, hvorvidt nogen af de Disciple, som den Dag skulde deeltage i disse Underviisninger, enten ifølge indløben Anmeldelse er fraværende, eller, om han end har kunnet bivaane den øvrige Underviisning samme Dag, dog paa Grund af en beviislig Forhindring maatte være uskikket til at deeltage i nogen af ovennævnte Ovelser, fra hvilken da Inspector i saadant Tilfælde kan fritage ham: hvorimod enhver Discipel, som af nogen anden Grund maatte for en enkelt Gang ønske at udeblive fra Sang- eller Gymnastikunderviisningen, dertil maa indhente Rectors Tilladelse. De angivne Fraværelser blive af ovenmeldte Lærere at notere i de Dagbøger, som af enhver af dem ordentligviis føres. Saa ofte som Sangunderviisningen foretages med Ensemble, er Inspector tilstede i hele Timen.

II.

Ogsaa med Hensyn til den øvrige Skoleorden, forsaavidt som denne ikke henhører under det ovennævnte Tilsyn med Disciplene og deres Forhold, bør Inspector være Skolens Rector behjælpelig med, og for ham udføre saadant Arbejde, hvilket denne ikke vilde kunne bestride, uden dertil at opoffre en Tid, paa hvilken andre og vigtigere Forretninger kunne gjøre Fordring.

- a. Han bør til den Ende, saa ofte en Lærer, formedelst Sygdom eller andet lovligt Forsald, har anmeldt, ikke at kunne møde paa Skolen, sørge for, efter foregaaende Aftale med Rector, at fordele de vacante Timer saa ligeligt som muligt mellem Skolens øvrige Lærere. De stedfundne Vicarieringer optegner han i sin Dagbog, og indfører samme efter hvert Kvartals Udløb i Skolens Deliberationsprotokol.
- b. Over alle, saavel ordentlige som overordentlige, Lærermøders Forhandlinger fører han Protokollen. Egeledes udarbejder han efter nærmere Anviisning af Rector og reenskriver Examens-Schemata, Lectionstabeller o. desl.

- c. Ved Slutningen af hver Maaned indfører han de af Lærerne meddeelte Flids- og Sædelighedscharakterer i Skolens almindelige Censurprotokol. Af de sammenregnede Charakterer udbrager han for hver Discipel en Hovedcharakter, hvis Talværdi, der angives ved Quotienten af de dividerede Charakterer, bestemmer Disciplens Plads i Classen for den følgende Maaned. Ogsaa indfører han Hovedcharaktererne i Disciplenes Charakterbøger, og tilføier i disse saadanne Bemærkninger, som det efter Lærersamlingens eller Rectors Skjønnende agtes fornødent i enkelte Tilfælde at bringe til vedkommende Forældres eller Forsattes Kundskab; — ligesom han ogsaa af ovennævnte Protokol udbrager en Liste til Afbenyttelse for Rector ved den maanedlige Bekjendtgjørelse af Censuren. Ved Skolens Examiner har han de samme Forpligtelser at iagttage med Hensyn til Charakterers Indførelse i Censurprotokollen, Charakterbøgenes Expedition o. s. v. Efter hver afholdt Censur besørger han de af Rector underskrevne Charakterbøger gennem Ordensbuxerne omdeelte til Disciplene, fra hvilke han igjen bør have modtaget dem alle inden den 15de i hver Maaned; hvorhos han paaseer, at ingen Forvansknings i Charakterbøgerne foretages, og at de hvergang tilbageleveres med fornøden Paategning om Foreviisning paa rette Sted.

III.

Saafernt Rector, formedelst Sygdom eller andet lovligt Forfald, i kortere eller længere Tid ei kan være tilstede eller varetage sine Forretninger, er det en selvfølge, at Skolens Overlærer, hoem Tilsynet med denne i saadanne Tilfælde paaligger, træder i det samme Forhold til Inspector, som ellers finder Sted mellem denne og forstnævnte Embedsmand.

Skolens almindelige Stipendiefond udgjør i indværende Aar det samme Beløb, som er anført i forrige Aars Skoleførretninger S. 21, nemlig 3,971 Rbd. 54 fj. Saaledes har til Uddeling af Stipendier for Skoleaaret 1841 - 1842 kunnet anvendes:

1. Renter af ovennævnte Legatcapital . . .	158 Rbd. 82 fj.
2. Leien af Skolens Aagre	97 — 72 —
	256 Rbd. 58 fj.

I Anledning af det under 16te October f. N. indsendte Forslag til Beneficiernes Fordeling, bifaldt den kgl. Direction under 27de Novbr. næstefter, at af ovennævnte Sum et Beløb af 245 Rbd. maatte for dette Skoleaar udbetales som Stipendium til Skolens Disciple paa den nedenfor angivne Maade; hvorefter mod Næstbeløbet, eller 11 Rbd. 58 $\frac{1}{2}$, tilligemed et Overstud fra forrige Aars Uddeling af 12 Rbd. 3 $\frac{1}{2}$, eller tilsammen 23 Rbd. 61 $\frac{1}{2}$, vilde, efter Fred. 7de Novbr. 1809 §. 79, blive at anvende til Forøgelse af Stipendiefondens frugtbringende Capital.

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd. Sølv, tillagdes Ingen.
2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd. Sølv, bevilgedes Disciplene L. P. Blichert og J. C. Sondershausen af 4te Cl. og N. Th. Hoff af 3de Cl., Alt at oplægge.
3. Laveste Stipendium, 20 Rbd. Sølv, tillagdes Disciplene C. Preetzmann, U. C. Ludvigsen og N. Carstensen af 4te Cl., J. Bruun, N. Windfeld, N. Holm og C. E. Lund af 3de Cl., Alt at oplægge.
4. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene J. Sidenius, D. C. Blicher, J. M. P. Kragh, H. Teilmann, G. Abel, D. Th. Plesner af 4te Cl., J. C. Hobe, C. F. Lorentzen, H. Ph. Götzsche af 3de Cl., W. Isaacsen, N. M. Ussing, C. Eschildsen af 2^{den} Cl., J. N. Nyegaard af 1ste Cl.
5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene H. Neckelmann af 3de Cl. og Th. N. Gliemann af 2^{den} Cl.

Skolens særegne Stipendier ere efter foregaaende Indstilling uddeelte saaledes: 1. Det Føstieske Stipendium, 4 Rbd. 84 $\frac{1}{2}$, er af Directionen bevilget Dimittenden L. P. Blichert. 2. Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. §. 8), 26 Rbd. 50 $\frac{1}{2}$, er af Administrationen for bemeldte Legater tilkendt Discipel af 4te Cl. J. C. Sondershausen. 3. Tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§. 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Aars Examen Artium, det

ene paa 61 Rbd. 33½ f., det andet paa 51 Rbd. 33½ f., ere af Administrationen respective bevilgede de i forrige Efteraar herfra dimitterede Studenter D. N. Houggaard og J. C. Kjær. 4. Stipendiet af det Lassonske Legat, 8 Rbd., er af Legaters Overdirector tillagt den ligeledes i forrige Efteraar herfra dimitterede Student F. E. Mønnefad.

I Fortsættelse af den i forrige Mars Skoleefterretninger meddeelte Udsigt over det Estrupske Legat bemærkes her, at af det Beløb af 57 Rbd. 1 f., hvilket sammesteds var anført som indestaaende paa Legatets Conto i Byens Sparekasse, ere, for at deraf en Rente af 4 pCt. kunde vindes, i 11te Decbr. Termin f. N. 50 Rbd. udtagne og i Forbindelse med Legatets oprindelige Capital af 600 Rbd. indsatte mod 1te Prioritet i en fast Eiendom her i Byen.

Capital og Renter udgjorde til 11te Juni Termin d. N.

786 Rbd. 89 f.

Heraf er udbetalt:

1. i Thinglæsningsgebyr for Transporten paa den Estrupske Obligation . . .	1 Rbd. 4 f.		
2. ifølge Fund §. 5	28	—	= -
3. ifølge Fund. §. 4	2	—	= -
		<hr/>	31 — 4 -

Rest: 755 Rbd. 85 f.

hvilket Beløb af 755 Rbd. 85 f. saaledes bestaaer i 1. tvende Panteobligationer paa respective 600 Rbd. og 50 Rbd., 2. en kongelig Obligation paa 100 Rbd., 3. Kassebeholdning, indestaaende i Sparekassen, 5 Rbd. 85 f.

Efter det af Regnskabsføreren affattede Hovedregnskab meddeles her en Udsigt over Skolens Indtægter og Udgifter for Aaret 1841:

Indtægt.

1. Beholdning fra det foregaaende Aar . . .	126	Rbd. 33½	
2. Ifølge Decisionsposter til tidligere Regnskaber	26	—	11 -
3. Restancer fra det foregaaende Aar	55	—	= -
4. Renter af Skolens Capitalformue (1000 R.)	40	—	= -
5. Tiender og Degneloru	1717	—	89½-
6. Afgift fra St. Mortens Kirke i Randers	20	—	= -
7. Fra Ræmmerkassen i Randers	24	—	= -
8. Samtlige Skolecontingenter (Skolepenge, Lys- og Brændpenge, Indskrivningspenge, Betaling for Charakterbøger) .	1572	—	84 -
9. Afdrag paa Forstud, Laan og anden Gjeld	1100	—	= -
10. Tilskud fra den almindelige Skolefond .	2361	—	= -
11. Renter af det Estrupske Legat til 11 ^{te} Juni 1841	24	—	= -
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>			
Summa		7067	Rbd. 25½
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>			

Udgift.

1. Ifølge Decisionsposter til tidligere Regnskaber	27	Rbd. 48	
2. Løber til samtlige Skolens faste Lærere og Gratificationer til samme	4541	—	64 -
3. Betaling til Timelærere og Godtgjørelse til faste Lærere for overskydende Antal Timer	440	—	64 -
4. Pensioner	532	—	= -
5. Regnskabsførerens Procenter	128	—	1½ -
6. Skatter og Afgifter	137	—	48 -
7. Tilskud til Skolebiblioteker *)	33	—	28 -
<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>			
Renteris		5840	Rbd. 61½

*) Det bemærkes herved, at der til Biblioteket, foruden dets egne Revenuer af 30 Rbd., var bleven bevilget et Tilskud af Skolekassen paa 70 Rbd. Smidlertid bleve af det saaledes normerede Totalbeløb af

Transport 5840 Rbd. 61½ f.

8. Inventariets, deriblandt de gymnastiske Apparaters, Vedligeholdelse og Forsøgelse . . .	106	—	88	-
9. Brændselsforbrødenheder	187	—	32	-
10. Belysningsudgifter	34	—	68	-
11. Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter	311	—	28	-
12. Bevilgede Gagesforskud	400	—	=	-
13. Udbetalte Renter af det Estrupske Legat . .	24	—	=	-
			<hr/>	
			Summa	6904 Rbd. 85½ f.
			Kassebeholdning	162 — 36½ -
				<hr/>
			Balance	7067 Rbd. 25½ f.

Skolens Bibliothek har i indværende Skoleaar modtaget en Tilvært af følgende Skrifter:

- F. Barsod*, Brage og Idun, et nordisk Fjerdingsrskrift. 4de Bind. Kbhvn. 1841. 8.
- K. J. Becker*, Verdenshistorie. udgivet af *J. W. Coebell*. Med *J. G. Wolkmann's* og *K. U. Menzel's* Fortsættelser. Oversat af *J. Riise*. 2den Deels 3die—6te Hefte og 3die Deel. Kbhvn. 1841. 8.
- Th. Becker*, Orion, historisk-geographisk Maanedsskrift. 4de Binds 3die Hefte. Kbhvn. 1841. 8.
- S. Bjerregaard*, Dyder og Udyder i verdslige Exempler. 1ste Binds 6te Hefte. Randers 1841. 8.
- S. S. Blache*, Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Aarhus Cathedralsskole i September 1841. (I. Efterretninger om Aarhus Cathedralsskole i Skoleaaret 1840—41. II. Nogle fragmentariske Bemærkninger det lærde Skolevæsen angaaende.) Aarhus 1841. 8.
- S. N. J. Bloch*, I. Fortsatte Undersøgelser om det gamle Helleniske Sprogs rette Udtale. 2det Hefte. II. Efterretninger om Roskilde Cathedralsskole for Skoleaaret fra October 1840 til Udgangen af September 1841. Roskilde 1841. 4. (Program).

100 Rbd. ifkun 63 Rbd. 28 f. anvendte, fordi nogle af de til Skolebibliotheket anskaffede Værker først saa seent bleve modtagne, at Beløbet for samme ei lod sig opføre i nærværende Regnskab. Saaledes har Bibliotheket fra Regnskabsaaret 1841 en Kassebeholdning af 36 Rbd. 68 f.

- B. Borgen, I. Forsøg til en Fremstilling af den latinske Declination og Rjønstare. II. Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaaret 1ste October 1840 til 30te Septbr. 1841. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- Budget for Aaret 1842 for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhørende Bilande. Kbhvn. 1842. 4.
- C. W. Böttiger, Geschichte des Kurstaates und Königreiches Sachsen. 2 Bände. Hamburg 1830--31. 8.
- Character-Liste ved Examen Artium ved Sorøe Academie 1811. Fol. Corpus scriptorum historiae Byzantinae. Ed. consilio B. G. Niebuhrrii. Voll. III. (Theophanes. Vol. II. — Joannes Zonaras. Tom. I. — Leo Grammaticus. Eustathius). Bonnæ 1811—42. 8.
- J. C. Dahmann, Geschichte von Dänemark. 1ster und 2ter Band. Hamburg 1840—41. 8.
- Examen artium extraordinarium i Januar 1842. Fol.
- Th. S. Erslev, Umindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande fra 1814 til 1840. 1ste og 2det Hefte. Kbhvn. 1841—42. 8.
- S. M. Flemmer, Efterretninger om Frederiksborg lærde Skole for Skoleaaret 1ste October 1840 til 1ste October 1841. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet, det kongelige chirurgiske Academie og den polytechniske Læreanstalt i Wintersemestret 1841. Forelæsninger ved Kbh. Univ. og den polyt. Læreanst. i Sommersemestret 1842. Kbhvn. 1841—42. 4.
- E. G. Geijer, Geschichte Schwedens. Uebersetzt von S. P. Leffler. 1ster—3ter Band. Hamburg 1832—36. 8.
- J. Grønlund, I. Om Underviisningen i Dansk ved Kolding lærde Skole. II. Skoleefterretninger fra Kolding lærde Skole for Skoleaaret 1840—41. Odense 1841. 8. (Program).
- Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole i September 1841. (I. Noogle Bemærkninger om Methoden ved Indøvelsen af det latinske Sprog. II. Latinsk prosaisk Omfærdning af Horats's 6 første Ode m. m. III. Fortsatte Skoleefterretninger. Af Rector Bohr). Rønne 1841. 8.
- Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Viborg Kathedralskole den 20de—25de Septbr. 1841. (I. Emendationes M. Tullii Ciceronis Tusculanarum disputationum. Particula I. Scripsit A. S. Wesenberg. II. Skoleefterretninger ved Rector Mag. Jørgensen.) Viborg 1841. 8.
- Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Ribe Kathedralskole 1841. (I. Oratio versibus hexametris composita Christiani Faksteri.

- II. Mindetale over Christian Falster af Rector Prof. Thorup.
 III. Skolefesterretninger). Ribe 1841. 8.
- Index lectionum in universitate regia Hauniensi et in academia regia chirurgica per semestre hibernum a. 1841 habendarum. — Index lect. in univ. reg. Haun. per semestre æstivum a. 1842 habend. Hauniæ 1841—42. 4.
- C. J. Jørgensen, Bemærkninger über den Zustand der gelehrten Schulen in Deutschland und Frankreich nach Beobachtungen auf einer pædagogischen Reise. Berlin 1841. 8.
- J. Jónsson, Skrifla um Besæftada=Skóla fyrir Félags-Árind 1840—41. Vísindis-Máttíðni 1841. 8. (Program).
- N. G. van Kampen, Geschichte der Niederlande. 1ster und 2ter Bd. Hamburg 1831—33. 8.
- C. Kayser, De eventu sectionis cæsareæ. Hauniæ 1841. 8.
- O. V. Kielsen, Om et heelt Tals Oplysning i Factorer. Kbhvn. 1841. 4. (Program).
- S. N. Kierkegaard, Om Begrebet Ironi med stadigt Hensyn til Socrates. Kbhvn. 1841. 8.
- Kort (S), henhørende til Sterns Topographie af Kbhavn. Kbhvn. 1841.
- N. B. Krarup, I. Underviisningsmaaden i Borgerdybskolen paa Christianshavn. II. Skolefesterretninger. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- N. B. Krarup, I. Om Oprettelse af Censur eller Ulyster for formuende Folks Børn. II. Festerretninger om Borgerdybskolen paa Christianshavn. Juni 1842. Kbhvn. 1842. 8. (Program).
- A. F. Krieger, De legibus ad ordines provinciales secundum IVtam constitutionis d. 28 m. Maii a. 1831 date paragraphum referendis. Hauniæ 1841. 8.
- S. Krøyer, Naturhistorisk Tidsskrift. 3die Bindes 6te Hefte. Kbhvn. 1841. 8.
- J. Lange, Festerretninger om Bordingborg lærde Skole for Skoleaaret 1840—41. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- J. M. Lappenberg, Geschichte von England. 1ster und 2ter Band. Hamburg 1834—37. 8.
- J. W. Lembke, Geschichte von Spanien. 1ster Band. Hamburg 1831. 8.
- J. C. L. Lengnich, Samling af Stamtaavler. 1 Hefte. Kbhvn. 1841. 8. (Hermed 6 Tillæg til ligesaa mange forhen udgivne Stamtaavler).
- S. Leo, Geschichte der italienischen Staaten. 5 Bände. Hamburg 1829—32. 8.
- Lister over Examen artium ved Kbhavns Universitet i Aaret 1841. Fol.
 Liste over de i Aaret 1840 til Universitetet dimitterede Studerende, som i Aaret 1841 have bestaaet anden Examen, med de dem ved denne Examen tildeelte Special- og Hovedcharacterer. Fol.
- J. Graf Mailáth, Geschichte des östreichischen Kaiserstaates. 1ster u. 2ter Band. Hamburg 1834—37. 8.

- J. H. Mansa*, Kort over Norrejylland. Pl. I og II. Kbhvn. 1811.
- S. B. Melchior*, Historisk Efterretning om den frie adelige Skole Hertufskholm. Kbhvn. 1822. 8.
- C. Molbech*, Dansk Dialect-Lexikon. 7de Hefte. Kbhvn. 1841. 8.
- C. Molbech*, Historisk Tidsskrift, udgivet af den danske historiske Forening. 3die Bind. Kbhvn. 1842. 8.
- C. Molbech*, Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Historiens Philosophie. 1ste og 2den Deel. Kbhvn. 1840—41. 8.
- Müllerg*, Efterretninger om Horsens lærde Skole for Skoleaaret 1840—41. Med indstøede Bemærkninger. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- C. Paludan-Müller*, Nogle Ord om den historiske Underviisning i de lærde Skoler. (Med tilføiede „Skoleefterretninger for Aaret fra 1ste Octbr. 1840 til 1ste Octbr. 1841“ af Rector Prof. Saxtorph). Odense 1841. 8. (Program).
- K. C. Nielsen*, Indbydelseskrift til den offentlige Examen i den videnskabelige Realskole i Aarhus den 24de—28de Mai 1842. (I. Et Foredrag i Skolen ved den maanedlige Censur. II. Skoleefterretninger). Aarhus 1842. 8.
- N. L. Nissen*, I. Om den i vore Dage paatænkte Udvidelse af Underviisningen i de lærde Skoler ved en Gymnasialklasse. II. Skoleefterretninger om Metropolitanskolen for Skoleaaret 1840—41. Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- N. Agerup og J. E. Kraft*, Almindeligt Litteratur-Lexicon for Danmark, Norge og Island. Kbhvn. 1820. 4.
- C. Otto*, Commentatio de quibusdam Americæ meridianæ medicamentis parum cognitis. Hauniæ 1841. 4. (Program).
- J. C. Petersen*, Tidsskrift for Litteratur og Kritik. 3die Aarg. 7de—12te Hefte; 4de Aarg. 1ste til 6te Hefte. Kbhvn. 1841—42. 8.
- J. C. v. Pfister*, Geschichte der Teutschen. 5 Bände. Hamburg 1829—35. 8. — Register in 1 Bande von *J. S. Möller*. Hamburg 1836. 8.
- S. Rasch*, Dansk Ugeskrift for alle Stander. 1ste Aarg. Nr. 1—7. Kbhvn. 1841. 8.
- J. v. Raumer*, Geschichte der Hohenstaufen und ihrer Zeit. 2te Auflage. 1ste—18te Lieferung. Leipzig 1840—42. 8.
- C. V. Rimestad*, Marco Polos Beskrivelse af det østlige asiatiske Høiland. 1ste Afdeling. (Med tilføiede Efterretninger om Vorgerdindskolen i Kjøbenhavn for Skoleaaret 1840—41 af Prof. Nielsen). Kbhvn. 1841. 8. (Program).
- E. P. Rosendahl*, Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralskole 1841. (I. Optegnelser fra Fredericia. II. Skoleefterretninger). Nykjøbing 1841. 8.
- N. Roepell*, Geschichte Polens. 1ster Theil. Hamburg 1840. 8.
- Samling af biographiske Notitser om Nogle af de fra Aalborg Ra-

- thedralsskole til Universitetet dimitterede Disciple. 2det Hefte. (Med tilføiede Skolefetteretninger om Aalborg Kathedralskole fra 1ste Juli 1840 til 30te Juni 1841 af Rector Prof. Tauber). Aalborg 1841. 8. (Program).
- E. A. Schmidt**, Geschichte von Frankreich. 1ster und 2ter Band. Hamburg 1835—40. 8.
- S. Schäfer**, Geschichte von Portugal. 1ster und 2ter Band. Hamburg 1836—39. 8.
- G. Seebode, J. C. Jahn** und **R. Klotz**, Neue Jahrbücher für Philologie und Paedagogik, 32ster Band, 2tes—4tes Hest; 33ster Band—35ster Band 1stes Hest. Leipzig 1811—12. 8. — Neue Jahrbücher u. s. w. 7ter Supplementband, 3ttes u. 4tes Hest. 5ter Supplementb., 1stes Hest. Leipzig 1841—42. 8.
- S. P. Schmer**, Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1840. Kbhvn. 1841. 8.
- N. Slange**, Kong Christian den Fjerdes Historie. Gjennemseet og forbedret af **Sans Gram**. 2 Bind. Kbhvn. 1749. Fol.
- Statistisk Tabelværk. 4de og 5te Hefte. Kbhvn. 1841—42. Overfol.
- G. A. S. Stenzel**, Geschichte des preussischen Staats. 1ster—3tter Theil. Hamburg 1830—41. 8.
- II. Stephani** Thesaurus Græcæ linguæ. Edd. **C. B. Hase, G. & L. Dindorfii**. Vol. III. fascic. 8. Vol IV. fascic. 7. Vol. V. fascic. I. Parisiis. Fol.
- S. Stern**, Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residensstaden Kjøbenhavn. 3die Hefte. Kbhvn. 1841. 8.
- Ph. Strahl**, Geschichte des russischen Staates. 1ster u. 2ter Band. Hamburg 1832—39. 8.
- G. L. Tafel, C. N. Olander** u. **G. Schwab**, Griechische Prosaiker in neuen Uebersetzungen. 11 Bände u. 120 Bändchen. Stuttgart 1827—38. 12.
- — Griechische Dichter in neuen Uebersetzungen. 17 Bändchen. Stuttgart 1830—37. 12.
- — Römische Prosaiker in neuen Uebersetzungen. 9 Bände u. 94 Bändchen. Stuttgart 1827—38. 12.
- — Römische Dichter in neuen Uebersetzungen. 23 Bändchen. Stuttgart 1830—38. 12.
- A. Thiers**, Den franske Revolutions Historie. Oversat efter den 15de Originaludgave af **J. C. Rosen**. 1ste Bind og 2det Binds 1ste Hefte. Nyljøbing 1842. 8.
- J. P. Trap**, Kongelig Danst Hof- og Stats-Calender for Aaret 1842. Kbhvn. 1842. 8.
- H. M. Velschow**, Om Folkemængden i Danmark i Midten af det trettende Aarhundrede. Kbhvn. 1811. 4. (Program).

- W. Wachsmuth**, Geschichte Frankreichs im Revolutionszeitalter. 1ster u. 2ter Th. Hamburg 1840—42. 8.
- H. K. Witte**, Liber de scriptoribus antiquis Chiis. (Med tilføiede Efterrættninger om Slagelse lærde Skole for 1840—41 af Rector Mag. Elberling). Hauniæ 1841. 8.
- J. W. Zinkeisen**, Geschichte des osmanischen Reiches in Europa. 1ster Theil. Hamburg 1840. 8.
- W. Zytphen**, Tidens Strøm. (12 Plader).

Disciplenes Møerskabsbibliothek bestyres nu af Adjunct Hundrup, som derom har leveret efterstaaende Meddelelse:

Bibliotheket er i dette Skoleaar blevet forøget med følgende Bøger:

Ingemann, Prinds Otto, 2 Bd. — Hauch, en polsk Familie, 2 Bd. — J. L. Heiberg, Elverhøi; Isabella; Et Eventyr i Rosenborg Have; Alferne; Fata Morgana; Syvsøverdag. — Andersen, Kun en Spillemand, 3 D. — Genfernoveller, 3 Bd. — Marryat, Mestermand Flink. — *Forsk. til en Hverdagshistorie, Nær og fjern. — *Carit Klar, Madsalene. — Lafontaine, Kristomenes og Gorgus. — *Emilie Flygare, Kirkeindvielsen i Hamarbye, 3 Bd. — *Bulwer, Nat og Morgen, 3 Bd. — *Peewald, Wilhelm v. Ratte. — *Barginet, den 32te Halvbrigade. — Skuespillene „Et Glas Vand“ og *„Fred med de Døde.“ — *Capt. Sødriings Dagbog. — *Pontoppidans Reise til Sydamerika. — Fortsættelsen af Niises Archiv og Sammes Bibliothek for Ungdommen. — Monraths Magazin for Natur og Menneſtekuſndskab.

De med * betegnede Bøger ere blevne forærede til Bibliotheket.

Indtægterne have været:

1841. 1re Oct. Contingent af 4 nye Deeltagere . . . 2 Rbd.
1842. 1re Jan. Contingent af 46 Deeltagere . . . . . 23 —

---

25 Rbd.

Udgifterne have været:

Førrige Mars Underbalance	4 Rbd.	52 fj.
Boghandler Salomon for Bøger	7 —	32 —
Bøger, kjøbt underhaanden	2 —	48 —
Boghandler Smith	12 —	4 —
		<hr/>
	26 Rbd.	40 fj.

Det løbende Halvaars Contingent, der endnu tildeels ikke er opkrævet, vil tjene deels til at betale Bogbinder Lerches Regning, deels muligen til nogle nye Bøgers Indkjøb.

Berigtigelse. Forsaavidt som jeg i førrige Mars Skolefterretninger S. 21, ved at omtale Indførelsen af Lovsang i denne Skole Mandag Morgen og Loverdag Aften, har bemærket, at „allerede tidligere en daglig Morgenandagt er bleven indført i Marhuus Kathedralskole,” bør dette ikke forståes saaledes, som om sidstnævnte Skole var den første, der havde optaget en saadan Skik. Det sees nemlig af de om Horsens lærde Skole ligeledes i førrige Mar udgivne Efterretninger S. 30, at Hr. Rector Dr. Müllerh, endnu tidligere, nemlig i Maret 1833, sammesteds havde indført en lignende Foranstaltning, ligesom ogsaa at denne Skik atter nogle Mar længere tilbage var begyndt i Nyborg lærde Skole; — hvilken Berigtigelse jeg saaledes, ogsaa foranlediget ved privat velvillig Erindring, gjør mig det til en behagelig Pligt at meddele.

Tale ved Translocationen, Torsdagen den 30te September 1840.

„Var lovet Du, som evig vaager, Du aabned vore Dienlaage,
Mens Verber slumre under Dig! De lukkes evigt, naar Du vil.
Dit Bink bortvifter Jordens Laager, D, lær os bede, lær os vaage
Dg Nat til Dag forvandler sig. Dg prise Dig, mens vi er til!
Du kom Dit mindste Barn ihu, Lad ogsaa Sjælens Die see!
Vor Gud, høilovet være Du! Vor Gjerning i Dit Navn lad see!“)

Disse Ord af en Digter, hvis Toner saa ofte have lydt reent og værdigt til Guddommens Priis, ere nogle af dem, med hvilke vi paa dette Sted pleie i fælleds Andagt at berede os til den begyndende Uges Gjerning. Med disse Ord have vi ogsaa idag villet indlede vor aarlige Høitid, fordi de ret synes egnede til at fremkalde den Stemning, i hvilken vi maatte ønske at tilbringe denne Time med hverandre, og fordi de i særdeleshed føre os hen til Betragtningen af det, der er det egentlige og store Formaal for Skolens betydningsfulde Virksomhed. „Lad ogsaa Sjælens Die see!“ saaledes udbryder Digteren; og i hvilket Dieblik eller paa hvilket Sted skulde vi mere finde os tilskyndede til at opsende denne Bøn til Guds Herre, end just i denne Stund og i dette Samfund, hvor Tanken skal være fjernet fra verdslig Higen og forfængelig Idræt, men hvor Mandens Die skal oplades, saa at Sandhedens Lys stedse kan vorde klarere herinde; og at det kan vejlede den Unge, naar han engang vandrer bort herfra til de Steder, hvor Erkjendelsens rigere Frugter skulle blive ham til Deel. Derfor, ligesom de Ord, hvilke vi nævne, ofte have gjenlydt iblandt os, saaledes ville vi ogsaa i nærværende Time søge at fastholde dem, og jeg vil tale om dem med Eder, vore elskede Disciple! for at I kunne opfatte deres Betydning med klar Bevidsthed, og at I ret kunne forstaae, hvad det er vi udsige, naar vi bede til Gud, at han vil oplade Sjælens Die til at see; hvad der skal bevæge sig i G-

*) Looftfang af T n g e m a n n; det tilhørende sidste Vers slutter denne Tale.

ders Sind og Eders Liv, for at det kan stee saaledes som I bede.

Dog, de Fleste af Eder ville allerede mere eller mindre klart forstaae Betydningen af det Billede, ved hvilket vi her skulle dvæle. Thi ligesom Solen hver Morgen gaaer op over Jorden, og dens Straaler opklarer Alting rundt omkring os, og udbreder Liv og Frugtbarhed allevegne: saaledes er Kundskaben et Lys, der oprinder over Menneskets Aand og ved sin forunderlige K्राft vækker i Forstanden den tydelige Forestilling og det klare Begreb, hvorefter Sandhedens velgjørende Frugter skulle fremspire. Men Sandheden sees ikke af det Die, hvormed Du betragter Skabningen omkring Dig; den er usynlig ligesom den Aand, af hvilken den fattes og i hvilken den lever; og derfor sig vi med et smukt og betydningsfuldt Billede, at det er Sjælens Die, gennem hvilket dens Lys trænger ind i Mennesket. — Derudenfor vandre Himmellysene deres Gang, og Skyen svæver hen over Dit Hoved; Naturens mangfoldige Skikkelser drage forbi Dit Blik; og med det samme Die skuer Du Menneskenes Handlinger og Værker. Men de Love, hvorefter Stjernerne fuldende deres Bane, den Regel, der er sat for Naturens virkende Kræfter, den Plan, efter hvilken den Alwise styrer Begivenhedernes Gang, saaledes at hans urandsagelige Villie opfyldes, de Veie, paa hvilke Buisdommens Skatte skulle søges og findes: alt Dette aabenbarer sig ikke for det Die, der engang skal bryde, naar det Forkrænkelige overgives til Støvet, hvorefter det er kommet, men det er Aandens Kræfter, der skulle sættes i Bevægelse, for at den allerede her i Ufuldkommenhedens Land kan skue et Glimt af det, som det engang skal gives den at forstaae, naar Verdens Taager ere vegne for det evige Lyses Klarhed.

Hvorledes skal det da allerede her lykkes os, og hvorledes skal det navnlig paa dette Sted blive muligt for Eder, I Unge! stedse at nærme Eder mere til Sandheden, saa at det Lys, der søges af Aandens Die, stedse maa oprinde klarere

over Eder? — Vi vide ikke at besvare os dette Spørgsmaal bedre, end ved atter at fremtage nogle af Digterens Ord i vor Lovsang, der ligesom tilbyder os en rig og fuldstændig Text for vore nærværende Betragtninger. „Lær os bede!” siger han, „og lær os vaage!” og han fører Eder saaledes hen til den Dei, hvilken I allerede kjende fra Eders Underviisning i den christelige Kundskab, til Aarvaagenhed og Bøn. Og hvilket Middel vidste vel Noget af Eder at nævne, der enten kunde siges at ligge nærmere eller at være frugtbare? Thi skal dit Døie være seende, da maa det ikke tillukke sig i en lad og ørkesløs No, men være aarvaagent og levende; og skal din Sjæl vorde en Bolig for ædel Kundskab og fromme Begjæringer, da maa et aarvaagent og kraftigt Liv bevæge sig derinde. Vaager derfor først over Eders Arbeide, og stræber altid at uddanne i Eders Sind en god Villie til at udføre det saaledes som det bør sig; men lad det da tillige fremfor Alt blive Eder klart, hvad det vil sige, at arbeide tilbørligt; thi, i Sandhed! der gives dem blandt Eder, som ere langsomme til at begribe det, som, uagtet vort Naad og vor Anviisning, bortedsle de kostbare Timer og lade det ene Aar fortælle det andet, hvorledes Letfindigheden udøvede sit Herredomme over Eder, medens Haanden var seendragtig til at oplukke Bogen, men snar til den unyttige og daarlige Gjærning. Ved disse dvæler min Tale ikke gjerne i dette Dieblik, men de skulle fremdeles, ligesom hidtil, aldrig savne vor alvorlige Formaning og vor trofaste Omhu. Ei heller skulle vi svigte Eder, som mangen en Gang, naar vi mene at burde kalde Eder uvirksomme, give Eder selv det Vidnesbyrd, som vi ogsaa stundom høre bekræftet af kjærlige Forældre eller Foresatte, at I stadigen syssle med det Arbeide, der er givet Eder at udføre, uden at Eders Virksomhed derfor bliver kjendelig i tilfredsstillende Fruqter. Men til Eder er det da ogsaa fornemmeligen, at vi henvende det opmuntrende Ord om at være aarvaagne og nøie at prøve Eder selv, hvorledes I arbeide; thi

det er ikke det vedholdende Arbeide, men det flittige Arbeide, der bringer Betsignelsen med sig, og det er ikke de mange Timer, men de vel anvendte, med Forstand og Omhu benyttede Timer, i hvilke Flidens Aand kan siges at have hvilet over Din Gjerning. Prøv Dig derfor selv, om ogsaa Din Opmærksomhed er vaagen i de Dieblitte, da Du skal modtage Kundskaben af os; om det maaskee alene er Dit Blik, der dvæler ved Din Lærers Mafyn, men Din Tanke derimod er adspredt og andenstedes beskæftiget; om Du kun griber et enkelt af de Ord, han henvender til Dig, eller om Du som en villig og flittig Tilhører følger hans Tale, saa at de enkelte Stykker samle og forbinde sig for Din Bevidsthed; om denne Bestræbelse ogsaa følger Dig til Dit Hjem, hvor Du ved en stille og besindig Flid end mere skal tilegne Dig det Givne; om den atter ledsager Dig hertil, naar Du skal gjengive os og aflægge Regnskab for det, der blev Dig meddeelt. Thi den tankeløse Stirren paa det døde Bogstav fører Dig ikke til det Maal, der er sat for Din Stræben; men har Du lært at agte den Eldres bekræftende Nøst, har Du lært at elske den omhyggelige og trofaste og ordnende Flids Glæder, da har Du fundet den Vej, paa hvilken Kundskaben skal søges, ikke den løse og overfladiske Kundskab, — thi denne erhverves ved en ringe Møie — men den nøiagtige, velordnede og grundige Kundskab, som her skal pleies og fredes, saa sandt som den Unge herfra skal udgaae, skicket til at indvies i Videnskabens Helligdomme, og reengang som Mand og Borger værdig til Fædrelandets Agtelse og Tillid. Og derfor undlade vi ikke tidligt og sildigt med Alvor at paaminde Eder: vaager over Eders Arbeide!

Vaager fremdeles over Eders Sæder! og troer mig, naar jeg udtaler det som min bedste Overbeviisning, at Forstandens Lys maa tabe sin Glæde eller endog werde en fordærvelig Flamme, dersom Areenhed og Fromhed ikke boer i Eders Hjerter, og udbreder sin tækkelige Ynde over hele Eders Væsen. Lad

det altid være omgivet af Bessedenhedens milde Duff, faa at vore Blikke med Velbehag kunne dvæle paa Eder, medens I vandre iblandt os. Værev hengivne og kjærlighedsindede mod Eders Lærere, paa det at ogsaa vor Kjærlighed i sin hele Fylde maa hvile over Eder; og naar det stundom hændes, at Din Billie og vor Billie ikke er den samme, da vaagn af Din Dvale, og prøv Dig selv med Alvor og Oprigtighed, og sandeligen, Du vil snart blive vaer, at det var Ungdommens lette Sind, der beherskede Din Billie, at det var Din egen Uerfarenhed, der ikke begreb, hvad der ret var Dig tjenligt, og at vi, de Eldre og Erfarne, dog intet Andet vilde og intet Andet begjærede, end at det maatte lykkes os at føre den unge Medvandrer hen til de Kilder, af hvilke hans Held og hans Væ engang skulde udftrømme. — Blive I bestandige i dette tillidsfulde Sindelag imod os, da bliver vort Arbeide og Eders Arbeide dagligen lettere; og naar I endeligen omgaaes hverandre i Velvillie og indbyrdes Kjærlighed, da er der lagt en ny Betsignelse til alt det Dvrige, og et velsignet Minde vil efterlades os om de Dage, i hvilke I herte med til dette Samfund. — Dog kan jeg ikke ophøre at tale herom, uden at tilføie, hvad det er mig en Tilfredsstillelse at udsige, at jeg, Gud være lovet! kunde nævne Mange blandt Eder, som ved et værdigt Forhold og rene Sæder anbefale sig som hæderlige Mønstre for deres Meddisciple og som dem, der kunne gjøre Krav paa deres Læreres Agtelse og Paaskjønnelse. Denne yde vi Eder af Hjertet, medens vi tilbørligen vide at sette Priis paa alt Det, der pryder den Unge Bei gjennem Livet.

Men for at Du saaledes stadigen kan vedblive at vandre frem paa Veien med Lykke og Væ, faa at Din Sjæls Die, saaledes som vi have kaldet det, altid er aabent for Sandhedens Lys og gjerne dvæler ved Fromhedens stille Luc i det rene Hjerte, behøver Du en Styrke, som Verden ikke giver Dig, men som maa komme ned til Dig herovenfra, fra ham, der alene veed, hvad vi Alle have fornødent. Og derfor indeholde de

Ord, hvilke vi her have taget for os, en Opfordring, ikke alene til at vaage, men ogsaa til at bede. „Lær os bede!“ saaledes lyder det alvorlige Ord i vor Lovsang. Eller mene I maaskee, unge Venner! at Bønnens Pligt alene hviler paa den Ældre, paa den, der blev forsøgt i Modgang og Gjenvordighed, og nu vender sig med sit Haab og sin Længsel til Gud, at han vil tage noget af Byrden fra ham, men at det saaledes ikke er fornødent for Eder; thi see, I have jo omhyggelige Forældre og trofaste Belgjærere, der give Eder, hvad I behøve, saa at Bønnens Tid kommer tidsnok, naar Nodens Tid er forhaanden. Ja, det er vel sandt, at Modgangens Dage sædvanligen komme først med Marere, og Held da den, der søger sin Trøst der, hvor den er at finde, der vender sit Sind og sin Tanke til Gud, aldrig slipper sin Tro og sit Haab, men vandrer saaledes stille og taalmodig, at hans hele Liv er en Bøn til Faderen i Himlen. — Men sandeligen, ogsaa I Unge have Behov at bede; thi fra hvem have I alle de gode Gaver, uden fra den samme algode Gud, der er Alles milde Fader? Det var ham, der gav Eder Landens vidunderlige Kræfter og det bevægede Hjerter med dets Attraaer og Begjæringer. Nu saa beder ham da om Styrke og Billie til værdigen at bruge, hvad han rigeligen forundte Eder, at Eders Sjæl maa fyldes med Wiisdom, og at Aeenhed og Fred maae boe i Eders Hjerter. Det var ham, der gav Eder de kjærlige Forældre og troe Forsørgere, der aldrig forlode Eder, men dele med Eder det Bedste, De have. Saa bed ham da, at han vil holde sin beskjærmende Haand over disse, at han vil bevare Din Fader og Moder, at de længe maae leve med Dig og for Dig, at De og Du og Din Broder og Søster maae møttes med det daglige Brød, men ogsaa med alt Det, der hører til Guds Rige. — Det var ham, der udenfor Dit Hjem gav Dig Lærere og Veiledere, som gjerne vilde tilføre Dig Kundskabens Skatte og danne Dit Hjerter, saa at alt Godt og Vældt maatte leve derinde. Saa opsend da ogsaa dine Venner for os, at

Gud vil forunde os Dygtighed til vort Kald og give os det befindige, forstandige og hjærlige Sind, uden hvilket vi ikke kunne vandre retteligen iblandt Eder. Og saaledes er der stedse en rig Anledning for Dig til at bede, hvad enten Du nu lader Din Begjæring indkomme for Gud om Dette eller Hiint, som Du ønskede at maatte gives Dig, eller Du vil takke ham for den Misfandhed og Naade, der er vederfarede Dig, eller Du hæver Din Nøst op til ham, for at prise hans uendelige Almagt og Herlighed; thi Du beder ikke alene da naar Du begjærer, men Bønnens Ord er ogsaa i Din Tak og Din Lovsang; Du beder ikke alene da, naar Du i Aftenens Stilhed eller Morgenens No folder Dine Hænder, for at begynde Din Hvile eller Din Gjærning i Guds Navn, men hver Gang Din Tanke og Dit Sind henvender sig til ham og levende gjennemtrænges af ham. — Saaledes kalder Bønnen med sin forunderlige Magt Styrke og Fred ned til os fra Himlen, og saaledes omflutter den ikke alene os selv og dem, der ere os nærmest, men alle dem, der ere os kjære og dyrebare, hvad enten de ere iblandt os eller andensteds; og dersom Noget er draget bort fra vor Kreds, for ikke oftere paa den vante Naade at tage Plads iblandt os, men for at gaae hen til en vigtig Gjærning paa Steder, der ere fjernede fra os og vort Samfund, da skulle vore Bønner ledsage ham, og vi ville gjerne bevare hans Minde. Nyelig kaldtes en høiagtet Medarbejder*) bort herfra til en mere omfattende Bestilling, efterat hans Virksomhed og Hengivenhed i en Række af Aar have tilhørt denne Skole. Det er ei fornødent at nævne hans Navn eller at skildre Betydningen af hvad han virkede; men vi bede til Gud, at han fremdeles vil være hos ham og velsigne hans Bestræbelser i det Embede, til hvilket han med sjelden Kraft og almecenerkjendt Dygtighed har beredet sig. Ogsaa savne vi paa de vante Pladser nogle af de elskede Unge, som vi hidtil have lært og underviist. De drog bort herfra ad forskjellige Veie; de Yngre iblandt dem fulgte

*) Rector Ingerslev.

den kjære bortdragne Lærer, medens Høiskolen nu skal modtage de Eldre, der her havde fuldendt den Dannelse, som det er Skolens Viemed at meddele. Lad mig indbefatte Alt, hvad vi ønske disse, i den inderlige Bøn til Gud, at hans Naade og Velsignelse maa følge dem paa deres Veie.

Men det er Tid at vi forlade de Bortdragne og vende tilbage det, vi endnu have at udføre, inden vi stilles ad for den-nesinde. Det paaligger mig nemlig til Slutning, for de hæderlige Medborgere, der bære vor Fæst med deres Nærværelse, at aflægge Regnskab for den offentlige Prøve, der nylig er afholdt i vor Skole.

(Examenscharaktererne oplæstes.)

Vi have atter i dette Aar den Tilfredsstillelse, at kunne anbefale nogle af vor Skoles Disciple til den tilstedeværende Forsamlings særegne Opmærksomhed, som dem, der ere værdige til at modtage de Belønninger, hvilke Skolen aarligen seer sig i Stand til at uddele. Saaledes fremkalder jeg af 3die Cl. Jens Christian Sondershausen, Hans Teilmann og Richard Theodor Hoff; af 2den Cl. nævnes Christian Ehrenfried Lund, Andreas Ingerslev og Anders Kragh. Som værdig til at nævnes med særdeles Noes fremtaldes af 1ste Cl. Discipelen Thomas Frederik Westenholtz Steinthal.

Forældre og Lærere, Venner og Meddisciple bringe Eder gennem mig deres Lykønskning. Modtager disse Gaver og denne Noes som et Vidnesbyrd om den Beredvillighed, hvor- med vi paaskjønne og belønne den gode Stræben og det roesværdige Forhold, og vedbliver at retfærdiggjøre de Forventninger, I have vakt om Eders Fremtids Virksomhed. Men saa ofte som I stræbe efter det Gode, da lad enhver Tanke om forsængelig Ære være fjernet fra Eders Sind, og erindrer Eder stedse, at den rette Belønning er i hans Haand, der kjen-der Hjerterne og forstaaer vore Tanker langt fra.

(Her bekendtgjordes Omslytningen og Tilgangen af nye Disciple; stutteligen oplæstes Navnene paa samtlige Skolens Disciple.)

Et nyt Aar for vor Virksomhed begynder saaledes nu sit Løb. Hvad det skal bringe os, vide vi ikke; men dette vide vi dog, at al menneskelig Gjerning er ufuldkommen, og at vi ikke kunne undvære hans Bistand, der raader med sin Kraft i alle Ting og allevegne. Og derfor, efterat vi have anraabt Dig, Herre! om Din Baretragt og Beskyttelse over Land og Folk og Konge og over Alt, hvad der er os helligt, kjært og dyrebart, bede vi Dig om Naade til vor Gjerning paa dette Sted. Giv os Betsignelse til at udføre den paa rette Maade, saaledes som det er Dig velbehageligt!

„Og hvad vi see og hvad vi høre,
 hvad Sjælen fatter af Din Naad,
 Lad det til Dig, vor Gud, os føre;
 Vor Salighed er i Din Haand.
 Indslut al Verden i din Favn,
 Bønhør os, Gud, i Jesu Navn!“

Tale ved Overlærer B. H. Mørchs Indsættelse, Tirsdagen d. 8de Februar 1842.

Vi have for et Dieblil forladt den vante daglige Gjerning, for at samles i et fælleds Anliggende; fra de forskjellige Bestillinger og Systemer ere Medborgere kaldte hid til dette Sted, der ellers kun pleier at samle en mindre Kreds indenfor sine Mure, men idag aabner sig til en høitideligere Sammenkomst for de Mange, der pleie at stjenke vor Skole og dens Bestræbelser deres opmuntrende Deeltagelse. Saaledes var det en smuk og ædel Skik, der har vedligeholdt sig fra Slægt til Slægt, at forenes i festlige Samfund, hvad enten det var en stor og følgerig Begivenhed, hvis Erindring maatte vække Talemommelighed og Begeistring, eller Folket vilde hædre dets udmærkede Mænd, eller Kjærlighed og Hengivenhed vilde slutte sig om en værdig Medborger i den Stund, der beseglede hans

Indgang til et betydningsfuldt Kald, eller saaledes fremdeles, naar det Store og Oploftende i vigtige eller glædelige Tider fandt almindelig Gjensvang, og det bevægede Sind søgte Hvile og Tilfredsstillelse og Klarhed i gjensidig Meddelelse. Vi sige, at dette er en priselig Skik; thi ligesom den er udgaaet fra en Erkjendelse af Noget, der har et dybere og varigere Indhold, saaledes bidrager den ogsaa til at hæve Sindet, til at udvide Betragtningen over den Enkeltes særegne Liv og med en velgjørende Magt at føre den hen til det, der griber og tiltaler de større Samfund, eller med andre Ord, den bidrager til at nære og befæste en ædel Borgeraand. Men i Borgerksamfundets Midte er der opreist en Bygning, som indslutter nogle af vore dyrebareste og helligste Forventninger, saasandt som det er fra Skolen at den unge Slægt skal udgaae, saaledes dannet og saaledes oplyst, at den engang, gennemtrængt af Sandhedens og Kjærlighedens Aand, maa udføre sin Gjerning til Fædrelandets Belsignelse. Derfor er ogsaa Skolen, saaledes som den skal være det, en fortrinlig Gjenstand for den Omhu, som Fyrsten viser sit Folk; og de Forstandigste og Edleste i Folket dvæle gjerne og med Opmærksomhed ved det Liv, som der leves, og ved de Frugter, som der fra udvikle sig. Men naar de saaledes give Vidnesbyrd om Skolen, da vidne de ret egentligen om os, som arbeide i dens Tjeneste, samt om den Aand, i hvilken vi arbeide. Thi det er Lærerens Aand, som er Aanden i Skolen; det er den, som med sin stille, usynlige Magt skal berøre, vække og forædle de unge Hjerter; og derfor prise vi den Skole lykkelig, hvor trofaste Arbeidere vække hinanden Haanden, for i Forening at nedlægge derinde den første Grundvold til et Sandhedens, Retfærdighedens og Kjærlighedens Rige. Saaledes har Fædrelandet et alvorligt Krav til dem, der have helliget deres Liv til denne Gjerning, og hvergang en ny Medarbejder træder ind paa disse Steder, da følge vi ham med Deeltagelse paa hans Vej til Skolen, og vi føle Trang til, i en festligere Stund at samles omkring ham og

og ved fælleds Betragtning at frugtbargjøre det Dieblif, i hvilket vi saaledes ere forenede. Det er et saadant Unliggende, der idag har kaldet os hid. Men medens jeg nu er forpligtet til at tale det Ord, der skal tjene til at indlede denne Times væsentlige Handling, ville De, hæderlige Medborgere! ei søge eller vente at finde i min Tale, hvad der ikke blev mig givet, men De ville med sædvanlig Velvillie stjente os Deres Nærværelse, idet jeg skal stræbe korteligen at meddele en Betragtning, der staaer i nær Forbindelse med Anledningen til vor Sammenkomst, og til hvilken jeg saameget mere maatte hendrages, som det er første Gang, jeg udfører den særegne Embedspligt, som i nærværende Dieblif paaligger mig. Jeg ønsker nemlig at tale om Betydningen af Læreren's høitidelige Indsættelse i Skoleembedet.

Det er vistnok et af Mandens glædeligste, men ogsaa af hans alvorligste Dieblifke, naar han, efter Forberedelsens ofte lange og besværlige Aar, kaldes hen til en Plads i Fædrelandets Tjeneste, og det er desto alvorligere, jo større det Ansvar er, til hvilket han indgaaer. Derfor gaves der vel Ingen, for hvem Pligten var noget Mere end et vakklingende Navn, uden at jo Frygten vandrede ved hans Side tilligemed Haabet i den Stund, da han gik sin første Gang til Embedets Gjerning, — ei den ængstelige og fornedrende Frygt, der følger den svage Villie og den ubefæstede Tillid til Forsynets Bistand, men Urefrygten for Pligtens Hellighed, der er uadskillelig forbunden med den dybe Afgtelse for de Retfindiges Omdømme, der først og fornemmeligen spørger om Fred i Samvittigheden, men aldrig higer efter den falske Ures forfængelige Glæds. Og saaledes bør det at være; thi den Plads, til hvilken jeg kaldtes, er et Led af de mange Bestillinger, der hver efter sin Art skal vaage over den hele store Samfundsorden; og derfor skal Embedet finde mig aarvaagen medens jeg virker i dets Tjeneste; og hvis jeg retteligen forstaaer eller agter dets Betydning, da skal jeg, hvad enten det er høit eller ringe, hvad

enten det har Myndighed over en videre Kreds, eller det føres stille og ubemærket, begynde det med den Bøn, at Gud vil velsigne min Indgang dertil, og styrke min Evne som min Villie til at opfylde dets Pligter. Saaledes er det muligt og saaledes er det værdigt for Enhver, ved en stille Indvielse i Sind og Tanke at berede sig til den Tjeneste, til hvilken han kaldtes. Men hvori er det da at vi søge denne Velsignelse? og hvad er det, som vi Alle skulle bringe med os, hver til sit Sted, hver til sin særegne Bestilling, om disse end ere nok saa forskellige? Hvad er det vel Andet, end det, hvorpaa vi uden Tvivl Alle i dette Dieblis tænke, end den Kundskab, der skal gjøre Manden duelig til sit Arbeide, end den Kraftens og Kjærlighedens Mand, der skal besjæle hans Gjerning, hvad enten det overdrages ham at vaage umiddelbart for Oplysning og Sandheds Udbredelse, eller det var de verdslige Forhold, hvis Anliggender han fattes til at ordne eller styre. Og er der da maaskee et Sted, hvor Sindet kan styrkes i Kraft og ædel Villie, og hvorfra de aandelige Gaver komme os imøde, hvilke ere fornødne for os Alle, ikke alene for os, der have Embeder at varetage, men for Enhver i sin Stand og sit lovlige Kald? Ja, der er en christelig Kirke, til hvilken vi bekljende os, og som eier i sit Skjød den Naades Fylde, hvilken vi behøve og hvilken vi ogsaa ville finde, naar vi redeligen ville søge den; og der ere Møgle, som ere satte i hellige Embeder, der skulle forkynde os Ordet reent og uforfalsket, saaledes som det udgif fra ham, der er Menighedens Hoved, fra ham, der stiftede og beseglede den store Pagt mellem Gud og Menneskene. Disse ere Ordets Tjenere, der skulle tilføre os det ene Fornødne, der skulle leve iblandt os som værdige Efterfølgere af dem, hvilke Herren selv udsendte, som lysende Exempler, rene i Levnet, sanddrue i Lære, brændende i Manden, kjærlige i Sindet; og naar disse gaae ind til det hellige Kald, da er det ikke saaledes som det skeer sædvanligt; thi vel skulle ogsaa disse i Hjertets stille Fred slutte en god Samvittigheds

Forbund med Gud, hvilket er den vigtigste, saaledes som det er den egentlige og eneste sande Pagt; — thi fra Hjertet udgaar Livet — men da byder ogsaa det christelige Lands Lov, at de aabenbart i Menighedens heitidelige Forsamling skulle bekræfte det alvorlige Trostabslofte, og hvad enten det er en af Kirkens Overhyrder, eller nogensomhelst Lærer i Menigheden, der befuldmægtiges til saadan Tjeneste, da er der Fæst i Kirken, og under heitidelig Indvielse, med Forbøn og Lovsang modtager den sin Tjener; thi saaledes kræver Embedets Helighed det. Mine Tilhørere ville maaskee spørge, hvorfor jeg fører denne Tale om Embedet i Menigheden, medens det dog ikke var dette, der nu skulde være Gjenstand for vor Opmærksomhed, eller til hvilket De i nærværende Time havde ventet Deres Forestilling hendorget; og dog vidste jeg ikke nogen anden Veie, gennem hvilken jeg kunde lede den Betragtning, jeg havde foresat mig at udføre. Thi naar vi først have talet om den Kundskab og den Mand, der fra Kirken skal udbrede sig over vort Liv og vore Bestræbelser, da vender Tanken uvilkaarligen tilbage til Skolen, eftersom vi vide, at det er denne, der modtog os Alle ved Begyndelsen af vor Vandring, at det er denne, der hos os skal nedlægge og udvikle Kundskabens første Spire, en Kundskab, der vistnok kan være forskjellig i Art og Omfang, alt eftersom det er Skolens Siemod at føre til den videnskabelige eller til den almindelige borgerlige Dannelse, men som dog altid har Sandhedens Erkjendelse til Formaal, og derfor altid og allevegne, ogsaa der, hvor der tales om lærd Undervisning og lærd Dannelse, skal føre den Unge nærmere til Gud og til ham, der selv er Sandheden, Veien og Livet. Saaledes skal Skolen bygge sit Huus ved Siden af Kirken, og række den sin trofaste og styrkende Haand, og dersom jeg turde haabe, ikke at misforstaaes, som om jeg søgte et Udtryk, der ei var begrundet i det rette og egentlige Forhold, da vilde jeg sige, at vor Skolegang ogsaa er en Kirkegang, ligesom vi jo ikke ombvendt frygte for at misforstaaes,

naar vi ei betænke os paa at sige, at Kirken er en Skole. Derfor er Læreren's Kald i Skolen saa alvorligt og fuldt af Ansvar; derfor er det ogsaa et alvorligt Dieblit, i hvilket han først træder ind blandt de Mange, der nu ogsaa skulle kalde ham deres Veileder; og naar de, der styre vore Anliggender paa disse Steder, have forordnet, at Læreren offentlig og i Medborgeres Forsamling skal indføres i Skoleembedet, da tvivle vi ikke om, at de have anordnet det saaledes, just fordi de have tillagt hans Virksomhed den særegne og dybere Betydning, der fremgaaer af Skolens Stilling i det aandelige Samfund, og hvilken de ogsaa herved, ligesom ved en Indvielses Handling, have villet betegne. Jeg ønsker atter her ikke at misforstaaes; thi det er Tjenesten i Skolens Embede, hvilken vi kalde stor og vigtig og betydningsfuld, medens vi, som skulle udføre dens Gjerning, dele Lod med de Mange, hos hvilken Manden ei altid er redebon, som det bør sig; men just derfor er det godt, at vi minde os selv om vore vigtige Pligter, saa at Forsættet kan oplives, og Kraften og Villien styrkes til at fremme vort Værk saaledes som det er tjenligt.

Men idet saaledes Betragtningen af Skoleembedets særegne Væsen og Betydning ogsaa fortrinligen maa hændrage vor Dybmærksomhed til den, der indtræder i Embedet, og idet vi saaledes gjerne følge Dpfordringen til at samles med ham i et festligt Møde, for ligesom at bekræfte, at han nu tilhører os og den Skole, der ligger midt i vort Samfund, og hvis Virksomhed er Gjenstand for saa mange af vore kæreste Forhaabninger: føle vi dernæst Trang til at gjøre os det klart, hvad det fremdeles er, der giver denne Time dens væsentlige Indhold, hvad det er, der egentligen gjør den til et høitideligt Dieblit. Thi vi blive ikke staaende ved den blotte Erkjendelse af Lærereembedets Vigtighed; men denne Erkjendelse fremkalder atter Forestillinger og Beslutninger, som i denne Stund maa røre sig i Sindet og gjennem Ordet finde deres Udtryk. Der maa være Noget, hvorom De, hæderværdige Medborgere! og

J, vor Skoles elskede Ungdom! og vi, denne Skoles Lærere, ville være enige med den nye Arbejder, der nu har sluttet sig til vor Kreds; der ere Fordringer, som vi medbringe til ham, og som han medbringer til os; thi denne Time er indviet til en Pagt og et gjensidigt Forbund, og der er altsaa et Løfte, som vi hver paa sin Side bringe med os herhid, et Løfte, om Noget, hvori Forbundet er grundet, som skal give det Fasthed og Styrke, og som vi nu føle Trang til at udtale. Og saa nævner jeg da de tvende Ord Trostak og Tillid. Thi det Embede, til hvilket vi bestilles, er ikke som et Smykke eller en Gave, der gives hen til vor Naadighed, at vi kunne handle dermed som vi ville; men det er et Gods, der betroes os, at vi skulle bevare det, og for hvilket vi skulle vide at aflægge tilbørligt Mejnskab; og saaledes skulle da ogsaa vi, naar vi kaldes hen til at lære og undervise, love for Gud og vor Samvittighed, at vi ville være troe mod Skolen. Troe mod Skolen, sige vi: altsaa først troe mod disse, der dagligen skulle samles omkring os og lytte til vor Tale, saaledes at det er vor redelige Bestræbelse, at gjøre vore Lærdomme frugtbare for deres Forstand og deres Hjerte, idet vi undervise dem med Grundighed, formane dem med Sindighed, omgaaes dem med Venlighed, ja elske dem af Hjertet; thi ikkun saaledes kan Læreren give Vidnesbyrd om, at han elsker sit Kald, ikkun saaledes bliver det hans Lyst, saa sandt som det er hans Pligt, at hellige Disse de mange Timer, i hvilke han selv skal befæste og udvide sin Kundskab, i hvilke han skal tale med sig selv, berigtige sine Forestillinger, uddanne sin Overbeviisning om det, der tjener alle Disse til Bedste, og saaledes fremdeles. Og dernæst skal Læreren, naar en Time som denne beredes ham, love Trostak mod Eder, I Fædre og Forsørgere, som overgave Eders Børn til hans Veiledning, og mod Eder, I Medborgere, som vel ikke med det faderlige Sinds Kjærlighed ere knyttede til nogen af de Unge, der i denne Time omringe os, men som dog vide, at Fædrelandets Haab slutter sig til

den opvoksende Slægt, at det Freløst, som udsaaes paa dette Sted, kan have sin Betsignelse, men ogsaa savne den, alt efter som vi ere troe Arbeidere, eller uwillige og seendragtige til vor Gjerning. Dog, herom er det ikke fornødent at tale Meget; thi den, som er tro imod Baret, beviser i det Samme sin Trofasthed imod dem, der overgave det i hans Baretægt, og det er Forældres og Medborgeres og Fædrelandets Tare vi befordre, det er disses Krav vi tilfredsstille, disses Betsignelse vi forsøge, naar det lykkes os at føre sædelige, fromme og dannede Ynglinge tilbage fra Skolen. Ei heller er det fornødent, særskilt at tale om den Trofasthed, med hvilken den tiltrædende Lærer beredvilligen lover at ville slutte sig til sine Medarbeidere; thi, i Sandhed! der er Ingen af os, som jo erkjender, at hans Virksomhed vilde blive utilfredsstillende, dersom han fjernede sig fra dem, der i Forening med ham skulle arbejde til det samme Maal; den gamle, velbekjendte, let forståelige, men ofte overseete Betsignelse, at vi Alle ere Led af den samme Kæde, gjælder ogsaa med fuld Føie om Lærernes Embede i Skolen, og kan ikke lades upaaagtet uden Fordærvelse for det Anliggende, som vi dog ere satte til at fremme. Derfor skulle vi, hvor forskjellige vi end ellers kunne være i Meninger og Domme, i god Forstaaelse og ædel Samdrægtighed blive enige om det, vi her have at udføre, villigen raadsføre os med hverandre, være ligesaa rede til at frafalde den urette Synsmaade, som til at meddele og fastholde den klare Overbeviisning, saa at Sammenhæng og Orden kan anbefale vore Bestræbelser, og at vi ret kunne siges at vandre sammen i en tro Forening, besjælede af samme Mand, gjennemtrængte af een og samme kraftige Willie.

Men ligesom vi, Fædre, Lærere og Disciple, begjære en saadan Trofasthed af den Fremmede, der kom til os, saaledes medbringer ogsaa denne en Fordring til os, hvilken den retsindige og dueelige Lærer ei skal tilbageholde, en Fordring om Noget, hvilket vi saa meget hellere yde ham, som det hører

med til hans retmæssigste og skjønneste Besiddelser. Jeg har allerede ovenfor nævnet, hvad vi her mene, idet jeg talede om Tillid. Thi naar vi have betegnet den Handling, for hvis Skyld vi her have indfundet os, som en Pagt eller et Forbund, da tænke vi jo paa et gjensidigt Forhold, og vi forstaae det ingenlunde saaledes, som om vi alene havde et Ansvar at paalægge, men ingen Forpligtelse at foreskrive os selv. Derfor, hæderlige Medborgere! saa ofte som en ny Arbejder gaaer ind til sin Bestilling i den gamle Skole, hvilken De saa ofte gav Beviser paa Deres Velvillie, da ville De vistnok være tilbøielige til at skjenke ham Tillid, medens De fordre Troskab, og til at forene Deres Bestræbelser med hans og vores; og I, elskede Disciple! ville komme ham tillidsfulde imøde med den Forestilling, at han mener Eder det vel, medens han beviser Eder sin Troskab i en forstandig Meddelelse af Kundskaben og i venlig Formaning til Flid og gode Sæder; og vi, som allerede tidligere arbeidede herinde, ville modtage ham med et oprigtigt og hjærligt Sind og med den fulde Overbeviisning, at han i Forening med os ved velvilligt Raad og trofast Understøttelse vil fremme det Bærk, om hvilket vi skulle frede.

Saaledes forekommer det mig, at dette vort høitidelige Møde, foruden at det minder os om Lærereembedets Vigtighed og høie Betydning, tillige er at betragte som en festlig Bekræftelse af en Pagt, der er grundet paa gjensidig Troskab og Tillid.

En lang Række af Aar er forløben siden en saadan Fest høitideligholdtes i vor Skole. Af dem, som imidlertid have arbeidet paa dette Sted, ere Nogle efter fuldendt Dagværk i denne, som i Livets store Skole, gangne hjem til det Bedre; Andre ere kaldte hen til andre Virkekredse i Samfundet, eller de nyde i Alderdommen en velfortjent Hvile efter deres Arbeide; men saavel blandt Disse som blandt Hine tælle vi Navne, ved hvilke denne Skole stedse vil dvæle med taknemmelig Erindring. Af dem, som for Dieblirket virke i Skolens Tjeneste, have de Fleste ikkun i et kortere Tidsløb deeltaget i Arbeidet;

og disse skulle her, skjøndt bekjendte for dette Samfund af Medborgere, nævnes saaledes som de ere hidkaldte til deres Bestilling i Skolen:

1. Under 25^e Juli 1820 bestilledes, efter foregaaende Constitution fra Maret 1818, Cand. philos. Hr. Niels Ussing til Adjunct ved Randers lærde Skole.
2. I Maret 1834 constitueredes Cand. theol. Hr. Laurig Meimer Dorph som Lærer ved Skolen, og blev dernæst under 6^e October 1835 udnævnt til Adjunct.
3. Under 18^e April 1837 bestilledes jeg, som daværende Overlærer ved Metropolitanaskolen, til Rector ved denne Skole, i hvilket Embede jeg blev indsat af Stiftets Biskop den 26^e September s. A.
4. Under 8^e Septbr. 1838 blev Cand. philol. Hr. Ferdinand Emil Hundrup udnævnt til Adjunct ved Skolen, efter at have være constitueret som Lærer ved samme fra 1^e Oct. 1836; ligesom ogsaa denne min Medlærer, ifølge Bemyndigelse af den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler af 8^e s. M., er ansat som Inspector ved Skolen.
5. Under 2de Oct. 1838 blev Cand. theol. Hr. Jens Andreas Christian Holbech constitueret til Lærer ved Skolen, og derefter under 3de Septbr. 1839 bestillet til Adjunct ved samme.

Det tilkommer ikke os selv at bedømme vor Gjerning paa dette Sted; men dette Vidnesbyrd vide vi at give os, at vi elske denne Skole og dens Ungdom, og at vi i vore Medborgeres Tillid og gode Omdømme søge den dyrebareste Løn for vore ufuldkomne Bestræbelser. For mit eget Vedkommende opfylder jeg ved denne Leilighed en af mine kjæreste Pligter, idet jeg bevidner de værdige Medlærere, hvilke jeg nævnedes, min hjerteligste Tak saavel for den kraftige og forstandige Bistand, som for den stadige Hengivenhed og det oprigtige Venskab, hvormed De saa meget have bidraget til at gjøre mig min hervedværende Embedsstilling lykkelig.

Da saaledes henvender jeg mig endelig til Dem, høitagtede Medlærer! der nylig er kaldet fra Deres tidligere Virksomhed i de lærde Skolers Tjeneste hen til den Stilling, hvilken De nu indtager i denne Kreds; og jeg skal da først, saaledes som det er Redtægt, forkynde den kongelige Skrivelse, ved hvilken De er bekræftet i Deres Embede:

(Bestallingen oplæses.)

Ifølge denne allerhøieste Bestalling indfører jeg Dem nu for denne Forsamling af Medborgere, for disse vore Medarbeidere i Skolen, for disse vore Disciple, hvilke De nu ogsaa nævner som Deres, som rettelig og lovlig bestillet Overlærer ved denne Skole. Vi vide, at De i dette Dieblif, om De end ikke selv udtaler det bekræftende Ord, har sluttet en stille Trostabspagt med os, og De ville være overbevist om, at vi have modtaget Dem med Tillid og Velvillie, med Tillid til den Duelighed og Nidskærhed i Embedets Gjerning, for hvilken De andensfeds har erhvervet Dem retmæssig Paastjømmelse, med Tillid til den Besindighed, der ei kan stilles fra den sande Duelighed, med Tillid til den Kjærlighed, for hvilken De tidligere vandt taknemmelige Disciples Hengivenhed. Men modtag med Tilsagnet om vor Tillsid tillige vor Lykønskning til det Embede, i hvilket De nu er indtraadt. Thi det er ogsaa en Lykønskningens Fæst, som vi i nærværende Time høitideligholde, og med denne forener sig atter Bønnen til den Almægtige og Allvise, at han vil velsigne Deres Indgang til dette Sted, og give Dem sin Naade og Styrke til Deres Bestræbelser, saaledes at De i Skolen som i Livet maa kunne virke til hans Niges Udbredelse.

Men saaledes ville vi nu bede til Gud for os Alle, at han vil holde os i sin milde Varetægt, og at han vil fylde os med den Naade, der udgik fra ham, at den skulde tage Bolig i Mennesket, og gjøre det dygtigt til al god Gjerning. Lad det kjendes, Herre! at det er denne Naade, i hvilken vi leve og vøres i Skolen, paa det at det Frø, som her nedlægges, kan spire frem og vorde til en god Frugt for Landet. Bevar Kongen og Fædrelandet, og lad Din Velsignelse være med og over os Alle!

Før og efter Talen bleve følgende Choraler udførte af Skolens Disciple:

Før Talen.

Mel. Af Høiheden oprunden er.

I Jesu Navn, med Bøn og Lov
Til Dig, som klæder Mark og Skov,
Skal hvert et Bærk begynde.
Den grønne Bølg og Havets Blaa
Dg alle Himlens Stjerner smaa
Din Kjærlighed forkynde.
Hellig er Du, viis og mægtig,
Dg andægtig
Skøvels Me
Søger Herren i det Høie.

Du kalder hist fra Lysets Hjem
Den klare Morgenrøde frem,
Dg Nattens Taage viger,
Dg Sole tændes ved Din Haand,
Dg underfuld Din Hellig Land
Med over Jorden stiger.
Lad det Lys, Du bød oprinde,
Veien finde,
Lad hernebe
Sandheds Rige sig udbrede!

Giv ogsaa, at paa dette Sted
Et Alter brænde maa i Fred
Med Lysets rene Flamme!
At Læreren, som her gaaer ind,
Med Tro og Haab og kjærligt Sind
Din Naade maa annamme!
Du, som ene veed at give
Her i Live
Fred og Glæde,
Vær, o Gud! blandt os tilstede! —

Efter Talen.

Mel. Søde Jesu, vi er her.

„Lover Herren! han er nær,
Naar vi sjunge, naar vi bede;“

Lover ham! thi ogsaa her
 Var han midt blandt os tilstede.
 Han os denne Stund beredte,
 Kom hvergang med Haab vi ledte.

Herre! Fjerm med Velbehag
 Hver, som søger Dig at finde!
 Skjerm og ham, som tro idag
 Slutted Pagt med os herinde!
 Giv ham aarle, giv ham silde
 Styrke af Din Wiisdoms Kilde!

Lab Velsignelsen fra Dig
 Over denne Bolig være,
 Saa at al vor Gjerning sig
 Her maa føie til Din Vre!
 Du forstaaer at hjælpe, raade,
 Styrk os Alle med Din Raade! —

Den offentlige Examen

i Randers lærde Skole for Aaret 1842

foretages i følgende Orden:

Torsdagen den 15de September.

8 - 12.	De tre øverste Classer latinſk Stil.		2 - 5.	Samtlige Classer danſk Stil.
---------	---	--	--------	---------------------------------

1ſte Læſeværelſe.

2det Læſeværelſe.

Fre dagen den 16de September.

8 - 12.	IV Cl. Latin.		8 - 12.	III Cl. Mathematik.
2 - 5.	IV Cl. Religion.		2 - 4.	II Cl. Tydſk.
			4 - 6.	III Cl. Franſk.

Loverdagen den 17de September.

8 - 11.	IV Cl. Græſk.		8 - 11.	III Cl. Religion.
2 - 4.	IV Cl. Gebræiſk.		2 - 4.	II Cl. Franſk.
4 - 6.	IV Cl. Franſk.		4 - 6½.	I Cl. Latin.

Mandagen den 19de September.

8 - 12.	IV Cl. Mathematik.		8 - 10½.	I Cl. Religion.
2 - 5.	IV Cl. Sift. og Geogr.		10½-12.	I Cl. Tydsk.
			2 - 5.	II Cl. Religion.

Tirsdagen den 20de September.

8 - 10.	IV Cl. Tydsk.		8 - 11.	III Cl. Sift. og Geogr.
10-12.	I Cl. Danst.			
	3 - 5.			Samtlige Classer Sang og Gymnastik.

Onsdagen den 21de September.

8 - 11.	III Cl. Græsk.		8 - 11.	II Cl. Latin.
2 - 5.	III Cl. Hebraisk.		2 - 5.	II Cl. Sift. og Geogr.
5 - 6½.	I Cl. Fransk.			

Torsdagen den 22de September.

8 - 11.	II Cl. Mathematik.		8 - 12.	III Cl. Latin.
2 - 4½.	II Cl. Græsk.		2 - 4½.	I Cl. Sift. og Geogr.
4½-6½.	III Cl. Tydsk.			

Løverdagen den 1te October om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple. Mandagen den 3te October om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen, og Tirsdagen den 4te October begynder Underviisningen for det nye Skoleaar.

Til at overhøre den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved ærbødigt Disciplenes Fædre og Foresatte, samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Randers lærde Skole den 1ste September 1842.

B. Borgen.
